ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼

ਸੱਚ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਸੋਚ

CANADIAN PUNJAB TIMES

Funded by the Government of Canada | Financé par le gouvernement du Canada | Canada

SINCE : 2007

: www.thepunjabtimes.ca

: canadianpunjabtimes@gmail.com

Vol - 19 | 24 January, 2025 | C | ੧੧ ਮਾਘ ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ ਸੰਮਤ ੫੫੬ | Ph.: 604-338-7310 | FAX : 604-572-3638 | /canadianpunjabtimes

New Location
Punjab Insurance Agency Inc.
Super Visa Insurance
ਸੁਪਰ ਵੀਜ਼ਾ ਵਿਜ਼ਟਰ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ
ਜਸਵੀਰ ਗਰੇਵਾਲ
778.317.6262
jasvirgrewal0596@gmail.com
#103, 15300 - 68 Ave (Near Dukh Nivaran Gurdwara Sahib), Surrey B.C.

ICC Accounting Services Inc.
ICC ACCOUNTING SERVICES INC.
ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਟੈਕਸ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਅੱਜ ਹੀ ਮਿਲੋ
Gurnek Bangar
(Pasla)
604-597-0991
778-895-7444
: icc.accounting@yahoo.ca
: 8740 - 140A St., Surrey, BC V3W 0M4

ਅਮਰੀਕੀ ਫੈਡਰਲ ਜੱਜ ਵਲੋਂ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਲਡ ਟਰੰਪ ਦੇ ਸਿਟੀਜ਼ਨਸ਼ਿਪ ਦੇਣ ਦੇ ਹੱਕ ਨੂੰ ਸੀਮਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਆਰਡਰ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਰੋਕਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ

ਸਰੀ, (ਦਿਵਰੂਪ ਕੌਰ): ਅਮਰੀਕੀ ਫੈਡਰਲ ਜੱਜ ਨੇ ਪ੍ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਟ ਡੋਨਲਡ ਟ੍ਰੰਪ ਦੇ ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਟਿਵ ਆਰਡਰ ਨੂੰ ਤਤਕਾਲ ਰੋਕਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਜਨਮ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਆਟੋਮੈਟਿਕ ਸਿਟੀਜ਼ਨਸ਼ਿਪ ਦੇਣ ਦੇ ਹੱਕ ਨੂੰ ਸੀਮਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਜੱਜ ਨੇ ਇਸ ਆਰਡਰ ਨੂੰ "ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸੰਵਿਧਾਨਿਕ" ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਟਰੰਪ ਦੇ ਆਰਡਰ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਚਾਰ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ।

ਇਹ ਫੈਸਲਾ, ਜੋ ਕਿ ਜੱਜ ਜੌਨ ਸੀ. ਕੋਫ਼ਨੌਰ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ, ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਟਰੰਪ ਦੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰੀ ਮੁੱਖ ਰੁਕਾਵਟ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਟਰੰਪ ਦੇ ਆਰਡਰ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ 'ਤੇ ਜਨਮ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿਟੀਜ਼ਨ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਹੱਕ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਜਾਂ ਅਸਥਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ।

ਇਹ ਆਰਡਰ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ 14ਵੀਂ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ "ਸਾਰੇ ਉਹ ਲੋਕ ਜੋ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਜਨਮੇ ਜਾਂ ਨੈਚਰਲਾਈਜ਼ਡ ਹਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਨ, ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕ ਹਨ।" ਇਸ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੇ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਜਨਮ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਹਰ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਨਾਗਰਿਕ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਜੱਜ ਕੋਫ਼ਨੌਰ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਅਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਆਰਡਰ ਹੈ। ਮੈਂ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਕਿ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੋਈ ਅਦਾਲਤੀ ਵਿਦਵਾਨ ਇਹ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਹੈ।" ਇਸ ਬਿਆਨ ਨਾਲ ਜੱਜ ਨੇ ਟਰੰਪ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ।

ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਚਾਰ ਰਾਜਾਂ – ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ, ਇਲਿਨੌਇਸ, ਓਰੇਗਨ ਅਤੇ ਐਰੀਜ਼ੋਨਾ – ਦੀ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਆਇਆ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਟਰੰਪ ਦੇ ਆਰਡਰ ਖਿਲਾਫ ਛੇ ਮਾਮਲੇ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਇਹ ਰਾਜ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਚਿੰਤਿਤ ਸਨ ਕਿ ਆਰਡਰ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਨਾਲ ਸਾਲਾਨਾ 150,000 ਬੱਚੇ ਅਮਰੀਕੀ

◆ ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 30 'ਤੇ

ਟਰੰਪ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਮਗਰੋਂ ਕੈਨੇਡਾ-ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਸਰਹੱਦ 'ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਆਮਦ ਵਧਣ ਦਾ ਖ਼ਤਰਾ

ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ 18 ਹਜ਼ਾਰ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਭਾਰਤ ਭੇਜੇ ਜਾਣਗੇ ਵਾਪਸ, ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਦਿੱਤੀ ਸਹਿਮਤੀ

ਸਰੀ, (ਦਿਵਰੂਪ ਕੌਰ): ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਲਡ ਟਰੰਪ ਦੇ ਨਵੇਂ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਪਨਾਹਗੀਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸਮੂਹ, ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਵਿਭਾਗ ਅਤੇ ਵਕੀਲਾਂ ਨੇ ਪਨਾਹਗੀਰਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਵਿਤ ਆਮਦ ਦੇ ਲਈ ਤਿਆਰੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇਨਸਾਫ਼ਦਾਰੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿ ਅੱਗੇ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ।

ਟਰੰਪ ਵੱਲੋਂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਨਵੇਂ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ:

- ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਜਨਮ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਜਨਮ-ਅਧਿਕਾਰ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ।
- ਸਰਹੱਦਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਧਾਈ ਗਈ।
- ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਹਿ ਰਹੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਦੇਸ਼ ਨਿਕਾਲੇ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ ਗਈ।
- ਸ਼ਰਨਾਰਥੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਇਹ ਨੀਤੀਆਂ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਅਮਰੀਕਾ-ਕੈਨੇਡਾ ਬਾਰਡਰ ਉੱਤੇ ਗੰਭੀਰ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ।

- ਵੈਨਕੂਵਰ ਦੀ ਰੇਨਬੋ ਰਿਫ਼ਿਊਜੀ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੇ ਸਹਿ-ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਐਲੈਕਸ ਮੰਜ਼ੂਰ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਟਰੰਪ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਮਗਰੋਂ ਪਨਾਹਗੀਰਾਂ ਵਿੱਚ ਡਰ ਅਤੇ

◆ ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 30 'ਤੇ

ਇੰਡੀਆ ਪੈਸੇ ਭੇਜਣ ਜਾਂ ਮੰਗਵਾਉਣ ਲਈ
ZIRA CURRENCY EXCHANGER LTD.
ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਭਰੋਸੇ ਯੋਗ ਸੇਵਾਵਾਂ
ਡਾਲਰ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਰੇਟ
ਬਖਸ਼ੀਸ਼ ਸਿੰਘ ਜ਼ੀਰਾ
604-562-7000, 604-314-0000
#397-8148-128 ST. (PAYAL BUSINESS CENTRE) SURREY

HOMELAND MORTGAGE CORP.
ਜੇ ਮੋਰਟਗੇਜ਼ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇੱਕ ਵਾਰ ਸਾਨੂੰ ਮਿਲੋ।
ਅਸੀਂ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਮੋਰਟਗੇਜ਼ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਘੱਟ ਰੇਟ 'ਤੇ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।
Kuldip Singh Panesar
Mortgage Consultant
Cell : 604-308-6839
204-7928-128, Street York Business Centre, Surrey BC V3W4E8

KOHALY PRINTING & BINDERY LTD.
WEDDING CARDS
FULL COLOR SIGNS
WINDOW DECALS
CHEQUES
OFFSET PRINTING, DIGITAL PRINTING
604-594-2324
ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਅਤੇ ਵਿਆਹ ਦੇ ਕਾਰਡ
#210-12837-76th Ave, Surrey, B.C.
Website : www.kohalyprinting.com
E-mail : info@kohalyprinting.com

PEST CONTROL
RESIDENTIAL & COMMERCIALS
SAFE EFFECTIVE SOLUTIONS
Rats, Mice | Ant, Fire Brats | House Flies | Termites | Spider | Fleas | Bed Bugs | Cockroaches | Silver Fish
ALL SERVICES GUARANTEED
ਅਸੀਂ ਘਰਾਂ ਅਤੇ ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਵਾਜਿਬ ਕੀਮਤਾਂ 'ਤੇ ਸਰਵਿਸ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ।
Randhir (Randy)
nppestcontrol05@gmail.com
778-683-8964, 778-895-6655

Space Available for Advertisement
Call
604-338-7310

S&S INSURANCE SERVICE
FAST SERVICE AND COMPETITIVE RATES
EXPERT IN
» Construction Insurance » Business Insurance » Home Insurance
» Contractor Insurance » Hard To Place Insurance » Rental House Insurance
CALL NOW
604-319-1000
www.sandsinsurance.ca
6607 Main St, Vancouver 604-324-5711 | 2-8195 120th, Delta 604-635-0890
ICBC

IATA Accredited Agent
SIDHU TRAVEL LTD.
Email : sidhutravel13@gmail.com
ਇੰਡੀਆ ਜਾਂ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿਤੇ ਵੀ ਯਾਤਰਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ। ਆਪਣੀ ਯਾਤਰਾ ਦੇ ਹਰ ਪਲ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਉ।
RANI SIDHU : 604-504-3400, AMAN SANDHU : 604-800-3003
3497 Nightingale Dr. Abbotsford, B.C.
Unit 109-12830 80 Ave, York Centre Surrey

ਭਾਰਤ ਪੈਸੇ ਭੇਜਣ ਜਾਂ ਮੰਗਵਾਉਣ ਲਈ ਅੱਜ ਹੀ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ
BESTWAY Foreign Exchange Ltd.
ਬੈਸਟਵੇ ਫੌਰਨ ਐਕਸਚੇਂਜ
www.bestwayforeignexchange.com
Sony Sidhu (Zira)
Ph: 778-246-2500 (Abbotsford)
604-592-2676 (Surrey)
Unit 109-12830 80 Ave, York Centre Surrey

ਹੁਣ ਚਿਲੀਵੈਕ ਵਿਚ ਸਾਡੀ ਦੂਜੀ ਲੋਕੇਸ਼ਨ ਖੁੱਲ ਚੁੱਕੀ ਹੈ
GABA TIRE
All TIRES AVAILABLE (AS, AT & MT)
WHOLESALE TIRES
ਸਾਨੂੰ ਨਵੀਂ ਲੋਕੇਸ਼ਨ ਚਿਲੀਵੈਕ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਰਕਰ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ
604-897-3235 ABBOTSFORD
604-746-4222 31324 - 107 Peardonville Rd
604-316-3643 CHILLIWACK
BACK SIDE OF CHILLIWACK TAXI : 45877-HOCKING AVE

ਜੇਕਰ ਕ੍ਰਿਸਟੀਆ ਫਰੀਲੈਂਡ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਣੀ ਤਾਂ ਕੈਪੀਟਲ ਗੇਨ ਟੈਕਸ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਰੱਦ : ਰਿਪੋਰਟ

ਸਰੀ, (ਦਿਵਰੂਪ ਕੌਰ): ਲਿਬਰਲ ਆਗੂ ਦੀ ਦੌੜ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਆਰਥਿਕ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਦੇ ਹੋਏ, ਕ੍ਰਿਸਟੀਆ ਫਰੀਲੈਂਡ ਨੇ ਆਗਾਹ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਣਨ ਦੇ ਮਗਰੋਂ ਕੈਪੀਟਲ ਗੇਨ ਟੈਕਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦੇਣਗੇ ਜੋ ਉਹ ਫਾਇਨੈਂਸ ਮੰਤਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਖੁਦ ਲਿਆਂਦੀਆਂ ਸਨ।

ਸੂਤਰਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਤੋਂ ਮਿਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਦੀਆਂ ਟੈਕਸ ਨੀਤੀਆਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੂੰਜੀ ਗੇਨ ਅਤੇ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਟੈਕਸ ਰੇਟ ਘਟਾਉਣ ਦੇ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੂਤਰ ਅਨੁਸਾਰ, "ਇਹ ਕੈਨੇਡਾ ਲਈ ਵੱਡਾ ਜੋਖ਼ਮ ਹੈ ਕਿ ਨੌਕਰੀਆਂ ਅਤੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਅਮਰੀਕਾ ਵੱਲ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਕੈਨੇਡਾ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਅਨੁਕੂਲ ਹੋਵੇ।"

ਫਰੀਲੈਂਡ ਦੇ ਸੂਤਰ ਨੇ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ, "ਜੇਕਰ ਕ੍ਰਿਸਟੀਆ ਫਰੀਲੈਂਡ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਣਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਕੈਪੀਟਲ ਗੇਨ ਇੰਕਲੂਜ਼ਨ ਦਰ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ।"

ਪਿਛਲੇ ਬਜਟ ਵਿੱਚ ਫਰੀਲੈਂਡ ਨੇ ਕੈਪੀਟਲ ਗੇਨ ਟੈਕਸ ਇੰਕਲੂਜ਼ਨ ਦਰ ਨੂੰ 50 ਫੀਸਦ ਤੋਂ ਵਧਾ ਕੇ ਦੋ-ਤਿਹਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਰੱਖਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਸਾਲਾਨਾ $250,000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਗੇਨਸ ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣਾ ਸੀ।

ਫਰੀਲੈਂਡ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਮਹੀਨੇ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾ ਹੋਣ ਨਾਲ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਕੈਨੇਡਾ ਰੇਵਨਿਊ ਏਜੰਸੀ ਨੇ ਸੂਚਨਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਟੈਕਸ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰੇਗੀ।

ਇਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਵਪਾਰਕ ਸਮੂਹਾਂ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਵੱਲੋਂ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਵਿਰੋਧ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਿਵ ਆਗੂ ਪੀਅਰ ਪੋਲੀਐਵਰ ਨੇ ਵੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਤ ਟੈਕਸ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਬਿਆਨ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ, "ਸਾਡੇ ਲਈ ਮੁੜ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਨੌਕਰੀਆਂ ਖਤਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲਿਬਰਲ ਟੈਕਸ ਬਰਦਾਸ਼ਤਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ।"

ਕੈਪੀਟਲ ਗੇਨ ਟੈਕਸ ਦੇ ਨਾਲ, ਫਰੀਲੈਂਡ ਨੇ ਕਾਰਬਨ ਟੈਕਸ ਨੂੰ ਵੀ ਨਵੀਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਾਲ ਬਦਲਣ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਨਵੀਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਸੂਬਿਆਂ ਅਤੇ ਖੇਤਰਾਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝੇਦਾਰੀ ਵਿੱਚ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਉਹ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਨੂੰ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਨਵੀਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਸਾਰੀਆਂ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਕੇ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਫਰੀਲੈਂਡ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਛਲੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਕੇ ਇਹ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮੁਲਕ ਦੇ ਨਵੇਂ ਆਰਥਿਕ ਹਾਲਾਤਾਂ ਅਤੇ ਮੂਲ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਦਰਜੇ 'ਤੇ ਰੱਖਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਨ।

ਨਵੇਂ ਲਿਬਰਲ ਆਗੂ ਦੀ ਸਿਆਸੀ ਦੌੜ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਲਿਬਰਲ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ, ਸਗੋਂ ਮੁਲਕ ਦੀ ਆਗਾਮੀ ਨੀਤੀ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਰੁਝਾਨਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸਾਬਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। This report was written by Divroop Kaur as part of the Local Journalism Initiative.

ਅਲਾਸਕਾ ਵੱਲ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਅਮਰੀਕੀ ਟਰੱਕਰਾਂ 'ਤੇ ਫੀਸ ਲਗਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਬੀ.ਸੀ. ਸਰਕਾਰ

ਟੈਰਿਫ਼ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਚੁੱਪ ਨਹੀਂ ਬੈਠਾਂਗੇ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਲਾਤਾਂ 'ਚ ਤੁਰੰਤ ਕਾਰਵਾਈ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ : ਡੇਵਿਡ ਈਬੀ

ਵੈਨਕੂਵਰ, (ਦਿਵਰੂਪ ਕੌਰ): ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਲਡ ਟਰੰਪ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ 25 ਫੀਸਦ ਟੈਰਿਫ ਜੇਕਰ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਸਰਕਾਰ ਅਮਰੀਕੀ ਟਰੱਕਰਾਂ 'ਤੇ ਅਲਾਸਕਾ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਦੌਰਾਨ ਫੀਸ ਵਸੂਲ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਬੀ.ਸੀ. ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਠੇਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਬੀ.ਸੀ. ਦੇ ਪ੍ਰੀਮੀਅਰ ਡੇਵਿਡ ਈਬੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੂਬਾ ਫਿਲਹਾਲ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ "ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਅਤੇ ਦੇਖੋ" ਨੀਤੀ ਅਪਣਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਟਰੰਪ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸ਼ੁਲਕ 1 ਫਰਵਰੀ ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਬੀ.ਸੀ. ਦੇ ਪ੍ਰੀਮੀਅਰ ਡੇਵਿਡ ਈਬੀ ਨੇ ਸਪਸ਼ਟ ਕਿਹਾ, "ਜੇ ਉਹ ਸਾਡੇ ਵਪਾਰਕ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰਾਂਗੇ।"

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਡੇਵਿਡ ਈਬੀ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬੀ.ਸੀ ਲੀਕਿਊਅਰ ਸਟੋਰ ਅਮਰੀਕੀ ਸ਼ਰਾਬ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹਨ ਅਤੇ ਜੇ ਅਸੀਂ ਅਮਰੀਕੀ ਸ਼ਰਾਬ ਖਰੀਦਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਇਹ ਵੀ ਸਪਸ਼ਟ ਜਵਾਬੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਸਭ ਨੀਤੀਆਂ ਵਿਰੋਧੀ ਕਦਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਟੈਰਿਫਜ਼ ਬਿਲਕੁਲ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਕੈਨੇਡਾ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕੀ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੋਹਾਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣਗੇ।

ਬੀ.ਸੀ. ਦੇ ਪ੍ਰੀਮੀਅਰ ਡੇਵਿਡ ਈਬੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਅਸੀਂ ਇਸ ਲੜਾਈ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਰ ਮੈਂ ਹਰ ਅਮਰੀਕੀ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੂੰ ਇਹ ਯਕੀਨ ਦਵਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਆਪਣੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਲੜਨਗੇ।" ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵੀ ਸਪਸ਼ਟ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਪੈਸਾ ਖਰਚਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਜੋ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਆਰਥਿਕ ਹਾਲਤ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ-ਅਮਰੀਕਾ ਦਰਮਿਆਨ ਸਬੰਧ 1 ਫਰਵਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਿਕਾਸਾਂ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਨਗੇ। ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸੂਬਿਆਂ ਨੇ ਅਜੇ ਤੱਕ ਆਪਣੇ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲੇ ਸਾਂਝੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਹਨ ਪਰ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਲਈ ਸਭ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਨਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਟਰੰਪ ਵੱਲੋਂ ਟੈਰਿਫ਼ ਦੇ ਐਲਾਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੋਵੇਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਵਪਾਰਕ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਲਈ ਚੁਣੌਤੀ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਬੀ.ਸੀ. ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਚੁੱਪ ਨਹੀਂ ਬੈਠੇਣਗੇ ਅਤੇ ਜਰੂਰੀ ਹਲਾਤਾਂ 'ਚ ਤੁਰੰਤ ਕਾਰਵਾਈ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। This report was written by Divroop Kaur as part of the Local Journalism Initiative.

ਕੈਨੇਡਾ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਇੰਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਵਿਭਾਗ ਵਿਚੋਂ 3,300 ਨੌਕਰੀਆਂ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ

ਔਟਵਾ : ਕੈਨੇਡਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇੰਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਸਿਟੀਜ਼ਨਸ਼ਿਪ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿਭਾਗ (ਆਈ.ਆਰ.ਸੀ.ਸੀ.) ਵਿਚੋਂ 3,300 ਨੌਕਰੀਆਂ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਇੰਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪੱਧਰ ਵਿਚ ਆ ਰਹੀ ਘਾਟ ਅਤੇ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ, ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਘਾਟ ਆਰਜ਼ੀ ਕਾਮਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਨਵੰਬਰ 2024 ਤੱਕ ਆਈ.ਆਰ.ਸੀ.ਸੀ. ਕੋਲ 22 ਲੱਖ 67 ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਵਿਚਾਰਧੀਨ ਸਨ। ਇਹਨਾਂ ਵਿਚੋਂ 12 ਲੱਖ 61 ਹਜ਼ਾਰ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਤੈਅ ਸਮਾਂ ਹੱਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਿਪਟਾਉਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ, ਪਰ 10 ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਬੈਕਲਾਗ ਵਿਚ ਗਿਣੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। 2024 ਵਿੱਚ, 7 ਲੱਖ 87 ਹਜ਼ਾਰ ਸਟੱਡੀ ਵੀਜ਼ਾ ਅਤੇ 11 ਲੱਖ 77 ਹਜ਼ਾਰ ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਬੈਕਲਾਗ ਦੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਚੁਣੌਤੀਪੂਰਨ ਸੀ, ਅਤੇ ਹੁਣ ਨੌਕਰੀਆਂ ਖਤਮ ਕਰਨ ਨਾਲ ਹਾਲਾਤ ਹੋਰ ਵੀ ਗੰਭੀਰ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇੰਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਟੀਚਿਆਂ ਵਿਚ ਕਮੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਘੱਟ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਦੇ ਕਾਰਨ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਘਟਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਪਈ। ਅਕਤੂਬਰ 2024 ਵਿੱਚ ਐਲਾਨੀ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਮੁਤਾਬਕ, ਆਉਂਦੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਇੰਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਟੀਚਿਆਂ ਵਿਚ ਕਮੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਘੱਟ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੋਵੇਗੀ।

ਆਈ.ਆਰ.ਸੀ.ਸੀ. ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਬਿਆਨ ਮੁਤਾਬਕ, 80 ਫੀਸਦੀ ਕੰਮਕਾਜ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਸਟਾਫ਼ ਅਤੇ ਆਰਜ਼ੀ ਕਾਮਿਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਦਕਿ 20 ਫੀਸਦੀ ਕੰਮਕਾਜ ਵਿੱਚ ਕਾਮਿਆਂ ਦੀ ਐਡਜਸਟਮੈਂਟ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਸਵੀਕਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਛਾਂਟੀ ਨਾਲ ਘਰੇਲੂ ਅਤੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਇੰਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਹੋਣਗੀਆਂ।

ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਯੂਨੀਅਨਾਂ ਨੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਤਿੱਖੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਪਬਲਿਕ ਸਰਵਿਸ ਅਲਾਇੰਸ ਆਫ਼ ਕੈਨੇਡਾ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਇੰਪਲੋਇਮੈਂਟ ਐਂਡ ਇੰਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਯੂਨੀਅਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਛਾਂਟੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਪਬਲਿਕ ਸਰਵਿਸ ਅਲਾਇੰਸ ਆਫ਼ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼ੈਰਨ ਡੈਸੂਜ਼ਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਛਾਂਟੀਆਂ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨਾਲ ਨਾਲ, ਇੰਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸੇਵਾਵਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। 2024 ਵਿੱਚ, ਇੰਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਸਿਟੀਜ਼ਨਸ਼ਿਪ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ 13,092 ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਸਨ, ਜਦਕਿ 2022 ਵਿੱਚ ਇਹ ਗਿਣਤੀ 10,248 ਅਤੇ 2019 ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ 7,800 ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਟਰੂਡੋ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਬਜਟ ਅਨੁਸਾਰ, ਆਉਂਦੇ ਚਾਰ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਸਰਕਾਰੀ ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੁੱਲ 5,000 ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ. ਦੀ ਇੰਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਮਾਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਆਲੋਚਕ ਜੈਨੀ ਕਵੈਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇੰਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦਾ ਬੈਕਲਾਗ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਿਰ ਚੜ੍ਹ ਬੋਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਪਾਊਜ਼ਲ ਸਪੌਂਸਰਸ਼ਿਪ ਦੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਸਮਾਂ 24 ਮਹੀਨੇ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਛਾਂਟੀ ਨਾਲ ਹਾਲਾਤ ਹੋਰ ਬਦਤਰ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ।

ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਅਤੇ ਬੈਕਲਾਗ ਵਧਣ ਦੇ ਸੰਕੇਤ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਇੰਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਿਸਟਮ ਲਈ ਚੁਣੌਤੀ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਹੁਣ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਇਹਨਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਿਵੇਂ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਟਰੰਪ ਦੇ ਟੈਰਿਫ ਫ਼ੈਸਲੇ 'ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ

ਕੈਨੇਡਾ ਟਰੰਪ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਅੱਗੇ ਝੁੱਕਣ ਵਾਲਿਆਂ 'ਚੋਂ ਨਹੀਂ : ਜਸਟਿਨ ਟਰੂਡੋ

ਸਰੀ, (ਦਿਵਰੂਪ ਕੌਰ): ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਵਲੋਂ 1 ਫਰਵਰੀ 2025 ਤੋਂ ਕੈਨੇਡਾ ਅਤੇ ਮੈਕਸੀਕੋ 'ਤੇ 25% ਟੈਰਿਫ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਿਆਂ, ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਟਰੰਪ ਨੇ ਇਹ ਟੈਰਿਫ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਮੂਲ ਕਾਰਨ ਵਜੋਂ ਕੈਨੇਡਾ ਅਤੇ ਮੈਕਸੀਕੋ 'ਤੇ ਫੈਂਟਾਨੀਲ ਅਤੇ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਵਧਦੀ ਹੋਈ ਆਮਦ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਹੈ।

ਟਰੰਪ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਦੋਨੋਂ ਦੇਸ਼ — ਖ਼ਾਸ ਕਰਕੇ ਕੈਨੇਡਾ — ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਮਿਲੀਅਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਉਣ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਹ ਲੋਕ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਰਬਾਦ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ।"

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਜਸਟਿਨ ਟਰੂਡੋ ਨੇ ਟਰੰਪ ਦੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਤਿੱਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ 'ਚ ਨਕਾਰਿਆ। ਟਰੂਡੋ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਕੈਨੇਡਾ ਟਰੰਪ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਅੱਗੇ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਝੁਕੇਗਾ। ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਆਰਥਿਕ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਸਖ਼ਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕਰਾਂਗੇ।" ਟਰੂਡੋ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਵੀ ਸੂਚਨਾ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਟਰੰਪ ਦੇ ਟੈਰਿਫ ਦਾ ਜਵਾਬ ਉਸੇ ਭਾਸ਼ਾ 'ਚ ਦੇਵੇਗਾ।

ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਦੂਤ ਕ੍ਰਿਸਟਨ ਹਿਲਮੈਨ ਨੇ ਵੀ ਟਰੰਪ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਨਕਾਰਿਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਸਰਹੱਦ 'ਤੇ ਫੈਂਟਾਨੀਲ ਜਾਂ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਕੋਈ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੋ ਕਿ ਅੰਕੜੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਨ।" ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਸੰਗਠਨਾਂ ਨੇ ਵੀ ਟਰੰਪ ਦੇ ਟੈਰਿਫ ਫ਼ੈਸਲੇ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਹੈ। BMO ਦੇ ਮੁਖ ਅਰਥਸ਼ਾਸਤਰੀ ਡੱਗ ਪੋਰਟਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਟੈਰਿਫ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ "ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਰਵਾਈ ਅਣਸ਼ਚਿਤਤਾ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਮਾਹੌਲ 'ਤੇ ਬੁਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ।"

ਅਗਸਤ ਤੋਂ ਦਸੰਬਰ 2024 ਤੱਕ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਨੌਕਰੀ ਮਾਰਕੀਟ ਅਤੇ ਆਮਦਨ ਘਟਣ ਲੱਗੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ, ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਨਿਰਯਾਤ 'ਤੇ ਵੀ ਟਰੰਪ ਦੇ ਟੈਰਿਫ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੇ ਸੰਕੇਤਾਂ ਕਾਰਨ ਗਿਰਾਵਟ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ।

ਟਰੰਪ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਹਨ। ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਰਿਟੇਲਰ ਲੋਬਲੌ ਨੇ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭੋਜਨ ਦੇ ਮੁੱਲ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਦਰਾ ਦਰਾਂ ਅਤੇ ਉਤਪਾਦਨ ਦੇ ਵਧੇ ਖਰਚਾਂ ਕਾਰਨ ਹੋਰ ਵੀ ਵਧ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਕੀਮਤ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏ ਵਿੱਚ ਵੀ ਵਾਧਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਮਰਕੀਟ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ 'ਚ ਕਿਰਾਏ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ 'ਚ 22% ਦਾ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਕੈਨੇਡਾ 'ਤੇ ਟਰੰਪ ਦੇ ਟੈਰਿਫ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੇਵਲ ਆਰਥਿਕ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਮਸਲਿਆਂ ਨਾਲ ਵੀ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਵਿਕਸਤ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ, ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ 'ਤੇ ਇਸਦਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਵੇਗਾ, ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਬਾਕੀ ਹੈ। This report was written by Divroop Kaur as part of the Local Journalism Initiative.

ਕੈਨੇਡਾ ਵਲੋਂ ਫੈਂਟਾਨਿਲ ਅਤੇ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਵਾਸ ਸਬੰਧੀ ਕਦਮ ਨਾ ਚੁੱਕਣ ਕਾਰਨ ਲਗਾਇਆ ਟੈਰਿਫ਼ : ਟਰੰਪ

ਸਰੀ, (ਦਿਵਰੂਪ ਕੌਰ): ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਅਤੇ ਮੈਕਸੀਕੋ ਤੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮਾਨ 'ਤੇ ਵਿਆਪਕ ਟੈਰਿਫ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਿਆਨ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਵਪਾਰਕ ਗੱਲਬਾਤਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਫੈਂਟਾਨਿਲ ਅਤੇ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਵਾਸ ਦੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਆਉਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੈ।

ਟਰੰਪ ਨੇ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪ੍ਰੈਸ ਕਾਨਫਰੈਂਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਅਤੇ ਮੈਕਸੀਕੋ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਬਿਨਾਂ ਲਾਇਸੈਂਸ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਉਣ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਨਰਮੀ ਵਰਤੀ ਹੈ। "ਕੈਨੇਡਾ ਵੱਲੋਂ ਫੈਨਾਨਿਲ ਦੀ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਆਮਦ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਹੋਈ ਹੈ, ਜੋ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਟਰੰਪ ਨੇ ਟੈਰਿਫ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੈਨੇਡਾ-ਅਮਰੀਕਾ-ਮੈਕਸੀਕੋ ਸਮਝੌਤੇ (CUSMA) ਨੂੰ 2026 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰੀਵਿਊ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਪਰ ਟਰੰਪ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹ ਟੈਰਿਫ "CUSMA ਨਾਲ ਕੋਈ ਸੰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੇ।"

ਟਰੰਪ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਫਰਵਰੀ 1 ਤੋਂ ਕੈਨੇਡਾ ਅਤੇ ਮੈਕਸੀਕੋ ਤੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮਾਨ 'ਤੇ 25% ਟੈਰਿਫ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਲਾਗੂ ਕਰਨਗੇ । ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਚੀਨ ਤੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮਾਨ 'ਤੇ 10% ਟੈਰਿਫ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਵੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਚੀਨ ਫੈਨਾਨਿਲ ਨੂੰ ਮੈਕਸੀਕੋ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਰਾਹੀਂ ਅਮਰੀਕਾ ਭੇਜ ਰਿਹਾ ਹੈ। This report was written by Divroop Kaur as part of the Local Journalism Initiative.

ਗਲੈਡਵਿਨ ਔਪਟੀਕਲ
GLADWIN OPTICAL

ਨਜ਼ਰ ਦੀਆਂ ਐਨਕਾਂ

» ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਬਹੁਤ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਫਰੇਮਾਂ ਦੇ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਮੌਜੂਦ ਹਨ।
» ਅਸੀਂ ਕਨਟੈਕਟ ਲੈਂਜ਼ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ।
» ਐਨਕਾਂ ਦੀ ਰਿਪੇਅਰ ਦਾ ਕੰਮ ਤੱਸਲੀਬਖਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
» ਅਸੀਂ ਅੱਖਾਂ ਦਾ ਫਰੀ ਚੈੱਕ-ਅਪ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

ਸਾਡਾ ਐਡਰੈੱਸ ਨੋਟ ਕਰੋ
Abbotsford #103-2955 Gladwin Rd.
604-864-8803
Surrey (Kwantlen Square)
Unit # 105, 12568-72 Ave, Surrey

ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਗਾਹਕਾਂ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਟੈਸਟ ਫਰੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।
ਵਧੇਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਫੋਨ ਕਰੋ
604-594-6940
Unit #105, 12568-72 Ave, Surrey

EYE GLASSES
CONTACT LENSES
SUNGLASSES

BHUPINDER OBEROI

ਸਰੀ, ਡੈਲਟਾ ਅਤੇ ਐਬਟਸਫੋਰਡ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਭਰਾਵਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਦੁਕਾਨ ਜਿੱਥੇ ਨਜ਼ਰ ਦੀਆਂ ਐਨਕਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਤੱਸਲੀਬਖਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

FREE
SIGHT TEST

ਸੁਪਰ ਵੀਜ਼ਾ
ਵਿਜ਼ਟਰ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ

MONEY
BACK LIFE
INSURANCE

- ਲਾਇਫ਼ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ
- ਮੋਰਟਗੇਜ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ
- ਟ੍ਰੈਵਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ
- ਕਰੀਟੀਕਲ ਇਲਨੈਂਸ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ
- ਡਿਸੇਬਿਲਟੀ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ

Punjab Insurance Agency Inc.

15 YEARS EXPERIENCE

ਬਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ 604-835-1212
insuranceresp@gmail.com
MOVE TO : Unit 148-32050 Cedar Lane, Abbotsford
301 - 8128, 128 St. Surrey, B.C.

ਡਗ ਫ਼ੋਰਡ ਓਨਟੇਰਿਓ ਵਿੱਚ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਲਦ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ

ਔਟਵਾ : ਸੂਬੇ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਦੋ ਸਰਕਾਰੀ ਸੂਤਰਾਂ ਨੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਓਨਟੇਰਿਓ ਦੇ ਪ੍ਰੀਮੀਅਰ ਡਗ ਫ਼ੋਰਡ ਅਗਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਬਿਗੁਲ ਵਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਚੋਣਾਂ ਜਦੋਂ ਕਿ 2026 ਵਿੱਚ ਹੋਣੀਆਂ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਪੇਸ਼ੀਨਗੋਈ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੇ ਵਸੰਤ ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਸੂਤਰਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਫ਼ਰਵਰੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਐਲਾਨ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬਾਵਜੂਦ ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਕਿ ਫ਼ੋਰਡ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਸੂਬਾਈ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸਮੇਂ ਬ੍ਰੇਕ 'ਤੇ ਹੈ, ਫ਼ੋਰਡ ਦੀ ਦਲੀਲ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੌਨਲਡ ਟਰੰਪ ਦੁਆਰਾ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਵਸਤਾਂ 'ਤੇ 25% ਟੈਰਿਫ ਲਗਾਉਣ ਨਾਲ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਆਰਥਿਕ ਸੰਕਟ ਨੂੰ ਲੰਘਾਉਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਓਨਟੇਰਿਓ ਵਾਸੀਆਂ ਤੋਂ ਨਵੇਂ ਜਨਾਦੇਸ਼ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਸੋਮਵਾਰ ਰਾਤ ਨੂੰ ਫ਼ੋਰਡ ਦੇ ਚੀਫ਼ ਔਫ਼ ਸਟਾਫ਼, ਪੈਟਰਿਕ ਸੈਕਵਿਲ ਨੇ ਇੱਕ ਈਮੇਲ ਵਿੱਚ ਪੀਸੀ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸੂਚਨਾ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਓਨਟੇਰਿਓ ਲਈ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਜਨਾਦੇਸ਼ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਸਰਕਾਰ ਜਿੰਨੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋਵੇਗੀ, ਓਨਟੇਰਿਓ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਬਿਹਤਰ ਹੋਣਗੇ।" ਡਗ ਫ਼ੋਰਡ ਦੇ ਇਸ ਕਦਮ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕਈ ਸਵਾਲ ਖੜੇ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਲਿਬਰਲ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਲੀਡਰ ਬੌਨੀ ਕਰੌਂਬੀ ਨੇ ਓਨਟੇਰਿਓ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਰਹੇ $200 ਦੇ ਰਿਬੇਟ ਚੈਕਾਂ ਨੂੰ "ਚੁਣਾਵੀ ਰਿਸ਼ਵਤ" ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਅਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਮੰਤਰੀ ਵਿਕ ਫ਼ਿਡੈਲੀ ਨੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਦੌਰਾਨ ਚੋਣਾਂ ਬਾਰੇ ਸਪੱਸ਼ਟਤਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, "ਅਸੀਂ ਇਸ ਸਮੇਂ ਓਨਟੇਰਿਓ ਦੀਆਂ ਨੌਕਰੀਆਂ ਬਚਾਉਣ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕੀ ਟੈਰਿਫ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਬਹੁਤ ਗੰਭੀਰ ਮੁੱਦੇ ਹਨ।"

ਓਨਟੇਰਿਓ ਦਾ ਚੋਣ ਕਨੂੰਨ ਪ੍ਰੀਮੀਅਰ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨ ਅਤੇ ਚਾਰ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਚੋਣਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ 28 ਦਿਨਾਂ ਤੱਕ ਚੱਲਦੀ ਹੈ।

ਜੇਕਰ ਡਗ ਫ਼ੋਰਡ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਓਨਟੇਰਿਓ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਮਾਹੌਲ ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ ਬਦਲਾਅ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਸੂਬੇ ਦੇ ਵਸਨੀਕ ਹੁਣ ਇਹ ਦੇਖ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਚੋਣਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਕਿਵੇਂ ਨਵੇਂ ਰਾਹ ਖੋਲ੍ਹਦੀਆਂ ਹਨ।

idea immigration

Super Visas
PNPs

iccrc crcic
EXPRESS ENTRY
Canada's Express Entry immigration

ਕੈਨੇਡਾ ਪਹੁੰਚਣ ਦਾ ਸੁਨਿਹਰੀ ਮੌਕਾ

- ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਆਪਣੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ,ਸੱਜਣ ਮਿੱਤਰ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਬੁਲਾਓ
- 12 ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਨੈਨੀ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਬੁਲਾਓ। ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ ਤੇ ਫੈਮਲੀ ਵੀ ਨਾਲ ਆ ਸਕਦੀ ਹੈ।
- ਵਿਆਹ ਸ਼ਾਦੀਆਂ ਤੇ ਰਫਿਊਜੀ ਕੇਸਾਂ 'ਚ ਅਪੀਲ
  ਆਪਣੇ ਮਾਤਾ -ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਪੱਕੇ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ
- ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਆਰਜ਼ੀ ਵੱਰਕ ਪਰਮਿਟ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ 'ਚ ਤਬਦੀਲੀਆਂ
- ਇੰਜੀਨੀਅਰ, ਕੰਪਿਊਟਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਰ, ਟਰੱਕ ਡਰਾਇਵਰਾਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ
- ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਮਹਿਕਮੇਂ ਵੱਲੋਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਲੈਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ
- ਵਿਜ਼ਟਰ ਵੀਜ਼ੇ ਤੇ ਆਏ , ਪੱਕੇ ਹੋਣ ਲਈ ਮਸ਼ਵਰੇ ਵਾਸਤੇ ਮਿਲੋ

ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ:
NAVNEET SHARMA
778-320-0620

Phone :604-597-1119 | Fax:604-593-5099
York Centre#209-7928, 128St. Surrey BC V3W 4E8
info@ideaimmigration.com | www.ideaimmigration.com

Keep Smiling Denture Clinic

Keep Smiling
Denture Clinic

SEMCD CERTIFIED CLINICIAN

Complete Denture
Implant Denture
Partial Denture

CARE HOME MOBILE SERVICE

ਮੁਫ਼ਤ ਸਲਾਹ ਲਈ ਅੱਜ ਹੀ ਮਿਲੋ
ਕੀ ਤੁਹਾਡੇ ਹੇਠਲੇ ਜਾਂ ਉਪਰਲੇ ਦੰਦ ਢਿੱਲੇ ਹਨ ਜਾਂ
ਹੱਡੀ ਘਸੀ ਹੋਈ ਹੈ?
ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ Suction Denture ਬਾਰੇ ਜਾਨਣ ਲਈ ਮਿਲੋ
ਅਸੀਂ ਜਾਪਾਨੀ ਤਕਨੀਕ ਨਾਲ ਦੰਦਾਂ ਨੂੰ ਫਿਟ ਬਣਾਉਣ
ਲਈ ਵੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ (CERTIFIED) ਹਾਂ ।

ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਡੈਂਟਲ ਕੇਅਰ ਪਲਾਨ
ਦਾ ਕਾਰਡ ਮਿਲ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਆਪਣੀ ਸਲਾਹ ਦਾ ਸਮਾਂ ਬੁੱਕ ਕਰੋ
If you have received Canadian Dental Care Plan Card.
Book appointment

ਜੇ ਤੁਹਾਡੇ ਇੱਕ, ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੰਦ ਨਿਕਲ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਦੰਦ ਲਗਵਾਉਣੇ ਹਨ, ਦੰਦ ਪੁਰਾਣੇ ਹਨ ਜਾਂ ਹੁਣ ਨਵੇਂ ਲਗਵਾਉਣੇ ਹਨ। ਤੁਹਾਡੇ ਲਗਵਾਏ ਦੰਦ ਢਿੱਲੇ ਹਨ ਜਾਂ ਟੁੱਟ ਗਏ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੀਅਲਾਇਨ ਜਾਂ ਰਿਪੇਅਰ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਅੱਜ ਹੀ ਮਿਲੋ।

Gagan Chahal R.D.
Registered Denturist

Book Your Appointment
778-600-0811
6834 King George Blvd Surrey BC
778-600-0810
2644 Cyril St Abbotsford BC

ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਫੌਜੀ ਭਰਤੀ 'ਚ ਆਈ ਗਿਰਾਵਟ, ਭਰਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ

ਸਰੀ, (ਦਿਵਰੂਪ ਕੌਰ): ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਫੌਜ ਹੁਣ ਕੁਝ ਮੈਡੀਕਲ ਹਾਲਤਾਂ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਯੋਗ ਘੋਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਪਹਿਲਾਂ ਆਟੋਮੈਟਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਚਲ ਹੀ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਹੁਣ ਫਿਲਹਾਲ ਲਈ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਐਲਰਜੀਜ਼, ਅਤੇ ਕਈ ਸਰਗਰਮਤਾ ਰੋਗ (ADHD), ਐਂਜ਼ਾਇਟੀ ਅਤੇ ਦਮਾ ਵਰਗੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਹ ਨਵਾਂ ਕਦਮ ਫੌਜ ਦੀ ਭਰਤੀ ਵਧਾਉਣ ਅਤੇ ਸੈਨਿਕਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਚੁੱਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਫੌਜ ਦੇ ਮੁਖੀ ਜਨਰਲ ਜੈਨੀ ਕਰੀਗਨ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਿਨਾਂ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਐਲਰਜੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਹੁਣ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਾਂਚਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।ਕਰੀਗਨ ਨੇ ਕਿਹਾ "ਹੁਣ ਦੀ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ, ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਭਰਤੀ 'ਚ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਬਣਨਗੀਆਂ" ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਮਾਪਦੰਡ ਬਹੁਤ ਗੰਭੀਰ ਹਾਲਤਾਂ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ।

ਇਹ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਇਸ ਸਾਲ ਜਨਵਰੀ ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਕਰੀਗਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬੀਤੇ 30-40 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਮੌਜੂਦਾ ਡਾਇਗਨੋਸਟਿਕ ਟੂਲ ਕਾਫ਼ੀ ਬਦਲੇ ਹਨ। ਇਸ ਨਾਲ ਸਮਾਜਿਕ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਫੌਜ ਆਪਣੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਅਨੁਕੂਲਿਤ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

ਕਰੀਗਨ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਭਰਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਕਈ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਨਾਲ ਸਿੱਧਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਿਆ ਹੈ। ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਬੰਧੀ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਨਰਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਹੁਣ ਨਵੀਂ ਭਰਤੀ ਦੌਰਾਨ ਹੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਲੀਅਰੈਂਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਭਰਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਘਟਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਫੌਜ ਨੇ ਭਰਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਡਿਜਿਟਲ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਮੌਡਰਨ ਟੂਲਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਫਾਇਲਾਂ ਤੇਜ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧੀਆਂ ਹਨ। ਭਰਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮਨੁੱਖੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਲਗਾਤਾਰ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਹਿਾ ਹੈ। ਕੈਨੇਡੀਆਨ ਫੌਜ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 2023 ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ 87,638 ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਟਾਰਗੇਟ 101,500 ਸੀ। ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਫੌਜ ਆਪਣੇ ਟਾਰਗੇਟ ਦਾ ਸਿਰਫ 60-65 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹੀ ਪੂਰਾ ਕਰ ਪਾਈ। ਪਰ ਨਵੇਂ ਸੁਧਾਰਾਂ ਨੇ ਭਰਤੀ ਦਰ ਨੂੰ 80 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਫਾਇਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। This report was written by Divroop Kaur as part of the Local Journalism Initiative.

ਵੈਨਕੂਵਰ-ਕੋਰਟਨੀ 'ਚ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਝੰਡੇ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ 'ਤੇ ਰੋਸ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ

ਸਰੀ, (ਦਿਵਰੂਪ ਕੌਰ): ਵੈਨਕੂਵਰ ਆਈਲੈਂਡ: ਵੈਨਕੂਵਰ ਆਈਲੈਂਡ ਦੇ ਕੋਰਟਨੀ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਸਰਵਿਸ ਕੈਨੇਡਾ ਬਿਲਡਿੰਗ ਦੇ ਬਾਹਰ ਫਾਟੇ ਹੋਏ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਝੰਡੇ ਨੂੰ ਵੇਖਕੇ ਸਥਾਨਕ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਰੋਸ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਰੱਸ ਵਿਦਾ ਨਾਮਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਅਕਸਰ ਇਸ ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਕੋਲੋਂ ਲੰਗਦਾ ਹੈ, ਨੇ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰੀ ਕਿ ਝੰਡਾ ਵਿਚਕਾਰੋਂ ਫਟਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਹਾਲਤ ਬਹੁਤ ਹੀ ਖਰਾਬ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇਸ ਨੂੰ ਬਦਲਿਆ ਜਾਂ ਉਤਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ।

ਵਿਦਾ ਨੇ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, "ਜੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਝੰਡਾ ਲਹਿਰਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਮਿਲੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਪਰੋਟੋਕੋਲ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਇਹ ਪਰੋਟੋਕੋਲ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਤਾਂ ਇਸਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿਓ।" ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਝੰਡੇ ਨੂੰ ਵੇਖਕੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਗੁੱਸਾ ਆ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਵਿਦਾ ਨੇ ਝੰਡੇ ਦੀ ਇਸ ਹਾਲਤ ਬਾਰੇ ਸਰਵਿਸ ਕੈਨੇਡਾ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵੀ ਦਿੱਤੀ। ਪਰ, ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ, "ਇਹ ਸਾਡੀ ਇਮਾਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਸਾਡੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।"

ਵਿਦਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਤੱਕ ਵੀ ਲੈ ਕੇ ਗਿਆ, ਪਰ ਉਸਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ।

ਕੋਰਟਨੀ ਦੇ ਸਿਟੀ ਮੈਨੇਜਰ ਜੈਫ਼ ਗਾਰਬਟ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ, "ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਝੰਡੇ ਸੰਭਾਲਣ ਲਈ ਨੀਤੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਝੰਡਿਆਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਇਸਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।"

ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਝੰਡਾ ਫਟ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਬਦਲ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਰਵਿਸ ਕੈਨੇਡਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਾਲ ਹੀ ਦੇ ਤੂਫ਼ਾਨ ਕਾਰਨ ਝੰਡੇ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਿਆ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਜਲਦ ਹੀ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਵਿਦਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਝੰਡਾ ਮਾਣ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ। ਜਿਸ ਝੰਡੇ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਲਹਿਰਾ ਰਹੇ ਹੋ, ਉਸ ਤੇ ਮਾਣ ਕਰੋ। ਇਹ ਸਾਡੀ ਕੌਮੀ ਪਹਿਚਾਣ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਆਦਰ ਨਾਲ ਲਹਿਰਾਓ।" This report was written by Divroop Kaur as part of the Local Journalism Initiative.

A TO Z DRIVING SCHOOL
SO EASY
ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਲਰਨਿੰਗ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕੰਪਿਊਟਰ ਨਾਲ ਕਰੋ
AIR BRAKE CLASS
ਟਰੱਕ ਦਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਲੈਣ ਲਈ ਮਿਲੋ
ਕਲਾਸ ਵਨ ਦਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਲੈਣ ਲਈ ਅੱਜ ਹੀ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ
ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪੜ੍ਹਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
ਵਾਜਬ ਰੇਟ ਅਤੇ ਵਧੀਆ ਸਰਵਿਸ
ਅਸੀਂ ਸਿਟੀਜ਼ਨਸ਼ਿਪ ਅਤੇ NSC ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਟੈਸਟ ਵੀ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਹਾਂ
ਲਰਨਿੰਗ ਲਾਇਸੈਂਸ ਲੈਣ ਲਈ ਵੀ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ
ਲੱਕੀ ਸੇਖੋਂ 604 614 5365

ਘਰਾਂ, ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਜਾਂ ਨਵੇਂ ਬਣ ਰਹੇ ਘਰਾਂ ਦੀ ਸਫਾਈ ਲਈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਗਾਰਬੇਜ਼ ਚੁੱਕਵਾਉਣ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਅੱਜ ਹੀ ਫੋਨ ਕਰੋ
604-512-5001
We Provide a reliable and Flexible Workforce,
Ready to meet your labor needs anywhere, Ensuring efficient and timely support across various Locations.
» Move In & Out Cleaning
» One Off Deep Cleaning
» After Builder Cleaning
» Appliances Cleaning Incl. Oven
» Commercial Cleaning
» Pressure Cleaning
» Professional Carpet Cleaning
JASVINDER SINGH
CELL : +1 236-632-6301 | +1 604-512-5001
Email: jobandfair@gmail.com | Web: jobandfair.ca
12844 - 66B Ave. Surrey, B.C.

ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਓਨਟਾਰੀਓ ਦੇ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ ਬਦਲਾਅ

ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਘਟਨ ਨਾਲ ਕੈਂਪਸਾਂ ਦੇ ਖਰਚੇ ਵਿੱਚ $752 ਮਿਲੀਅਨ ਦੀ ਆਈ ਗਿਰਾਵਟ

ਸਰੀ (ਦਿਵਰੂਪ ਕੌਰ): ਓਨਟਾਰੀਓ ਦੇ ਕਾਲਜ ਅਤੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ ਬਦਲਾਅ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 'ਤੇ ਔਟਵਾ ਦੀ ਪਾਬੰਦੀ ਅਤੇ ਸੂਬੇ ਦੀ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਘਟਣ ਨਾਲ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਸੰਭਾਲਣ ਲਈ ਕਈ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਅਤੇ ਬਦਲਾਅ ਕਰਨ ਪਏ ਹਨ।

ਟਰਾਂਟੋ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਸੈਂਟੇਨਿਅਲ ਕਾਲਜ ਨੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ 2025 ਦੇ ਗਰਮੀ ਅਤੇ ਪਤਝੜ ਦੇ ਸੈਮੇਸਟਰਾਂ ਅਤੇ 2026 ਦੇ ਸੈਮੇਸਟਰ ਲਈ 49 ਫੁੱਲ-ਟਾਈਮ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਵਿੱਚ ਨਵੇਂ ਦਾਖਲਿਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਜਰਨਲਿਜ਼ਮ, ਫਾਈਨੈਂਸ਼ਲ ਪਲੈਨਿੰਗ, ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ ਫਾਉਂਡੇਸ਼ਨਜ਼ ਅਤੇ ਕਮਿਊਨਟੀ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਵਰਗੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਸੈਂਟੇਨਿਅਲ ਕਾਲਜ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਸੀਈਓ ਕ੍ਰੇਗ ਸਟੀਫਨਸਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦਾਖਲਾ ਲੈ ਚੁੱਕੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗ੍ਰੈਜੁਏਸ਼ਨ ਤੱਕ ਪੂਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਮਿਲੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਅਸੀਂ ਇਹ ਸਾਰੇ ਕਦਮ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਕਾਲਜ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਅਤੇ ਸਥਿਰਤਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਲੈ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਪਰ ਇਹਨਾਂ ਬਦਲਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸਾਡੀ ਕਮਿਊਨਟੀ, ਫੈਕਲਟੀ ਅਤੇ ਸਟਾਫ਼ 'ਤੇ ਗਹਿਰਾ ਅਸਰ ਪਵੇਗਾ।"

ਸਟੀਫਨਸਨ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ 128 ਫੁੱਲ-ਟਾਈਮ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਜੇ ਵੀ ਨਵੇਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਰਹਿਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਰੋਕੇ ਗਏ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਨੂੰ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਬਣੀ ਰਹੇਗੀ।

ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ, ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਸੀਮਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਓਨਟਾਰੀਓ ਦੇ ਕਾਲਜਾਂ ਦੇ ਦਾਖਲਿਆਂ ਵਿੱਚ 50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੀ ਗਿਰਾਵਟ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਸੂਬੇ ਦੇ ਕੈਂਪਸਾਂ ਦੇ ਖਰਚੇ ਵਿੱਚ $752 ਮਿਲੀਅਨ ਦੀ ਗਿਰਾਵਟ ਆਈ ਹੈ।

ਅਲਗੋਂਕੁਇਨ ਕਾਲਜ ਨੇ ਇਸ ਮਹੀਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ 2026 ਦੇ ਅਗਸਤ ਤੱਕ ਪਰਥ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਕੈਂਪਸ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ। ਪਰਥ ਦੇ ਮੇਅਰ ਜੂਡੀ ਬ੍ਰਾਉਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਰੂਰਲ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਮੌਕੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ, ਅਤੇ ਕੈਂਪਸ ਬੰਦ ਹੋਣ ਨਾਲ ਸਥਾਨਕ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਵੇਗਾ।" ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਵੰਬਰ 2024 ਵਿੱਚ, ਸ਼ੇਰਿਡਨ ਕਾਲਜ ਨੇ 40 ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਸੇਨੇਕਾ ਕਾਲਜ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮਾਰਖਮ, ਓਨਟਾਰੀਓ, ਕੈਂਪਸ ਨੂੰ ਅਸਥਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮੋਹਾਕ ਕਾਲਜ ਨੇ 2025 ਲਈ 20 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਸਟਾਫ਼ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਅਤੇ 16 ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੁਣ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਲਜਾਂ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਆਉਣ ਲੱਗਾ ਹੈ। This report was written by Divroop Kaur as part of the Local Journalism Initiative.

ਡੋਮਿਨਿਕਨ ਰਿਪਬਲਿਕ ਦੇ ਰਿਜ਼ੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਲਬਰਟਾ ਦੇ ਕਿਸ਼ੋਰ 'ਤੇ ਜਾਨਲੇਵਾ ਹਮਲਾ

ਸਰੀ, (ਦਿਵਰੂਪ ਕੌਰ): ਮੈਕਸੀਕੋ ਦੇ ਨੇੜੇ ਪੈਂਦੇ ਦੇਸ਼ ਡੋਮਿਨਿਕਨ ਰਿਪਬਲਿਕ ਦੇ ਇੱਕ ਰਿਜ਼ੋਰਟ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਹਮਲੇ 'ਚ ਅਲਬਰਟਾ ਦੇ ਇੱਕ 18 ਸਾਲਾ ਨੌਜਵਾਨ ਚੇਜ਼ ਡਲੋਰਮ-ਰੋਵਨ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਰੂਪ 'ਚ ਜ਼ਖਮੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਵਦੀ ਮਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਹਮਲਾ ਰਿਜ਼ੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਇੱਕ ਹਫਤਾ ਬਾਅਦ ਵੀ ਚੇਜ਼ ਨੂੰ ਡਾਕਟਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਮੈਡੀਕਲੀ ਇੰਡਿਊਸਡ ਕੋਮਾ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਚੇਜ਼ ਡਲੋਰਮ ਦੀ ਮਾਂ ਨੇ ਚਿੰਤਾਜ਼ਹਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਘਰ ਲਿਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹਾਂ" ਉਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਬਾਤ ਦੌਰਾਨ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਜਲਦ ਤੋਂ ਜਲਦ ਕੈਨੇਡਾ ਵਾਪਸ ਲਿਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਭਾਵੁਕ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਭ ਕੁਝ ਇੰਨੀ ਜ਼ਲਦੀ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲਗਾ। ਰਾਤ 12 ਵਜੇ ਬਾਅਦ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਚੇਜ਼ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਚੇਜ਼ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਐਮਬੂਲੈਂਸ ਰਾਹੀਂ ਹਸਪਤਾਲ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ, ਪਰ ਹਸਪਤਾਲ ਭਰਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਿਹਤ ਬੀਮਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਹੋਣ ਤੱਕ ਇਲਾਜ ਰੁਕਿਆ ਰਿਹਾ। "ਉਸਦੇ ਮਸਤਕ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰੇਪਫਰੂਟ ਜਿਤਨਾ ਵੱਡਾ ਖ਼ੂਨ ਦਾ ਥੱਕਾ ਸੀ, ਜਿਸਨੂੰ ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੇ ਹਟਾਇਆ। ਇਲਾਜ ਦੌਰਾਨ ਸਿਰ ਦੀ ਹੱਡੀ ਨੂੰ ਵੀ ਹਟਾਉਣਾ ਪਿਆ।

ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਘਟਨਾ ਸੰਬੰਧੀ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਹਾਸਲ ਹੋਈ ਹੈ। ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸ਼ੱਕੀ ਦਾ ਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਉਸ ਦੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਹੋਣ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਚੇਜ਼ ਦੀ ਮਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਿਜ਼ੋਰਟ ਦੇ ਸਟਾਫ ਨੇ ਸ਼ੱਕੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਖੋਜ ਕੇ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕੀਤਾ। ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਗਲੋਬਲ ਅਫੇਅਰਜ਼ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਡੋਮਿਨਿਕਨ ਰਿਪਬਲਿਕ ਵਿੱਚ ਦੋ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਲੈਕੇ ਘਟਨਾ ਨਾਲ ਜਾਣੂ ਹਨ। "ਸਥਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ,"

ਚੇਜ਼ ਦੀ ਮਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਇਸ ਛੁੱਟੀਆਂ ਲਈ ਇਕ ਸਾਲ ਤੱਕ ਬਚਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਘਟਨਾ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਚਾਨਕ ਵਧੇ ਖਰਚੇ ਭਾਰੇ ਪਏ। ਚੇਣ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਗੋ-ਫੰਡ-ਮੀ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਰਾਹੀਂ ਅਭਿਆਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹੁਣ ਤੱਕ $27,000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਕਮ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। This report was written by Divroop Kaur as part of the Local Journalism Initiative.

Guru Nanak's Free Kitchen
LOVE ALL, FEED ALL

ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਸਾਹਿਯੋਗ ਲਈ ਬੇਨਤੀ

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਫਰੀ ਕਿਚਨ ਵਲੋਂ ਪਿਛਲੇ 15-16 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੈਨਕੂਵਰ 'ਚ ਲੋੜਵੰਦ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਲੰਗਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਲੋੜਵੰਦ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲੰਗਰ ਛਕਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਫਰੀ ਕਿਚਨ ਲਈ ਵੈਨਕੂਵਰ 'ਚ ਇਮਾਰਤ ਖਰੀਦੀ ਗਈ ਸੀ। ਹੁਣ ਇਸ ਇਮਾਰਤ 'ਚ ਲੰਗਰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਈ ਉਪਕਰਨ ਲਿਆਏ ਜਾਣੇ ਹਨ ਤਾਂ ਕਿ ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ 7 ਦਿਨ ਲੋੜਵੰਦ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਲੰਗਰ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਉਪਰਾਲੇ ਲਈ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ।

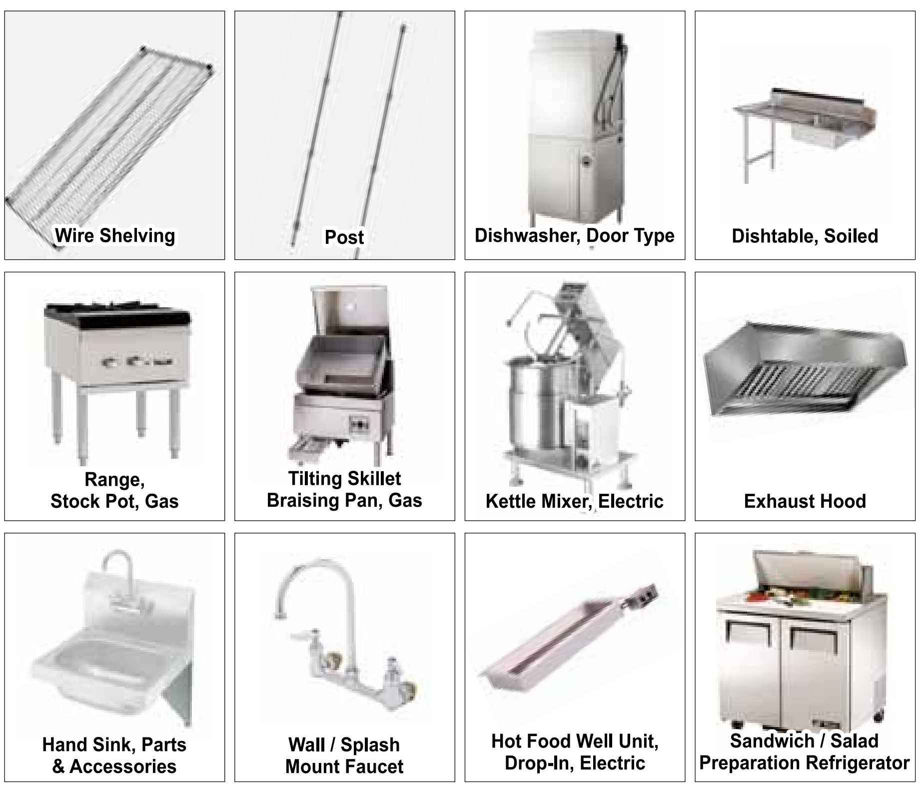

ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਸੱਜਣ ਸੇਵਾਂ ਲੈਣੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਨੰਬਰਾਂ 'ਤੇ ਸੰਪਰਕ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

778-895-1453, 604-771-7170

ਸ਼ੋਕ ਸਮਾਚਾਰ

ਜੇਹਾ ਚੀਰੀ ਲਿਖਿਆ ਤੇਹਾ ਹੁਕਮੁ ਕਮਾਹਿ ॥ ਘਲੇ ਆਵਹਿ ਨਾਨਕਾ ਸਦੇ ਉਠੀ ਜਾਹਿ ॥੧॥

ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਬੜੇ ਹੀ ਦੁਖੀ ਹਿਰਦੇ ਨਾਲ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੀ ਕਿ ਸਾਡੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ

ਸਰਦਾਰ ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ ਬੁੱਟਰ

ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਵੱਲੋਂ ਬਖ਼ਸ਼ੀ ਸਵਾਸਾਂ ਦੀ ਪੂੰਜੀ ਪੂਰੀ ਕਰ ਜਨਵਰੀ 22, 2025 ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਚਰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾ ਨਵਾਜੇ ਹਨ।

ਸਰਦਾਰ ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ ਬੁੱਟਰ ਦੀ ਦੇਹ ਦਾ

ਅੰਤਮ ਸੰਸਕਾਰ

26 ਜਨਵਰੀ ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ ਸਵੇਰੇ 3:00 ਵਜੇ

Fraser River Funeral Home 2061 Riverside Rd. Abbotsford

ਵਿਖੇ ਹੋਵੇਗਾ ਜੀ, ਉਪਰੰਤ

ਸਹਿਤ ਪਾਠ ਦੇ ਭੋਗ

ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਕਲਗੀਧਰ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਐਬਟਸਫੋਰਡ ਵਿਖੇ ਪਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਦੁੱਖ ਸਾਂਝਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਫ਼ੋਨ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ ਜੀ

ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਧੂਰ, 778-246-3262

ਐਮਜ਼ੌਨ ਕੈਨੇਡਾ ਦਾ ਕਿਊਬਕ 'ਚ 7 ਗੋਦਾਮ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ

2000 ਦੇ ਕਰੀਬ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਹੋਣਗੇ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਹੋਣਗੇ ਫਾਰਗ

ਸਰੀ (ਦਿਵਰੂਪ ਕੌਰ): ਐਮਜ਼ੌਨ ਕੈਨੇਡਾ ਨੇ ਕਿਊਬਕ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ 7 ਗੋਦਾਮਾਂ ਨੂੰ ਆਗਾਮੀ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ 1,700 ਸਥਾਈ ਕਰਮਚਾਰੀ ਅਤੇ 250 ਅਸਥਾਈ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਖ਼ਤਮ ਹੋਵੇਗੀ। ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਮੁਤਾਬਕ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਐਮਜ਼ੌਨ ਨੇ ਇਹ ਸਫਾਈ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਦਮ ਕਿਊਬਕ ਦੇ ਲਾਵਲ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਗੋਦਾਮ ਵਿੱਚ ਯੂਨੀਅਨਬੰਦੀ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ।

ਜ਼ਿਕਰਯੋਗਹੈ ਕਿ ਮਈ 2024 ਵਿੱਚ ਲਾਵਲ ਗੋਦਾਮ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੇ ਕਨਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਆਫ਼ ਨੈਸ਼ਨਲ ਟਰੇਡ ਯੂਨੀਅਨਜ਼ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਯੂਨੀਅਨਬੰਦੀ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਐਮਜ਼ੌਨ ਨੇ ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਊਬੈਕ ਦੇ ਮਜ਼ਦੂਰ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਕਤੂਬਰ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਸੁਣਾਇਆ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਯੂਨੀਅਨਬੰਦੀ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਮਿਲ ਗਈ।

ਕਿਊਬਕ ਵਿੱਚ ਗੋਦਾਮ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਐਮਜ਼ੌਨ ਦੁਬਾਰਾ ਆਪਣੇ ਪੁਰਾਣੇ ਬਿਜ਼ਨਸ ਮਾਡਲ 'ਤੇ ਵਾਪਸੀ ਕਰੇਗਾ। 2020 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਐਮਜ਼ੌਨ ਕਿਊਬਕ ਵਿੱਚ ਪੈਕੇਜ ਡਿਲਿਵਰੀ ਲਈ ਤੀਜੇ ਪੱਖ ਦੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਸੀ। ਕੰਪਨੀ ਮੁੜ ਉਸੇ ਮਾਡਲ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਗੋਦਾਮਾਂ ਦੇ ਬੰਦ ਹੋਣ ਨਾਲ 1,700 ਸਥਾਈ ਅਤੇ 250 ਅਸਥਾਈ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਰੋਜ਼ਗਾਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਵੇਗਾ। ਕਈ ਕਿਰਤੀ ਆਪਣੀ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਹੱਥ ਧੋ ਬੈਠਣਗੇ। ਕਿਊਬਕ ਦੇ ਮਜ਼ਦੂਰ ਸੰਗਠਨਾਂ ਨੇ ਇਸ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਕਿਰਤੀਆਂ ਲਈ ਵੱਡਾ ਝਟਕਾ ਕਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਕੰਪਨੀ ਨਾਲ ਗੰਭੀਰ ਗੱਲਬਾਤ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਐਮਜ਼ੌਨ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਵਪਾਰਕ ਅਤੇ ਸੰਜੋਗਕ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਗੋਦਾਮਾਂ ਦੇ ਬੰਦ ਹੋਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਯੂਨੀਅਨਬੰਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਕਿਊਬਕ ਵਿੱਚ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਲੀਡਰਾਂ ਅਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰ ਸੰਗਠਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਿਰਤੀਆਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। This report was written by Divroop Kaur as part of the Local Journalism Initiative.

ਬੀ.ਸੀ. ਨੇ ਓਪੀਔਡ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਕਲਾਸ ਐਕਸ਼ਨ ਮੁਕੱਦਮਾ ਜਿੱਤਿਆ

ਸਰੀ, (ਦਿਵਰੂਪ ਕੌਰ): ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਦੇ ਔਟਰਨੀ ਜਨਰਲ ਨਿੱਕੀ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਬੀ.ਸੀ. ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸੂਬੇ ਦੇ ਓਪੀਔਡ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਕਲਾਸ ਐਕਸ਼ਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸੂਬੇ ਨੂੰ ਹੋਰ ਕੈਨੇਡਿਆਈ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਤਰਜ 'ਤੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤਿਨਿਧੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਆਗੂਈ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਨਿੱਕੀ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਮਕਸਦ ਓਪੀਔਡ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਦੇ ਇਲਾਜ ਉੱਤੇ ਹੋਏ ਸਿਹਤ ਸੰਭਾਲ ਦੇ ਖ਼ਰਚੇ ਮੁੜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਵੇਚਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਉਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਉਦਯੋਗ ਨੇ ਧੋਖੇਭਰੀ ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ੇ ਅਤੇ ਮੌਤਾਂ ਦੀਆਂ ਦਰਾਂ ਵਧੀਆਂ ਹਨ।

ਨਵੰਬਰ 2023 ਵਿੱਚ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਸਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕਤਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਬੀ.ਸੀ. ਨੂੰ ਹੋਰ ਕੈਨੇਡਿਆਈ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀ ਤਰਜ 'ਤੇ ਕਲਾਸ ਐਕਸ਼ਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਓਪੀਔਡ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੇ ਬੀ.ਸੀ. ਸਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਸੂਬਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਰ ਸਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਬਹੁਮਤ ਵਾਲੇ ਫੈਸਲੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਹੋਰ ਕਨੇਡਿਆਈ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰਹਿਣ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਲਗਭਗ ਹਰ ਸੂਬਾ, ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਫੈਡਰਲ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਕਲਾਸ ਐਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ।

ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਇਸ ਕਲਾਸ ਐਕਸ਼ਨ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮੋੜ ਹੈ, ਜੋ 2018 ਵਿੱਚ ਸੂਬੇ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਾਡੇ ਟੀਚੇ ਨਾਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੀ: ਓਪੀਔਡ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਨੁਕਸਾਨਾਂ ਦੇ ਇਲਾਜ ਲਈ ਸਿਹਤ ਸੰਭਾਲ ਦੇ ਖ਼ਰਚੇ ਮੁੜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਦਯੋਗ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਗਲਤ ਹੋ ਰਹੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਉਣਾ।" ਬੀ.ਸੀ. ਕੋਰੋਨਰਜ਼ ਸੇਵਾ ਦੇ ਮਤਾਬਕ, 2024 ਦੇ ਪਹਿਲੇ 10 ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ 1,925 ਮੌਤਾਂ ਹੋਈਆਂ। ਕੈਨੇਡਾ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਨਵਰੀ 2016 ਤੋਂ ਜੂਨ 2024 ਤੱਕ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ 49,000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਓਪੀਔਡ ਸਬੰਧੀ ਮੌਤਾਂ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹਨ। This report was written by Divroop Kaur as part of the Local Journalism Initiative.

NEWTON DENTURE CLINIC INC.
Web: www.newtondentures.ca | Email: newtondentures@gmail.com
ਪੰਜਾਬੀ, ਹਿੰਦੀ ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਬੋਲਦੇ ਹਾਂ। ਮੁਫ਼ਤ ਸਲਾਹ
"Over 20 years experience as Denturist"
- ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਦੰਦ ਲਵਾਉਣੇ ਹਨ ਜਾਂ ਫਿਰ ਲਗਵਾਏ ਹਨ। ਦੰਦ ਪੁਰਾਣੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਲਗਵਾਣੇ ਹਨ।
- ਤੁਹਾਡੇ ਲਵਾਏ ਦੰਦ ਢਿੱਲੇ ਹਨ ਜਾਂ ਟੁੱਟ ਗਏ ਹਨ।
- ਬਲਰਾਜ ਨਾਲ ਅਪਾਇੰਟਮੈਂਟ ਬਣਾਓ ਅਤੇ ਖਾਣਾ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਾਓ।
- ਜੇ ਤੁਹਾਡੇ ਸਾਰੇ ਦੰਦ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲੇ ਪਰ ਖਾਣਾ ਠੀਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਖਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਬਲਰਾਜ ਨੂੰ ਮਿਲੋ ਇਹ ਤੁਹਾਡੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਸਰੀ ਵਿੱਚ ਹਨ।

BALRAJ (REGGIE) GILL
R.D. Bsc. Registered Denturist
ਬਲਰਾਜ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ 604-590-9747
Surrey #211-8334-128 St. Surrey BC V3W 4G2
(Second floor Khalsa Business Centre)

Gaba Tire
All TIRES AVAILABLE (AS, AT & MT)
CAR DETAILING Starting at $100
Free Delivery in Surrey
» 185/65/15 All-season
» 195/65/15
» 205/55/16
» 205/60/16
» 235/45/18 4 Tire 499$ Free install + Tax
» 4 Tire 299$ Free install + Tax
» 33/15/20 4 Mud Tire 10 ply
» 35/12.50/20 4 Mud Tire 10 ply
» 999$ Free install+Tax
2 YEARS 50000 KM WARRANTY
ਸਾਨੂੰ ਨਵੀਂ ਲੋਕੇਸ਼ਨ ਚਿਲੀਵੈਕ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਰਕਰ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ
CHILLIWACK
45877-HOCKING AVE
604-316-3643
BACK SIDE OF CHILLIWACK TAXI :
ABBOTSFORD
31324 - 107
Peardonville Rd
604-897-3235
604-746-4222
www.gabaautodetailing.com

DHESI MEAT SHOP
SERVING THE COMMUNITY FOR OVER 16 YEARS.

FOR BEST & FRESH MEAT, VISIT US!
Tandoori Chicken, Lemon Chicken, Goat, Lamb & Pork Tandoori Fish, Shish-Kabab also Supply Fresh Cut Meat.
NOW SERVING IN 3 LOCATIONS
King George Blvd (Bear Creek) 106-13588-88 Avenue Surrey, BC V3W 3K8, 604-501-2277
Fleetwood Location : 104-15933 Fraser Hwy, Surrey, BC V4N 0Y3, 604-593-5222
Sullivan Heights : #102 - 14330 - 64 Ave Surrey, BC, 604-503-2880

SIDHU BROTHERS
ACCOUNTING SERVICE LTD.
- PAYROLL - PERSONAL INCOME TAX - CORPORATE INCOME TAX - GST/HST/WCB
We Also Provide Service to get Transport Authority (NSC#, DOT#, MC#, Single State Registration)
WE SPECIALIZED IN
ACCOUNTING FOR TRANSPORT COMPANIES

Jarnail Singh Sidhu
Cell : 604-808-1148
jsidhu61@gmail.com
TEL : 604-502-9988 FAX : 604-501-9900
Address : 12633-67B Ave. Surrey, BC V3W 1G2

SINCE : 2007

ਕੈਨੇਡੀਅਨ
ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼
Canadian Punjab Times

Funded by the Government of Canada | Financé par le gouvernement du Canada | Canada

- Brar Bhagta Bhai Ka
  604-751-1113
- Karamjit Singh Buttar
  Journalist
- Simranjit Singh
  Journalist
- Dr. Puran Singh
  Writer
- Gora Sandhu Khurd
  News Reporter (Punjab)
- Paramjit Singh
  Graphic Designer

Contact for Advertisement
604-338-7310

ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਵਿੱਚ ਛਪੇ ਲੇਖਾਂ ਜਾਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਅਦਾਰਾ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਦਾ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

The Canadian Punjab Times is not responsible or legally liable for any news, articles, advertisements or typing mistakes in the news or articles.

Canadian Punjab Times Inc.

(Punjabi Newspaper)

Website :
www.thepunjabtimes.ca

E-mail :
canadianpunjabtimes@gmail.com

Please Note:

The Publisher does not guaranty the interaction of any particular advertisement on a specified date, or at all advertiser, Further, the publisher does not accept liability for printing and advertisement beyond the amount for the space actually occupied by the portion of the advertisements in which error occurs The publisher reserves the right to cancel any contract on which space has not been used within 90 days of from the contract does. All advertising is subject the publishers approved contract must be completed within one year from the date of commencement. Printing of key numbers is not guaranteed.

Publisher is not responsible in any mishappening between the customer and Advertiser.

ਪਾਠਕਾਂ ਵਲੋਂ ਲੇਖਾਂ ਬਾਰੇ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਫੋਨਾਂ ਸਬੰਧੀ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਾਠਕ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਲੇਖ ਸਬੰਧੀ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਸਿਰਫ 'ਤੇ ਸਿਰਫ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਭੇਜੇ। ਪਾਠਕਾਂ ਵਲੋਂ ਭੇਜੀ ਲੇਖਾਂ ਸਬੰਧੀ ਸੱਭਿਅਕ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਸੁਪਨਿਆਂ 'ਚੋਂ ਕਿਰਦਾ ਕੈਨੇਡਾ

ਦਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਖੁਸ਼ ਧਾਲੀਵਾਲ,
ਸੰਪਰਕ: 88472-27740

ਭਾਰਤ ਨਾਲ ਜਾਰੀ ਤਣਾਅ ਦੌਰਾਨ ਕੈਨੇਡਾ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਲਈ ਵੀਜ਼ਾ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਅਹਿਮ ਬਦਲਾਅ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਨਵੇਂ ਫ਼ੈਸਲੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਹੁਣ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ 10 ਸਾਲ ਦਾ ਵਿਜ਼ਟਰ ਵੀਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗਾ ਤੇ ਇਸ ਦੀ ਮਿਆਦ ਘਟਾ ਕੇ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵਿਜ਼ਟਰ ਵੀਜ਼ੇ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ 'ਚ ਤਬਦੀਲ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇਗਾ। ਕੈਨੇਡਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਹ ਕਦਮ ਵੀਜ਼ਾ ਪ੍ਰਣਾਲੀ 'ਚ ਸਖ਼ਤੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਵੀਜ਼ੇ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਖ਼ਤਮ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਤਬਦੀਲੀ ਨਾਲ ਖ਼ਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਦੋਸਤਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕੰਮ ਲਈ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਵਾਸਤੇ ਕੈਨੇਡਾ 'ਚ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਕੈਨੇਡਾ ਨੇ ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ ਨਿਯਮਾਂ 'ਚ ਬਦਲਾਅ ਕੀਤੇ ਹਨ ਜੋ ਪਹਿਲੀ ਨਵੰਬਰ 2024 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਵੇਂ ਨਿਯਮਾਂ ਤਹਿਤ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਪੋਸਟ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਵੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨੀਆਂ ਪੈਣਗੀਆਂ। ਕੈਨੇਡਾ 'ਚ ਪਗਾਪ (post-graduation work permit) ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਪੂਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨਾ ਹੁਣ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੋਵੇਗਾ। ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਵਿਭਾਗ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਭਾਸ਼ਾਈ ਹੁਨਰ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦੇਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਸਥਾਨਕ ਲੇਬਰ ਮਾਰਕੀਟ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰ ਸਕਣ। ਹੁਣ ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਕਿਹੜੇ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਕੈਨੇਡਾ ਨੂੰ ਹੁਨਰਮੰਦ ਕਾਮਿਆਂ ਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲੋੜ ਹੈ। ਪੁਰਾਣੇ ਨਿਯਮ ਅਜੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਰਹਿਣਗੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਕੈਨੇਡਾ 'ਚ ਕਿਸੇ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਲਈ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਕੋਰਸ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਤੇ ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ।

ਕੈਨੇਡਾ ਦੀਆਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਤਕਰੀਬਨ ਦੂਜੀ ਆਲਮੀ ਜੰਗ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਉਣ ਲੱਗੇ ਸਨ। ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਜਨਰਲ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਜਿਸ ਅਧੀਨ ਸਿਰਫ਼ ਅਮੀਰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਅਤੇ ਪੜ੍ਹਾਈ ਵਿੱਚ ਹੁਸ਼ਿਆਰ ਬੱਚੇ ਹੀ ਪੜ੍ਹਨ ਆਉਂਦੇ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਹੁਤੇ ਵਾਪਸ ਚਲੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਜਨਰਲ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਹੁਣ ਵੀ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਪਰ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ਫਫ (Student Partners Program) ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਦਲ ਕਰਕੇ ਫਿਰ SDS (Student Direct Stream) ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਇਆ। ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਸੱਤ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਥੇ ਪੁੱਜੇ ਬਾਰ੍ਹਵੀਂ ਪਾਸ ਬੱਚੇ ਸ਼ਧਸ਼ ਅਧੀਨ ਹੀ ਪਹੁੰਚੇ ਹਨ। ਜਨਰਲ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਸਟੂਡੈਂਟ ਲੋਨ ਦਾ ਝੰਜਟ ਸੀ ਤੇ ਲੋਨ ਵੀ ਪੈਸੇ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹੀ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। SDS ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ 2018 ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਅਧੀਨ ਫੀਸ ਅਤੇ ਘੀਛ ਤਹਿਤ ਪੈਸੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤਕਰੀਬਨ ਸਭ ਨੂੰ ਹੀ ਵੀਜ਼ਾ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।

ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇੱਕ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ 'ਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਨੇ ਕੱਚੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕੱਢਣ ਲਈ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਸਿਸਟਮ ਬਣਾ ਦੇਣਾ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਆਪ ਹੀ ਇਹ ਦੇਸ਼ ਛੱਡ ਜਾਣਗੇ।

ਅੱਠ ਨਵੰਬਰ 2024 ਤੋਂ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ, ਰਫਿਊਜੀਜ਼ ਐਂਡ ਸਿਟੀਜ਼ਨਸ਼ਿਪ ਕੈਨੇਡਾ (IRCC) ਹੁਣ ਸਟੂਡੈਂਟ ਡਾਇਰੈਕਟ ਸਟ੍ਰੀਮ (SDS) ਤਹਿਤ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈਆਂ ਸਟੱਡੀ ਪਰਮਿਟ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ। IRCC ਨੇ ਨਾਇਜੀਰੀਆ ਤੋਂ ਸਟੱਡੀ ਪਰਮਿਟ ਬਿਨੈਕਾਰਾਂ ਲਈ ਨਾਇਜੀਰੀਆ ਸਟੂਡੈਂਟ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ (NSE) ਸਟ੍ਰੀਮ ਨੂੰ ਵੀ ਖ਼ਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

2018 ਵਿੱਚ ਸ਼ਧਸ਼ ਨੂੰ ਭਾਰਤ, ਚੀਨ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਅਤੇ ਫਿਲਪੀਨਜ਼ ਸਮੇਤ 14 ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਸਟੱਡੀ ਪਰਮਿਟ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ੀ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਲਾਂਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅੱਗੇ ਜਾ ਕੇ, ਸਾਰੀਆਂ ਸਟੱਡੀ ਪਰਮਿਟ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਮਿਆਰੀ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।

ਕੀ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਛਾਪੇ ਮਾਰ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕਾਗਜ਼ਾਤ ਚੈੱਕ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ? ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਪਹਿਲਾਂ ਕੋਈ ਪੁਖ਼ਤਾ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਪਰ ਹੁਣ ਇਹ ਪੱਕੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਛਬਸ਼ਅ (Canadian border Security Agency) ਦੇ ਏਜੰਟ ਰਾਹ ਜਾਂਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕਾਗਜ਼ ਪੱਤਰ, ਕੰਮਕਾਰ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਪੱਤਰ ਆਦਿ ਚੈੱਕ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਕੇਲ ਤੇ ਕਾਗਜ਼ ਚੈੱਕ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਖ਼ਬਰ ਵੀ ਸਹੀ ਹੈ। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਫਸ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਵੀਡੀਓਜ਼ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਕਿਉਂਕਿ ਫੋਨ ਪਹਿਲਾਂ ਫੜ ਲਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲ ਜਾਣ ਦੇ ਆਰਡਰ ਵੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਡਿਪੋਰਟੇਸ਼ਨ ਵੀ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਫਾਸਟ ਟਰੈਕ ਸਟੂਡੈਂਟ ਡਾਇਰੈਕਟ ਸਟਰੀਮ ਐੱਸਡੀਐੱਸ ਵੀਜ਼ਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਹਾਲੀਆ ਫ਼ੈਸਲੇ ਬਾਰੇ ਚਿੰਤਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉੱਥੇ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾ ਰਹੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਨੇ ਆਪਣੀ ਇੱਛਾ ਜ਼ਾਹਰ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਕੈਨੇਡਾ ਜਾਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਪਰ ਸਥਿਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਨੇ ਵੀਜ਼ਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂਕਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਭਾਰਤੀ ਲੋਕ ਪੜ੍ਹਾਈ ਲਈ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਰਾਜਨੀਤੀ ਕਰਨਾ ਵੀ ਗ਼ਲਤ ਹੈ। ਇੱਕ ਵੀਜ਼ਾ ਕੌਂਸਲਰ ਨੇ ਚਿੰਤਾ ਪ੍ਰਗਟਾਉਂਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ 'ਤੇ ਮਾੜਾ ਅਸਰ ਪਵੇਗਾ।

ਇਹ ਸਵਾਲ ਅੱਜਕੱਲ੍ਹ ਹਰ ਇਨਸਾਨ ਦੇ ਦਿਲੋ-ਦਿਮਾਗ਼ 'ਤੇ ਛਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਦਾ ਸਟੱਡੀ ਵੀਜ਼ਾ ਬੰਦ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਕੀ ਪਰਵਾਸੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇੱਥੋਂ ਪਰਵਾਸ ਕਰਕੇ ਕਿਧਰੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਕਾਫ਼ੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਇਹ ਗੱਲ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਦਾ ਸਟੱਡੀ ਵੀਜ਼ਾ ਬੰਦ ਹੋਣ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਸਵਾਲ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੀ ਨੌਬਤ ਕਿਉਂ ਆਈ? ਕੈਨੇਡਾ ਨੇ ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣੇ ਮਕਸਦ ਲਈ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਉੱਥੇ ਬੁਲਾਇਆ ਕਿਉਂਕਿ ਕਰੋਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉੱਥੋਂ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਬਹੁਤ ਡਾਵਾਂਡੋਲ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਪੈਸੇ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ ਤੇ ਪੈਸਾ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਪਾਸੋਂ ਹੀ ਆਉਣਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਹੱਦੋਂ ਵਧ ਕੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਹੁਣ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ 'ਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਸਖ਼ਤੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ।

ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਸੌ ਸਾਲ ਪਿੱਛੇ ਮੁੜ ਕੇ ਦੇਖੀਏ ਤਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀਆਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਸਨ। 1960ਵਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉੱਥੇ ਗਏ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਵਾਪਸ ਦੇਸ਼ ਆ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਬਹੁਤਾ ਵਿਕਾਸ ਹੋਇਆ। ਜਦੋਂ ਅਮਰੀਕੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਰੁਖ਼ ਕੈਨੇਡਾ ਵੱਲ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਉਸ ਵੇਲੇ ਦੂਰ-ਦੂਰ ਤੱਕ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤੇ ਕੈਂਪਸ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਛੋਟੇ ਛੋਟੇ ਕੈਂਪਸ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਹਰ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਬਣਾਏ ਗਏ। 2018-19 ਵਿੱਚ ਚੀਨ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਮੁਲਕਾਂ 'ਚੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜਾਣ ਲੱਗੇ। ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਠੀਕ ਹੋਈ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਚਲਾਏ ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਸੀ। ਕਰੋਨਾ ਵਿੱਚ ਔਨਲਾਈਨ ਕਲਾਸਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਕਰੋਨਾ ਮਗਰੋਂ 30 ਲੱਖ ਫਾਈਲਾਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੋ ਗਈਆਂ। ਇੰਨੀਆਂ ਫਾਈਲਾਂ ਕਰੋਨਾ ਵਿੱਚ ਸਟਾਫ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋ ਗਈਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਸਨੂਈ ਬੁੱਧੀ (AI- Artificial Intelligence) ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲਿਆ। ਏਆਈ ਫਾਈਲ ਸਕੈਨ ਕਰਨੀ, ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਿੱਚ ਫਾਈਲ ਐਡ ਕਰਨੀ ਭਾਵ ਕੰਪਿਊਟਰ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਫਾਈਲਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਕੰਪਿਊਟਰ ਨੂੰ ਏਆਈ ਰਾਹੀਂ ਇੱਕ ਕਮਾਂਡ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੇ ਸੱਤ ਬੈਂਡ ਹਨ, ਪਲੱਸ ਟੂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੰਨੇ ਨੰਬਰ ਹਨ, ਫੀਸ ਪੂਰੀ ਭਰ ਰਿਹਾ ਹੈ- ਬਸ ਇਹ ਤਿੰਨ ਚਾਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇਖ ਕੇ ਹੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਵੀਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਏਆਈ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਫਾਈਲ ਸਿਲੈਕਟ ਕਰਕੇ ਵੀਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ 2021 ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਦੇ ਪਹੁੰਚਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋ ਗਏ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਫਾਈਲਾਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵੀ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਆ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਕਸਦ ਸਿਰਫ਼ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਪੜ੍ਹਨਾ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਨਾਲ ਉੱਥੋਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਾਫ਼ੀ ਦਿੱਕਤਾਂ ਆਉਣ ਲੱਗੀਆਂ। ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਘਰ ਲੈਣ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਉੱਥੇ ਜਾ ਕੇ ਗ਼ਲਤ ਕੰਮ ਕਰਨ ਜਾਂ ਗੈਂਗਸਟਰਾਂ ਨਾਲ ਰਲ ਜਾਣ ਕਰਕੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕੱਢਣ ਲਈ ਉੱਥੋਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸਰਕਾਰ 'ਤੇ ਦਬਾਅ ਪਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਨਵੇਂ ਨਿਯਮਾਂ ਤਹਿਤ ਸ਼ਿਕੰਜਾ ਕਸਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਫਾਈਲਾਂ ਲੱਗਣ ਦੀ ਵਜ੍ਹਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵੀ ਸੀ ਕਿ ਉੱਥੋਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਦੋ ਸਾਲ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੇ ਨਾਲ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਦਾ ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ ਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੇ ਸਾਥੀ/ਪਾਰਟਨਰ ਨੂੰ ਵੀ ਵੀਜ਼ੇ ਦੇਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਨੂੰ ਪੰਜ ਸਾਲ ਦਾ ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ, ਓਪਨ ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਜਿਸ ਦੇ ਨਾਲ ਪਿੱਛੇ ਮਾਪੇ ਵੀ ਆਉਣ ਲੱਗੇ। ਇਸ ਨਾਲ ਕੰਮ ਦੀ ਮੰਗ ਵਧਣ ਲੱਗੀ, ਕੰਮ ਦਾ ਪ੍ਰੋਸੈੱਸ ਘਟ ਗਿਆ।

ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਹਰ ਸਾਲ ਆਰਥਿਕ ਮੰਦੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉੱਥੋਂ ਦੀ ਮਾਰਕੀਟ ਬਿਲਕੁਲ ਡਾਊਨ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉੱਥੇ ਮਹਿੰਗਾਈ ਵਧਣ ਲੱਗੀ ਤਾਂ ਮੁਲਕ ਵਿੱਚ ਹਾਹਾਕਾਰ ਮੱਚ ਗਈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉੱਥੋਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਮਝ ਆਇਆ ਕਿ ਗ਼ਲਤੀ ਕਿੱਥੇ ਹੈ। ਜੋ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਗ਼ਲਤੀ ਦਾ ਖ਼ਮਿਆਜ਼ਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਭੁਗਤਣਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀਆਂ 20 ਲੱਖ ਫਾਈਲਾਂ ਇਸ ਵੇਲੇ ਦਾਅ ਉੱਤੇ ਲੱਗੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਕਰੋਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 30 ਲੱਖ ਤੱਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕੈਨੇਡਾ ਪਹੁੰਚੇ। ਹਰ ਸਮੈਸਟਰ ਵਿੱਚ ਲੱਖਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕੈਨੇਡਾ ਪਹੁੰਚਦੇ ਹਨ। ਹਾਲ ਦੀ ਘੜੀ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਹਨ ਕਿ ਉੱਥੋਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਕਿੰਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਡਿਪੋਰਟ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ, ਅੱਗੇ ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ ਮਿਲਣ ਦੀ ਕੋਈ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਲ ਦੀ ਘੜੀ ਸਿਰਫ਼ ਬਾਰ੍ਹਵੀਂ ਕਲਾਸ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਸਟੱਡੀ ਵੀਜ਼ਾ ਬੰਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਬੈਚਲਰਜ਼, ਮਾਸਟਰਜ਼ ਡਿਗਰੀਆਂ ਅਤੇ ਪੀਐੱਚ.ਡੀ. ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਇਹ ਵੀਜ਼ੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਹਨ। ਪੀਐੱਚਡੀ ਅਤੇ ਮਾਸਟਰ ਡਿਗਰੀ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ ਵੀ ਮਿਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਾਲ ਦੀ ਘੜੀ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਸ਼ਾਇਦ ਵੋਟਾਂ ਕਰਕੇ ਰੋਕ ਜ਼ਰੂਰ ਲਗਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ ਮਿਲਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਜ਼ਰੂਰ ਹੈ। ਨਿਯਮਾਂ ਮੁਤਾਬਿਕ ਚੱਲਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੀਆਰ ਵੀ ਮਿਲ ਰਹੀ ਹੈ, ਪਰ ਕਲਾਸਾਂ ਨਾ ਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਖ਼ਤਰਾ ਹੈ ਜਾਂ ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ ਮਿਲਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਹੁਣ ਰਫਿਊਜੀ ਕੇਸ ਵੀ ਲਾਏ ਹਨ। ਕੁਝ ਬਾਰਡਰ ਟੱਪ ਕੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵੱਲ ਪਰਵਾਸ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਜਾ ਕੇ ਰਫਿਊਜੀ ਕੇਸ ਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਰਫਿਊਜੀ ਕੇਸ ਰੱਦ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਾਲਮੇਲ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੰਪਿਊਟਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਫਾਈਲ ਡਾਊਨਲੋਡ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਦੋਵਾਂ ਮੁਲਕਾਂ ਦੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀ ਮੇਲ 'ਤੇ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ 'ਤੇ ਉਤਰਦਿਆਂ ਹੀ ਰਫਿਊਜੀ ਕੇਸ ਲਾਉਣ ਲੱਗੇ ਹਨ। ਉੱਥੋਂ ਦੇ ਕੁਝ ਵਕੀਲ ਸਿਰਫ਼ ਆਪ ਪੈਸੇ ਕਮਾਉਣ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗ਼ਲਤ ਰਾਹ ਪਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵੱਲੋਂ ਰਫਿਊਜੀ ਕੇਸ ਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਅਜਿਹੀ ਗ਼ਲਤੀ ਕਾਰਨ ਉਸ ਦੀ ਪੀਆਰ ਦੀ ਫਾਈਲ ਰਿਜੈਕਟ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੁਆਇੰਟ ਬੇਸ 'ਤੇ ਫਾਈਲਾਂ ਸਿੱਧੀਆਂ ਕੱਢਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਏਆਈ ਰਾਹੀਂ ਕੱਢ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਹ ਸੋਚਣਾ ਗ਼ਲਤ ਹੈ ਕਿ ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀਆਂ ਫੈਡਰਲ ਚੋਣਾਂ ਮਗਰੋਂ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਢਿੱਲ ਆ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਲਿਬਰਲ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਹੀ ਅਜਿਹੇ ਨਿਯਮ ਬਣਾ ਦੇਣੇ ਹਨ ਤੇ 2027 ਤੱਕ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਚੱਲ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲ ਹਾਲੇ 2027 ਤੱਕ ਦਾ ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ ਜਾਂ ਕੋਈ ਖ਼ਾਸ ਹੁਨਰ ਹੈ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਖ਼ਤਰਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਕੀ ਫੱਫ ਜਾਂ ਓਨਟਰਪਰੇਸਸ ਓਨਟਰੇ ਦੇ ਡਰਾਅ ਜਾਅਲੀ ਹਨ? 3000-3500 ਬੰਦਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵੀ ਆਪਣੇ ਕਿਸੇ ਜਾਣੂ ਦਾ ਡਰਾਅ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲ ਰਿਹਾ? ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਵਕੀਲ ਦੇ ਕਹਿਣ ਮੁਤਾਬਿਕ, ਡਰਾਅ ਆ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਲੋਕ ਪੱਕੇ ਵੀ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ, ਪਰ ਸਾਡੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦੇ ਘੱਟ ਹਨ। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੋਕ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ, ਗੁਜਰਾਤ, ਦੱਖਣੀ ਭਾਰਤ ਆਦਿ ਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਡੇ ਵਾਲਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਆਇਲਜ਼ (IELTS) ਬੈਂਡ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹਨ ਤੇ ਆਪਣੇ ਮੂਲ ਮੁਲਕ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਕੋਰਸ ਹੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਆਪਣਾ ਕੇਸ ਖ਼ੁਦ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਕਾਬਲੀਅਤ ਰੱਖਦੇ ਹਨ।

ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਬਹੁਤ ਮਾੜੇ ਹਨ ਤੇ ਇਹ ਹਾਲੇ ਦੋ ਕੁ ਸਾਲ ਏਦਾਂ ਹੀ ਚੱਲਣੇ ਹਨ। ਹੁਣ ਆਉਣ ਦੀ ਸੋਚਣ ਵਾਲੇ ਦੋ ਕੁ ਸਾਲ ਰੁਕ ਜਾਣ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਰਹਿ ਕੇ ਹੀ ਕੋਈ ਡਿਗਰੀ ਜਾਂ ਕਿੱਤਾਮੁਖੀ ਕੋਰਸ ਕਰ ਲੈਣ ਤਾਂ ਬਿਹਤਰ ਹੋਵੇਗਾ। 25-30 ਲੱਖ ਲਗਾ ਕੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਤੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕੈਨੇਡਾ ਨਾ ਜਾਣ। ਸਿਸਟਮ ਏਆਈ ਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਨਪੜ੍ਹ/ਅੱਧਪੜ੍ਹ ਦਾ ਇੱਥੇ ਕੋਈ ਭਵਿੱਖ ਨਹੀਂ। ਹਾਂ, ਜੇ ਕੋਈ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਨਿਪੁੰਨ ਹੈ, ਤਜਰਬਾ ਹੈ ਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਮੁਹਾਰਤ ਹੈ ਜਾਂ ਚੰਗੇ ਪੈਸੇ ਪਿੱਛੋਂ ਨਾਲ ਲਿਆ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਕੋਈ ਦਿੱਕਤ ਨਹੀਂ।

ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ 47ਵੇਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਵਜੋਂ ਸਹੁੰ ਚੁਕਦੇ ਹੀ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਕੀਤੇ ਵੱਡੇ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ

ਟਰੰਪ ਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਪਰਿਸ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸਮਝੌਤੇ ਤੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੀਤਾ ਐਲਾਨ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ, (ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ): ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ 47ਵੇਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਵਜੋਂ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਣ ਉਪਰੰਤ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਕਈ ਵੱਡੇ ਫੈਸਲੇ ਲਏ। ਟਰੰਪ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਹਿਚਾਣ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤੇ ਵਾਅਦਿਆਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਬਾਈਡਨ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਜਾਰੀ ਹੋਏ ਕਈ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸਬੰਧੀ ਤੁਰੰਤ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਟਰੰਪ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਨਵੇਂ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਮਕਸਦ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਘਰੇਲੂ ਉਤਪਾਦਨ ਨੂੰ ਮਜਬੂਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਨੀਤੀਆਂ ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਹੈ।

ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਟਰੰਪ ਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਪਰਿਸ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸਮਝੌਤੇ ਤੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕਰਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ। ਟਰੰਪ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਇਹ ਸਮਝੌਤਾ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਸਨਅਤ ਲਈ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਫਾਇਦਾ ਸਿਰਫ਼ ਚੀਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਊਰਜਾ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਇਹ ਅਹਿਮ ਕਦਮ ਚੁੱਕ ਰਹੇ ਹਾਂ।" ਟਰੰਪ ਨੇ 2017 ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਪਹਿਲੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਵੀ ਇਸ ਸਮਝੌਤੇ ਤੋਂ ਨਾਤਾ ਤੋੜਿਆ ਸੀ, ਜਿਸਨੂੰ ਬਾਈਡਨ ਨੇ 2021 ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਟਰੰਪ ਨੇ ਕੱਚੇ ਤੇਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਊਰਜਾ ਸ੍ਰੋਤਾਂ ਦੇ ਘਰੇਲੂ ਉਤਪਾਦਨ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਕਈ ਨਵੇਂ ਫੈਸਲੇ ਲਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਲਾਸਕਾ ਵਿੱਚ ਤੇਲ ਅਤੇ ਗੈਸ ਦੇ ਖੋਜ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ, ਜਿਸਨੂੰ ਬਾਈਡਨ ਨੇ ਸੀਮਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਟਰੰਪ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਆਪਣੀ ਊਰਜਾ ਸੰਸਾਧਨਾਂ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਇੰਨਪੁਟ ਲੈਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਘਟਾਏਗਾ। ਵਾਈਟ ਹਾਊਸ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਵਿੱਚ ਕੱਚੇ ਤੇਲ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਚਾਈਆਂ ਨੂੰ ਛੂਹ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਟਰੰਪ ਨੇ ਬਾਈਡਨ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੌਰਾਨ ਜਾਰੀ "ਬਿਜਲਈ ਵਾਹਨ ਆਦੇਸ਼" ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਮੂਲ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੋਲਾਰਾਈਜ਼ਡ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ ਨਵੀਂ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਦਮ ਸੀ। ਟਰੰਪ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸਨਅਤ ਦੇ ਵਧੇਰੇ ਪੱਖਪਾਤੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਲਈ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦੇ ਰਸਤੇ ਖੋਲ੍ਹੇਗਾ।

ਟਰੰਪ ਨੇ ਫੈਡਰਲ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਲਈ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ ਤੇ ਕੰਮਕਾਜ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਨਵੇਂ ਫੈਡਰਲ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਫੈਡਰਲ ਵਰਕਰਾਂ ਦੀ ਭਰਤੀ ਉਪਰ ਰੋਕ ਲਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਨਾਲ, ਟਰੰਪ ਨੇ ਮੰਗ ਪੱਤਰ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮੁਦਰਾਸਫੀਤੀ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰਨ ਦੇ ਮਕਸਦ ਨਾਲ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ। ਵਾਈਟ ਹਾਊਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਸ ਕਦਮ ਨਾਲ ਖਪਤਕਾਰੀ ਵਸਤਾਂ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਹੇਠਾਂ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਸਰਕਾਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਟਰੰਪ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਡੈਮੋਕਰੈਟਿਕ ਪਾਰਟੀ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਵਾਦਤ ਅਤੇ ਪਿੱਛੇ ਲੈ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਕਦਮ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹਨ। ਮਾਹਿਰਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਟਰੰਪ ਦੇ ਇਹ ਫੈਸਲੇ ਹਾਲੇ ਵੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣੇ ਰਹਿਣਗੇ।

ਟਰੰਪ ਵੱਲੋਂ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਣ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਜਾਰੀ ਹੋਏ ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਸਿਰਫ਼ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਮੰਚਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਚਰਚਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣੇ ਹੋਏ ਹਨ।

ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਸਬੰਧੀ ਲੈਕੇਨ ਰਿਲੇ ਬਿੱਲ ਨੂੰ ਸੰਸਦ ਨੇ ਦਿੱਤੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ: ਅਮਰੀਕੀ ਸੰਸਦ (ਕਾਂਗਰਸ) ਨੇ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਲੈਕੇਨ ਰਿਲੇ ਬਿੱਲ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ। ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਰੂਪ ਲੈ ਲਵੇਗਾ। ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇੱਕੋ-ਇੱਕ ਮਕਸਦ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਸਮੇਤ ਕਈ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਣਗੇ। ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਹਿ ਰਹੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਵਿਚ ਲਗਭਗ 75,000 ਭਾਰਤੀ ਹਨ।

ਓਰੇਗਨ ਕੈਪੀਟਲ ਕ੍ਰੋਨਿਕਲ ਅਖਬਾਰ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਬਿੱਲ ਨੂੰ ਡੈਮੋਕ੍ਰੇਟਸ ਅਤੇ ਰਿਪਬਲਿਕਨਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਸਮੂਹ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਨਾਲ 263-156 ਵੋਟਾਂ ਨਾਲ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਜਕਿਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਚੁੱਕਿਆ ਸੀ। ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੇ ਪਹਿਲੇ ਸੰਬੋਧਨ 'ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਆਏ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿੱਥੋਂ ਉਹ ਆਏ ਹਨ।

ਬਿੱਲ ਦਾ ਨਾਮ 22 ਸਾਲਾ ਜਾਰਜੀਆ ਨਰਸਿੰਗ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਲੈਕੇਨ ਰਿਲੇ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਲੈਕੇਨ ਦੀ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਵੈਨੇਜ਼ੁਏਲਾ ਵਿੱਚ ਹੱਤਿਆ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲੈਕੇਨ ਦੇ ਕਤਲ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਬਿਨਾਂ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇ ਦਾਖਲ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਸ 'ਤੇ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਦੁਕਾਨਾਂ 'ਚ ਚੋਰੀ ਕਰਨ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਲੱਗਿਆ ਸੀ। ਅਲਬਾਮਾ ਤੋਂ ਸੈਨੇਟਰ ਕੇਟੀ ਬ੍ਰਿਟ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਮੈਨੂੰ ਮਾਣ ਹੈ ਕਿ ਲੈਕੇਨ ਰਿਲੇ ਐਕਟ ਪਹਿਲਾ ਇਤਿਹਾਸਕ ਬਿੱਲ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ 'ਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਟਰੰਪ ਦਸਤਖਤ ਕਰਕੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣਗੇ। ਇਹ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਵੀ ਸਬੂਤ ਹੈ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਟਰੰਪ ਅਤੇ ਰਿਪਬਲਿਕਨ ਵਾਅਦਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਨ।

ਇਹ ਤਿੰਨ ਦਹਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਬਿੱਲ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਜੱਜਾਂ ਨੂੰ ਬਾਂਡ ਦੇਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬਿੱਲ ਰਾਜ ਦੇ ਅਟਾਰਨੀ ਜਨਰਲਾਂ ਨੂੰ ਸੰਘੀ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨੀਤੀ ਅਤੇ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬਾਂਡ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਵਿਆਪਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਨਾਲ ਹੀ ਅਥਾਰਟੀ ਸੈਕਟਰੀ ਆਫ਼ ਸਟੇਟ ਨੂੰ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪਲੇਟਫਾਰਮ 'ਤੇ ਵੀਜ਼ਾ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਵੀ ਮਜਬੂਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਬਿੱਲ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ 'ਤੇ 83 ਅਰਬ ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ ਖਰਚ ਹੋਣਗੇ : ਇਹ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਬਿੱਲ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ 'ਤੇ ਅਗਲੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ 83 ਬਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਦੀ ਲਾਗਤ ਆਵੇਗੀ। ਯੂਐਸ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਕਸਟਮਜ਼ ਐਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਹੈ ਕਿ ਬਿੱਲ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਨਾਲ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ 50 ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਭਾਰਤੀ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 50 ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 75,000 ਦੇ ਕਰੀਬ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਵਾਲੇ 3,86,000 ਐਚ1ਬੀ ਵੀਜ਼ਾ ਵਿੱਚੋਂ ਲਗਭਗ ਤਿੰਨ-ਚੌਥਾਈ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ 155 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਮਰੀਕੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ 14ਵੀਂ ਸੋਧ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਹਰ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਲਈ ਕੁਝ ਲੋਕ ਬੱਚੇ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਹੀ ਅਮਰੀਕਾ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸਨੂੰ ਸਿਟੀਜ਼ਨਸਪਿ ਟੂਰਿਜ਼ਮ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਟਰੰਪ ਨੇ ਆਪਣਾ ਦੂਜਾ ਕਾਰਜਕਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ 'ਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਇਸਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਬਦਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਹੁਕਮ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਅਸਥਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਹਿ ਰਹੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਣ 'ਤੇ ਵੀ ਅਮਰੀਕੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗੀ।

ਮਾਊਂਟ ਐਵਰੈਸਟ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹਨਾ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਨੇਪਾਲ ਨੇ 36% ਵਧਾਈ ਫੀਸ

ਕਾਠਮੰਡੂ: ਨੇਪਾਲ ਨੇ ਮਾਊਂਟ ਐਵਰੈਸਟ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹਨ ਲਈ ਪਰਮਿਟ ਫੀਸਾਂ ਵਿੱਚ 36 ਫੀਸਦੀ ਦਾ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚੀ ਚੋਟੀ 'ਤੇ ਕੂੜੇ ਦੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਕਈ ਉਪਾਵਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ।

ਨੇਪਾਲ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਮਾਊਂਟ ਐਵਰੈਸਟ ਜਾਂ ਮਾਊਂਟ ਕੋਮੋਲੰਗਮਾ ਦੀ ਚੜ੍ਹਾਈ ਲਈ ਪਰਮਿਟ ਫੀਸ ਵਧਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਵਿਦੇਸ਼ੀਆਂ ਲਈ ਇਹ ਫੀਸ $11,000 ਤੋਂ ਵਧਾ ਕੇ $15,000 ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਨਵੀਂ ਦਰ 1 ਸਤੰਬਰ 2025 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ।

ਨੇਪਾਲ ਨੇ ਆਖਰੀ ਵਾਰ 1 ਜਨਵਰੀ 2015 ਨੂੰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਬਸੰਤ ਵਿੱਚ ਮਾਊਂਟ ਕੋਮੋਲੰਗਮਾ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹਨ ਦੇ ਚਾਹਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵਧੀ ਹੋਈ ਫੀਸ ਨਹੀਂ ਦੇਣੀ ਪਵੇਗੀ।

ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚੀ ਚੋਟੀ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪਤਝੜ ਦੇ ਮੌਸਮ ਵਿੱਚ $ 5,500 ਦੀ ਬਜਾਏ $ 7,500 ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਮਾਨਸੂਨ ਸੀਜ਼ਨ ਲਈ ਫੀਸ $2,750 ਤੋਂ ਵਧਾ ਕੇ $3,750 ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਸੈਰ-ਸਪਾਟਾ ਬੋਰਡ ਦੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਆਰਤੀ ਨਿਉਪਾਨੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੈਬਨਿਟ ਫੈਸਲਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਲਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਧਿਕਾਰਤ ਐਲਾਨ ਅਜੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 8848.86 ਮੀਟਰ ਉੱਚੀ ਚੋਟੀ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹਨ ਦੀ ਨਵੀਂ ਫੀਸ 1 ਸਤੰਬਰ, 2025 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ।

ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਸੋਧੇ ਨਿਯਮ ਨੇਪਾਲ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸਤਿ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋ ਜਾਣਗੇ।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ, ਐਵਰੈਸਟ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹਨ ਦੇ ਚਾਹਵਾਨ ਨੇਪਾਲੀ ਪਰਬਤਾਰੋਹੀਆਂ ਦੀ ਰਾਇਲਟੀ ਪਤਝੜ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ 75,000 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵਧਾ ਕੇ 150,000 ਰੁਪਏ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Diamond
Sweets & Restaurant
3 LOCATIONS
» SURREY
#102-15933 Fraser Hwy, Surrey, BC
604-593-5566
» LANGLEY
#102-7228 192 St. Langley, BC
604-372-4949
» DELTA
#160-8047 120St. Delta, BC
604-5917277
Specialised in all kinds of Indian Sweets & Foods
We do Catering for all Occasions
Open 7 days a Week
10:00am to 10:00pm

ਘਾਹ ਕੱਟਣ ਵਾਲੀ ਮਸ਼ੀਨ,
(lawnmower)
ਵਾਸ਼ਰ ਡਰਾਇਰ, ਮਿਕਸੀ,
ਮਾਈਕਰੋਵੇਵ ਵਾਜਬ ਰੇਟ ਤੇ
ਠੀਕ ਕਰਵਾਓ

REPAIR & SERVICES
ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ
604-773-7258 (ਸਰੀ)

ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲੜਾ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਤੇ ਸ਼ਹਾਦਤ ਦੀ ਸਾਖੀ...

ਖਾਸ ਰਿਪੋਰਟ

ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਕਾਰਕੁਨ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲੜਾ ਉਹ ਸ਼ਖ਼ਸ ਸਨ ਜੋ 1980-90 ਵਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਚੱਲੀ ਖਾੜਕੂ ਲਹਿਰ ਦੌਰਾਨ ਲਾਪਤਾ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭਾਲ ਕਰਦਿਆਂ ਇੱਕ ਦਿਨ ਖ਼ੁਦ ਹੀ ਲਾਪਤਾ ਹੋ ਗਏ ਸਨ।ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ 6 ਸਤੰਬਰ 1995 ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਤੋਂ ਅਗਵਾ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ।

ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀਬੀਆਈ ਨੇ ਕੇਸ ਦੇ ਜੋ ਵੇਰਵੇ ਦਿੱਤੇ ਉਸ ਮੁਤਾਬਕ, ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲੜਾ ਇੱਕ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਕਾਰਕੁਨ ਸੀ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੰਗ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਰਹਿ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੁਤਾਬਕ, "ਪੰਜਾਬ ਦਾ 1980 ਅਤੇ 1990 ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਵਿੱਚ ਜੋ ਖਾੜਕੂਵਾਦ ਦੀਆਂ ਵਾਰਦਾਤਾਂ ਹੋਈਆਂ ਤਾਂ ਪੁਲਿਸ ਤਸ਼ੱਦਦ, ਹਿਰਾਸਤੀ ਮੌਤਾਂ ਅਤੇ ਝੂਠੇ ਪੁਲਿਸ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵੀ ਲਗਾਤਾਰ ਚਰਚਾ ਵਿੱਚ ਰਹੇ।"

ਇਹ ਮਸਲਾ ਮਨੁੱਖੀ ਹੱਕਾਂ ਬਾਰੇ ਕਾਰਕੁਨ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲੜਾ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਚਰਚਾ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਮਜੀਠਾ ਅਤੇ ਤਰਨ ਤਾਰਨ ਦੇ ਤਿੰਨ ਸ਼ਮਸ਼ਾਨ ਘਾਟਾਂ ਵਿੱਚ ਜੂਨ 1984 ਤੋਂ ਦਸੰਬਰ 1994 ਤੱਕ ਲਵਾਰਸ ਲਾਸ਼ਾਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਨਸ਼ਰ ਕੀਤੇ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹ ਲਾਵਾਰਿਸ ਲਾਸ਼ਾਂ ਪੁਲਿਸ ਦੀਆਂ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਭਰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਸੀਬੀਆਈ ਮੁਤਾਬਕ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲੜਾ ਨੇ ਇਸ ਵਿਰੁੱਧ ਆਵਾਜ਼ ਉਠਾਈ।ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਖਾਲੜਾ ਦੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਆਈਆਂ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਖਾਲੜਾ ਨੂੰ ਟੈਲੀਫੋਨ 'ਤੇ ਧਮਕੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਸਥਾਨਕ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਖਾਲੜਾ ਤੋਂ ਖੁਣਸ ਖਾਕੇ ਐੱਸਐੱਸਪੀ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਸਥਾਨਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ 6 ਸਤੰਬਰ 1995 ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਕਬੀਰ ਪਾਰਕ ਸਥਿਤ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਘਰ ਤੋਂ ਅਗਵਾ ਕਰ ਲਿਆ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗ਼ੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਹਰੀਕੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਨਹਿਰ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।"

ਗਵਾਹ ਬਣੇ ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ ਨੇ ਡੀਐੱਸਪੀ ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਸੁਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਸਮੇਤ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲੜਾ ਨੂੰ ਚਿੱਟੇ ਰੰਗ ਦੀ ਮਾਰੂਤੀ ਵੈਨ ਵਿੱਚ ਕਬੀਰ ਪਾਰਕ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਦੇ ਹੋਏ ਵੇਖਿਆ ਸੀ।

ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲੜਾ ਦੀ ਪਤਨੀ ਪਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਇਹ ਖ਼ਬਰ ਮਿਲਦਿਆਂ ਹੀ ਘਰ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਸੀ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸੇ ਦਿਨ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਤੀ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਵਰਦੀ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਅਗਵਾ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਅਗਲੀ ਸਵੇਰ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 365 ਤਹਿਤ ਅਗਵਾ ਕਰਨ ਦੀ ਐੱਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ।ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਾਂਚ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਵਧ ਸਕੀ ਅਤੇ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲੜਾ ਦਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗ ਸਕਿਆ।

ਪਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਸੀਬੀਆਈ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲੜਾ ਦਾ ਕੋਈ ਸੁਰਾਗ਼ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ 1 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਇਨਾਮ ਐਲਾਨੇ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕੁਝ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗ ਸਕਿਆ।1995 ਵਿੱਚ ਹੀ ਖਾਲੜਾ ਦੀ ਪਤਨੀ ਪਰਮਜੀਤ ਕੌਰ (ਜਿਸ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਪਤੀ ਜ਼ਿੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ) ਨੇ ਹੈਬੀਅਸ ਕਾਰਪਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਅਦਾਲਤ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ।

ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਖਾਲੜਾ ਦੇ ਟਿਕਾਣੇ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਪਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਸੀਬੀਆਈ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲੜਾ ਦਾ ਕੋਈ ਸੁਰਾਗ਼ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ 1 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਇਨਾਮ ਐਲਾਨੇ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕੁਝ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗ ਸਕਿਆ।1995 ਵਿੱਚ ਹੀ ਖਾਲੜਾ ਦੀ

ਪਤਨੀ ਪਰਮਜੀਤ ਕੌਰ (ਜਿਸ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਪਤੀ ਜ਼ਿੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ) ਨੇ ਹੈਬੀਅਸ ਕਾਰਪਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਅਦਾਲਤ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ।

ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਖਾਲੜਾ ਦੇ ਟਿਕਾਣੇ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜਾਂਚ ਸੀਬੀਆਈ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀ।

ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਸੀਬੀਆਈ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਥਾਣਾ ਝਬਾਲ ਪੁਲਿਸ ਨੇ 4 ਸਤੰਬਰ 1995 ਨੂੰ ਐੱਨਡੀਪੀਐੱਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਸੀ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲੜਾ ਨੂੰ ਵੀ ਦੋ ਦਿਨ ਬਾਅਦ ਉਸੇ ਥਾਣੇ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ।ਕੁਲਵੰਤ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਖਾਲੜਾ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਐੱਸਐੱਚਓ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਡੀਐੱਸਪੀ ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਥਾਣੇ ਕਿਉਂ ਲੈ ਕੇ ਆਏ ਸਨ।

ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਸਪੈਸ਼ਲ ਪੁਲਿਸ ਅਫ਼ਸਰ (ਐੱਸਪੀਓ) ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਹਿਮ ਗਵਾਹ ਬਣੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਥਾਣਾ ਝਬਾਲ ਦੇ ਐੱਸਐੱਚਓ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸੀਬੀਆਈ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲੜਾ ਨੂੰ ਥਾਣਾ ਝਬਾਲ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਤੱਕ ਖਾਲੜਾ ਨਾਲ ਜੋ ਕੁਝ ਵਾਪਰਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਬਾਰੇ ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੈ।

ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲੜਾ ਨੂੰ ਖਾਣਾ ਖੁਆਉਣਾ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਕੰਮ ਸੀ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਗੁਪਤ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਸੀਬੀਆਈ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲੜਾ ਦੀ ਸਿਹਤ ਬਹੁਤ ਕਮਜ਼ੋਰ ਅਤੇ ਨਾਜ਼ੁਕ ਹੋ ਗਈ ਸੀ।ਇੱਕ ਦਿਨ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਐੱਸਐੱਸਪੀ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ, ਡੀਐੱਸਪੀ ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਆਪਣੇ ਬਾਡੀਗਾਰਡ ਅਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਬਿਨਾਂ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਰ ਵਿੱਚ ਆਏ।

ਕੁਝ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਐੱਸਐੱਚਓ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਐੱਸਐੱਚਓ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਪ੍ਰਿਥੀਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੂਜੀ ਕਾਰ ਵਿੱਚ ਆਏ।ਉਹ ਸਾਰੇ ਉਸ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਚਲੇ ਗਏ ਜਿੱਥੇ ਖਾਲੜਾ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਐੱਸਐੱਸਪੀ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਬੰਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਖਾਲੜਾ ਦੀ ਕੁੱਟਮਾਰ ਵੀ ਕੀਤੀ।ਇਸ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਐੱਸਐੱਚਓ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲੜਾ ਅਤੇ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਤਰਨਤਾਰਨ ਵਿੱਚ ਐੱਸਐੱਸਪੀ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਦੇ ਘਰ ਲੈ ਗਏ।

ਕੁਝ ਸੀਨੀਅਰ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਉੱਥੇ ਆਏ ਹੋਏ ਸਨ। ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲੜਾ ਨਾਲ ਬੰਦ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਫੇਰ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਖਾਲੜਾ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਥਾਣਾ ਝਬਾਲ ਵਿਖੇ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ।

ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਅੱਗੇ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਸ਼ਾਮ ਡੀਐੱਸਪੀ ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਾਡੀਗਾਰਡ ਅਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉੱਥੇ ਆਏ ਅਤੇ ਫਿਰ ਸੁਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਪ੍ਰਿਥੀਪਾਲ ਸਿੰਘ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਏ।

ਉਹ ਸਾਰੇ ਉਸ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਗਏ ਜਿੱਥੇ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲੜਾ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੁੱਟਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਗਰਮ ਪਾਣੀ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਇਸ ਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕਮਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਦੋ ਗੋਲੀਆਂ ਚੱਲਣ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਸੁਣੀ।ਖਾਲੜਾ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਵੈਨ ਦੀ ਡਿੱਕੀ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਰੀਰ ਵਿਚੋਂ ਖ਼ੂਨ ਵਗ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸਮੇਤ ਇਹ ਸਾਰੇ ਤਿੰਨ ਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪਿੰਡ ਹਰੀਕੇ ਨੂੰ ਗਏ। ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲੜਾ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਨਹਿਰ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟੀ ਗਈ।ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਮੁਤਾਬਕ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਐੱਸਐੱਸਪੀ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਜਿਉਂਦਾ ਸੀ, ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਡਰ ਕਾਰਨ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਘਟਨਾ ਦਾ ਖ਼ੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ।

ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਇਸ ਕੇਸ ਲਈ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਾਬਤ ਹੋਈ ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਖਾਲੜਾ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈਣ ਬਾਰੇ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਸ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ, ਪੁਲਿਸ ਵਾਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਲਾਗ ਬੁੱਕਾਂ ਸਮੇਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੋਨੇ ਤੋਂ ਕੋਈ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ।"

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ, "ਉਸ ਸਥਾਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਰਮਚਾਰੀ/ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜਿੱਥੇ ਖਾਲੜਾ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਉਸ ਗੈਸਟ ਹਾਊਸ ਤੋਂ ਜਿੱਥੇ ਉਸ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਨਹਿਰ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲੈ ਕੇ ਗਏ ਸਨ, ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।"

ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਪਟਿਆਲਾ ਨੇ ਨਵੰਬਰ 2005 ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 364/34 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਗਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਸੀ ਤੇ ਸੱਤ ਸਾਲ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ।

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਡੀਐੱਸਪੀ ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਇੱਕ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 302/34 ਆਈਪੀਸੀ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 201/34 ਆਈਪੀਸੀ ਤਹਿਤ ਕਤਲ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਤੇ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦਾ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ।

ਮਾਮਲਾ ਹਾਈਕੋਰਟ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ। ਖਾਲੜਾ ਦੀ ਪਤਨੀ ਪਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਚਾਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੱਤ ਸਾਲ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਹੋਈ ਸੀ।

2007 ਵਿੱਚ ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੇ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਪਰ ਕੋਰਟ ਨੇ ਚਾਰਾਂ-ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਸੁਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਪ੍ਰਿਥੀਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੱਤ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵਧਾ ਕੇ ਉਮਰ ਕੈਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ।

2011ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਸੀਬੀਆਈ ਨੇ ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੁਝ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਅਤੇ ਤਰਨਤਾਰਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਤਬਾਦਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਜਾਂਚ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਨਾਲ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਮੁਖੀ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਤੈਨਾਤ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਬਾਰੇ ਇਹ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ, "ਇਸ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਸੀਬੀਆਈ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਸੀਬੀਆਈ ਨੂੰ ਸਹਿਯੋਗ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਉਚਿੱਤ ਸਹਿਯੋਗ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ।"

"ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇੱਕ ਨਾਪਾਕ ਗੱਠਜੋੜ ਵਿੱਚ ਇੱਕਜੁੱਟ ਹੋ ਗਏ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਥੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਅਕਸ ਨੂੰ ਖ਼ਰਾਬ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸੀ। ਗਵਾਹਾਂ ਨੇ ਸੀਬੀਆਈ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਮ ਲਏ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ।"

ਪੁਲਿਸ ਨੇ 2000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਲਾਵਾਰਿਸ ਲਾਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸਸਕਾਰ ਕੀਤਾ

ਸੀਬੀਆਈ ਨੇ ਆਪਣੀ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਕੱਲੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਤਰਨਤਾਰਨ ਵਿੱਚ ਹੀ 984 ਲਾਸ਼ਾਂ ਦਾ 'ਲਾਵਾਰਿਸ' ਵਜੋਂ ਸਸਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਬੇਕਸੂਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੇ ਘਾਟ ਉਤਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਲਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਮੌਜੂਦ ਸੀ।

ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸੀਬੀਆਈ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਘਿਨਾਉਣੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ।

ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਜਾਂਚ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। 1996 ਵਿੱਚ ਸੀਬੀਆਈ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 2097 ਲਾਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਣਪਛਾਤੇ ਸਸਕਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਉਪਰੋਕਤ ਹੁਕਮਾਂ ਅਤੇ ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਮਿਲ ਕੇ ਇਸ ਕੇਸ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਨ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਸੀਬੀਆਈ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

1996 ਵਿੱਚ, ਸੀਬੀਆਈ ਨੇ ਪਟਿਆਲਾ ਦੀ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਨੌਂ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਦੋਸ਼ੀ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਤਰਨਤਾਰਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦਾ ਤਤਕਾਲੀ ਐੱਸਐੱਸਪੀ ਸੀ।ਇਹਨਾਂ ਵਿਚ ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ, ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਰਛਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸੁਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰਿਥੀਪਾਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਡੀਐਸਪੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ।ਐੱਸਐੱਸਪੀ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਖ਼ੁਦਕੁਸ਼ੀ ਕਰ ਲਈ ਸੀ।

ਇਲਜ਼ਾਮ ਇਹ ਸਨ ਕਿ ਇਹ ਸਾਰੇ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲੜਾ ਨੂੰ ਅਗਵਾ ਕਰਕੇ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਜ਼ੀ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 120-ਬੀ ਆਈਪੀਸ, ਧਾਰਾ 364 ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ 34 ਆਈਪੀਸੀ ਲਾਈ ਗਈ।ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਤਿੰਨ ਡੀਐੱਸਪੀ ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਰਛਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਖਾਲੜਾ ਦਾ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦਾ ਅਨੈਤਿਕ ਵਰਤਾਰਾ

ਲੇਖਕ : ਕੇਵਲ ਸਿੰਘ ਰੱਤੜਾ
ਸੰਪਰਕ: 82838-30599

ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਦੱਖਣੀ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਨੇ ਵਧੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਅੱਗਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕਾਫ਼ੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਖ਼ਾਸ ਤੌਰ ’ਤੇ ਲਾਸ ਏਂਜਲਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫ਼ਤਾਂ ਦੇ ਵਾਧੇ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਜਿਸ ਨਤੀਜੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਹੈ: ਉਹ ਹੈ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਦੀਆਂ ਬੀਮਾ ਪਾਲਿਸੀਆਂ ਦੀ ਰੱਦਗੀ (ਕੈਂਸਲੇਸ਼ਨ)। ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀਆਂ ਜੋ ਆਰਥਿਕ ਜੋਖ਼ਿਮ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਨੇ ਉੱਚ-ਜੋਖ਼ਿਮ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰਾਂ ਲਈ ਕਵਰੇਜ ਘਟਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਘਰਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕ ਆਰਥਿਕ ਅਸਮਾਨਤਾ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਾਲਿਸੀਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕੀ ਹਨ, ਇਸ ਦੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀਆਂ ਲਈ ਕੀ ਅਸਰ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਵਧਦੇ ਸੰਕਟ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਭਾਵੀ ਉਪਾਅ ਕੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਜਲਵਾਯੂ ਚਿਤਾਵਨੀ, ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਸਥਾਰ ਅਤੇ ਜੰਗਲਾਂ ਦੇ ਮਾੜੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਾਰਨ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਵਿੱਚ ਅੱਗਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਅਤੇ ਤੀਬਰਤਾ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਵਧਦੇ ਗਲੋਬਲ ਤਾਪਮਾਨ ਨੇ ਸੁੱਕੇ ਸਮਿਆਂ ਨੂੰ ਲੰਮਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਸੁੱਕੇ ਪੌਦਿਆਂ ਅਤੇ ਘਾਹ-ਫੂਸ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਧਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਗਰਮੀ ਦੀਆਂ ਲਹਿਰਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਰਤਾਰੇ ਨੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਤੇ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਚਲਣ ਵਾਲੀਆਂ ਅੱਗਾਂ ਲਈ ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਲਈ ਬੇਹੱਦ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਹਾਲਾਤ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਇਹੀ ਵਰਤਾਰਾ ਪੱਛਮੀ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚਲੇ ਜੰਗਲਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਲਗਭਗ ਹਰ ਸਾਲ ਵਾਪਰਦਾ ਹੈ। ਜੰਗਲੀ ਅੱਗਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣਾ ਕੋਈ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਖੇਡ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਸੜਕੀ ਆਵਾਜਾਈ ਹੁੰਦੀ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਹੈਲੀਕਾਪਟਰ ਰਾਹੀਂ ਪਾਣੀ ਤੇ ਹੋਰ ਘੋਲਾਂ ਦਾ ਛਿੜਕਾਓ ਬਹੁਤ ਔਖਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਲਾਸ ਏਂਜਲਸ ਦੇ ਮਹਿੰਗੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਅੱਗ ਨੇ ਬਹੁਤ ਭਾਰੀ ਘਰਾਂ ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ ਥਾਵਾਂ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਅਜੇ ਵੀ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਲਾਸ ਏਂਜਲਸ ਖੇਤਰ ਆਪਣੇ ਅੱਗ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਪਹਾੜੀ ਖੇਤਰਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਾਲ ਖ਼ਾਸ ਤੌਰ ’ਤੇ ਖਤਰਨਾਕ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਿਰਫ 2023 ਵਿੱਚ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਨੇ 4000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਅੱਗਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਘਰ ਨਸ਼ਟ ਹੋਏ ਅਤੇ ਅਰਬਾਂ ਡਾਲਰ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਰਾਜ ਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਟਾਊਨਸ਼ਿਪ ਦੀ ਦੁਬਾਰਾ ਰਚਨਾ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨੇ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀਆਂ ’ਤੇ ਭਾਰੀ ਦਬਾਅ ਪਾਇਆ ਹੈ।

ਹਰ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਉਤਰਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਕੀਮਤ ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਬਣਾ ਕੇ ਕਿਸ਼ਤਾਂ (ਈਐੱਮਆਈ) ਵਸੂਲਦੀ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਕਲੇਮ ਨਾ ਆਉਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਨੋ ਕਲੇਮ ਬੋਨਸ ਦੀ ਰਿਆਇਤ ਦੇ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਬੀਮੇ ਦਾ ਜੋਖ਼ਿਮ ਬਹੁਤ ਵਧ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ (ਕਿਸ਼ਤ) ਵਧਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਸਖ਼ਤ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਜਾਂ ਪਾਲਿਸੀਆਂ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, (ਜੇਕਰ ਪਾਲਿਸੀ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨੁਕਤਾ ਲਿਖਿਆ ਹੋਵੇ)।

> “ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਅੱਗ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਲਿਸੀਆਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕਈ ਕਾਰਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ। ਬਿਨਾਂ ਬੀਮੇ ਦੇ, ਘਰ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗ ਦੇ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਘਰ ਦੀ ਦੁਬਾਰਾ ਮੁਰੰਮਤ ਜਾਂ ਨਿਰਮਾਣ ਦੀ ਲਾਗਤ ਖੁਦ ਹੀ ਉਠਾਉਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਬੋਝ ਕਈਆਂ ਲਈ ਅਸਹਿ ਹੈ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਸਥਿਰਤਾ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਸ ਇਹੀ ਨਹੀਂ, ਬਿਨਾਂ ਬੀਮੇ ਦੇ ਘਰ ਵੇਚਣਾ ਜਾਂ ਗਿਰਵੀ ਲੈਣਾ ਵੀ ਕਾਫ਼ੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵਪਾਰਕ ਬੈਂਕ ਅਤੇ ਫਾਇਨੈਂਸਿੰਗ ਸਥਾਨ ਘਰੇਲੂ ਬੀਮੇ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਗਿਰਵੀ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ।”

ਅਜਿਹੇ ਖੇਤਰਾਂ ਜਿਵੇਂ ਲਾਸ ਏਂਜਲਸ ਵਿੱਚ ਅੱਗ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਨੁਕਸਾਨਾਂ ਦੀ ਭਾਰੀ ਮਾਤਰਾ ਨੇ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀਆਂ ਲਈ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਵਿੱਚ ਬਣੇ ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਤੋਂ ਕਵਰੇਜ ਦੇਣ ਨੂੰ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਕਾਨੂੰਨ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਮਜਬੂਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸੰਭਾਵੀ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਰਾਖਵਾਂ ਫੰਡ ਰੱਖਣ ਹਾਲਾਂਕਿ ਅੱਗ ਦੇ ਜੋਖ਼ਿਮਾਂ ਦੀ ਵਧੀ ਲਾਗਤ ਨੇ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਕਈ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਸਥਿਰਤਾ ਖ਼ਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪਈ ਹੈ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਬੀਮਾਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਉੱਚ-ਜੋਖ਼ਿਮ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਕਵਰੇਜ ਬਾਰੇ ਪੁਨਰ-ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਘਰ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਲਈ ਪਾਲਿਸੀਆਂ ਦੀ ਵਿਆਪਕ ਰੱਦਗੀ (ਕੈਂਸਲੇਸ਼ਨ) ਹੋਈ ਹੈ।

ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਅੱਗ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਲਿਸੀਆਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕਈ ਕਾਰਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ। ਬਿਨਾਂ ਬੀਮੇ ਦੇ, ਘਰ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗ ਦੇ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਘਰ ਦੀ ਦੁਬਾਰਾ ਮੁਰੰਮਤ ਜਾਂ ਨਿਰਮਾਣ ਦੀ ਲਾਗਤ ਖੁਦ ਹੀ ਉਠਾਉਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਬੋਝ ਕਈਆਂ ਲਈ ਅਸਹਿ ਹੈ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਸਥਿਰਤਾ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਸ ਇਹੀ ਨਹੀਂ, ਬਿਨਾਂ ਬੀਮੇ ਦੇ ਘਰ ਵੇਚਣਾ ਜਾਂ ਗਿਰਵੀ ਲੈਣਾ ਵੀ ਕਾਫ਼ੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵਪਾਰਕ ਬੈਂਕ ਅਤੇ ਫਾਇਨੈਂਸਿੰਗ ਸਥਾਨ ਘਰੇਲੂ ਬੀਮੇ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਗਿਰਵੀ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਅੱਗ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਡਿੱਗ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਲਈ ਵੀ ਬੀਮਾ ਦੀ ਰੱਦਗੀ ਨਾਲ ਕਿਰਾਏ ਵਧ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਆਪਣੇ ਵਧੇ ਹੋਏ ਖ਼ਰਚੇ ਜਾਂ ਜੋਖ਼ਿਮਾਂ ਨੂੰ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ’ਤੇ ਪਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਨਾਲ ਲਾਸ ਏਂਜਲਸ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕਾਂ (ਬਿਲਡਰ ਕੰਪਨੀਆਂ) ਅਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਸੰਕਟ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਡੂੰਘਾ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਪਰ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦਾ ਆਪਣੇ ਤੌਰ ’ਤੇ ਹੀ ਮਕਾਨ ਪਾਲਸੀਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਅਨੈਤਿਕ ਕਦਮ ਹੈ। ਆਖ਼ਿਰ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਬੀਮਾ ਕਰਵਾਉਂਦਾ ਹੀ ਕਿਉਂ ਹੈ? ਚਿੰਤਾ ਮੁਕਤ ਹੋਣ ਲਈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਣਸੁਖਾਵੀਂ ਘਟਨਾ ਦਾ ਬੋਝ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਦੀਵਾਲੀਆ ਨਾ ਬਣਾ ਦੇਵੇ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਜੋਖ਼ਿਮ ਨੂੰ ਆਂਕਣ ਦਾ ਜ਼ਿੰਮਾ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਹੈ। ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਚੱਲਣ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਕੰਪਨੀਆਂ ਸਟੇਟ ਜਾਂ ਫੈਡਰਲ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਵਿੱਤੀ ਹਾਲਾਤ ਦੱਸ ਕੇ ਮਦਦ ਲਵੇ ਪਰ ਹਰ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹੇ।

ਰੀਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਰਿਵਿਊ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਪੈ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਦੇ ਗਵਰਨਰ ਗੈਵਨ ਨਿਊਸਮ ਨੇ ਨਵੇਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਲਡ ਟਰੰਪ ਨੂੰ ਸੂਬੇ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਜ਼ਖ਼ਮਾਂ ਉੱਤੇ ਮਲ੍ਹਮ ਲਾਈ ਜਾ ਸਕੇ। ਅੱਗ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬੀਮੇ ਦੀ ਰੱਦਗੀ ਨੇ ਨਿੱਜੀ ਉਦਯੋਗ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਵਧਦੇ ਤਣਾਅ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਮਸਲਾ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਬਹੁ-ਪੱਖੀ ਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜਿਹੜੀਆਂ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀਆਂ, ਘਰੇਲੂ ਮਾਲਕਾਂ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਵਿਆਪਕ ਹਿੱਸੇ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਭਲੇ ਲਈ ਸਮਝਦਾਰੀ ਨਾਲ ਸੰਤੁਲਿਤ ਕਰ ਸਕਣ। ਕੁਝ ਸੰਭਾਵੀ ਹੱਲ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ:

1) **ਸਟੇਟ ਫੰਡਿਡ ਬੀਮਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ:** ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਦੀ ‘ਫੇਅਰ ਐਕਸੈਸ ਟੂ ਇਨਸ਼ੋਰੈਂਸ ਰਿਕੁਾਇਰਮੈਂਟਸ’ ਯੋਜਨਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਲਕਾਂ ਲਈ ਆਖ਼ਿਰੀ ਬਦਲ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਹਨਾਂ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਮਾਰਕੀਟ ਵਿੱਚ ਕਵਰੇਜ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ ਅਤੇ ਵਾਧੂ ਫੰਡ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨਾ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਬੁਨਿਆਦੀ ਕਵਰੇਜ ਮਿਲੇ।
2) **ਜੋਖ਼ਿਮ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਨਾ:** ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀਆਂ ਘਰੇਲੂ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗ ਰੋਕੂ ਉਪਕਰਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਸੁੱਕੀ ਵਸਤਾਂ ਜਾਂ ਘਾਹ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣਾ, ਅੱਗ ਰੋਕੂ ਛੱਤਾਂ ਬਣਾਉਣੀਆਂ ਅਤੇ ਘਰ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਾਲੇ ਖਾਲੀ ਖੇਤਰ ਬਣਾਉਣਾ।
3) ਘਰਾਂ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ ਨੂੰ ਹਵਾ ਦੇ ਰੁਖ਼ ਮੁਤਾਬਕ ਬਣਾਉਣਾ।
4) ਹਰੇ ਰੁੱਖਾਂ ਦਾ ਘੇਰਾ, ਅੱਗ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਦੀ ਰਫ਼ਤਾਰ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨਾ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈਰਾਨੀ ਸਰਦੀਆਂ ਦੇ ਮੌਸਮ ਵਿੱਚ ਅੱਗ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਵਾਪਰਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਗਹਿਰਾਈ ਨਾਲ ਛਾਣਬੀਣ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਨਾਲ ਬੀਮੇ ਦੇ ਵਧੇ ਖ਼ਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਘਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
5) **ਜਲਵਾਯੂ ਐਕਸ਼ਨ ਪਲਾਨ:** ਇਸ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦੇ ਮੂਲ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨਾ, ਅੱਗ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਅਤੇ ਤੀਬਰਤਾ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਅਤਿ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਯੋਗ ਊਰਜਾ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼, ਗ੍ਰੀਨਹਾਊਸ ਗੈਸਾਂ ਦੀ ਨਿਕਾਸੀ ਘਟਾਉਣਾ ਹੈ।
6) **ਜੰਗਲ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ:** ਜੰਗਲਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅੱਗ ਨੂੰ ਫੈਲਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ।

ਸਰਕਾਰਾਂ, ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀਆਂ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕਠੇ ਹੋਣ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਨਵੇਂ ਹੱਲ ਖੋਜਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਜੋਖ਼ਿਮ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਤੇ ਸਸਤੀ ਤੇ ਸਹੀ ਬੀਮਾ ਕਵਰੇਜ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਸੰਤੁਲਿਤ ਕਰ ਸਕਣ।

ਲਾਸ ਏਂਜਲਸ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਲਈ ਬੀਮਾ ਪਾਲਿਸੀਆਂ ਦੀ ਰੱਦਗੀ, ਜਲਵਾਯੂ ਚਿਤਾਵਨੀ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫ਼ਤਾਂ ਦੇ ਵਧਦੇ ਕਹਿਰ ਦੀ ਖੁਲ੍ਹੀ ਯਾਦ ਦਿੰਦੀ ਹੈ; ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀਆਂ ਲਈ ਆਰਥਿਕ ਟਿਕਾਊਪਣ ਦੀ ਲੋੜ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਕਵਰੇਜ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣਾ ਘਰ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਅਸੁਰੱਖਿਅਤ ਛੱਡ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ ਤੇ ਸਮਰੱਥ ਹੱਲਾਂ ਲਈ ਸਵਾਲ ਉਠਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਸੰਭਵ ਨੁਕਸਾਨ ਅਨੁਪਾਤ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀਆਂ ਲਈ ਅੱਗ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਨੁਕਸਾਨ ਅਨੁਪਾਤ ਲਗਭਗ ਅਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਰੀਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਜੋ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀਆਂ ਲਈ ਬੀਮਾ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਹਾਲਾਤ ਦੇ ਜੋਖ਼ਿਮ ਨੂੰ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਹਾਲਾਂਕਿ ਜਿਵੇਂ ਅੱਗਾਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤਬਾਹੀ ਵਾਲੀਆਂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਰੀਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਦੀ ਲਾਗਤ ਵੀ ਵਧ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਾਧੂ ਖ਼ਰਚ ਨੇ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਨੂੰ ਹੋਰ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬੀਮਾ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਵਧਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸੀਮਿਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਖ਼ਤ ਹਨ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਨਿਯਮ ਗ੍ਰਾਹਕਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਇਸ ਨਾਲ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀਆਂ ਲਈ ਜੋਖ਼ਿਮਾਂ ਦੀ ਅਸਲੀ ਲਾਗਤ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਵਾਲੇ ਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਬਣਦਾ ਹੈ।

ਜੋਖ਼ਿਮ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ ਜਿਵੇਂ ਸੈਟੇਲਾਈਟ ਇਮੇਜਿੰਗ ਅਤੇ ਏਆਈ ਮਾਡਲਿੰਗ ਵਰਗੀਆਂ ਜੋਖ਼ਿਮ ਅਨੈਲਸਿਸ ਟੂਲਾਂ ਦੀ ਕਾਢ ਨੇ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਉੱਚ-ਜੋਖ਼ਿਮ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਦਬਾਅ ਅਧੀਨ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਵੀ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪੁਰਾਣੇ ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਏਸ਼ੀਅਨ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਦੀ ਕਾਫੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਹੈ। ਆਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਰਕਾਰ, ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀਆਂ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਸੋਸ਼ਲ ਵਿਗਿਆਨੀ ਮਿਲ ਕੇ ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਭਾਂਪਣਗੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਰਿਜ਼ਰਵ ਫੰਡ ਵੀ ਰੱਖਣਗੇ ਤਾਂ ਕਿ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਵਿਕਸਤ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਨਿਹੱਥੇਪਨ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਨਜ਼ਰ ਨਾ ਆਏ।

ਲੇਖਕ : ਰਾਜੀਵ ਖੋਸਲਾ,
ਸੰਪਰਕ: 79860-36776

ਟਰੰਪ 2.0 ਅਤੇ ਆਲਮੀ ਆਰਥਿਕਤਾ

ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਡੈਮੋਕਰੈਟਸ ਦੇ ਚੋਣਾਂ ਹਾਰਨ ਪਿੱਛੇ ਮਹਿੰਗਾਈ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਆਰਥਿਕ ਕਾਰਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮਹਿੰਗਾਈ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਰੋਨਾ ਮਹਾਮਾਰੀ, ਰੂਸ-ਯੂਕਰੇਨ ਯੁੱਧ ਅਤੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲ-ਹਮਾਸ ਟਕਰਾਅ ਕਾਰਨ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ ਕਰੋਨਾ ਮਹਾਮਾਰੀ ਦੌਰਾਨ ਵਿਆਪਕ ਤਾਲਾਬੰਦੀ ਅਤੇ ਸਪਲਾਈ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਕਾਰਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਨੇ ਕੀਮਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ। 2022 ਤੋਂ ਜਾਰੀ ਰੂਸ-ਯੂਕਰੇਨ ਯੁੱਧ ਅਤੇ 2023 ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਇਜ਼ਰਾਈਲ-ਹਮਾਸ ਟਕਰਾਅ ਨਾਲ ਵਧੀਆਂ ਤੇਲ ਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਗੈਸ ਕੀਮਤਾਂ ਨੇ ਮਹਿੰਗਾਈ ਦਾ ਦਬਾਅ ਹੋਰ ਵਧਾਇਆ। ਉਂਝ, ਮਹਿੰਗਾਈ ਕਾਰਨ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਚੋਣਾਂ ਹਾਰ ਜਾਣਾ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਵਰਤਾਰਾ ਨਹੀਂ। 1970ਵਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਰਿਚਰਡ ਨਿਕਸਨ, ਗੇਰਾਲਡ ਫੋਰਡ ਅਤੇ ਜਿੰਮੀ ਕਾਰਟਰ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਬੇਤਹਾਸ਼ਾ ਮਹਿੰਗਾਈ ਕਾਰਨ ਚੋਣਾਂ ਹਾਰੇ ਸਨ। 1980 ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਵਿੱਚ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਰੋਨਾਲਡ ਰੀਗਨ ਦੀਆਂ ਆਰਥਿਕ ਨੀਤੀਆਂ ਨੇ ਮਹਿੰਗਾਈ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਫਲਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਜਿੱਤਣ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮਦਦ ਕੀਤੀ।

ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਦੀ 2024 ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਤ ਵੀ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਹਿੰਗਾਈ ਤੋਂ ਰਾਹਤ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਾਅਦਿਆਂ 'ਤੇ ਹੀ ਟਿਕੀ ਹੈ। ਇਹ ਵਾਅਦੇ ਆਮ ਜਨਤਾ 'ਤੇ ਘੱਟ ਟੈਕਸ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਦਰਾਮਦਾਂ 'ਤੇ ਵੱਧ ਟੈਕਸ, ਬਰਾਮਦਾਂ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਕਮਜ਼ੋਰ ਡਾਲਰ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਪਰਵਾਸ ਕੀਤੇ ਲੋਕਾਂ 'ਤੇ ਸਖ਼ਤਾਈ ਕਰ ਕੇ ਅਮਰੀਕੀ ਅਰਥਚਾਰੇ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤ ਕਰਨ ਤਕ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਟਰੰਪ ਦੀਆਂ ਇਹ ਨੀਤੀਆਂ ਵਿਸ਼ਵ ਭਰ ਲਈ ਆਪਣੇ ਦੂਰਗਾਮੀ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਕਾਰਨ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ।

ਅਮਰੀਕਾ 'ਤੇ ਆਰਥਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵ: ਟਰੰਪ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਲਾਹਕਾਰਾਂ ਨੇ ਅਮਰੀਕੀ ਕਾਰੋਬਾਰੀਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ, ਵਪਾਰ ਘਾਟਾ ਘਟਾਉਣ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਤੇ ਨੌਕਰੀਆਂ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਦਰਾਮਦਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਵਕਾਲਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਟਰੰਪ ਨੇ ਚੀਨ ਤੋਂ ਦਰਾਮਦ ਹੋ ਰਹੇ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਵਾਹਨਾਂ 'ਤੇ 200% ਦਰਾਮਦ ਟੈਕਸ ਵਸੂਲਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹਰ ਚੀਨੀ ਸਮਾਨ ਦੀਆਂ ਦਰਾਮਦਾਂ 'ਤੇ 50 ਤੋਂ 60% ਟੈਕਸ ਵਸੂਲਣ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮੈਕਸਿਕੋ ਤੋਂ ਦਰਾਮਦ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਕਾਰਾਂ 'ਤੇ 500% ਟੈਕਸ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੁਆਰਾ ਦਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਸਾਮਾਨ 'ਤੇ ਵੀ 10 ਤੋਂ 20% ਦਰਾਮਦ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਉਂਝ, ਟਰੰਪ ਦਾ ਇਹ ਕਦਮ ਉਲਟਾ ਵੀ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਚੀਨ ਤੋਂ ਦਰਮਦਾਂ ਕੇਵਲ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਬਲਕਿ ਅਮਰੀਕੀ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਵੀ ਚੀਨੀ ਉਤਪਾਦਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਵਜੋਂ ਵਰਤਦੇ ਹਨ। ਚੀਨ ਤੋਂ ਦਰਾਮਦ ਕੱਚੇ ਮਾਲ 'ਤੇ ਵੱਧ ਟੈਕਸ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰਾਂ ਲਈ ਉਤਪਾਦਨ ਲਾਗਤ ਵਧਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਅਸਲ ਭਾਰ ਵੱਧ ਮਹਿੰਗਾਈ ਦੇ ਰੂਪ 'ਚ ਮੁੜ ਅਮਰੀਕੀ ਖਪਤਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਵਾਲੇ ਮੁਲਕ ਜਿਵੇਂ ਚੀਨ, ਯੂਰੋਪੀਅਨ ਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਮੈਕਸਿਕੋ ਵੀ ਅਮਰੀਕੀ ਉਤਪਾਦਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਵਧਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਨਾ ਕੇਵਲ ਅਮਰੀਕੀ ਬਰਾਮਦਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬਲਕਿ ਨੌਕਰੀਆਂ ਖੁੱਸਣ ਕਾਰਨ ਆਮ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਵੀ ਹੋਵੇਗਾ।

ਟਰੰਪ ਨੇ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਦੌਰਾਨ ਅਮਰੀਕੀ ਬਰਾਮਦਾਂ ਦੀ ਮੁਕਾਬਲੇਬਾਜ਼ੀ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਨ ਦੇ ਸੰਕੇਤ ਵੀ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਇਸ ਰਣਨੀਤੀ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਲਈ ਅਮਰੀਕੀ ਵਸਤੂਆਂ ਸਸਤਾ ਰੱਖ ਕੇ ਸੰਭਾਵੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਤੇ ਵਿਕਰੀ ਵਧਾਉਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਘਰੇਲੂ ਨਿਵੇਸ਼ ਅਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਪਰ ਵੱਧ ਦਰਾਮਦ ਲਾਗਤਾਂ, ਵਧਦੀ ਮਹਿੰਗਾਈ ਅਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਡਾਲਰ ਅਮਰੀਕੀ ਫੈਡਰਲ ਰਿਜ਼ਰਵ ਦੇ ਵਿਆਜ ਦਰਾਂ ਘਟਾਉਣ ਵਾਲੇ ਯਤਨਾਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਕਮਜ਼ੋਰ ਡਾਲਰ ਕਾਰਨ ਪੂੰਜੀ ਦਾ ਪ੍ਰਵਾਹ ਡਾਲਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਹੋਰ ਮੁਲਕਾਂ ਵੱਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਅਮਰੀਕੀ ਫੈਡਰਲ ਰਿਜ਼ਰਵ ਨੂੰ ਮੁੜ ਵਿਆਜ ਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਓਂ ਟਰੰਪ ਦੀ ਸਾਰੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਾਕਾਮ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਇਹ ਵੀ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਟਰੰਪ ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਮੁਦਰਾਵਾਂ ਵਾਲੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਪਲਾਜ਼ਾ ਐਕਾਰਡ ਵਰਗਾ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰ ਲੈਣ। ਪਲਾਜ਼ਾ ਐਕਾਰਡ ਸਤੰਬਰ 1985 ਵਿਚ ਨਿਊਯਾਰਕ ਦੇ ਪਲਾਜ਼ਾ ਹੋਟਲ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਨ ਖਾਤਰ ਫਰਾਂਸ, ਪੱਛਮੀ ਜਰਮਨੀ, ਜਾਪਾਨ, ਯੂਕੇ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀਆਂ ਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਬੈਂਕ ਗਵਰਨਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ ਦੀ ਕੀਮਤ ਘਟਣ ਨਾਲ ਭਾਵੇਂ ਅਮਰੀਕੀ ਵਪਾਰ ਘਾਟੇ ਅਤੇ ਮਹਿੰਗਾਈ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਆਈ ਸੀ ਪਰ ਮੌਜੂਦਾ ਆਰਥਿਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ 1980ਵਿਆਂ ਤੋਂ ਭਿੰਨ ਹੈ। ਅੱਜ ਅਜਿਹੇ ਬਹੁਪੱਖੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਲਈ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਹਿਯੋਗ ਅਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੈ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਭੂ-ਰਾਜਨੀਤਕ ਪ੍ਰਸੰਗ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਕੁਝ ਦੇਸ਼ ਡਾਲਰ ਨੂੰ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਵਪਾਰ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਰਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਮੁਦਰਾ ਵਜੋਂ ਬਦਲਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋਣ।

ਟਰੰਪ ਦੇ 2017 ਵਾਲੇ ਟੈਕਸ ਕਟਜ਼ ਐਂਡ ਜੌਬਜ਼ ਐਕਟ (ਟੀਸੀਜੇਏ) ਨੇ ਟਰੰਪ ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਦਿੱਤੀ। ਇਹ ਟੈਕਸ ਕਟੌਤੀਆਂ 2025 ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਖਤਮ ਹੋਣੀਆਂ ਹਨ। ਟਰੰਪ ਨੇ ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ 2017 ਦੀ ਟੀਸੀਜੇਏ ਦੀ ਮਿਆਦ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ, ਰਾਜਾਂ ਤੇ ਸਥਾਨਕ ਟੈਕਸਾਂ ਲਈ ਕਟੌਤੀ ਵਾਪਸ ਲਿਆਉਣ, ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਟੈਕਸ ਦਰ ਘਟਾਉਣ ਅਤੇ ਗ੍ਰੀਨ ਐਨਰਜੀ ਟੈਕਸ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਖੋਜੀ ਸੰਸਥਾ ਟੈਕਸ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਅਨੁਸਾਰ, ਜੇ ਟਰੰਪ ਦੀਆਂ ਟੈਕਸ ਕਟੌਤੀ ਨੀਤੀਆਂ 2025 ਤੋਂ 2034 ਤਕ ਜਾਰੀ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਟੈਕਸ ਮਾਲੀਏ ਨੂੰ 3 ਟ੍ਰਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਤੱਕ ਖੋਰਾ ਲੱਗ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਕਤੂਬਰ 2024 ਤੱਕ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਕੁੱਲ ਕਰਜ਼ਾ (35.95 ਟ੍ਰਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ) ਉੱਥੇ ਦੀ ਜੀਡੀਪੀ (23.31 ਟ੍ਰਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ) ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 154% ਹੈ; ਟੈਕਸਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਕਟੌਤੀ ਕਰਜ਼ਾ-ਜੀਡੀਪੀ ਅਨੁਪਾਤ ਹੋਰ ਵਿਗਾੜ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਟਰੰਪ ਸਾਬਕਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਵਿਲੀਅਮ ਮੈਕਕਿਨਲੇ (1897 ਤੋਂ 1901) ਦੇ ਸੁਰੱਖਿਆਵਾਦੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹਨ। ਮੈਕਕਿਨਲੇ ਨੇ 1897 'ਚ ਪੇਸ਼ ਡਿੰਗਲੇ ਐਕਟ ਰਾਹੀਂ ਦਰਾਮਦ ਸਮਾਨ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਵਧਾਏ ਸਨ। ਡਿੰਗਲੇ ਐਕਟ 1894 ਦੇ ਵਿਲਸਨ-ਗੋਰਮੈਨ ਟੈਰਿਫ ਐਕਟ ਵਿਰੁੱਧ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਦਰਾਮਦ ਦਰਾਂ ਘਟਾ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਟਰੰਪ ਵੀ ਮੈਕਕਿਨਲੇ ਦੇ ਸੁਰੱਖਿਆਵਾਦ ਵਾਂਗ ਟੈਕਸਾਂ 'ਚ ਕਟੌਤੀ ਕਰ ਕੇ ਬਜਟ ਘਾਟੇ ਅਤੇ ਮਹਿੰਗਾਈ 'ਚ ਵਾਧਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਹੋਰ ਕਰਜ਼ੇ ਲੈਣ ਦੀ ਲੋੜ ਪੈ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਟਰੰਪ ਦਾ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਬਾਰੇ ਰੁਖ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਚੋਣ ਰੈਲੀਆਂ ਦਾ ਕੇਂਦਰੀ ਵਿਸ਼ਾ ਸੀ। ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ 83 ਲੱਖ ਗੈਰ-ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਹਨ। ਇੰਨੇ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਨਾਲ ਉਤਪਾਦਕਤਾ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਆਵੇਗੀ। ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਕਾਮਿਆਂ ਦੀ ਭਰਤੀ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਕਾਰਨ ਵਧੇ ਹੋਏ ਖਰਚਿਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਲਈ ਉੱਚੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਹੋਣਗੀਆਂ।

ਵਿਸ਼ਵ 'ਤੇ ਆਰਥਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵ: ਟਰੰਪ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ ਵਪਾਰ ਯੁੱਧ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆਵਾਦ ਨੂੰ ਸੁਰਜੀਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਦਰਾਮਦਾਂ 'ਤੇ ਵੱਧ ਟੈਕਸ ਕਾਰਨ ਵਿਸ਼ਵ ਵਪਾਰ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚੇਗਾ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਹ ਉਦਯੋਗ ਜੋ ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਲਈ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਸਪਲਾਈ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹਨ। ਸੁਰੱਖਿਆਵਾਦੀ ਨੀਤੀ ਦੂਜੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਜਵਾਬੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਭੜਕਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ਵ ਵਪਾਰ ਯੁੱਧ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਟਰੰਪ ਦੀਆਂ ਆਰਥਿਕ ਨੀਤੀਆਂ ਡਾਲਰ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਵਿਸ਼ਵ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਮੁਦਰਾਵਾਂ ਦੇ ਮੁੱਲ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਆ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਬਾਕੀ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿਚ ਦਰਾਮਦਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮਹਿੰਗਾ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉੱਚੀਆਂ ਲਾਗਤਾਂ 'ਤੇ ਦਰਮਦਾਂ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਵਸਤਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਘਟ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ਵ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨੁਕਸਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੁਲਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਰਜ਼ੇ ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ ਵਿਚ ਮੋੜਨੇ ਹਨ। ਟਰੰਪ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਕਾਰਨ ਸ਼ੇਅਰ ਬਾਜ਼ਾਰ ਅਸਥਿਰ ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਇਓਂ ਨਿਵੇਸ਼ਕਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਫੈਸਲੇ ਕਰਨੇ ਚੁਣੌਤੀਪੂਰਨ ਹੋਣਗੇ।

ਭਾਰਤ 'ਤੇ ਆਰਥਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵ: ਟਰੰਪ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆਵਾਦੀ ਪਹੁੰਚ ਭਾਰਤੀ ਆਈਟੀ ਅਤੇ ਫਾਰਮਾ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। 'ਚੀਨ+1' ਨੀਤੀ ਤਹਿਤ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਟੀਚਾ ਭਾਵੇਂ ਚੀਨ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਘਟਾਉਣਾ ਹੈ ਤੇ ਸਿਧਾਂਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਾਰਤ ਤੇ ਹੋਰ ਏਸ਼ਿਆਈ ਮੁਲਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਬਦੀਲੀ ਦਾ ਲਾਭ ਵੀ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਲੜਾਈ ਵਿਚ ਚੀਨ ਬਿਨਾਂ ਲੜੇ ਹਾਰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਚੀਨ ਆਪਣੀ ਡਿੱਗਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਨੂੰ ਹੁਲਾਰਾ ਦੇਣ ਲਈ ਵਿਸ਼ਾਲ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਪੈਕੇਜ ਐਲਾਨ ਕੇ ਸੰਭਾਵੀ ਆਰਥਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਖ਼ਬਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਚੀਨ 10 ਟ੍ਰਿਲੀਅਨ ਯੁਆਨ ਦੇ ਵਿੱਤੀ ਪੈਕੇਜ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਚੀਨ ਵੀ ਬਰਾਮਦਾਂ ਵਧਾਉਣ ਖਾਤਰ ਆਪਣੀ ਮੁਦਰਾ ਨੂੰ ਹੋਰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀਆਂ ਬਰਾਮਦਾਂ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰਣਨੀਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਮਰੀਕੀ ਦਰਾਮਦਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਚੀਨ ਦੇ ਇਹ ਰਣਨੀਤਕ ਉਪਾਅ ਸੰਭਾਵੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ਵ ਆਰਥਿਕ ਪਾਵਰਹਾਊਸ ਬਣਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਖੋਹ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਟਰੰਪ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਜਿੱਤਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਦੋਂ ਚੀਨ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਬੈਂਕ ਨੇ ਉੱਥੇ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਪੈਕੇਜਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਵਿੱਤੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਭੂਚਾਲ ਆ ਗਿਆ। ਅਕਤੂਬਰ ਅਤੇ ਨਵੰਬਰ 2024 ਦੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਭਾਰਤੀ ਸ਼ੇਅਰ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚੋਂ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸੰਸਥਾਈ ਨਿਵੇਸ਼ਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵੱਡੀ ਰਕਮ ਭਾਰਤ ਵਿਚੋਂ ਕੱਢ ਕੇ ਚੀਨ ਦੇ ਸ਼ੇਅਰ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। 'ਚੀਨ+1' ਵਰਗੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਤੋਂ ਲਾਭ ਲੈਣ ਲਈ, ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਜਿਵੇਂ ਉਪਰ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਮਜ਼ਬੂਤ ਡਾਲਰ, ਭਾਰਤੀ ਰੁਪਏ 'ਤੇ ਵੱਡਾ ਦਬਾਅ ਜਾਰੀ ਰੱਖ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਦਰਾਮਦਾਂ ਮਹਿੰਗੀਆਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਨਾਲ ਉਤਪਾਦਨ ਦੀ ਲਾਗਤ ਵਧ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਲਈ ਮਹਿੰਗਾਈ ਵਧ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਕੇਂਦਰੀ ਬੈਂਕ ਲਈ ਮਹਿੰਗਾਈ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰਨਾ ਔਖਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਕਰਜ਼ਿਆਂ 'ਤੇ ਉੱਚੀਆਂ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਅਦਾ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣ ਦਾ ਵੀ ਖ਼ਦਸ਼ਾ ਹੈ। ਕਾਰੋਬਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਵੱਧ ਵਿਆਜ ਦਰਾਂ 'ਤੇ ਕਰਜ਼ੇ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਤੇ ਠੱਲ੍ਹ ਨਹੀਂ ਪੈਣ ਦੇ ਸਕਦੇ ਜਿਸ ਨਾਲ ਵੱਡੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਕਮਜ਼ੋਰ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਟਰੰਪ ਦੀਆਂ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਆਰਥਿਕ ਨੀਤੀਆਂ ਦਾ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਅਮਰੀਕੀ ਅਰਥਚਾਰੇ 'ਤੇ ਸਗੋਂ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ 'ਤੇ ਵੱਡਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਣ ਦਾ ਖ਼ਦਸ਼ਾ ਹੈ।

SINCE : 2007
ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਸੱਚ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਸੋਚ
ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ਼ ਦਾ 18 ਵਾਂ ਸਾਲ

24 ਘੰਟੇ ਆਨਲਾਈਨ ਪੜ੍ਹੋ
www.thepunjabtimes.ca
ਲੇਖ ਅਤੇ ਚਲੰਤ ਮਸਲੇ
ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਵਪਾਰ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ
ਤਾਂ ਅੱਜ ਹੀ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਜੁੜੋ
ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਸੱਚ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਸੋਚ
It's Time To Grow Your Business
Advertise with us...
: canadianpunjabtimes@gmail.com
Contact : 604-338-7310

ਆਨਲਾਈਨ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ

ਲੇਖਕ : ਡਾ. ਅਰੁਣ ਮਿੱਤਰਾ
ਸੰਪਰਕ: 94170-00360

ਸਕੂਲੀ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਆਨਲਾਈਨ ਸਿੱਖਿਆ ਨਵਾਂ ਵਰਤਾਰਾ ਹੈ ਜੋ ਕੋਵਿਡ-19 ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਨੋਵੇਲ ਕੋਰੋਨਾ ਵਾਇਰਸ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਛੂਤ ਵਾਲਾ ਸੀ ਅਤੇ ਭੀੜ ਵਾਲੀਆਂ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਫੈਲਦਾ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਸਮੂਹਾਂ ਵਿੱਚ ਰਲਣ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਸਕੂਲ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਆਨਲਾਈਨ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਆਨਲਾਈਨ ਸਿੱਖਿਆ ਲਈ ਕਈ ਐਪਸ ਵੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਇਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਸਿੱਖਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਮਿਲੀ ਹਾਲਾਂਕਿ ਹੇਠਲੇ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਤਬਕਿਆਂ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਆਨਲਾਈਨ ਅਧਿਆਪਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਸਮਾਰਟਫੋਨ, ਲੈਪਟਾਪ ਜਾਂ ਪੀਸੀ ਖਰੀਦਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਸਨ।

ਹੁਣ ਕਿਉਂਕਿ ਕੋਵਿਡ-19 ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰ ਕੇ ਆਨਲਾਈਨ ਅਧਿਆਪਨ ਬਹੁਤ ਚੋਣਵਾਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਂਝ, ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਕਈ ਸਕੂਲ ਅਜੇ ਵੀ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਅਤੇ ਮਿਡਲ ਕਲਾਸਾਂ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਆਨਲਾਈਨ ਸਿੱਖਿਆ ਜਾਰੀ ਰੱਖ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਤੋਂ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ।

ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਬੱਚੇ ਦੇ ਵਿਕਸਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੇ ਸਰਵਪੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਬੱਚੇ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ, ਸਕੂਲ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਅਤੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਮਾਹੌਲ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਮਾਪੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਜਿਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਖੇਡਣਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੁਦਰਤ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਸੁਣਾਉਣਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਣਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ; ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਪੱਖਪਾਤ ਦੇ ਦੂਜਿਆਂ ਲਈ ਸਤਿਕਾਰ, ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਭਾਈਚਾਰਾ ਸਿਖਾਉਣਾ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਬੱਚਾ ਸਕੂਲ ਜਾਣ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨਾਲ ਰਲਣਾ ਸਿੱਖਣ ਲਈ ਘਰ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸਕੂਲੀ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲ ਰਲਣ-ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਸੰਕੋਚ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਅਧਿਆਪਕ ਨਾਲ ਆਦਰ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਆਤਮ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਦੇ ਇਕੱਠ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਨ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਬੱਚਾ ਖੋਜੀ ਬਣਦਾ ਹੈ; ਉਸ ਵਿੱਚ ਤਰਕ ਅਤੇ ਸਵਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਰੁਚੀ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਤਾਂ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਬੱਚਾ ਲਗਾਤਾਰ ਕਲਾਸਾਂ ਵਿਚ ਜਾਵੇ। ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਪੱਧਰ ਦੇ ਸਕੂਲੀ ਬੱਚੇ ਤੋਂ ਆਨਲਾਈਨ ਕਲਾਸ ਦੌਰਾਨ ਸਕਰੀਨ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਰਨਾ ਬੇਵਕੂਫੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਕਲਾਸ ਵਿੱਚ ਅਧਿਆਪਕ ਨਾਲ ਸਿੱਧੇ ਸੰਪਰਕ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਜੋ ਕਿਹਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਸ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਅਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਕਰੀਨ 'ਤੇ ਘਰ ਬੈਠਾ ਉਹ ਮਾਪਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਲਾਡ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਉਹ ਵੱਧ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਅਤੇ ਵੱਧ ਅਧਿਕਾਰ ਵਾਲਾ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਸਿੱਖਿਆ ਕੇਵਲ ਕਿਤਾਬਾਂ ਅਤੇ ਨੰਬਰਾਂ ਦੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਚੰਗਾ ਨਾਗਰਿਕ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਿੱਖਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਹੈ ਜੋ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਹਰ ਉਤਰਾਅ-ਚੜ੍ਹਾਅ ਸਹਿਣ ਕਰ ਸਕਣ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ; ਜੋ ਜਿੱਤ ਜਾਂ ਹਾਰ ਨੂੰ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਸਕੇ, ਇਹ ਸਮਰੱਥਾ ਸਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਉਹ ਹਾਰ ਜਿੱਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿਹਤਮੰਦ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਹੋਰ ਉੱਚੀਆਂ ਪਲਾਂਘਾਂ ਪੁੱਟਣ ਲਈ ਸਖ਼ਤ ਮਿਹਨਤ ਕਰਨਾ ਸਿੱਖਦਾ ਹੈ।

ਸਕੂਲ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਇਕੱਠ ਦਾ ਸਥਾਨ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਦੋਸਤ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਆਪਸੀ ਤਾਲਮੇਲ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਸਿੱਖਦੇ ਹਨ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਤਮ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਇਕੱਠੇ ਖੇਡਦੇ ਹਨ, ਬਹਿਸ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਝਗੜਾ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਦੁਬਾਰਾ ਦੋਸਤ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਬੱਚੇ ਦਾ ਆਮ ਵਿਹਾਰ ਹੈ। ਉਹ ਖੇਡਾਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਤ ਤੇ ਹਾਰ, ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਸਿੱਖਦੇ ਹਨ ਪਰ ਜੇ ਬੱਚਾ ਆਨਲਾਈਨ ਕਲਾਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮਾਂ ਬਿਤਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਆਪਣੇ ਸਹਿਪਾਠੀਆਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਆਮ ਵਿਹਾਰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਬੱਚਾ ਵਧੇਰੇ ਸੰਜਮੀ, ਅੰਤਰਮੁਖੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਈ ਵਾਰ ਉਸ ਅੰਦਰ ਗੁੱਸੇ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਹਮਲਾਵਰ ਵਿਹਾਰ ਵੀ ਵਿਕਸਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸਕਰੀਨ ਸਾਹਮਣੇ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਬੈਠਣ ਨਾਲ ਅੱਖਾਂ 'ਤੇ ਤਣਾਅ ਅਤੇ ਤਣਾਅ ਵਰਗੀਆਂ ਸਿਹਤ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਕਰੀਨ ਦੇ ਬਹੁਤ ਨੇੜੇ ਬੈਠਣ ਦੀ ਆਦਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਇਓਪੀਆ ਵਰਗੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਦਾ ਖ਼ਦਸ਼ਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਲਈ ਐਨਕਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਅੱਖਾਂ ਝਪਕਦੇ ਨਹੀਂ, ਇਸ ਲਈ ਅੱਖਾਂ ਖ਼ੁਸ਼ਕ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਆਨਲਾਈਨ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅਸਮਾਨਤਾ ਵੀ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਆਨਲਾਈਨ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਹੇਠਲੇ ਸਮਾਜਿਕ-ਆਰਥਿਕ ਸਮੂਹਾਂ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਿੱਖਿਆ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਹੋ ਜਾਣਗੇ। ਮੌਜੂਦਾ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਸਮਾਨਤਾਵਾਂ ਪੈਦਾ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਜੋ ਹੋਰ ਵਧੇਗੀ।

ਆਨਲਾਈਨ ਸਿੱਖਿਆ ਵਰਚੁਅਲ ਗੱਲਬਾਤ ਹੈ। ਸੰਸਾਰ ਕੋਈ ਵਰਚੁਅਲ ਚੀਜ਼ ਨਹੀਂ। ਜੀਵਨ ਅਸਲੀ ਸਥਾਨ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਾਡਾ ਸਰੀਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਆ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਲਗਾਤਾਰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਬੱਚੇ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਤਣਾਅ ਵਾਲੀ ਚੀਜ਼ ਵਜੋਂ ਨਾ ਦੇਖਣ ਸਗੋਂ ਆਨੰਦਮਈ ਸਿੱਖਿਆ ਵਜੋਂ ਦੇਖਣ।

ਹਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਪ੍ਰਤੀ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੀ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਧਾਰਨਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਭਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਚੰਗਾ ਅਧਿਆਪਕ ਅਜਿਹਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਆਨਲਾਈਨ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਕੋਚਿੰਗ ਸੈਂਟਰ ਅਸਲ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਬਜਾਇ ਰੱਟਾ ਲਾਉਣ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਬਣ ਗਏ ਹਨ।

ਅਧੂਰੇ ਸੁਪਨੇ

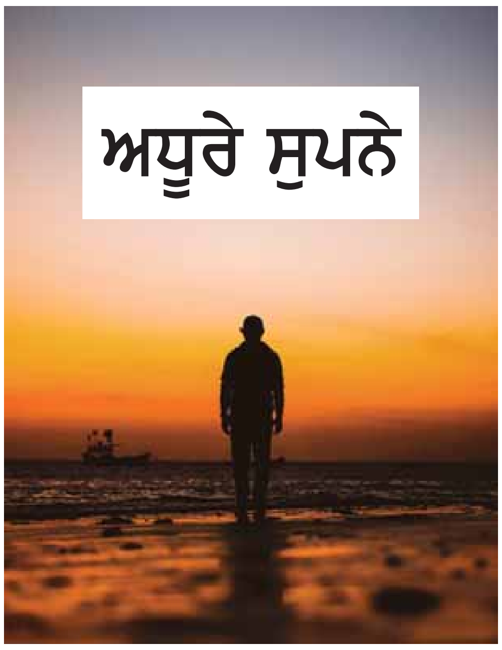

ਲਿਖਤ : ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਸੰਪਰਕ: 98153-47509

ਕਿਸੇ ਨੇ ਸਾਰੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਇਹ ਗੱਲ ਫੈਲਾ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਾਰੇ ਬੁਢਾਪਾ ਪੈਨਸ਼ਨ ਲੈਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਖਾਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਯੋਜਨਾ ਤਹਿਤ ਪੰਜ ਪੰਜ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਪਾ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਇਹ ਗੱਲ ਜੰਗਲ ਦੀ ਅੱਗ ਵਾਂਗੂੰ ਸਾਰੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਫੈਲ ਗਈ। ਜਦੋਂ ਬਾਹਰੋਂ ਇਹ ਗੱਲ ਸ਼ਾਮੇ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗੀ ਤਾਂ ਉਹ ਜਲਦੀ ਜਲਦੀ ਘਰ ਆਇਆ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, "ਭਾਗਵਾਨੇ, ਛੇਤੀ ਛੇਤੀ ਤਿਆਰ ਹੋ ਜਾ, ਅੱਜ ਆਪਾਂ ਬੈਂਕ ਜਾਣਾ ਏ।" ਉਸ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ, "ਅੱਜ ਆਪਾਂ ਬੈਂਕ ਕੀ ਲੈਣ ਜਾਣਾ ਏ?" "ਭਲੀਏ ਲੋਕੇ, ਖ਼ਬਰ ਹੀ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਵਾਲੀ ਏ।" ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਅਜਿਹੀ ਕਿਹੜੀ ਖ਼ਬਰ ਐ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਤੂੰ ਉੱਡਿਆ ਫਿਰਦਾ ਏਂ?" "ਹੁਣੇ ਹੁਣੇ ਮੈਂ ਸੱਥ 'ਚ ਇਹ ਗੱਲ ਸੁਣ ਕੇ ਆਇਆ ਹਾਂ ਕਿ ਅੱਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਬੁਢਾਪਾ ਪੈਨਸ਼ਨ ਲੈਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਖਾਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜ ਪੰਜ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਪਾ ਦਿੱਤੇ ਹਨ।" ਇਹ ਸੁਣ ਕੇ ਸ਼ਾਮੇ ਦੀ ਪਤਨੀ ਬਹੁਤ ਖ਼ੁਸ਼ ਹੋਈ। ਉਹ ਰੱਬ ਦਾ ਸ਼ੁਕਰ ਕਰਦਿਆਂ ਕਹਿਣ ਲੱਗੀ, "ਸ਼ੁਕਰ ਉਸ ਰੱਬ ਦਾ ਜਿਸ ਨੇ ਸਾਡੇ ਵਰਗੇ ਗ਼ਰੀਬਾਂ ਦੀ ਵੀ ਸੁਣੀ। ਦੱਸੋ ਭਲਾ ਅੱਜ ਦੇ ਮਹਿੰਗਾਈ ਦੇ ਸਮੇਂ 'ਚ ਸੱਤ ਅੱਠ ਸੌ ਨਾਲ ਭਲਾ ਕਿੱਥੋਂ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਹੁੰਦੇ ਨੇ। ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ 'ਚ ਰਹੇ ਸਾਡੀ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਜੋ ਸਾਡੇ ਵਰਗੇ ਗ਼ਰੀਬਾਂ ਦੀ ਵੀ ਸੁਣਨ ਲੱਗੀ ਏ।" ਸ਼ਾਮੇ ਨੇ ਹੱਸਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, "ਭਾਗਵਾਨੇ, ਐਤਕੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੈਸਿਆਂ ਨਾਲ ਸਾਰੇ ਧੋਣੇ ਧੋਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਦੁੱਧ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਪੈਸੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ, ਸੌਦੇ ਪੱਤੇ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਸਿਰ ਚੜ੍ਹੇ ਪੈਸੇ ਵੀ ਲਹਿ ਜਾਣਗੇ, ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਕੱਟੀ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਤਾਰ ਵੀ ਲੱਗ ਜਾਵੇਗੀ। ਡਾਕਟਰ ਤੋਂ ਵੀ ਕਿੰਨੇ ਚਿਰ ਤੋਂ ਉਧਾਰ ਹੀ ਦਵਾਈ ਖਾ ਰਹੇ ਆਂ, ਉਸ ਨਾਲ ਵੀ ਆਪਣਾ ਹਿਸਾਬ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਚੱਲ ਐਤਕੀਂ ਆਪਾਂ ਦੋਵੇਂ ਨਵੇਂ ਕੱਪੜੇ ਵੀ ਬਣਾ ਲਵਾਂਗੇ। ਐਤਕੀਂ ਸਿੰਦੋ ਧੀ ਨੂੰ ਵੀ ਕੁਝ ਦੇ ਆਵਾਂਗੇ।" ਆਪਣੇ ਮਨ ਅੰਦਰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿੰਨੇ ਕੁ ਸੁਪਨੇ ਸਜਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਉਹ ਦੋਵੇਂ ਪਿੰਡ 'ਚ ਬਣੀ ਬੈਂਕ ਵੱਲ ਤੁਰ ਪਏ। ਬੈਂਕ ਉਸ ਦੇ ਘਰ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਸੀ, ਪਰ ਪੈਸਿਆਂ ਦੇ ਚਾਅ 'ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੈਂਕ ਕੋਈ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਲੱਗ ਰਹੀ। ਜਦ ਉਹ ਬੈਂਕ ਦੇ ਨੇੜੇ ਪਹੁੰਚੇ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੇਖਿਆ ਕਿ ਬੈਂਕ ਦੇ ਗੇਟ ਸਾਹਮਣੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਰਗੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਖੜ੍ਹੇ ਸਨ। ਉਸ ਨੇ ਜਾ ਕੇ ਵੇਖਿਆ ਕਿ ਲੋਕ ਬੈਂਕ ਵਾਲੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਨਾਲ ਬਹਿਸ ਰਹੇ ਸਨ। ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਸੀ, "ਕਿਹੜੇ ਪੰਜ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ? ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕਿਸੇ ਦੇ ਵੀ ਖਾਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਯੋਜਨਾ ਤਹਿਤ ਪੰਜ ਪੰਜ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਨਹੀਂ ਪਾਏ। ਇਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਗ਼ਲਤਫ਼ਹਿਮੀ ਵਿੱਚ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਏ। ਜ਼ਰਾ ਗੌਰ ਕਰੋ, ਸਰਕਾਰਾਂ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਰੌਲਾ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀਆਂ ਨੇ ਕਿ ਖ਼ਜ਼ਾਨੇ ਖਾਲੀ ਪਏ ਨੇ। ਤਿੰਨ-ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦੀਆਂ। ਦੱਸੋ ਫਿਰ ਤੁਹਾਡੇ ਖਾਤਿਆਂ 'ਚ ਪੈਸੇ ਕਿੱਥੋਂ ਆਉਣੇ ਹਨ। ਨਾਲੇ ਤੁਸੀਂ ਕਦੇ ਵੀ ਝੂਠੀਆਂ ਅਫ਼ਵਾਹਾਂ 'ਚ ਨਾ ਆਇਆ ਕਰੋ। ਮਿਹਰਬਾਨੀ ਕਰਕੇ ਆਪੋ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਚਲੇ ਜਾਉ।" ਬੈਂਕ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਦੀਆਂ ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣ ਕੇ ਸਾਰੇ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਤਰ ਪਏ। ਸ਼ਾਮੇ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, "ਭਾਗਵਾਨੇ, ਆ ਆਪਾਂ ਘਰ ਚੱਲੀਏ। ਕੀ ਮਿਲਿਆ ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਵਰਗੇ ਬੁੱਢਿਆਂ ਨਾਲ ਮਜ਼ਾਕ ਕਰਕੇ।"

ਪਰੈਸ਼ਰਵਾਸ਼ ਅਤੇ ਰੂਫ ਰਿਪੇਅਰ
ਵੱਡੇ ਪਰੈਸ਼ਰਵਾਸ਼ ਨਾਲ ਘਰ ਧਵਾਉ।
ਅਸੀਂ ਛੱਤਾਂ, ਗਟਰ ਕਲੀਨ, ਡਰਾਈਵੇਅ ਤੇ ਵਿੰਡੋਵਾਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।
ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਛੱਤਾਂ ਬਦਲਕੇ ਅਤੇ ਛੱਤਾਂ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।
ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਫੂਨ ਕਰੋ:
ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰਾਏ
604-807-1012

ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰਾਏ

FAST COMPUTER REPAIR
New Web Designing & Hosting Services

Onsite Service Available
Computer Repair & Upgrade
Spyware & Virus Removal
Same Day Service

Your Personal Tech, A Phone Call Away...
HARMEET SINGH
www.fastcomputerrepair.ca E-mail : harmeet@fastcomputerrepair.ca
778-928-4444

ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਤੇ ਟੀਚੇ ਮਿੱਥਣੇ ਜ਼ਰੂਰੀ

ਲੇਖਕ : ਡਾ. ਸ ਸ ਛੀਨਾ

ਭਾਰਤ ਦੀ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਰਥਿਕਤਾ ’ਤੇ ਵਿੱਚਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਉਸ ਵਕਤ ਦੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਸੋਵੀਅਤ ਯੂਨੀਅਨ ਵਾਲਾ ਵਿਕਾਸ ਮਾਡਲ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਸੇ ਤਰਜ਼ ’ਤੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ 1950 ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ 5 ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਅਪਣਾਈ ਗਈ। ਉਸ ਵਕਤ ਭਾਵੇਂ ਭਾਰਤ ਉਦਯੋਗਾਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਪਿੱਛੇ ਸੀ ਪਰ ਪਹਿਲੀਆਂ ਦੋ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਖੇਤੀ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਿਸ ਦੀ ਵਜ੍ਹਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਵਕਤ ਖੇਤੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੇਸ਼ ਹੁੰਦਿਆਂ ਜਿੱਥੇ 75 ਫ਼ੀਸਦੀ ਆਬਾਦੀ ਖੇਤੀ ’ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਖੁਰਾਕ ਦਰਾਮਦ ’ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ। ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਖੁਰਾਕ ਦੀ ਦਰਾਮਦ ’ਤੇ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਉਂਝ ਵੀ ਖੇਤੀ ਵਿਕਸਤ ਹੋਣ ਨਾਲ ਉਦਯੋਗਾਂ ਨੂੰ ਕੱਚਾ ਮਾਲ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਖੇਤੀ ਆਮਦਨ ਵਧਣ ਨਾਲ ਉਸ ਵੱਡੀ ਵਸੋਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਸ਼ਕਤੀ ਵਧਦੀ ਹੈਅਤੇ ਉਹ ਉਦਯੋਗਕ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਦਯੋਗ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਿਕਾਸ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਖੇਤੀ ਵਿਕਸਤ ਹੋਣ ਨਾਲ ਖੇਤੀ ਤੋਂ ਵਸੋਂ ਵਿਹਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਉਦਯੋਗਾਂ ਲਈ ਕਿਰਤੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਖੇਤੀ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਬਰਾਮਦ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਆਦਿ ਤੱਤਾਂ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਖੇਤੀ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਟੀਚੇ ਮਿੱਥੇ ਗਏ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੋ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਦਯੋਗਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਵੀ ਟੀਚੇ ਰੱਖੇ ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ।

ਹੁਣ ਯੋਜਨਾ ਕਮਿਸ਼ਨ (ਜਿਹੜਾ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਤਿਆਰ ਕਰਦਾ ਤੇ ਟੀਚੇ ਮਿੱਥਦਾ ਸੀ) ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਨੀਤੀ ਆਯੋਗ ਹੈ। ਨੀਤੀ ਆਯੋਗ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਭਾਗਾਂ ਲਈ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਨੀਤੀ ਅਪਣਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਅਰਥਸ਼ਾਸਤਰੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸਨ ਕਿ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਚਾਲੂ ਰੱਖਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਸਨ ਕਿਉਂ ਜੋ ਭਾਰਤ ਅਜੇ ਵੀ ਬਹੁਤ ਪੱਛੜਿਆ ਦੇਸ਼ ਹੈ; ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ 77 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਭਾਰਤ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਖੇਤੀ ਵਸਤੂਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਆਤਮ-ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਿਆ। ਅਜੇ ਵੀ 60 ਫੀਸਦੀ ਆਬਾਦੀ ਖੇਤੀ ’ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਇਸ 60 ਫੀਸਦੀ ਵਸੋਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਘਰੇਲੂ ਆਮਦਨ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਸਿਰਫ 14 ਫੀਸਦੀ ਹੈ, ਬਾਕੀ ਦੀ 46 ਫੀਸਦੀ ਵਸੋਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਬਾਕੀ 86 ਫੀਸਦੀ ਆਮਦਨ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਅਰਧ-ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਹੈ। ਜੇ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਤਪਾਦਨ ਨਹੀਂ ਤੇ ਆਮਦਨ ਵੀ ਨਹੀਂ ਜਿਸ ਕਰ ਕੇ ਇਸ ਅਸਾਵੇਂ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਪੂਰਨ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਜਿਹੜਾ ਹਰ ਆਰਥਿਕਤਾ ਦੀ ਵੱਡੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਉਸ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਹਾਂ। ਉਂਝ ਵੀ ਹਰ ਸਾਲ ਡੇਢ ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀਆਂ ਦਾਲਾਂ ਅਤੇ ਇੰਨੇ ਹੀ ਮੁੱਲ ਦੇ ਤੇਲ ਬੀਜਾਂ ਦੀ ਦਰਾਮਦ ਇਹ ਸਾਬਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਖੇਤੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਸੀਂ ਆਤਮ-ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ। ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਦੇਸ਼ ਵਿਕਾਸ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਖੇਤੀ ਤੋਂ ਉਦਯੋਗਕ ਦੇਸ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਵਸੋਂ ਖੇਤੀ ਤੋਂ ਬਦਲ ਕੇ ਉਦਯੋਗਾਂ ਵਿੱਚ ਲਗਦੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਪਰ ਭਾਰਤ ਦੀ ਵਸੋਂ ਬਦਲ ਨਹੀਂ ਸਕੀ ਕਿਉਂ ਜੋ ਖੇਤੀ ਵਾਲੀ ਅਰਧ-ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਸੋਂ ਕੰਮ ਤਾਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਖੇਤੀ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਘੱਟ ਹੈ ਪਰ ਉਦਯੋਗਾਂ ਵਿੱਚ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਮੌਕੇ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੇ।

ਦਰਅਸਲ, ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਅਸਾਵਾਂ ਵਿਕਾਸ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵਿਕਾਸ ਦਰ ਭਾਵੇਂ 6 ਫੀਸਦੀ ਤੋਂ ਉਪਰ ਰਹੀ ਹੈ ਪਰ ਜੇ ਹਰੇਕ ਲਈ ਬਰਾਬਰ ਵਿਕਾਸ ਹੋਇਆ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਹੁਣ ਤੱਕ ਕੋਈ ਵੀ ਬੰਦਾ ਗਰੀਬ ਨਹੀਂ ਸੀ ਰਹਿਣਾ। ਗਰੀਬੀ ਰੇਖਾ ਦੀ ਇਹ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਜਿਹੜਾ ਬੰਦਾ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ 27 ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ 32 ਰੁਪਏ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਖ਼ਰਚ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਗਰੀਬੀ ਰੇਖਾ ਤੋਂ ਉਪਰ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇੰਨੇ ਪੈਸਿਆਂ ਨਾਲ ਤਾਂ ਬੰਦਾ ਦਿਨ ਵਿੱਚ ਦੋ ਵਕਤ ਦਾ ਖਾਣਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਖਾ ਸਕਦਾ। ਫਿਰ ਵੀ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ 22 ਫੀਸਦੀ ਜਾਂ 30 ਕਰੋੜ ਦੇ ਕਰੀਬ ਲੋਕ ਗਰੀਬੀ ਰੇਖਾ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਹਨ ਜਿਸ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਨਹੀਂ ਵਧ ਸਕੀ ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਵਿਕਾਸ ਟੀਚੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕੇ।

ਇਸ ਵਕਤ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਆਮਦਨ ਡੇਢ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਸਾਲਾਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ 1950 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਵੱਡਾ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਪਰ ਕੀ ਹਰ ਬੰਦੇ ਦੀ ਆਮਦਨ ਡੇਢ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਹੈ? ਜੇ ਇਉਂ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਇਕ ਵੀ ਬੰਦਾ ਗਰੀਬੀ ਰੇਖਾ ਤੋਂ ਥੱਲੇ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਗੁਣਾ ਵਧੀ ਪਰ ਕੁਝ ਦੀ ਸਥਿਰ ਰਹੀ ਜਾਂ ਘਟੀ ਹੈ। ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਘਰਾਣਿਆਂ ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਆਮਦਨ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਆਮਦਨ ਨਾ-ਬਰਾਬਰੀ ਘਟਣ ਦੀ ਬਜਾਇ ਵਧੀ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਢਾਂਚਾ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਆਮਦਨ ਬਰਾਬਰੀ ਵਾਲਾ ਸਮਾਜ ਉਸਾਰਨਾ; ਇਹ ਸਮਾਜਿਕ, ਆਰਥਿਕ ਬਰਾਬਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ’ਤੇ ਉਸਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਹੋਇਆ ਇਸ ਤੋਂ ਉਲਟ ਹੈ। ਅਮੀਰ ਹੋਰ ਅਮੀਰ ਅਤੇ ਗਰੀਬ ਹੋਰ ਗਰੀਬ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਆਮਦਨ ਦੇ ਆਧਾਰ ’ਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਮਾਪਣ ਦਾ ਢੰਗ ਤਾਂ ਹੀ ਯੋਗ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਆਮਦਨ ਬਰਾਬਰੀ ਹੋਵੇ। ਵਿਕਾਸ ਦਰ ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਘਰੇਲੂ ਉਤਪਾਦਨ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਮਾਪਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਵਸੋਂ, ਕਿਰਤ ਅਤੇ ਪੂੰਜੀ ਦੇ ਵਧਣ ਨਾਲ ਵਧਦਾ ਤਾਂ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਨਾਲ ਗੁਣਾ ਕਰ ਕੇ ਮਾਪਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜੀਆਂ ਹਰ ਸਾਲ ਵਧ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਕੁੱਲ ਘਰੇਲੂ ਉਤਪਾਦਨ ਵਿੱਚ ਵੱਡਾ ਵਾਧਾ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਘਰਾਣਿਆਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਆਧਾਰ ਹੈ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਆਈ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਜਿਹੜੀ ਵਿਦਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਦਰ ’ਤੇ ਵੀ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਅਜੇ ਵੀ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹੇ-ਲਿਖਿਆਂ ਦੀ ਦਰ 74 ਫੀਸਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ 100 ਵਿੱਚੋਂ 26 ਵਿਅਕਤੀ ਅਜੇ ਵੀ ਅਨਪੜ੍ਹ ਹਨ; ਭਾਵੇਂ ਵਿਦਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਉਸ ਨੂੰ ਗਿਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ 8 ਜਮਾਤਾਂ ਪਾਸ ਹੈ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੋਸ਼ ਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿਉਂ ਜੋ ਅੱਠ ਜਮਾਤਾਂ ਪਾਸ ਵਿਅਕਤੀ ਆਰਥਿਕਤਾ, ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਅਤੇ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਏ ਵਿਧਾਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਬਾਰੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਕਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦਾ। ਫਿਰ ਵੀ ਜੇ 100 ਵਿੱਚੋਂ 26 ਅਜੇ ਅਨਪੜ੍ਹ ਹਨ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਕਾਸ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇ?

ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਅਗਲਾ ਆਧਾਰ ਪੌਸ਼ਟਿਕ ਖੁਰਾਕ, ਵਸਤੂਆਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਖਰੀਦ ਲੈਣਾ ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰ ਕੇ ਹਰ ਇਕ ਲਈ ਸਿਹਤ ਸਹੂਲਤਾਂ ਹੋਣਾ ਹੈ ਪਰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇਲਾਜ ਲਈ 45 ਫੀਸਦੀ ਲੋਕ ਨਿੱਜੀ ਡਾਕਟਰਾਂ ਅਤੇ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ’ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਲਾਜ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਪੌਸ਼ਟਿਕ ਖੁਰਾਕ ਦੀ ਪੱਧਰ ’ਤੇ ਵੀ ਏਸ਼ੀਆ ਅਤੇ ਅਫਰੀਕਾ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ’ਤੇ ਵਸੋਂ ਦਾ ਵੱਡਾ ਭਾਰ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਵਸੋਂ ਦਾ 17.6 ਫੀਸਦੀ ਹਿੱਸਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਪਾਣੀ ਜੋ ਖੇਤੀ ਦੀ ਵੱਡੀ ਲੋੜ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ’ਤੇ ਭਾਰਤ ਦੀ 60 ਫੀਸਦੀ ਵਸੋਂ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਸਾਧਨ ਦੁਨੀਆਂਦੇ ਕੁੱਲ ਪਾਣੀ ਸਾਧਨਾਂ ਦਾ ਸਿਰਫ 4 ਫੀਸਦੀ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਅਪਣਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ ਤਾਂ ਉਸ ਵਕਤ ਵਸੋਂ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰਨ ਦੇ ਟੀਚੇ, ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਟੀਚੇ, ਵਿਦਿਆ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਦੇ ਟੀਚੇ ਵੀ ਨਿਸ਼ਚਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ।

ਵਿਕਾਸ ਘਾਟਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬਲਾਕ, ਤਹਿਸੀਲ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ, ਪ੍ਰਾਂਤ ਅਤੇ ਮੁਲਕ ਦੇ ਪੱਧਰ ’ਤੇ ਅਪਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਸੂਚਨਾ ਸਬੰਧੀ ਟੀਚੇ ਨਿਸ਼ਚਤ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਬਲਾਕ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਵਾਰ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਇਸ ਕਰ ਕੇ ਅਰਥ ਭਰਪੂਰ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਭੂਗੋਲਿਕ ਵਖਰੇਵਾਂ ਹੈ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪ੍ਰਾਂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵਖਰੇਵਾਂ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਾਂਤ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵਸਤੂਆਂ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਅਸਾਨ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਵਿੱਚ ਦੂਸਰੀ ਦਾ। ਇਸ ਲਈ ਮਿਲਣ ਵਾਲੇ ਸਾਧਨਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ’ਤੇ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਬਣਾ ਕੇ ਸਾਲ ਵਾਰ ਜਾਂ ਪੰਜ ਸਾਲ ਵਾਰ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਟੀਚਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਤਰਜੀਹ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀਹੈ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਂਤ ਵਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦਰਜ ਹੋਣ, ਇਹ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਟੀਚੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹਨ।

ਬਿਨਾਂ ਦਿਖਾਵਾ ਦਾਨ ਦੇਣ ਦੀ ਰਵਾਇਤ

ਲੇਖਕ : ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਵਿਜੈ ਕੁਮਾਰ

ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੇਸ਼, ਕੌਮ, ਸਮਾਜ, ਧਰਮ ਤੇ ਸੰਸਥਾ ਦੀਆਂ ਚੰਗੀਆਂ ਗੱਲਾਂ, ਰਵਾਇਤਾਂ ਤੇ ਪਰੰਪਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣ ਕੇ, ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਅਤੇ ਵੇਖ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਣਗੌਲਿਆ, ਅਣਸੁਣਿਆ ਤੇ ਅਣਵੇਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸਗੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ’ਤੇ ਅਮਲ ਕਰ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਅਮਲ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਾਡੀ ਸੋਚ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਦਾਨ ਲੈਣ ਦੇ ਵਿਲੱਖਣ ਢੰਗ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹਾਂਗਾ। ਸਕਾਰਾਤਮਕਤਾ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਨੇਕੀ, ਹਮਦਰਦੀ, ਭਲਾਈ ਤੇ ਚੰਗਿਆਈ ਕਰਨ ਦੇ ਰਾਹ ਤਿਆਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਮਾਨਵਤਾ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ ਦੂਰ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਦੇ ਆਸਾਰ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿੱਗਰ ਸੋਚ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਦਾ ਸਬਕ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਕੈਨੇਡਾ ’ਚ ਦਾਨ ਦੇਣ ਇਸ ਮੁਲਕ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਦਾਨ ਲੈਣ ਲਈ ਨਾ ਤਾਂ ਘਰਾਂ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਤੇ ਘੰਟੀਆਂ ਖੜਕਾਉਂਦੇ ਘੁੰਮਦੇ ਹਨ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਹ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਨ ਵਾਲੀਆਂ ਪਰਚੀਆਂ ਫੜ ਕੇ ਦਾਨ ਮੰਗ ਦੇ ਘੁੰਮਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਮੁਲਕ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਭਲਾਈ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਸੁੱਟ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਉਸ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ’ਚ ਦਾਨ ਦੇਣ ਲਈ ਇਹ ਸੁਨੇਹਾ ਦਿੱਤਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦਿਨ ਤੇ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਇਸ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਇੰਨੇ ਵਜੇ ਇਹ ਚੀਜ਼ਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਰਾਸ਼ਨ ਅਤੇ ਕੱਪੜੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਦਾਨ ਦੇ ਰੂਪ ’ਚ ਲੈਣ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਸੱਜਣ ਇਹ ਚੀਜ਼ਾਂ ਲੋੜਵੰਦਾਂ ਨੂੰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਾਫ਼ ਸੁਥਰੇ ਲਿਫ਼ਾਫ਼ਿਆਂ ’ਚ ਪਾ ਕੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਆਪਣਾ ਨਾਂ ਤੇ ਘਰ ਦਾ ਪਤਾ ਲਿਖ ਕੇ ਘਰ ਦੇ ਬਾਹਰ ਰੱਖ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦਿੱਤੇ ਹੋਏ ਸਮੇਂ ’ਤੇ ਉਹ ਲਿਫ਼ਾਫ਼ੇ ਚੁੱਕ ਲਏ ਜਾਣਗੇ ਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਵੱਲੋਂ ਦਾਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਉਹ ਚੀਜ਼ਾਂ ਲੋੜਵੰਦਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਘਰਾਂ ਅੱਗੇ ਪਏ ਲਿਫ਼ਾਫ਼ੇ ਗੱਡੀਆਂ ਵਿੱਚ ਚੁੱਕ ਕੇ ਲੈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵੱਖ ਵੱਖ ਗਲੀਆਂ ’ਚੋਂ ਇਕੱਠੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਇੱਕ ਸੈਂਟਰ ’ਚ ਇਕੱਠੀਆਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰਾਂ ਉੱਤੇ ਚੜ੍ਹਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਰਾਸ਼ਨ ਦੇ ਪੈਕਟ ਤੇ ਕੱਪੜੇ ਬਣੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਅਲਮਾਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਰਾਸ਼ਨ ਦੇ ਪੈਕਟ ਦੇਣ ਲੱਗਿਆਂ ਰਜਿਸਟਰਾਂ ਉੱਤੇ ਨਾ ਤਾਂ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਦਾ ਨਾਂ ਚੜ੍ਹਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਦੇ ਹਸਤਾਖਰ ਲਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਨਾ ਹੀ ਸਾਡੇ ਮੁਲਕ ਵਾਂਗ ਦਾਨ ਦੇਣ ਲੱਗਿਆਂ ਫੋਟੋਆਂ ਖਿਚਵਾ ਕੇ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਖ਼ਬਰਾਂ ਲਗਵਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਨਾ ਦਾਨ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਪਤਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਦਾਨ ਲੈਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ। ਦਾਨ ਦੇਣ ਦੀ ਪਰੰਪਰਾ ਬਾਰੇ ਇੱਥੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਦਾਨ ਦੇ ਰੂਪ ’ਚ ਕੱਪੜੇ ਦੇਣ ਵੇਲੇ ਬਹੁਤ ਚੰਗੇ ਕੱਪੜੇ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਕੱਪੜੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਪੂਰੀ ਕਰ ਸਕਣ। ਉਹ ਘਰ ਦੀਆਂ ਅਲਮਾਰੀਆਂ ਖਾਲੀ ਕਰਨ ਤੇ ਨਕਾਰਾ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਕੱਪੜੇ ਦਾਨ ਦੇ ਰੂਪ ’ਚ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ। ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਮਾਲਾਂ ਅਤੇ ਸਟੋਰਾਂ ’ਚ ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਡੱਬੇ ਰੱਖੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਲੋਕ ਆਪਣੀ ਇੱਛਾ ਅਨੁਸਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਡੱਬਿਆਂ ’ਚ ਦਾਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਡਾਲਰ ਪਾ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਬੈਂਕ ਖਾਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਔਨਲਾਈਨ ਵੀ ਦਾਨ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਾਲਾਂ ਜਾਂ ਸਟੋਰ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਵੀ ਦਾਨ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਡੱਬੇ ’ਚ ਪਾਉਣ ਲਈ ਨਾ ਮਜਬੂਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸਲਾਹ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਦਾਨੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਡੱਬਿਆਂ ’ਚ ਆਪਣੀ ਇੱਛਾ ਅਤੇ ਸਮਰੱਥਾ ਅਨੁਸਾਰ ਦਾਨ ਪਾਉਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਡੱਬਿਆਂ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਉਹੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਦਾਨ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਹ ਡੱਬੇ ਰੱਖੇ ਹੋਏ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਮੁਲਕ ’ਚ ਸਾਡੇ ਮੁਲਕ ਵਾਂਗ ਨਾ ਤਾਂ ਕੋਈ ਭੰਡਾਰਿਆਂ ਲਈ ਪਰਚੀਆਂ ਕੱਟਣ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦਾਨ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਦਾਨ ਦੇਣ ਤੇ ਲੈਣ ਲੱਗਿਆਂ ਵਿਖਾਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਦਾਨ ਲੋੜਵੰਦਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਲਿਆ ਅਤੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਮੁਲਕ ਵਾਂਗ ਦਾਨ ਕਰਕੇ ਮੀਡੀਆ ’ਚ ਖ਼ਬਰਾਂ ਨਹੀਂ ਲਗਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ। ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਆਮ ਸੁਣਨ ਨੂੰ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਕਈ ਲੋਕ ਦਾਨ ਘੱਟ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਆਪਣੀ ਸ਼ੁਹਰਤ ਲਈ ਫੋਟੋਆਂ ਖਿਚਾ ਕੇ ਮੀਡੀਆ ਵਿੱਚ ਖ਼ਬਰਾਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲਗਵਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਸੁਣਨ ਤੇ ਵੇਖਣ ’ਚ ਇਹ ਵੀ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਈ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਦਾਨ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ਾ ਬਣਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸੂਝਵਾਨ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਦਾਨ ਤਾਂ ਉਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਸੱਜੇ ਹੱਥ ਤੋਂ ਦੇਣ ਲੱਗਿਆਂ ਖੱਬੇ ਹੱਥ ਨੂੰ ਪਤਾ ਨਾ ਲੱਗੇ। ਆਪਣੇ ਕੁੱਝ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਾਨ ਵਰਗੇ ਪਵਿੱਤਰ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ਾ ਬਣਾ ਕੇ ਇਸ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਨ ਕਰਨ ਪ੍ਰਤੀ ਅਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਭਾਵਨਾ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਇਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਦਾਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ਼ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਸੱਚੇ ਪੱਕੇ ਅਤੇ ਨੇਕ ਨੀਅਤ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਉਸੀ ਨਜ਼ਰ ਨਾਲ ਵੇਖਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਲੋੜਵੰਦ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਔਕੜ ਪੇਸ਼ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਗੱਲ ਬਹੁਤ ਮਾਅਨੇ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੇ ਦਿੱਤੇ ਹੋਏ ਦਾਨ ਦਾ ਮੀਡੀਆ ’ਚ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਲੋਕ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਮਝ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਘੱਟ ਹੈ, ਆਪਣਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾ। ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਦਾਨ ਦੇ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ, ਉਸ ਦੀਆਂ ਮੀਡੀਆ ਵਿੱਚ ਖ਼ਬਰਾਂ ਲਗਵਾ ਕੇ ਉਸ ਦੀ ਮਜਬੂਰੀ ਜਾਂ ਗ਼ਰੀਬੀ ਨੂੰ ਜੱਗ ਜ਼ਾਹਿਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ। ਦਾਨ ਲੈਣ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਨੀਵਾਂ ਜਾਂ ਨਿੰਮੋਝੂਣਾ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਦਾਨ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਖ਼ਬਰਾਂ ਲਗਵਾਉਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਇਹ ਵੀ ਕਹਿੰਦੇ ਸੁਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੀਡੀਆ ਵਿੱਚ ਖ਼ਬਰਾਂ ਲਗਵਾਉਣ ਨਾਲ ਦੂਜੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਇਹ ਤਰਕ ਠੀਕ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਨੇਕ ਨੀਤੀ ਅਤੇ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਪੁੰਨ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਖੁਸ਼ਬੋ ਆਪਣੇ ਆਪ ਲੋਕਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਮੁਲਕ ਵਿੱਚ ਦਾਨ ਲੈਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਕਿੰਤੂ ਪ੍ਰੰਤੂ ਇਸੇ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਥੇ ਲੋਕ ਬਿਨਾਂ ਸਵਾਰਥ ਅਤੇ ਵਿਖਾਵੇ ਤੋਂ ਦਾਨ ਦੇਣ ਅਤੇ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਦਾ ਭਲੇ ਵਾਲਾ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਇਸ ਸੱਚੀ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਵੀ ਅਪਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਦਸਤਾਰ

ਸਤਿਕਾਰ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵ

ਡਾ. ਪਰਮਵੀਰ ਸਿੰਘ
98 722 35299

ਦਸਤਾਰ ਸਿੱਖ ਦੀ ਪਛਾਣ ਅਤੇ ਸਵੈਮਾਣ ਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅੰਗ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਪਛਾਣ ਨੂੰ ਵੀ 'ਦਸਤਾਰ' ਤੋਂ ਬਗ਼ੈਰ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਫ਼ਾਰਸੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਦਸਤਾਰ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ 'ਪੱਗ' ਜਾਂ 'ਪਗੜੀ'। ਦਸਤਾਰ ਬੰਨ੍ਹਣ ਵਾਲੇ ਜਾਂ ਡਿਗਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਿਦਵਾਨ ਲਈ ਫ਼ਾਰਸੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ 'ਦਸਤਾਰਬੰਦ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ 'ਚ ਵੀ ਦਸਤਾਰ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ-''ਸਾਬਤ ਸੂਰਤਿ ਦਸਤਾਰ ਸਿਰਾ॥'' ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਦਸਤਾਰ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਸੱਚ ਨਾਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸੱਚ ਸਿਰ ਦੀ ਪੱਗ ਵਾਂਗ ਸ਼ੋਭਦਾ ਹੈ-'ਸਚੁ ਸੋਹੈ ਸਿਰ ਪਗ ਜਿਉ ਕੋਝਾ ਕੂੜੁ ਕੁਥਾਇ ਕਛੋਟਾ॥' ਦਸਤਾਰ ਦੀ ਪਛਾਣ ਸਵੈਮਾਨ ਅਤੇ ਜਿਊਂਦੇ ਰਹਿਣ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ। ਵਿਭਿੰਨ ਰੂਪਾਂ 'ਚ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਜੀਵਨ-ਜਾਚ 'ਚ ਵੀ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ, ਪੱਗ ਵਟਾਉਣੀ, ਪੱਗ ਬਚਾਉਣੀ, ਦਸਤਾਰ ਸਜਾਉਣੀ, ਦਸਤਾਰਬੰਦੀ, ਰਸਮ ਪਗੜੀ ਆਦਿ। ਕਿਸੇ ਦੀ ਪੱਗ ਲਾਹੁਣ ਜਾਂ ਪੱਗ ਲੁਹਾਉਣ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਬੁਰਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਜਦੋਂ ਨੌਜਵਾਨ ਮੁੰਡੇ ਜਾਂ ਕੁੜੀਆਂ ਘਰੋਂ ਬਾਹਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਿਤਾ ਦੀ ਪੱਗ ਨੂੰ ਦਾਗ਼ ਨਾ ਲਾਉਣ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਬਾਰਾਂ ਸਾਲ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਸੇਵਾ ਬਦਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਰ ਸਾਲ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਵਲੋਂ ਇਕ ਸਿਰੋਪਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਸਤਿਕਾਰ ਸਹਿਤ ਸਿਰ ਉੱਤੇ ਬੰਨ੍ਹ ਲੈਂਦੇ ਸਨ। ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਜੋਤੀ-ਜੋਤਿ ਸਮਾਉਣ ਦੀ ਰਸਮ ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਹੋਈ ਤਾਂ ਉੱਥੇ ਵੀ ਪਗੜੀ ਦੀ ਰਸਮ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਗੁਰਗੱਦੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਪ੍ਰਿਥੀ ਚੰਦ ਵੱਡਾ ਪੁੱਤਰ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਗੁਰਗੱਦੀ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਹੱਕ ਸਮਝਦਾ ਸੀ। ਬਾਬਾ ਸ੍ਰੀ ਚੰਦ ਜੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਵੱਡੇ ਸਪੁੱਤਰ ਸਨ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਪੁੱਤਰ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਗੁਰੂ ਘਰ 'ਚ ਸਤਿਕਾਰ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਜੋਤੀ-ਜੋਤਿ ਸਮਾਉਣ ਸਮੇਂ ਪਗੜੀ ਦੀ ਰਸਮ ਮੌਕੇ ਇਕ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਦੋ ਪਗੜੀਆਂ ਭੇਜੀਆਂ ਸਨ। ਘਰ 'ਚ ਦਿੱਤਾ ਪੁੱਤਰ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਕ ਪਗੜੀ ਪ੍ਰਿਥੀ ਚੰਦ ਲਈ ਸੀ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਦੇ ਸਤਿਕਾਰ ਵਜੋਂ ਇਕ ਪਗੜੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੂੰ ਭੇਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਭਾਈ ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ ਛਿੱਬਰ ਦੱਸਦੇ ਹਨ:

ਸਿਰੀ ਚੰਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਪੱਗ ਭਿਜਵਾਈ।
ਇਕ ਪ੍ਰਿਥੀਏ ਨੂੰ, ਇਕ ਅਰਜਨ ਨੂੰ ਆਈ।
ਮਰਨੇ ਦੀ ਪੱਗ ਪ੍ਰਿਥੀਏ ਬੱਧੀ।
ਗੁਰਿਆਈ ਦੀ ਪੱਗ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਬੱਧੀ।
(ਬੰਸਾਵਲੀਨਾਮਾ, ਪੰਨਾ 41)

ਪਾਉਂਟਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਦਸਤਾਰ ਅਸਥਾਨ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਕਰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਹ ਅਸਥਾਨ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਭੰਗਾਣੀ ਦੇ ਯੁੱਧ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਯੋਧਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿਰੋਪੇ ਬਖ਼ਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੇ ਸਨ। 1699 ਦੀ ਵਿਸਾਖੀ ਮੌਕੇ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਦਸਤਾਰ ਨੂੰ ਖ਼ਾਲਸੇ ਦੀ ਜੀਵਨ-ਜਾਚ ਦਾ ਅੰਗ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਇਕ ਵਿਚਾਰ ਇਹ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਚਾਂਦਨੀ ਚੌਕ ਵਿਖੇ ਸ਼ਹੀਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਉੱਥੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਿੱਖ ਮੌਜੂਦ ਸਨ ਪਰ ਹਕੂਮਤ ਦੇ ਡਰ ਕਾਰਨ ਕੋਈ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਸੀ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਇਹ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਸੰਕਲਪ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਪੰਥ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕਰਨਗੇ ਜਿਹੜਾ ਲੁਕ ਨਹੀਂ ਸਕੇਗਾ।

ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਤੋਂ ਸਿੱਖ ਦੀ ਦਸਤਾਰ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਵੱਖਰੀ ਪਛਾਣ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਕਰਾਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸੰਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹਤਾਪੂਰਵਕ ਪਹਿਰਾ ਦੇਣ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਵੀ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਖ਼ਾਲਸੇ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਸਮੇਂ ਖ਼ਾਲਸੇ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਰਯਾਦਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਸ 'ਚ 'ਪੰਜ ਕਕਾਰਾਂ' ਨੂੰ ਧਾਰਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਵੀ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਦੇਸ਼ਾਂ 'ਚ ਦਸਤਾਰ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਭਾਈ ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਭੰਗੂ ਦੱਸਦੇ ਹਨ:

ਪਹਿਰ ਕਛਹਿਰੇ ਸਿਰ ਬੰਧਯੋ ਪਾਗ॥
ਗੁਰ ਗ੍ਰੰਥ ਬਚਨ ਪਰ ਰਹਯੋ ਲਾਗ॥

ਸਿੱਖ ਪਰੰਪਰਾ 'ਚ ਸਿੱਖ ਦੀ ਜੀਵਨ-ਜਾਚ ਦਾ ਅਟੁੱਟ ਅੰਗ ਬਣੀ ਦਸਤਾਰ ਸੰਬੰਧੀ ਵਰਣਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਭਾਈ ਨੰਦ ਲਾਲ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ:

ਕੰਘਾ ਦੋਵੇਂ ਵਕਤ ਕਰ ਪੱਗ ਚੁਣ ਕਰ ਬਾਂਧਈ॥

ਸਿੱਖ ਮਰਯਾਦਾ ਦਾ ਅੰਗ ਬਣ ਚੁੱਕੀ ਦਸਤਾਰ ਪ੍ਰਤੀ ਸਿੱਖ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸੁਚੇਤ ਰਹਿਣ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪੁਰਾਤਨ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਮਰਯਾਦਾ 'ਚ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੋ ਵਾਰੀ ਦਸਤਾਰ ਬੰਨ੍ਹਣ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਵੀ ਮਿਲਦਾ ਹੈ:

ਦੋਇ ਵੇਲੇ ਉਠ ਬੰਧਯੋ ਦਸਤਾਰੇ॥
ਪਹਰ ਆਠ ਰੱਖਯੋ ਸ਼ਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰੇ॥

ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਦਸਤਾਰ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਜੀਵਨ-ਜਾਚ ਦਾ ਅੰਗ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਪਰ ਦਸਤਾਰ ਬੰਨ੍ਹਣ ਦਾ ਰਿਵਾਜ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਹੋਰਨਾਂ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਪੈਰੋਕਾਰਾਂ 'ਚ ਵੀ ਪ੍ਰਚੱਲਿਤ ਸੀ। ਰਾਜ-ਭਾਗ 'ਚ ਸ਼ਾਨ ਦਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਸਮਝੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਪਗੜੀ ਹਰ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਖਿੱਚ ਦਾ ਕਾਰਨ ਸੀ। ਮੁਗ਼ਲ ਬਾਦਸ਼ਾਹ, ਸੂਬੇਦਾਰ ਅਤੇ ਅਹਿਲਕਾਰ ਪਗੜੀ ਪਹਿਨ ਕੇ ਹੀ ਹਕੂਮਤ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਅਠਾਰ੍ਹਵੀਂ ਸਦੀ 'ਚ ਜਦੋਂ ਸਿੱਖਾਂ 'ਤੇ ਸੰਕਟ ਦਾ ਸਮਾਂ ਆਇਆ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਦਸਤਾਰ ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਲੱਗੀ ਸੀ। ਸਿੱਖ ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਸਨ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਮੁਗਲ ਹਕੂਮਤ ਦੇ ਅਹਿਲਕਾਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਮੁਗਲਈ ਭੇਖ ਧਾਰਨ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਰਗੀ ਦਸਤਾਰ ਸਜਾ ਕੇ ਆਪਣੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਸਭ ਤੋਂ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਮਿਸਾਲ ਭਾਈ ਸੁੱਖਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਭਾਈ ਮਹਿਤਾਬ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੁਗਲਈ ਭੇਸ 'ਚ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬੇਹੁਰਮਤੀ ਕਰ ਰਹੇ ਮੱਸਾ ਰੰਘੜ ਦਾ ਸਿਰ ਵੱਢ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜਦੋਂ ਮੁਗ਼ਲ ਹਕੂਮਤ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਸਖ਼ਤ ਪਹਿਰਾ ਲਗਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਤਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਲਈ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ-ਦੀਦਾਰ ਕਰਨੇ ਵੀ ਔਖੇ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਣ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਗ਼ੈਰ ਸਿੱਖ ਕਦੇ-ਕਦਾਈਂ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਰੋਵਰ 'ਚ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਭਾਈ ਸੁੱਖਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਮੁਗ਼ਲਾਂ ਵਾਂਗ ਸਿਰ 'ਤੇ ਦਸਤਾਰ ਸਜਾਈ ਅਤੇ ਸਰਾਂ ਵਾਲੇ ਪਾਸਿਓਂ ਆ ਕੇ ਸਰੋਵਰ 'ਚ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਮੁਗ਼ਲ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਫੜਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਪਰ ਉਸ ਦੀ ਤੇਗ ਦੀ ਧਾਰ ਦੇਖ ਕੇ ਉਹ ਭੱਜ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਸ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਿਆਂ ਭਾਈ ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਭੰਗੂ ਦੱਸਦਾ ਹੈ।

ਸਿੱਖਾਂ 'ਚ ਸੰਕਟ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਰਾਜ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੱਕ ਦਸਤਾਰ ਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਥਾਨ ਅਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਪੰਜਾਬ 'ਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਮਾਜ 'ਚ ਟੋਪੀ ਧਾਰਨ ਕਰਨ ਨੂੰ ਗੌਰਵ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣ ਲੱਗਾ ਸੀ। ਫੌਜਾਂ 'ਚ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਿਪਾਹੀ ਅਤੇ ਜਰਨੈਲ ਵੀ ਟੋਪੀ ਧਾਰਨ ਕਰਦੇ ਸਨ ਪਰ ਜਦੋਂ ਸਿੱਖ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਫ਼ੌਜ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣੇ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲੋਹ-ਟੋਪ ਪਹਿਨਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਦਸਤਾਰ ਧਾਰਨ ਕਰਨ ਨੂੰ ਹੀ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਦੂਜੀ ਸੰਸਾਰ ਜੰਗ ਦੌਰਾਨ ਸਿੱਖ ਜਿਸ ਵੀ ਮੁਲਕ 'ਚ ਯੁੱਧ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਂਦੇ ਸਨ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦਸਤਾਰ ਖਿੱਚ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦੀ ਸੀ। ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਵੀ ਹਕੂਮਤ ਭਾਰਤ 'ਤੇ ਰਾਜ ਕਰਦੀ ਰਹੀ ਸੀ ਪਰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਜਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਦਸਤਾਰ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਨੂੰ ਅੱਖੋਂ ਪਰੋਖੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਅਜਿਹੀ ਘਟਨਾ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਨਿੱਜੀ ਸੁਆਰਥਾਂ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਉੱਠ ਕੇ ਸਮੁੱਚੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਉਸ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਦਸਤਾਰ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਪਰੰਪਰਾ ਦਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਵਲੋਂ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਰਸਮ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸਿਰ 'ਤੇ ਦਸਤਾਰ ਸਜਾਉਣਾ ਗੌਰਵਮਈ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵਿਆਹ ਦੀ ਰਸਮ ਮੌਕੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਸਤਾਰਾਂ ਬੰਨ੍ਹਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਬੁਲਾਉਣ ਦਾ ਰਿਵਾਜ ਦਿਨੋ-ਦਿਨ ਜ਼ੋਰ ਫੜਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਧਾਰਮਿਕ ਸਮਾਗਮਾਂ ਮੌਕੇ ਵੀ ਦਸਤਾਰ ਮੁਕਾਬਲੇ ਜਾਂ ਦਸਤਾਰ ਸਿਖਾਉਣ ਦੇ ਕੈਂਪ ਖਿੱਚ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਬਣਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਦਿੱਲੀ ਦੀਆਂ ਬਰੂਹਾਂ 'ਤੇ ਚੱਲੇ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਵਿਚ ਵੀ ਦਸਤਾਰਾਂ ਖਿੱਚ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਬਣੀਆਂ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਰਾਜਾਂ ਤੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸਾਨ ਮੋਰਚੇ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਸਤਾਰ ਸਜਾਉਣ ਵਿਚ ਮਾਣ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨ ਲੱਗੇ ਸਨ। ਜਿਸ ਸਿਰ 'ਤੇ ਦਸਤਾਰ ਸਜਾਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਹੈਲਮਟ ਪਾਉਣ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਹੈਲਮਟ ਪਾਉਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੇ ਹੈਲਮਟ ਦੀ ਬਜਾਏ ਦਸਤਾਰ ਬੰਨ੍ਹਣ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ।

ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਪ੍ਰਵਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ 'ਚ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਤਿਲਾਂਜਲੀ ਦੇਣ ਲੱਗੇ ਅਤੇ ਇਕ ਸਮਾਂ ਅਜਿਹਾ ਵੀ ਆਇਆ ਜਦੋਂ ਇਹ ਪ੍ਰਚਾਰ ਜ਼ੋਰ ਫੜ ਗਿਆ ਕਿ ਕੇਸ ਰੱਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਪਰ ਹੁਣ ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਲਗਭਗ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਵਿਸਾਖੀ ਮੌਕੇ 'ਅੰਤਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਦਸਤਾਰ ਦਿਵਸ' ਮਨਾਇਆ ਜਾਣ ਲੱਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਦਸਤਾਰ ਪ੍ਰਤੀ ਗੌਰਵਤਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਦਸਤਾਰ ਬੰਨ੍ਹਣ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਖ਼ਤਮ ਜਾਂ ਨਰਮ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਬੈਠੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਦਸਤਾਰ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਕਾਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਕਿ ਦਸਤਾਰ ਨਾਲ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਜਿਸ 'ਚੋਂ ਅਣਖ, ਸਵੈਮਾਨ, ਪ੍ਰੇਮ, ਭਾਈਚਾਰਾ, ਪਰਉਪਕਾਰ ਅਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

JARNAIL SINGH

ART CLASSES
604-825-4659
604-724-6922
604-595-5885
#106- 12882-85 Ave. Surrey

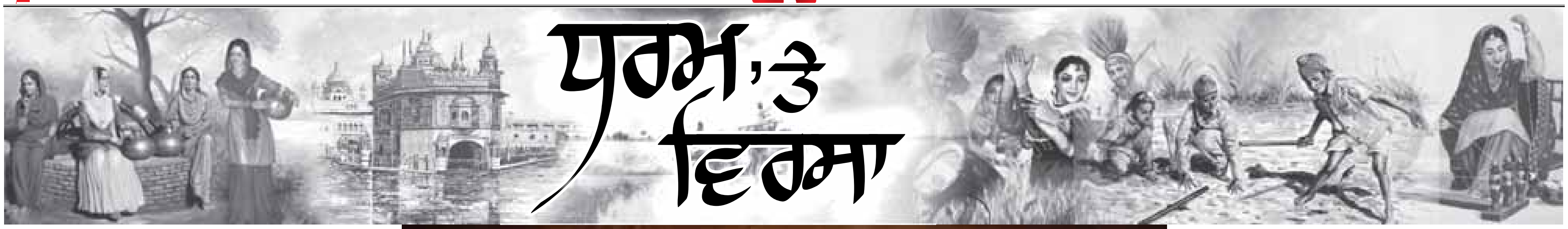

ਧਰਮ 'ਤੇ ਵਿਰਸਾ

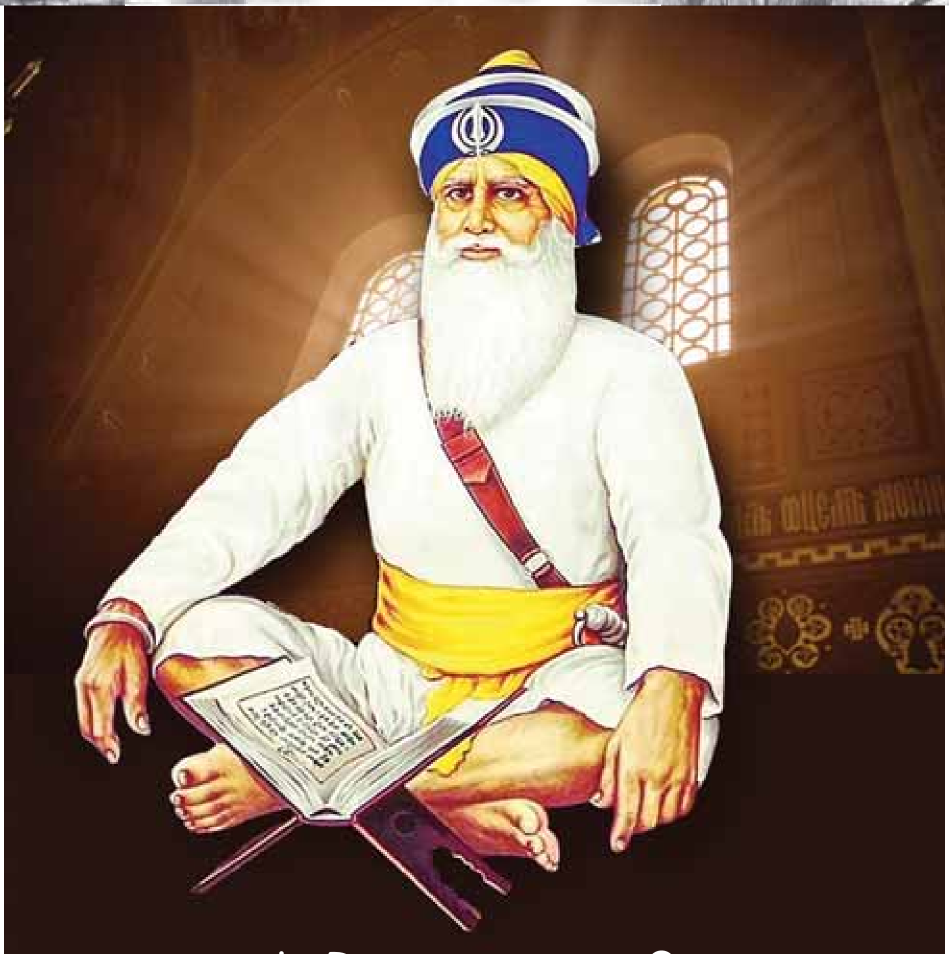

ਅਨੋਖੇ ਅਮਰ ਸ਼ਹੀਦ

ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ

ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਸਿੱਖ ਜਗਤ ਵਿੱਚ ਬੜਾ ਸਨਮਾਨ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬੜਾ ਉਚਾ ਸਥਾਨ ਹੈ। ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਅਨੋਖੇ, ਅਮਰ ਤੇ ਮਹਾਨ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ ਹਨ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਮਿਸਾਲ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਲੱਭਣੀ ਔਖੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਕਾਇਮ ਹੋਣੀ ਵੀ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੈ। ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਇੱਕ ਮਹਾਨ ਸ਼ਹੀਦ ਅਤੇ ਯੋਧਾ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਮਹਾਨ ਵਿਦਵਾਨ ਵੀ ਸਨ। ਉਹ ਸਹੀ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਤ ਸਿਪਾਹੀ ਸਨ। ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ 26 ਜਨਵਰੀ, 1682 (14 ਮਾਘ ਸੰਮਤ 1739) ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਪਹੁਵਿੰਡ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਪਿਤਾ ਭਗਤੂ ਜੀ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਜਿਉਣੀ ਜੀ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ। ਉਹ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਦੀ ਇਕਲੌਤੀ ਸੰਤਾਨ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਾਲਣ ਪੋਸ਼ਣ ਬੜੇ ਚਾਅ-ਮਲਾਰ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਦੇਖ-ਰੇਖ ਨਾਲ ਹੋਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਨਮ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਵੀ ਬੜੀ ਦਿਲਚਸਪ ਹੈ। ਭਗਤੂ ਜੀ ਮਿਹਨਤੀ ਕਿਸਾਨ ਸਨ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਬੜੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਕੋਈ ਔਲਾਦ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇੱਕ ਦਿਨ ਇੱਕ ਸੰਤ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਇੱਕ ਬੜਾ ਹੋਣਹਾਰ ਅਤੇ ਪਰਤਾਪੀ ਪੁੱਤਰ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਸਦਾ ਨਾਂ ਦੀਪ ਰੱਖਣਾ। ਉਹ ਬਾਲਕ ਦੀਪ ਜਦੋਂ 12 ਸਾਲ ਦਾ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਉਸਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਲਈ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਆਏ। ਇਹ ਪਰਿਵਾਰ ਉਥੇ ਕਈ ਦਿਨ ਠਹਿਰਿਆ ਅਤੇ ਬੜੀ ਲਗਨ ਨਾਲ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਲੱਗਿਆ ਰਿਹਾ। ਜਦੋਂ ਵਾਪਿਸ ਪਿੰਡ ਜਾਣ ਲਈ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤੋਂ ਆਗਿਆ ਲੈਣ ਲਈ ਆਏ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਬਾਲਕ ਦੀਪ ਨੂੰ ਉਥੇ ਰੁਕਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਬਾਲਕ ਦੀਪ ਨੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਬਿਨਾ ਕਿਸੇ ਝਿਜਕ ਦੇ ਫੌਰਨ ਮੰਨਦਿਆਂ ਹਾਂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਉਹ ਪੂਰੀ ਲਗਨ ਤੇ ਸ਼ਰਧਾ ਨਾਲ ਗੁਰੂ ਘਰ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਜੁੱਟ ਗਏ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਤਾਂ ਜਾਣੀ ਜਾਣ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹ ਬਾਲਕ ਦੀਪ ਦੀ ਲਗਨ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਭਾਵ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ ਵੇਖਦੇ ਸਨ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਉਸਦੇ ਪੜ੍ਹਨ ਲਿਖਣ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਬਾਲਕ ਦੀਪ ਨੇ ਉਥੇ ਗੁਰਮੁਖੀ ਅਤੇ ਕਈ ਹੋਰ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਹਾਸਿਲ ਕਰ ਲਈ। ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਉਸਦੇ ਘੋੜ ਸਵਾਰੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨ ਦਾ ਵੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਬਾਲਕ ਦੀਪ ਕੋਈ ਅੱਠ ਸਾਲ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਰਹੇ। ਬਾਲਕ ਦੀਪ 18 ਸਾਲ ਦੇ ਹੋ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਵਿਸਾਖੀ ਦੇ ਤਿਉਹਾਰ ਦਾ ਮੌਕਾ ਸੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਭਾਰੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਜੁੜਿਆ ਕਰਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਭਾਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸੰਚਾਰ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਬਾਲਕ ਦੀਪ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕਾ ਕੇ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ। ਨਿਸ਼ਕਾਮ ਸੇਵਾ-ਭਾਵ, ਸਿੱਖੀ ਪ੍ਰਤੀ ਸੱਚੀ ਲਗਨ ਅਤੇ ਉਚੇ ਆਚਰਣ ਸਦਕਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸਪਾਤਰ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਬਣ ਗਏ। ਫਿਰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਵਾਪਿਸ ਪਿੰਡ ਜਾ ਕੇ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਆਗਿਆ ਪਾ ਕੇ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਵਾਪਿਸ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਆ ਗਏ। ਇੱਕ ਸਾਲ ਬੀਤ ਗਿਆ। ਸ਼੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ ਲੈ ਕੇ ਇੱਕ ਸਿੱਖ ਪਹੁਵਿੰਡ ਪਿੰਡ ਪੁੱਜਾ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਗੁਰੂ ਜੀ ਪਹਾੜੀ ਰਾਜਿਆਂ ਅਤੇ ਮੁਗ਼ਲ ਫੌਜਾਂ ਨਾਲ ਲਗਭਗ ਸੱਤ ਮਹੀਨੇ ਯੁੱਧ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਛੱਡ ਕੇ ਚਲੇ ਗਏ ਹਨ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਸਾਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਵੀ ਵਿੱਛੜ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਦੁਖਦਾਈ ਖ਼ਬਰ ਸੁਣ ਕੇ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਲਈ ਫੌਰਨ ਪਿੰਡ ਛੱਡ ਕੇ ਤੁਰ ਪਏ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਪਤਾ ਕਰਦੇ ਹੋਇਆਂ ਚਲਦੇ ਚਲਦੇ ਉਹ ਸਾਬੋ ਕੀ ਤਲਵੰਡੀ ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਜਿੱਥੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਿਲਾਪ ਹੋਇਆ। ਇੱਥੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੱਡੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ -ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਜੁਝਾਰ ਸਿੰਘਞ਼ ਚਮਕੌਰ ਦੀ ਜੰਗ ਵਿੱਚ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਸਾਹਿਜ਼ਾਦਿਆਂ -ਜ਼ੋਰਾਵਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਫਤਿਹ ਸਿੰਘ-ਨੂੰ ਸਰਹੰਦ ਦੇ ਸੂਬੇਦਾਰ ਵਜ਼ੀਰ ਖਾਂ ਨੇ ਬੜੀ ਨਿਰਦੈਤਾ ਨਾਲ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਇੱਥੇ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਮਿਲਕੇ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬੀੜ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਮੌਖਿਕ ਉਚਾਰਣ ਕਰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਤੇ ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਲਿਖਦੇ ਸਨ। ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਤਿਆਰ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਆਦਿ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਗੁਰੂ ਤੇਗ਼ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ ਅਤੇ ਆਪਣਾ ਇੱਕ ਸਲੋਕ ਜੋੜ ਕੇ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਬੀੜ ਨਵੇਂ ਸਿਰਿਉਂ ਤਿਆਰ ਕਰਵਾਈ ਗਈ। ਇੱਥੇ ਇਹ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਆਦਿ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬੀੜ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਵਿਖੇ ਧੀਰ ਮਲ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਕੋਲ ਪਈ ਹੋਈ ਸੀ। ਧੀਰ ਮਲ ਗੁਰੂ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪੋਤਰੇ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਰਇ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਵੱਡੇ ਭਾਈ ਸਨ। ਛੋਟੇ ਭਰਾ ਨੂੰ ਗੁਰਗੱਦੀ ਮਿਲਣ ਕਰਕੇ ਉਹ ਵੀ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦਾ ਦੋਖੀ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਆਦਿ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬੀੜ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਜੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਰੀ ਬਾਣੀ ਜੁਬਾਨੀ ਹੀ ਬੋਲਣੀ ਪਈ ਸੀ। ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇੱਥੇ ਸਾਬੋ ਕੀ ਤਲਵੰਡੀ ਵਿਖੇ ਰਹਿ ਕੇ ਪਵਿੱਤਰ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀਆਂ ਪੰਜ ਹੱਥ ਲਿਖਤ ਬੀੜਾਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਇਹ ਬੀੜਾਂ ਪੰਜਾਂ ਸਿੱਖ ਤਖਤਾਂ ਉਤੇ ਭੇਜੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਇੱਕ ਬੀੜ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਰਸੀਅਨ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਵੀ ਲਿਖ ਕੇ ਮੱਧ ਪੂਰਬੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵੱਲ ਭੇਜੀ। ਹੁਣ ਇਹ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿ ਬਾਬਾ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਲਿਖੀ ਗਈ ਇਹ ਬੀੜ ਕਿੱਥੇ ਪਈ ਹੋਈ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਬੀੜ ਦੇ ਕਈ ਉਤਾਰੇ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਮੱਧ-ਪੂਰਬੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਖ ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ ਉਤੇ ਪਏ ਹੋਏ ਹਨ। ਹਾਂ ਇਸ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਲਿਖੀ ਇੱਕ ਬੀੜ ਫਰੀਦਾਬਾਦ, ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸੰਤ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵਿਖੇ ਪਈ ਹੋਈ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਰੋਜ਼ਾਨਾਂ ਸਵੇਰੇ ਸ਼ਾਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਅਤੇ ਸੁਖਾਸਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੂੰ 1706 ਵਿੱਚ ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ (ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ) ਦਾ ਮੁਖੀ ਥਾਪਿਆ। ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇੱਥੇ ਰਹਿ ਕੇ ਕਈ ਸਾਲ ਸਿੱਖੀ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਕਈ ਗੁਟਕਾ ਸਾਹਿਬ ਲਿਖ ਕੇ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਵਿੱਚ ਵੰਡੇ। ਸੰਨ 1707 ਵਿੱਚ ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਨਾਲ ਮਿਲਕੇ ਸਧਾਉੜਾ ਅਤੇ ਸਰਹੰਦ ਦੀ ਯੰਗ ਲੜੀ। ਸੰਨ 1733 ਵਿੱਚ ਨਵਾਬ ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਜਥੇ ਦਾ ਜਥੇਦਾਰ ਥਾਪਿਆ। ਸੰਨ 1748 ਵਿੱਚ ਵਿਸਾਖੀ ਦੇ ਮੌਕੇ ਉਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿੱਚ ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸਾ ਹੋਇਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਦੇ 65 ਜਥਿਆਂ ਦਾ ਪੁਨਰਗਠਨ ਕਰਕੇ 12 ਸਿੱਖ ਮਿਸਲਾਂ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ। ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿਘ ਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਮਿਸਲ ਦਾ ਮੁਖੀ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ।

-ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ,
(+61) 0434 060 540,
(+64) 022 071 0935

" ਅਹਿਮਦਸ਼ਾਹ ਅਬਦਾਲੀ ਵੱਲੋਂ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਢਾਹੁਣਾ

ਅਹਿਮਦਸ਼ਾਹ ਅਬਦਾਲੀ ਨੇ ਅਪ੍ਰੈਲ, 1757 ਵਿੱਚ ਚੌਥੀ ਵਾਰ ਭਾਰਤ ਉਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ। ਉਹ ਭਾਰੀ ਲੁੱਟਮਾਰ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਭਾਰੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਨੌਜ਼ਵਾਨ ਮੁੰਡੇ ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਬੰਦੀ ਬਣਾ ਕੇ ਕਾਬੁਲ ਨੂੰ ਵਾਪਿਸ ਮੁੜ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਉਸਤੋਂ ਲੁੱਟਿਆ ਹੋਇਆ ਮਾਲ ਵਪਿਸ ਲੈਣ ਅਤੇ ਬੰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਕਤ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਮਤਾ ਪਕਾਇਆ। ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦੇ ਜਥੇ ਨੂੰ ਕੁਰਕੁਸ਼ੇਤਰ ਵਿੱਚ ਦਰਿਆ ਮਾਰਕੰਡਾ ਵਿਖੇ ਸਭ ਤੋਂ ਮੂਹਰੇ ਮੋਰਚਾ ਸੰਭਾਲਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ। ਜਦੋਂ ਅਹਿਮਦਸ਼ਾਹ ਅਬਦਾਲੀ ਦੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਜਿੱਤ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਵਿੱਚ ਖੀਵੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਇਸ ਸਥਾਨ ਉਤੇ ਪੁੱਜੀਆਂ ਤਾਂ ਮੋਰਚਾ ਸੰਭਾਲੀ ਬੈਠੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਇੱਕਦਮ ਚੀਤੇ ਦੀ ਫੁਰਤੀ ਵਾਂਗ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਲੁੱਟਿਆ ਹੋਇਆ ਬਹੁਤ ਸਾਰਾ ਮਾਲ ਖੋਹ ਲਿਆ ਅਤੇ ਬੰਦੀ ਬਣਾਏ ਹੋਏ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮੁੰਡੇ ਕੁੜੀਆਂ/ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਛੁਡਾ ਲਿਆ। ਇਸਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਸਤਲੁਜ, ਬਿਆਸ, ਰਾਵੀ, ਝਨਾਂ ਅਤੇ ਜੇਹਲਮ ਵਿਖੇ ਵੀ ਮੋਰਚੇ ਸੰਭਾਲੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਬਦਾਲੀ ਦੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਥਾਵਾਂ ਉਤੇ ਸਿੱਖ ਫੌਜਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਲੁੱਟ ਦਾ ਸਾਰਾ ਮਾਲ ਖੋਹ ਲਿਆ ਅਤੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਬੰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਛੁਡਾ ਕੇ ਘਰੋ ਘਰੀਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਪਹੁੰਚਾਇਆ। ਇੰਝ ਸਿੱਖਾਂ ਹੱਥੋਂ ਭਾਰੀ ਜਾਨੀ ਤੇ ਮਾਲੀ ਨੁਕਸਾਨ ਉਠਾ ਕੇ ਅਬਦਾਲੀ ਲਾਹੌਰ ਪਹੁੰਚਿਆ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਿਲ ਕੀਤੀ। ਉਸਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ, ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਢਾਹੁਣ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ। ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਤੈਮੂਰ ਸ਼ਾਹ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਖੇਤਰ ਦਾ ਮੁੱਖੀ ਬਣਾ ਕੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਜਨਰਲ ਜਹਾਨ ਖਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ 10,000 ਫੌਜ ਤਾਇਨਾਤ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਉਸਨੇ ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਢੁਆ ਕੇ ਸਰੋਵਰ ਨੂੰ ਕਚਰੇ ਮਿੱਟੀ ਨਾਲ ਭਰਵਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ 75 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਵਿੱਤਰ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੇਅਦਬੀ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਰਦਾਸ ਕਰਕੇ ਦੁਰਾਨੀਆਂ ਤੋਂ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਮੁਕਤ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣਾ 18 ਸੇਰ (32 ਪੌਂਡ) ਦਾ ਖੰਡਾ ਉਠਾਇਆ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵੱਲ ਚੱਲ ਪਏ। ਤਰਨ ਤਾਰਨ ਤੱਕ ਪੁੱਜਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ 5000 ਸਿੱਖ ਜੁੜ ਗਏ। ਉਧਰ ਜਹਾਨ ਖਾਂ ਵੀ ਫੌਜਾਂ ਲੈ ਕੇ ਅੱਗੇ ਵਧ ਆਇਆ। ਦੋਹਾਂ ਫੌਜਾਂ ਦਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ ਥੋੜੀ ਦੂਰ ਗੋਹਲਵੜ੍ਹ ਦੇ ਸਥਾਨ ਉਤੇ ਟਾਕਰਾ ਹੋਇਆ। ਘਮਸਾਨ ਦਾ ਯੁੱਧ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ। ਸਿੱਖ ਭਾਵੇਂ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਦੁਰਾਨੀ ਫੌਜ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਬਹੁਤ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਨ ਪਰ ਸਾਰੇ ਸਿਰਲੱਥ ਯੋਧੇ ਸਨ। ਉਹ ਸ਼ੇਰ ਵਾਂਗ ਦੁਸ਼ਮਣ ਫੌਜਾ ਉਤੇ ਝਪਟ ਪਏ। ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦੇ ਇੱਕ ਸਾਥੀ ਭਾਈ ਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਨੇ 500 ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਜਰਨੈਲ ਜਹਾਨ ਖਾਂ ਉਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਮਾਰ ਮੁਕਾਇਆ। ਉਧਰ ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦਾ ਦੂਸਰੇ ਮੁਗ਼ਲ ਜਰਨੈਲ ਅਮਾਨ ਖਾਂ ਨਾਲ ਸਾਹਮਣਾ ਹੋਇਆ। ਦੋਹਾਂ ਯੋਧਿਆਂ ਦਾ ਸਾਂਝਾ ਵਾਰ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਦੋਹਾਂ ਦੇ ਸਿਰ ਧੜ ਨਾਲੋਂ ਵੱਖ ਹੋ ਗਏ। ਜਿਵੇਂ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਵੇਲੇ ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦੇ ਇੱਕ ਸਾਥੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਠਦੀਪ ਸਿੰਘਾ, ਤੂੰ ਤਾਂ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਜਾ ਕੇ ਸੀਸ ਭੇਂਟ ਕਰਨ ਦੀ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਇਹ ਕੀ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈਂ ? ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਸ ਵੇਲੇ ਆਪਣੇ ਖੱਬੇ ਹੱਥ ਉਤੇ ਸੀਸ ਟਿਕਾਇਆ ਅਤੇ ਸੱਜੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਖੰਡਾ ਥੰਮ੍ਹ ਕੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਫੌਜਾਂ ਉਤੇ ਬਿਜਲੀ ਵਾਂਗ ਟੁੱਟ ਕੇ ਪੈ ਗਏ। ਇਹ ਮੰਜ਼ਰ ਵੇਖ ਕੇ ਦੁਰਾਨੀ ਫੌਜਾਂ ਨੂੰ ਭਾਜੜਾਂ ਪੈ ਗਈਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੋ ਜਰਨੈਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੌਤ ਦੀ ਗੋਦ ਵਿੱਚ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਸਨ। ਦੁਰਾਨੀ ਫੌਜੀ ਜਾਨਾਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਇਧਰ ਉਧਰ ਭੱਜ ਗਏ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਫੌਜਾਂ ਦੀ ਜਿੱਤ ਹੋਈ। ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਆਪਣਾ ਪ੍ਰਣ ਨਿਭਾਉਂਦਿਆਂ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਪੁੱਜ ਗਏ ਅਤੇ ਪਵਿੱਤਰ ਸਰੋਵਰ ਦੀ ਪਰਿਕਰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸੱਚ ਖੰਡ ਸਿਧਾਰ ਗਏ। "

ਸਿੱਖ ਰਾਜ ਕਿਵੇਂ ਬਣਿਆ?

ਲੇਖਕ : ਗਿ: ਸੋਹਨ ਸਿੰਘ 'ਸੀਤਲ'

ਕਿਸ਼ਤ - 53

ਲੜੀ ਜੋੜਨ ਲਈ ਪਿਛਲਾ ਅੰਕ ਵੇਖੋ

ਉਹਦੀ ਲੋਥ ਜਲੰਧਰ ਖ਼ਾਨਪੁਰ ਵਿਚ ਦਫ਼ਨਾਈ ਗਈ। 30 ਅਕਤੂਬਰ, 1758 ਈ। ਨੂੰ ਦੀਵਾਲੀ ਸੀ। ਸਿੰਘ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਕੱਠੇ ਹੋਏ। ਸਭ ਸਰਦਾਰਾਂ ਨੇ ਗੁਰਮਤਾ ਕੀਤਾ, ਕਿ ਥਾਂਥਾਂ ਮੁਲਕ ਉੱਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ' ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਅਦੀਨਾਬੇਗ ਦੇ ਮਰ ਜਾਣ ਕਰਕੇ ਦੁਆਬਾ ਜਲੰਧਰ ਖ਼ਾਲੀ ਪਿਆ ਸੀ।ਦਲ ਖ਼ਾਲਸਾ ਉਸ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਜਾ ਵੜਿਆ।ਅੱਗੋਂਅਦੀਨਾਬੇਗ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਹਸਨ ਬੇਗ ਤੇ ਦੀਵਾਨ ਬਿਸ਼ੰਬਰ ਦਾਸ ਫ਼ੌਜ ਲੈ ਕੇ ਟਾਕਰੇ 'ਤੇ ਆਏ। ਉੜਮੁੜ ਟਾਂਡਾ ਕੋਲ ਬੜੀ ਭਾਰੀ ਲੜਾਈ ਹੋਈ।

ਉੜਮੁੜ ਟਾਂਡਾ ਦੀ ਲੜਾਈ ਬਿਸ਼ੰਬਰ ਕਤਲ

ਬਿਸ਼ੰਬਰ ਦਾਸ ਗੋਲੀ ਨਾਲ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ। ਉਸ ਦਾ ਸਿਰ ਵਢ ਕੇ ਸ: ਕਰੋੜਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਨਵਾਬ ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਅੱਗੇ ਜਾ ਰੱਖਿਆਮ। ਬਿਸ਼ੰਬਰ ਦਾਸ ਦੀ ਫ਼ੌਜਮੈਦਾਨ ਵਿਚੋਂ ਹਾਰ ਕੇ ਨੱਸ ਗਈ।

ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਦੁਆਬਾ ਮੱਲ ਲਿਆ

ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਸਾਰੇ ਦੁਆਬੇ ਉੱਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ। ਸਾਰਾਇਲਾਕਾ ਸਿੱਖ ਸਰਦਾਰਾਂ ਨੇ ਆਪਸ ਵਿਚ ਵੰਡ ਲਿਆ।

ਸਿੰਘ ਮਾਝੇ ਵਿਚ

ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਇਕ ਜੱਥੇ ਨੇ ਰਿਆੜਕੀ ਤੇ ਮਾਝੇ ਉੱਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ। ਲਾਹੌਰ ਦਾ ਹਾਕਮ ਖ਼ਵਾਜਾ ਮਿਰਜ਼ਾ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਸੀ ਤੇ ਉਦਾਲਾ ਸਾਰਾ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਲੁੱਟ ਲਿਆ ਜਾਂ ਮੱਲ ਲਿਆ ਸੀ। ਜਿਹੜੇ ਇਲਾਕੇ ਜਾਂ ਪਿੰਡ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਈਨ ਮੰਨ ਲੈਂਦੇ ਸਨ, ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਸਿੰਘ ਸਰਦਾਰ ਬੜਾ ਚੰਗਾ ਵਰਤਾਉ ਕਰਦੇ ਤੇ ਜਿਹੜੇ ਅੱਗੋਂ ਆਕੜਦੇ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸੋਧਦੇ ਵੀ ਬੜੀ ਚੰਗੀ ਤਰਾਂ।

ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਵਿਚ ਉਸ ਵੇਲੇ ਮਰਹੱਟਿਆਂ ਦੀ ਗੁੱਡੀ ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਚੜੀ ਹੋਈ ਸੀ।ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਥਾਪਿਆ ਲਾਹੌਰ ਦਾ ਹਾਕਮ ਅਦੀਨਾਬੇਗ ਮਰ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਉਹ ਨਵੇਂ ਸਿਰਿਓਂ ਪੰਜਾਬ ਉੱਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਵਧੇ।

ਮਰਹੱਟੇ ਫਿਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ

ਪੇਸ਼ਵਾ ਦਾ ਭੇਜਿਆਹੋਇਆ ਦੱਤਾ ਜੀ ਸਿੰਧੀਆਮਾਛੀਵਾੜੇ ਆ ਬੈਠਾ। ਉਸ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨਾਲ ਸੰਭਾ ਜੀ ਸਿੰਧੀਆ ਨੇ ਲਾਹੌਰ ਉਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ। ਮਰਹੱਟਾ ਫ਼ੌਜਾਂ-ਸਣੇ ਮੁਲਤਾਨ-ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਖਿੱਲਰ ਗਈਆਂ।

ਅਹਿਮਦਖ਼ਾਂ ਸੂਬੇਦਾਰ ਲਾਹੌਰ

ਉਹਨਾਂ ਮਿਰਜ਼ਾ ਅਹਿਮਦਖ਼ਾਂ ਨੂੰ ਲਾਹੌਰ ਦਾ ਸੂਬੇਦਾਰ ਬਣਾਇਆ

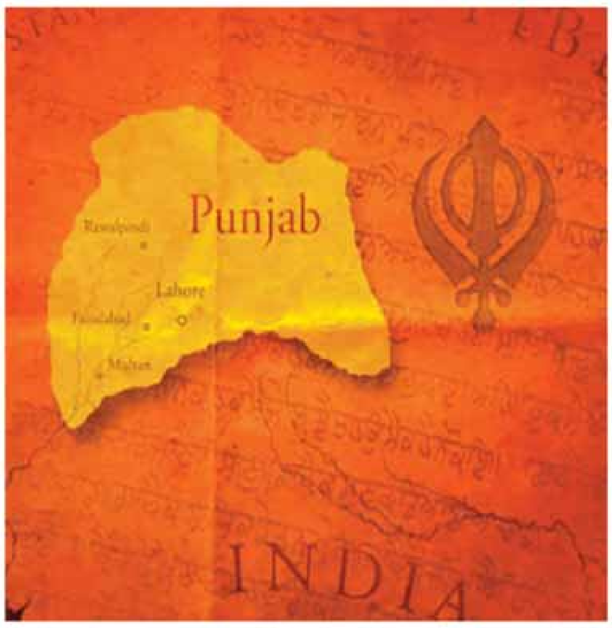

ਤੇ ਸਾਲੇਹਖ਼ਾਂ ਨੂੰ ਮੁਲਤਾਨ ਦਾ। ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਇਹ ਪਰਬੰਧ ਕਰ ਕੇ ਤੇ ਸੰਭਾ ਜੀ ਨੂੰ ਏਥੇ ਛੱਡ ਕੇ ਦੱਤਾ ਜੀ ਆਪ ਦਿੱਲੀ ਨੂੰ ਮੁੜ ਗਿਆ। ਅਮਲੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿੱਲੀ ਉੱਤੇ ਉਸ ਵੇਲੇ ਮਰਹੱਟਿਆਂ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਸੀ।

ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਦੋ ਧੜੇ ਸਨ। ਇਕ ਦਾ ਮੋਢੀ ਵਜ਼ੀਰ ਗ਼ਾਜ਼ੀਉੱਦੀਨਇਮਾਦੁਲ ਮੁਲਕ ਸੀ ਤੇ ਦੂੱਜੇ ਦਾ ਆਗੂ ਨਜੀਬੁੱਦੌਲਾਰੁਹੇਲਾਸੈਨਾਪਤੀ ਮਗਰਲੇ ਨੂੰ ਅਹਿਮਦ ਸ਼ਾਹ ਅਬਦਾਲੀ ਦੀ ਮਦਦ ਹਾਸਲ ਸੀ। ਸੋ ਵਜ਼ੀਰ ਨੇ ਮਰਹੱਟਿਆਂ ਨੂੰ ਮਦਦ ਵਾਸਤੇ ਬੁਲਾ ਲਿਆ। ਮਰਹੱਟੇ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਆ ਗਏ, ਤਾਂ ਨਜੀਬੁੱਦੌਲਾ ਨੱਸ ਕੇ ਸ਼ੁਕਰਤਾਲ ਜਾ ਵੜਿਆ।

ਮਰਹੱਟੇ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ

ਮਰਹੱਟਾਫ਼ੌਜ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸ਼ੁਕਰਤਾਲ ਵਿਚ ਘੇਰ ਲਿਆ। ਓਥੋਂ ਨਜੀਬੁੱਦੌਲਾ ਨੇ ਅਬਦਾਲੀ ਨੂੰ ਮਦਦ ਵਾਸਤੇ ਚਿੱਠੀ ਲਿਖੀ।

ਅਬਦਾਲੀ ਨੂੰ ਸੱਦਾ

ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਆਲਮਗੀਰ ਸਾਨੀ (ਦੂਜਾ) ਨੇ ਵੀ ਅਬਦਾਲੀ ਨੂੰ ਲਿਖਿਆ, ਕਿ ਜੇ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਆਪ ਨੇ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾ ਕੀਤੀ, ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਵਜ਼ੀਰ ਕਤਲ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ। ਸ਼ਹਿਜ਼ਾਦਾ ਤੈਮੂਰ ਨੂੰ ਮਰਹੱਟਿਆਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚੋਂ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਏਸ ਗੱਲ ਦਾ ਅਬਦਾਲੀ ਨੂੰ ਬੜਾ ਗੁੱਸਾ ਸੀ। ਉਹਨੇ ਆਪਣੇ ਜਰਨੈਲ ਜਹਾਨ ਖ਼ਾਂ ਨੂੰ ਫ਼ੌਜ ਦੇ ਕੇ ਭੇਜਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਉਹ ਮਰਹੱਟਿਆਂ ਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਤੋਂ ਹਾਰ ਕੇ ਮੁੜ ਗਿਆ ਸੀ।

ਅਬਦਾਲੀ ਦਾ ਪੰਜਵਾਂ ਹਮਲਾ

ਸੋ ਗੁੱਸਾ ਖਾ ਕੇਅਹਿਮਦ ਸ਼ਾਹ ਅਬਦਾਲੀ ਆਪ ਸੱਠ ਹਜ਼ਾਰਫ਼ੌਜ ਲੈ ਕੇ ਚੜ੍ਹਿਆ। ਮਰਹੱਟੇ ਜਰਨੈਲ ਉਸਦੇ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਛੱਡ ਕੇ ਦਿੱਲੀ ਨੂੰ ਚਲੇ ਗਏ।

ਅਬਦਾਲੀ ਲਾਹੌਰ ਪੁੱਜਾ ਕਰੀਮਦਾਦ ਖ਼ਾਂ ਸੂਬੇਦਾਰ

ਖ਼ਾਲੀ ਲਾਹੌਰ ਉੱਤੇ ਅਬਦਾਲੀ ਨੇ ਅਕਤੂਬਰ (1759 ਈ।) ਵਿਚ ਕਬਜ਼ਾ ਆ ਕੀਤਾ। ਲਾਹੌਰ ਦਾ ਸੂਬੇਦਾਰ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਵਜ਼ੀਰ ਸ਼ਾਹਵਲੀਖ਼ਾਂ ਦੇ ਭਤੀਜੇ ਕਰੀਮਦਾਦਖ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਇਆ। ਜਲੰਧਰ ਦੀ ਫ਼ੌਜਦਾਰੀ ਰਾਜਾ ਘੁਮੰਡ ਚੰਦ ਕਾਂਗੜੇ ਵਾਲੇ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਇਹ ਪਰਬੰਧ ਕਰ ਕੇ ਅਬਦਾਲੀ ਦਿੱਲੀ ਵੱਲ ਤੁਰਿਆ ਤੇ 27 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਸਰਹਿੰਦ ਜਾ ਪੁੱਜਾ। ਏਸੇ ਵੇਲੇ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਵਜ਼ੀਰਗਾਜ਼ੀਉੱਦੀਨ ਨੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਆਲਮਗੀਰ

ਦਿੱਲੀ ਦਾ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਕਤਲ

(29 ਨਵੰਬਰ) ਤੇ ਇੰਤਜ਼ਾਮੁੱਦੌਲਾ (30 ਨਵੰਬਰ)-ਦੋਹਾਂਨੂੰ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਤਖ਼ਤ ਉੱਤੇ ਸ਼ਾਹੀ ਘਰਾਣੇ ਦੇ ਇਕ ਸ਼ਹਿਜ਼ਾਦੇ ਨੂੰ ਬਿਠਾ ਦਿੱਤਾ। ਨਜੀਬੁੱਦੌਲਾਦਾ ਪਿੱਛਾ ਛੱਡ ਕੇ ਦੱਤਾ ਜੀ ਅਬਦਾਲੀ ਵੱਲ ਵਧਿਆ।

ਤਰਾਵੜੀ ਦੀ ਲੜਾਈ

24 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਅਬਦਾਲੀਤਰਾਵੜੀ ਜਾ ਪੁੱਜਾ। ਏਥੇ ਮਰਹੱਟਿਆਂ ਨਾਲ ਉਸ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਮੁਠਭੇੜ ਹੋਈ। ਲਗਭਗ ਚਾਰ ਸੌ ਮਰਹੱਟੇ ਮਾਰੇ ਗਏ ਤੇ ਬਾਕੀ ਹਾਰ ਕੇ ਪਿੱਛੇ ਹਟ ਗਏ

ਅਬਦਾਲੀ ਜਮਨਾ ਤੋਂ ਪਾਰ

ਅਬਦਾਲੀ ਜਮਨਾ ਤੋਂ ਪਾਰ ਹੋਇਆ, ਤਾਂ ਸਹਾਰਨਪੁਰ ਉਸ ਨੂੰ ਨਜੀਬੁੱਦੌਲਾ ਵੀ ਆ ਮਿਲਿਆ।

• ਬਾਕੀ ਅਗਲੇ ਅੰਕ ਵਿੱਚ

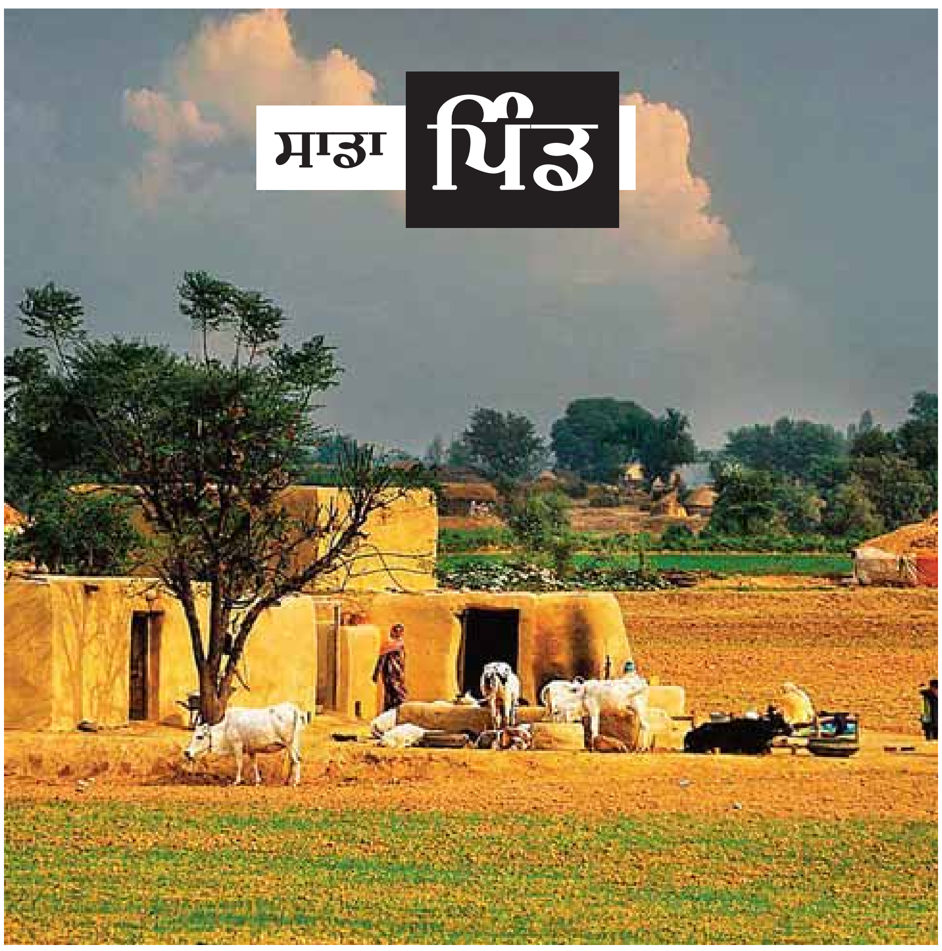

ਲੇਖਕ : ਸੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਾਣਾ,
ਸੰਪਰਕ : 98152-33232

'ਚਲੋ ਅੱਜ ਬੱਸ ਵਿੱਚ ਸੈਕਟਰ 17 ਚੱਲਦੇ ਹਾਂ।' ਇੰਨਾ ਕਹਿੰਦਿਆਂ ਹੀ ਅਸੀਂ ਚਾਰਾਂ ਦੋਸਤਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਵੱਲੇ ਦੇਖਿਆ ਤੇ ਹਾਮੀ ਭਰ ਦਿੱਤੀ। ਕਾਫ਼ੀ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਸਾਂ। ਦਰਅਸਲ, ਸਾਡੇ ਇੱਕ ਦੋਸਤ ਨੇ ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਸੈਕਟਰ ਸਤਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਚਾਰ ਕਮੀਜ਼ਾਂ ਲਈਆਂ ਸਨ। ਉਹ ਵੱਡੀਆਂ ਆ ਗਈਆਂ। ਅਸੀਂ ਸੋਚਿਆ, ਨਾਲੇ ਕਮੀਜ਼ਾਂ ਬਦਲ ਲਿਆਵਾਂਗੇ ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਬੱਸ ਦੀ ਸਵਾਰੀ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਪਿੰਡ ਪਲਸੌਰਾ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਚੇ ਰਾਹ ਨੂੰ ਹੋ ਕੇ ਅਸੀਂ ਤੁਰ ਕੇ ਸੈਕਟਰ ਚਾਲੀ ਦੇ ਬੱਸ ਸਟਾਪ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਏ। ਦੋ ਚਾਰ ਮਿੰਟਾਂ ਮਗਰੋਂ ਹੀ ਨੀਵੇਂ ਫਰਸ਼ ਵਾਲੀ ਸੀਟੀਯੂ ਦੀ ਲਾਲ ਬੱਸ ਆ ਗਈ। ਸੀਟਾਂ ਖਾਲੀ ਦੇਖ ਅਸੀਂ ਝੱਟ ਦੇਣੇ ਬੈਠ ਗਏ। ਬਿਨਾਂ ਗੀਅਰਾਂ ਤੋਂ ਬੱਸ। ਬੱਸ ਤੁਰਨ ਲੱਗੀ ਹੀ ਆਵਾਜ਼ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਮਗਰੋਂ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਸੀ ਕਿ ਬੱਸ ਸਟਾਰਟ ਵੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਬੱਸਾਂ ਦਾ ਰੰਗ ਰੂਪ ਕਾਫ਼ੀ ਬਦਲ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਂਗ ਖਿੜਕੀਆਂ ਵਿੱਚ ਲਟਕਣ ਵਾਲਾ ਦੌਰ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਜਾਪਦਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਤਾਕੀ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਡਰਾਈਵਰ ਬੱਸ ਨਹੀਂ ਚਲਾਉਂਦਾ। ਖੁੱਲ੍ਹਦੀ ਵੀ ਡਰਾਈਵਰ ਦੇ ਬਟਨ ਦਬਾਉਣ 'ਤੇ ਹੀ ਹੈ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਕਈ ਨੌਜਵਾਨ ਖਿੜਕੀਆਂ ਵਿੱਚ ਲਟਕਦੇ ਹੀ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੇ ਸਨ।

ਖ਼ੈਰ! ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਅਸੀਂ ਸੈਕਟਰ ਸਤਾਰਾਂ ਪਹੁੰਚ ਗਏ। ਬੱਸ ਅੱਡੇ ਤੋਂ ਨਿਕਲ ਕੇ ਸਟੇਡੀਅਮ ਕੋਲ ਨੂੰ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਨੀਲਮ ਸਿਨਮੇ ਕੋਲ ਜਾ ਨਿਕਲੇ। ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਜੈ ਕੁਮਾਰ ਦੀ ਯਾਦ ਆ ਗਈ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਲੋਕ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਮਜਮਾ ਜਮਾਉਣ ਮਗਰੋਂ ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਆਪਣਾ ਸੌਦਾ ਵੇਚਣ ਲਈ ਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਜੈ ਕੁਮਾਰ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਨਵੇਂ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨ ਦਾ ਉਸ ਨੂੰ ਵਲ਼ ਆਉਂਦਾ ਸੀ। ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਵੀ ਚੀਜ਼ਾਂ ਵੇਚਣ ਵਾਲੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਭੀੜ ਜੈ ਕੁਮਾਰ ਕੋਲ ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੇ ਕਰਦੇ ਸਬੰਧਤ ਦੁਕਾਨ ਨੇੜੇ ਪਹੁੰਚ ਗਏ। ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਵਾਕਫ਼ ਸੀ। ਦੋਸਤ ਦੇ ਆਖਣ 'ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨੌਕਰ ਨੂੰ ਕਮੀਜ਼ਾਂ ਬਦਲਣ ਲਈ ਆਖ ਦਿੱਤਾ। ਚਾਰੋਂ ਕਮੀਜ਼ਾਂ ਬਦਲ ਲਈਆਂ। ਅਸੀਂ ਵੀ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਕਮੀਜ਼ ਲੈ ਲਈ। ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਨੇ ਚਾਹ ਮੰਗਵਾ ਲਈ।

ਗੱਲਾਂ ਕਰਦਿਆਂ ਕਰਦਿਆਂ ਅਸੀਂ ਪੈਸੇ ਵੀ ਕਟਾ ਦਿੱਤੇ। ਫਿਰ ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਸਾਨੂੰ ਦੁਕਾਨ ਦੇ ਬਾਹਰ ਤੱਕ ਛੱਡਣ ਲਈ ਆਇਆ। ਉਹ ਆਖ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਹੁਣ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲੀ ਗਾਹਕੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਰਹੀ। ਅਸੀਂ ਤਿੰਨ ਦਹਾਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਯਾਦ ਕਰਦੇ ਬੱਸ ਅੱਡੇ ਪਹੁੰਚ ਗਏ। ਬੱਸ ਫੜੀ। ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਬੈਠ ਗਏ। ਬੱਸ ਵਿੱਚ ਕਈ ਸੀਟਾਂ ਖਾਲੀ ਹੀ ਸਨ। ਕੰਡਕਟਰ ਨੂੰ ਪਲਸੌਰਾ ਦੀਆਂ ਚਾਰ ਟਿਕਟਾਂ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਉਹ ਕਹਿਣ ਲੱਗਿਆ, ''ਪਲਸੌਰੇ ਤਾਂ ਬੱਸ ਖੜ੍ਹਦੀ ਨਹੀਂ। ਸੈਕਟਰ 56 'ਚ ਖੜ੍ਹੂਗੀ।'' ਅਸੀਂ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਗਏ। ਸੋਚਿਆ, ਕਿਤੇ ਬੱਸ ਗਲਤ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਚੜ੍ਹ ਆਏ। ਫਿਰ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਬੱਸ ਨੰਬਰ ਤਾਂ ਸਹੀ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਕਿਹਾ, ''ਯਾਰ ਹੁਣੇ ਦੋ ਘੰਟੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਇਸੇ ਨੰਬਰ ਦੀ ਬੱਸ ਵਿੱਚ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਸੈਕਟਰ ਸਤਾਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੱਸ ਅੱਡੇ ਆਏ ਸਾਂ। ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਬੱਸ ਸਟਾਪ ਵੀ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।'' ਉਹ ਆਖਣ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਸੈਕਟਰ ਚਾਲੀ ਵਾਲੇ ਬੱਸ ਸਟਾਪ ਤੋਂ ਚੜ੍ਹੇ ਹੋਵੇਂਗੇ। ਅਸੀਂ ਆਖਿਆ, ''ਹਾਂ ਉਧਰੋਂ ਹੀ ਚੜ੍ਹੇ ਸੀ।'' ਉਹ ਆਖਣ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਪਲਸੌਰੇ ਬੱਸ ਨਹੀਂ ਖੜ੍ਹਦੀ; ਜੇ ਬਹੁਤਾ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਥੇ ਉਤਾਰ ਦੇਵਾਂਗੇ। ਅਸੀਂ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਗਏ। ਮੈਂ ਸੋਚਣ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਜਾਣ ਵੇਲੇ ਕਿਸੇ ਸਵਾਰੀ ਨੇ ਕਿਸੇ ਪਿੰਡ ਦਾ ਨਾਮ ਨਹੀਂ ਲਿਆ। ਸਾਰੀਆਂ ਸਵਾਰੀਆਂ ਸੈਕਟਰਾਂ ਦਾ ਨੰਬਰ ਦੱਸ ਕੇ ਟਿਕਟਾਂ ਲੈ ਰਹੀਆਂ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਹੀ ਪਿੰਡ ਦੀ ਟਿਕਟ ਮੰਗੀ। ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਐਸੇ ਗੱਲੋਂ ਕੰਡਕਟਰ ਤੰਗ ਹੋ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਇੱਕ ਦੋਸਤ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਹੁਣ ਤਾਂ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਨਾ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਬੱਸ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਤਿੰਨ ਚਾਰ ਦਹਾਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਹਰ ਬੱਸ ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਹੋ ਕੇ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਪੁਰਾਣੀ ਰੋਪੜ ਰੋਡ ਨਾਲ ਇਹ ਸੜਕ ਮਸ਼ਹੂਰ ਸੀ। ਦਰਅਸਲ, ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਵਿੱਚ ਵੜਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਡਾ ਪਿੰਡ ਆਉਂਦਾ ਸੀ। ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ-ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਹੱਦ 'ਤੇ ਇਹ ਵਸਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇੱਕੋ ਸੜਕ ਹੋਇਆ ਕਰਦੀ ਸੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਆਉਣ ਲਈ। ਪਲਸੌਰਾ, ਬਡਹੇੜੀ, ਬੁਟਰੇਲਾ, ਅਟਾਵਾ ਅਤੇ ਬਜਵਾੜੇ ਚੌਕ ਨੂੰ ਹੁੰਦੀ ਹੋਈ ਇਹ ਸੜਕ ਸੈਕਟਰ ਸਤਾਰ੍ਹਾਂ ਜਾ ਪਹੁੰਚਦੀ ਸੀ। ਪਿੰਡ ਦੇ ਕਈ ਵਿਅਕਤੀ ਸੀਟੀਯੂ ਵਿੱਚ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਇੱਕ ਦੋ ਪੰਜਾਬ ਰੋਡਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਵੀ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਸਨ।

ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਨਿਗਮ ਵਿੱਚ ਲੈਣ ਵੇਲੇ ਤਾਂ ਕਾਫ਼ੀ ਦਮਗਜ਼ੇ ਮਾਰੇ ਸੀ ਕਿ ਪਿੰਡ ਮਾਡਲ ਬਣ ਜਾਵੇਗਾ। ਸੈਕਟਰਾਂ ਵਰਗੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮਿਲ ਜਾਣਗੀਆਂ ਪਰ ਹੋਣੀ ਕੁਝ ਹੋਰ ਹੀ ਬਿਆਨ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਐਨੇ ਨੂੰ ਸਾਡੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਆ ਗਈ। ਬੱਸ ਵਿੱਚੋਂ ਉਤਰ ਕੇ ਅਸੀਂ ਕੱਚੇ ਰਾਹ ਨੂੰ ਤੁਰਦੇ ਹੋਏ ਪਿੰਡ ਨੇੜੇ ਪਹੁੰਚ ਗਏ।

ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਠੇਕੇ ਅੱਗੇ ਇੰਨੀਆਂ ਲਾਈਟਾਂ ਜਗ ਰਹੀਆਂ ਸੀ ਕਿ ਦਿਨ ਦਾ ਭੁਲੇਖਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ। ਸੋਚਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਾਬ ਦਾ ਠੇਕਾ ਨਹੀਂ, ਸਕੂਲ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਹੁਣ ਸਕੂਲ ਬੰਦ ਹੋ ਗਿਆ ਪਰ ਠੇਕਾ ਖੁੱਲ੍ਹ ਗਿਆ। ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਸੰਪਰਕ ਸੈਂਟਰ ਖੁੱਲ੍ਹਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਵੀ ਬੰਦ ਹੋ ਗਿਆ। ਡਿਸਪੈਂਸਰੀ ਸੀ, ਉਹ ਵੀ ਬੰਦ ਹੋ ਗਈ। ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਕੌਡੀਆਂ ਦੇ ਭਾਅ ਪਿੰਡ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਲੈ ਲਈ। ਪਿੰਡ ਦੀ ਉਪਜਾਊ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਸੈਕਟਰ 56 ਤੇ 55 ਵਸਾ ਦਿੱਤੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੈਕਟਰਾਂ ਨੂੰ ਐਮਸੀ ਦੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਵੇਲੇ ਪਿੰਡ ਨਾਲ ਜੋੜ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਪਿੰਡ ਵਾਲੇ ਭਾਵੇਂ ਸਾਰੇ ਇੱਕ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਵੋਟਾਂ ਪਾ ਦੇਣ ਤਾਂ ਵੀ ਉਹ ਮਿਉਂਸਿਪਲ ਕੌਂਸਲਰ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਪਿੰਡ ਨਾਲੋਂ ਸੈਕਟਰਾਂ ਦੀ ਵੋਟ ਦੁੱਗਣੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ। ਸੋਚਦਾ ਹਾਂ, ਜੇ ਇਸੇ ਨੂੰ ਮਾਡਲ ਪਿੰਡ ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ ਤਾਂ ਸਾਡਾ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲਾ ਹੀ ਪਿੰਡ ਠੀਕ ਸੀ।

ਲੇਖਕ : ਗੁਰਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਗੋਗੀ (ਔਲਖ)
ਮੋਬਾਈਲ : 78146-0770

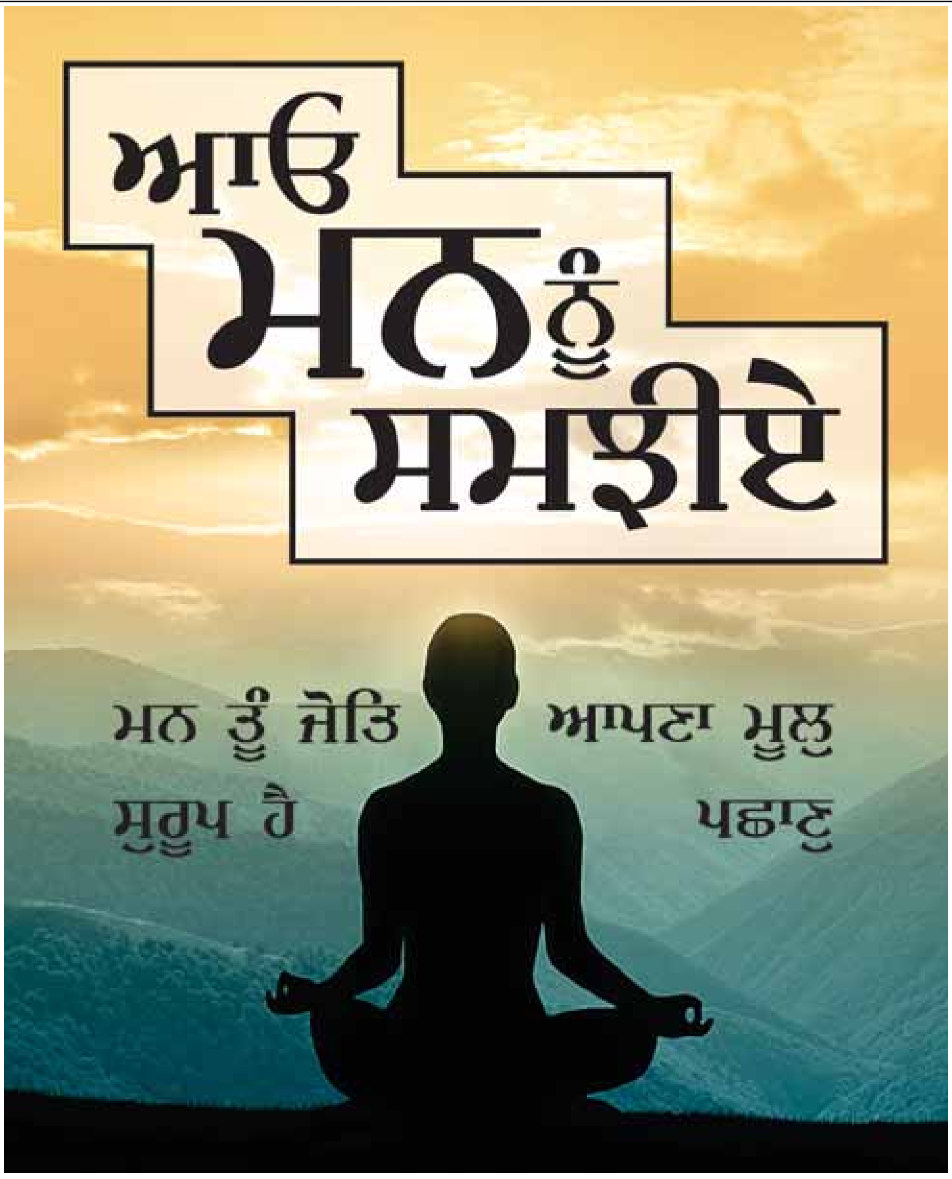

ਮੈਂ ਧਰਮੇ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ, 'ਕੀ ਹਾਲ ਧਰਮਿਆਂ ਤੇਰਾ', ਧਰਮੇ ਨੇ ਕਿਹਾ 'ਮਨ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਉਦਾਸ ਹੈ।' ਪ੍ਰੰਤੂ ਧਰਮਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦਾ। ਕਈ ਵਾਰ ਧਰਮਾ ਹਾਲ-ਚਾਲ ਪੁੱਛਣ 'ਤੇ ਕਹਿੰਦਾ ਏ, ਕਾਟੋ ਫੁੱਲਾਂ 'ਤੇ ਹੈ। ਇਹ ਗੱਲ ਇਕੱਲੇ ਧਰਮੇ ਦੀ ਨਹੀਂ, ਸਾਡੀ ਸਾਰਿਆਂ ਦੀ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰ ਮਨ ਖ਼ੁਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਉਦਾਸ। ਮਨ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਬਦਲਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਮਨ ਅਸਲ 'ਚ ਹੈ ਕੀ? ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ? ਆਓ! ਇਸ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਮਨ ਸਾਡੇ ਸਰੀਰ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸਥੂਲ ਵਸਤੂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਇਕ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਇਸ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਮਨ ਨੂੰ ਵਿਗਿਆਨ ਵੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਸਕਿਆ। ਮਨ ਸੰਬੰਧੀ ਵੱਖਰੀਆਂ-ਵੱਖਰੀਆਂ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਪ੍ਰਚੱਲਿਤ ਹਨ। ਫਿਰ ਵੀ ਜੋ ਕੁਝ ਜਾਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਵਿਗਿਆਨਕ ਵਿਧੀ ਅਪਣਾਇਆਂ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੈ।

ਪੱਛਮ ਦੇ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨੀ ਫਰਾਇਡ ਅਤੇ ਜੁੰਗ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮੁੱਚੇ ਮਨ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਚੇਤ, ਅਚੇਤ ਅਤੇ ਸਾਂਝਾ ਅਚੇਤ ਮਨ (ਸਮਝਣਾ, ਸੋਚਣਾ ਅਤੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨਾ) ਇਹ ਤਿੰਨੇ ਕੰਮ ਅਸੀਂ ਚੇਤ ਮਨ ਨਾਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਇਹ ਉਹ ਮਨ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਹਰ ਵੇਲੇ ਕੁਝ ਨਾ ਕੁਝ ਅਤੀਤ ਜਾਂ ਭਵਿੱਖ ਬਾਰੇ ਸੋਚਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮਨ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਪਰ ਅਸਲੀ ਜੀਵਨ ਤਾਂ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿਚ ਹੈ। ਇਹ ਇਕ ਠੋਸ ਸਚਾਈ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਸਿਰਫ਼ ਖਿਆਲਾਂ ਵਿਚ ਜਿਊਣ ਦਾ ਬਹਾਨਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਜੀਅ ਰਹੇ ਹਾਂ।

ਜੇ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਮਨ ਦੀ ਗਹੁ ਨਾਲ ਪੜਤਾਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਮਨ ਵਿਚ ਵਿਚਾਰ ਲਗਾਤਾਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ। ਦੋ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮੇਂ ਦਾ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਅੰਤਰ ਜ਼ਰੂਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਛਪੇ ਹੋਏ ਅੱਖਰਾਂ ਵਿਚ ਅੰਤਰ ਹੈ। ਇਹ ਅੰਤਰ ਭਾਵੇਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਥੋੜ੍ਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਮਨ ਰੂਪੀ ਪੈਂਡੂਲਮ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਝੂਮਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਡੇ ਮਨ ਵਿਚ ਵਿਚਾਰ ਭੂਤਕਾਲ ਬਾਰੇ ਉਪਜਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਭਵਿੱਖ ਬਾਰੇ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਾਂ।

ਚੇਤ ਮਨ ਸਾਡੇ ਸਰੀਰ ਦੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮਾਨਸਿਕ ਤਣਾਅ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਚੇਤ ਮਨ ਹੀ ਹੈ। ਗੁੱਸਾ, ਡਰ, ਫ਼ਿਕਰ ਤੇ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਆਦਿ ਚੇਤ ਮਨ ਵਿਚ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਕਦੇ ਰੁਕਦੇ ਨਹੀਂ।

ਇਸ ਮਨ ਵਿਚ ਖਿਆਲਾਂ ਦੀ ਗਤੀ ਬਹੁਤ ਤੇਜ਼ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਖਿਆਲ ਮਨ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਘੇਰੀ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਖਿਆਲਾਂ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਿਮਾਰ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਇਹੀ ਸਾਡੀ ਉਦਾਸੀ ਦਾ ਵੱਡਾ ਕਾਰਨ ਹੈ।

ਡਾ. ਅਜਾਇਬ ਸਿੰਘ ਮੁਤਾਬਿਕ ਸਾਡੀਆਂ 80 ਫ਼ੀਸਦੀ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਮਾਨਸਿਕ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਅਸੀਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਕੋਈ ਹੋਰ ਲੱਭ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ।

ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਅਜੇ ਸਿਰਫ਼ ਚੇਤ ਮਨ ਨੂੰ ਹੀ ਸੁਧਾਰਿਆ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਸਮਝਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਸਭ ਕੁਝ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਪਰ ਅਸਲ ਵਿਚ ਇਹ ਮਨ ਸਾਡੀ ਦੁਖਦਾਈ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਮੁੱਢ ਹੈ, ਚੇਤ ਮਨ ਦੀ ਤੈਅ ਪਿੱਛੇ ਛੁਪਿਆ ਹੋਇਆ 9 ਗੁਣਾ ਵੱਡਾ ਅਚੇਤ ਮਨ ਹੈ। ਪਰ ਮਨੁੱਖ ਅੱਜ ਇਸ ਮਨ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦਾ ਰਸਤਾ ਗੁਪਤ ਅਤੇ ਹਨੇਰੇ ਭਰਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਮਨ ਵਿਚ ਆਦਮੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਚੇਤੰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਚੇਤ ਮਨ ਵਿਚ ਉਟ-ਪਟਾਂਗ ਖਿਆਲਾਂ ਦੀ ਗਤੀ ਘੱਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਰੀਰ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਬਹੁਤੀ ਨਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।

ਸੁਭਾਵਿਕ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਇਸ ਮਨ ਤੋਂ ਹੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਰਚਨਾਤਮਿਕ ਮਨ ਵੀ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਤਰਕ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇਸ ਮਨ ਵਿਚ ਸਭ ਕੁਝ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਬੁੱਧ ਨੇ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸੋਚ ਦਾ ਗਿਆਨ ਸਿਰਫ਼ ਤਰਕ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਤਰਕ ਦੀ ਕਿਤੇ ਨਾ ਕਿਤੇ ਹੱਦ ਜ਼ਰੂਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਐਲਬਰਟ ਆਈਨਸਟਾਈਨ ਵੀ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਚੇਤ ਅਤੇ ਅਚੇਤ ਮਨ ਵਿਚ ਕੋਈ ਲਕੀਰ ਨਹੀਂ ਖਿੱਚੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਸਿਰਫ਼ ਚੇਤ ਮਨ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਛੁਪਿਆ ਹੋਇਆ ਅਚੇਤ ਮਨ ਦਾ ਕੁਝ ਹਿੱਸਾ ਚੇਤ ਬਣਾ ਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਥੋੜ੍ਹਾ ਵੱਡਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਅਚੇਤ ਮਨ 'ਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਹਨ। ਜਿਹੜੀਆਂ ਕਿ ਸੁਪਨਿਆਂ ਜਾਂ ਖਿਆਲਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਅਚੇਤ ਮਨ ਐਨਾ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਹੈ ਕਿ ਟੈਲੀਪੈਥੀ ਅਤੇ ਹਿਪਨੋਟਿਜ਼ਮ ਵਰਗੇ ਕਮਾਲ ਵੀ ਇਸ ਮਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿਚ ਹਨ। ਮਨੋਵਿਗਿਆਨੀ ਜੁੰਗ ਅਨੁਸਾਰ ਅਚੇਤ ਮਨ ਜਨਮ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਗਰਭ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਨਾਲ ਵਿਕਾਸ ਕਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਬੱਚੇ ਦੇ ਜੀਵਨ ਉੱਪਰ ਪਹਿਲਾ ਅਸਰ ਮਾਂ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, 9 ਮਹੀਨੇ ਮਾਂ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਜੋ ਕੁਝ ਵਾਪਰਦਾ ਹੈ, ਬੱਚੇ ਦੇ ਜੀਵਨ ਉਪਰ ਉਸ ਦਾ ਅਸਰ ਹੋਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਨਮ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੱਚਾ ਵੱਡਾ ਹੋ ਕੇ ਜਵਾਨ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬਚਪਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਅਚੇਤ ਮਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

20ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨੀ ਜੁੰਗ ਨੇ ਅਚੇਤ ਮਨ ਨੂੰ ਲੱਭ ਕੇ ਮਨੁੱਖ ਜਾਤੀ ਲਈ ਇਕ ਮਹਾਨ ਕਾਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜੁੰਗ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਅਚੇਤ ਮਨ ਤੋਂ ਪਰ੍ਹੇ ਇਕ ਹੋਰ ਸਾਂਝਾ ਅਚੇਤ ਮਨ ਹੈ। ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਕਈ ਕਰੋੜ ਸਾਲ ਪੁਰਾਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਮਨ ਪਤਾਲ ਵਾਂਗ ਵਿਸ਼ਾਲ ਹੈ। ਜੁੰਗ ਦੇ ਇਹ ਅੰਦਰੂਨੀ ਵਿਚਾਰ ਸਾਡੇ ਲਈ ਨਵੇਂ ਹਨ, ਜੁੰਗ ਅਨੁਸਾਰ ਧਰਤੀ ਉੱਪਰ ਸਾਡੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਸਾਂਝੇ ਅਚੇਤ ਮਨ ਵਿਚ ਸਾਂਭਿਆ ਪਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਮਨ ਧਰਤੀ ਉੱਪਰ ਸਾਡੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਮਨ ਸਾਨੂੰ ਇਕ ਖਾਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੋਚਣ ਅਤੇ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਜੁੰਗ ਦੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਡਾਰਵਿਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੇ ਹਨ। ਡਾਰਵਿਨ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮੁੱਚੀ ਮਾਨਵ ਜਾਤੀ ਜਾਨਵਰ ਤੋਂ ਵਿਕਸਿਤ ਹੋ ਕੇ ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚੀ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਦੀਆਂ ਭਾਵੇਂ ਸ਼ਕਲਾਂ ਸੂਰਤਾਂ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੀਆਂ ਹਨ ਪ੍ਰੰਤੂ ਫਿਰ ਵੀ ਕਾਫੀ ਕੁਝ ਸਾਂਝਾ ਹੈ। ਅਜੋਕਾ ਮਨੁੱਖ ਭਾਵੇਂ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਆਧੁਨਿਕ ਸਮਝਦਾ ਹੈ ਪ੍ਰੰਤੂ ਫਿਰ ਵੀ ਇਸ ਵਿਚ ਕਿਤੇ ਨਾ ਕਿਤੇ ਜਾਨਵਰ ਛੁਪਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਸਾਡਾ ਵਿਕਾਸ ਇਕੋ ਜਿਹੀ ਗਤੀ ਦੇ ਇਕੋ ਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਹੋਇਆ। ਸਾਡੀ ਸੋਚ ਦਾ ਪੱਧਰ ਕਾਫੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਇਕੋ ਜਿਹਾ ਹੀ ਹੈ। ਮੇਰੀ ਸਮਝ ਮੁਤਾਬਿਕ ਜੁੰਗ ਨੇ ਇਸੇ ਨੂੰ ਸਾਂਝਾ ਅਚੇਤਮਨ ਕਿਹਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਅਚੇਤ ਮਨ ਨਾਲ ਕਰੋ ਦੋਸਤੀ

ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹਾਂ। ਅਜੋਕੇ ਪਦਾਰਥਵਾਦੀ ਯੁੱਗ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਵਿਚ ਨਿੱਘ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ। ਇਸੇ ਲਈ ਮਨੁੱਖ ਬੇਚੈਨ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਦੋਸਤ ਜਾਂ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਹਰ ਸਮੇਂ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦਾ। ਨਾ ਹੀ ਉਹ ਰੂਹਾਨੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਕਿਤੋਂ ਬਾਹਰੋਂ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਦੌਲਤ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਹੀ ਹੈ।

ਮਨੁੱਖ ਦੋ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅੰਤਰਮੁਖੀ ਅਤੇ ਬਾਹਰਮੁਖੀ। ਅੰਤਰਮੁਖੀ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਵਿਚ ਸਕੂਨ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਬਾਹਰ ਮੁਖੀ ਜੋ ਚੇਤ ਮਨ ਵਿਚ ਜਿਊਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਜਿਊਣ ਵਾਸਤੇ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਰੁਝੇਵਾਂ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਰੁਝੇਵੇਂ ਤੋਂ ਉਹ ਇਕੱਲਤਾ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਉਦਯੋਗਿਕ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਤਕਨੀਕੀ ਕਾਢਾਂ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਆਉਣ ਨਾਲ ਰਵਾਇਤੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਵੱਡਾ ਬਦਲਾਅ ਆਇਆ ਹੈ। ਜਿਹੜੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਇਆ, ਉਥੇ ਇਕੱਲਤਾ, ਉਦਾਸੀ ਵਾਲਾ ਦੌਰ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਆਇਆ। 2017 ਦੌਰਾਨ ਸੰਸਾਰ ਸਿਹਤ ਸੰਸਥਾ ਵਲੋਂ ਜਾਰੀ ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਿਕ ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ 322 ਮਿਲੀਅਨ ਲੋਕ ਉਦਾਸੀ, ਤਣਾਅ ਅਤੇ ਇਕੱਲਤਾ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਪੰਜ ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਲੋਕ ਤਣਾਅ ਅਧੀਨ ਹਨ। ਨਵੀਂ ਖੋਜ ਮੁਤਾਬਿਕ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹਰੇਕ 8ਵਾਂ ਵਿਅਕਤੀ ਤਣਾਅ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੈ।

ਇਸ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ-ਆਪ, ਯਾਨੀ ਆਪਣੇ ਅਚੇਤ ਮਨ ਨਾਲ ਦੋਸਤੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹੀ ਸਾਡਾ ਸੱਚਾ ਅਤੇ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਦੋਸਤ ਹੈ ਜੋ ਹਰ ਟਾਈਮ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਸਾਨੂੰ ਉਹ ਰੂਹਾਨੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਮਿਲੇਗੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਵਰਨਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਇਸ ਨਾਲ ਸਾਂਝ ਪਾਉਣ ਲਈ ਮੈਡੀਟੇਸ਼ਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਪਵੇਗੀ। ਮੈਡੀਟੇਸ਼ਨ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਵਿਚ ਇਕਾਗਰਤਾ ਆਵੇਗੀ, ਫਿਰ ਅਸੀਂ ਆਪਣਾ ਅੰਦਰ ਝਾਕ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਦੇਖਾਂਗੇ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਸਾਡੇ ਅਚੇਤ ਮਨ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਹੋਣਗੇ। ਇਸੇ ਅਚੇਤ ਮਨ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਸਾਂਝ ਪਾਉਣੀ ਹੈ। ਇਸ ਅਚੇਤ ਮਨ ਵਿਚ ਸਾਡਾ ਸਾਰਾ ਅਤੀਤ ਸਾਂਭਿਆ ਪਿਆ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਨਾਲ ਸੰਵਾਦ ਰਚਾਉਗੇ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਬੜਾ ਅਨੰਦ ਆਵੇਗਾ। ਸ਼ਾਇਦ ਅਜਿਹਾ ਅਨੰਦ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਕਦੇ ਨਾ ਆਇਆ ਹੋਵੇ। ਅਚੇਤ ਮਨ ਨਾਲ ਸੰਵਾਦ ਰਚਾਉਣ ਲਈ ਇਕਾਂਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਫਿਰ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਅਤੀਤ ਬਾਰੇ ਗੱਲਾਂ ਕਰੋ। ਬਚਪਨ, ਜਵਾਨੀ ਦੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਸਾਂਝੀਆਂ ਕਰੋ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਵਧੀਆ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਬਣਾਓ।

ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ, ਆਪਣੇ ਭਵਿੱਖ ਬਾਰੇ ਸਪੱਸ਼ਟਤਾ ਹੋਵੇ, ਕੋਈ ਵੀ ਦੁਵਿਧਾ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਸ਼ੁਰੂ-ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਇਹ ਕੰਮ ਤੁਹਾਨੂੰ ਔਖਾ ਲੱਗ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਥੋੜ੍ਹੇ ਜਿਹੇ ਅਭਿਆਸ ਨਾਲ ਤੁਹਾਡੀ ਆਪਣੇ ਅਚੇਤ ਮਨ ਨਾਲ ਦੋਸਤੀ ਪੱਕੀ ਪੈ ਜਾਵੇਗੀ। ਫਿਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਿਸੇ ਦੂਜੇ ਦੀ ਲੋੜ ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਸਗੋਂ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀਆਂ ਬੇਮਤਲਬੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਕਰੋਗੇ।

ਜੋ ਲੋਕ ਚੇਤ ਮਨ ਵਿਚ ਜਿਊਂਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਕਦੇ ਖ਼ੁਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ। ਚੇਤ ਮਨ ਵਿਚ ਕੀ ਹੈ, ਡਰ, ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ, ਚਿੰਤਾਵਾਂ। ਚੇਤ ਮਨ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਇਕੱਲਤਾ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਘਬਰਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂਕਿ ਅਚੇਤ ਮਨ ਵਾਲਾ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਇਕੱਲਾ ਰਹਿਣਾ ਪਸੰਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਚੇਤ ਮਨ ਵੀ ਜਦ ਉਹ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਵਿਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਉਹ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਦਾ ਸਾਥ ਲੱਭਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਇਕ ਵਾਰ ਮੈਂ ਅੰਬਾਲਾ ਜਾਣ ਲਈ ਸਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਸੋਚ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਅੱਜ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਮੌਕਾ ਹੈ, ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਅਚੇਤ ਮਨ ਨਾਲ ਸੰਵਾਦ ਰਚਾਵਾਂਗਾ। ਗੱਡੀ ਥੋੜ੍ਹੀ ਜਿਹੀ ਲੇਟ ਸੀ। ਮੈਂ ਸੋਚ ਹੀ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਇਕ ਫ਼ੌਜੀ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਗੱਲੀਂ ਪੈ ਗਿਆ। ਉਸ ਨੂੰ ਮੈਂ ਮਾੜਾ-ਮੋਟਾ ਜਾਣਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਬੜੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਗੱਲਾਂ ਸਾਕਾਰਾਤਮਿਕ ਹੋਣ ਤਾਂ ਸਮੇਂ ਦਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਆਪਣਾ ਇਕ ਅਨੰਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਜੇ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਮੂੰਹ-ਸਿਰ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਥੋੜ੍ਹਾ ਸਮਾਂ ਵੀ ਗੁਜ਼ਾਰਨਾ ਔਖਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵੈਸੇ ਮੈਂ ਫ਼ੌਜੀਆਂ ਦੀ ਬੜੀ ਕਦਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਬੜੇ ਭੋਲੇ-ਭਾਲੇ ਤੇ ਇਮਾਨਦਾਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਮੈਂ ਫ਼ਿਕਰ 'ਚ ਪੈ ਗਿਆ ਕਿ ਇਹ ਫ਼ੌਜੀ ਮੈਨੂੰ ਕਿਥੇ ਟੱਕਰ ਗਿਆ। ਉਹ ਇਹ ਵੀ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਵੀ ਅੰਬਾਲੇ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਆਪਣਾ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਟਾਈਮ ਪਾਸ ਹੋਵੇਗਾ। ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਠੀਕ ਹੀ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਮੈਂ ਕੁਝ ਹੋਰ ਕਿਸਮ ਦਾ ਵਿਅਕਤੀ ਬਣ ਚੁੱਕਾ ਸੀ।

ਮੈਂ ਅਜੇ ਸੋਚ ਹੀ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਗੱਡੀ ਆ ਪਹੁੰਚੀ। ਮੈਂ ਭੱਜ ਕੇ ਆਪਣੇ ਡੱਬੇ ਵਿਚ ਜਾ ਚੜ੍ਹਿਆ। ਮੈਂ ਪਿੱਛੇ ਵੱਲ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰੀ, ਫ਼ੌਜੀ ਮੈਨੂੰ ਕਿਤੇ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਇਆ। ਗੱਡੀ ਤੁਰ ਪਈ ਮੈਂ ਸੁੱਖ ਦਾ ਸਾਹ ਲਿਆ।

ਗੱਡੀ ਅਜੇ ਪਹਿਲੇ ਸਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਹੀ ਰੁਕੀ ਕਿ ਫ਼ੌਜੀ ਆ ਟਪਕਿਆ, ਫੌਜੀ ਨੇ ਮੇਰੇ ਗੋਡੇ 'ਤੇ ਹੱਥ ਮਾਰਿਆ ਤੇ ਕਿਹਾ, 'ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ, ਤੁਸੀਂ ਕਿਹੜੇ ਵੇਲੇ ਚੜ੍ਹ 'ਗੇ ਪਤਾ ਈ ਨੀ ਲੱਗਿਆ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਲੱਭਦਾ-ਲੱਭਦਾ ਆਇਆ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਆਓ, ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਬੈਠੋ, ਇਹ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਕੋਈ ਚਾਰਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਫ਼ੌਜੀ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਖ਼ੂਬ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣਾਈਆਂ। ਕਾਫ਼ੀ ਦੇਰ ਤੱਕ ਮੈਂ ਔਖਾ-ਸੌਖਾ ਹੁੰਗਾਰਾ ਭਰਦਾ ਰਿਹਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਨੈਤਿਕ ਫ਼ਰਜ਼ ਸਮਝਦਾ ਸੀ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਕਿਸੇ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਦੀ ਕੋਈ ਸੀਮਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਹੜੀ ਫ਼ੌਜੀ ਸਾਹਿਬ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਫ਼ੌਜੀ ਸਾਹਿਬ ਚੇਤ ਮਨ ਦੇ ਵਾਸੀ ਸਨ, ਫਿਰ ਮੈਂ ਸੌਣ ਦਾ ਬਹਾਨਾ ਕੀਤਾ, ਉਸ ਨੇ ਬੈਠੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਗੱਲਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ।

ਪ੍ਰੰਤੂ ਛੇਤੀ ਹੀ ਉਸ ਦਾ ਸਟੇਸ਼ਨ ਆ ਗਿਆ। ਉਹ ਗੱਡੀ ਤੋਂ ਉੱਤਰ ਗਿਆ। ਫਿਰ ਉਸ ਨੇ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਦੇਖਿਆ। ਮੈਂ ਘੁੱਟ ਕੇ ਆਪਣੀਆਂ ਦੋਵੇਂ ਅੱਖਾਂ ਬੰਦ ਕਰ ਲਈਆਂ। ਫਿਰ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬੈਗ ਵਿਚੋਂ ਅਖ਼ਬਾਰ ਕੱਢਿਆ। ਅੱਧੇ ਘੰਟੇ ਵਿਚ ਅਖ਼ਬਾਰ ਪੜ੍ਹ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਹਰ ਛੋਟੀ ਤੋਂ ਛੋਟੀ ਖ਼ਬਰ ਦੋ-ਦੋ ਵਾਰ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ।

ਹੁਣ ਉਸ ਕੋਲ ਹੋਰ ਕੋਈ ਚਾਰਾ ਨਾ ਬਚਿਆ, ਅਖ਼ੀਰ ਉਸ ਨੇ ਅਖ਼ਬਾਰ ਦਾ ਗੋਲ-ਗੋਲ ਰੋਲ ਬਣਾਇਆ ਤੇ ਆਪਣੇ ਪੱਟਾਂ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ-ਜ਼ੋਰ ਦੀ ਮਾਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਦੇਖ ਕੇ ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਹਾਸਾ ਨਾ ਰੋਕ ਸਕਿਆ। ਮੈਨੂੰ ਹੱਸਦੇ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਇਹ ਸੱਜਣ ਕਹਿਣ ਲੱਗਿਆ, 'ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਬਹੁਤ ਦੇਖ ਲੇ ਸੁਪਨੇ ਹੁਣ ਤਾਂ ਸੁਣਾ ਦਿਓ ਕੋਈ ਗੱਲਬਾਤ। ਉਸ ਨੂੰ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਮੈਂ ਸੁਪਨੇ 'ਚ ਹੱਸ ਰਿਹਾ ਹਾਂ, ਉਹ ਮੇਰੇ ਹਾਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਸਮਝ ਨਾ ਸਕਿਆ।'

ਸੋ, ਇਹ ਗੱਲ ਇਕੱਲੇ ਫ਼ੌਜੀ ਦੀ ਨਹੀਂ, ਕੋਈ ਵੀ ਚੇਤ ਮਨ ਨਾਲ ਜਿਊਣ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਇਕੱਲਤਾ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਘਬਰਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਨ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਅਤੇ ਜਾਣਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੇ ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਇਹੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਮਨ ਤੂੰ ਜੋਤਿ ਸਰੂਪੁ ਹੈ,
ਆਪਣਾ ਮੂਲੁ ਪਛਾਣੁ॥

ਕਹਾਣੀ

ਉਮੀਦ

-ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕੌਰ ਬਡਰੁੱਖਾਂ

"ਮਿੱਠੀ ਮਿੱਠੀ ਠੰਢ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ ... ... ਬੱਸ ਇਹੀ ਦਿਨ ਸੁਹਾਵਣੇ ਲੱਗਦੇ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ।" ਰੁੱਖ ਦੀ ਟਾਹਣੀ 'ਤੇ ਬੈਠੀ ਬੁਲਬੁਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਚਹਿਕਦੇ ਪੰਛੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ।

"ਹਾਂ ਮੌਸਮ ਤਾਂ ਵਧੀਆ ਹੋ ਗਿਆ। ਸੂਰਜ ਵੀ ਦੇਖੋ ਧੋਤੇ ਮਾਂਜੇ ਭਾਂਡੇ ਵਾਂਗ ਲਿਸ਼ਕਾਂ ਮਾਰ ਰਿਹਾ ਐ।" ਗਟਾਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਗਰਦਨ ਹਿਲਾਉਂਦਿਆਂ ਕਿਹਾ।

ਅਕਤੂਬਰ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਦਿਨ ਅਤੇ ਅੱਸੂ ਤਕਰੀਬਨ ਅੱਧਾ ਲੰਘ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ। ਮਿੱਠੀ ਮਿੱਠੀ ਠੰਢ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਚੁੱਕੀ। ਚੜ੍ਹਦੇ ਸੂਰਜ ਦੀ ਲਾਲੀ ਨੇ ਸਾਰੇ ਪਾਸੇ ਚਾਨਣ ਦਾ ਛਿੱਟਾ ਮਾਰਿਆ। ਸਾਰੀ ਕੁਦਰਤੀ ਬਨਸਪਤੀ ਚਮਕ ਉੱਠੀ। ਰੁੱਖ, ਵੇਲ, ਬੂਟਿਆਂ ਨੇ ਅੰਗੜਾਈਆਂ ਭਰੀਆਂ ਕਈ ਫੁੱਲਾਂ ਤੇ ਪੱਤਿਆਂ ਨੇ ਬੰਦ ਅੱਖਾਂ ਨਾਲ ਹੀ ਮੁਸਕਰਾਹਟ ਫੈਲਾਈ ਅਤੇ ਅੰਗੜਾਈ ਲਈ। ਫਿਰ ਅੱਖਾਂ ਖੋਲ੍ਹੀਆਂ ਆਪਣੀ ਆਪਣੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਮੁਤਾਬਕ ਸੂਰਜ ਤੋਂ ਖੁਰਾਕ ਲੈਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਪੰਛੀਆਂ ਦੀਆਂ ਡਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਡਾਰਾਂ ਰੋਜ਼ੀ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿੱਚ ਛਿਪਦੇ ਪਾਸੇ ਵੱਲ ਨੂੰ ਤੁਰ ਪਈਆਂ। ਕਮਾਲ ਦਾ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਹੁੰਦਾ ਐ ਇਹਨਾਂ ਦਾ। ਪੰਛੀ ਨੇੜੇ ਨੇੜੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਵੀ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਟਕਰਾਉਂਦੇ। ਤੋਤਿਆਂ ਦੀਆਂ ਡਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਜਿਹੇ ਤੋਤੇ ਜੋ ਮਸਤੀਆਂ ਕਰਦੇ ਅਤੇ ਕਲਾਬਾਜ਼ੀਆਂ ਖਾਂਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਦੇਖਦਿਆਂ ਹੀ ਬਣਦੀਆਂ ਨੇ। ਇਹ ਡਾਰ ਨਾਲੋਂ ਥੋੜ੍ਹੀ ਵਿੱਥ ਬਣਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਸ਼ਾਇਦ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀਆਂ ਝਿੜਕਾਂ ਤੋਂ ਡਰਦੇ ਹੋਣ ਜਾਂ ਫਿਰ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਜੇ ਸ਼ਰਾਰਤ ਕਰਨੀ ਐ ਤਾਂ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਅਸਮਾਨੀ ਕਰੋ, ਡਾਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਕੇ ਨਹੀਂ। ਪੰਦਰਾਂ ਵੀਹ ਤੋਤਿਆਂ ਦੀ ਡਾਰ ਬੜੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਆ ਰਹੀ ਸੀ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਤਾਂ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਈ ਤੋਤੇ ਵੱਡੇ ਸਾਰੇ ਖੰਭੇ ਨਾਲ ਟਕਰਾ ਕੇ ਡਿਗਣਗੇ ਪਰ ਖੰਭੇ ਦੇ ਨੇੜੇ ਆਉਂਦਿਆਂ ਹੀ ਜਲ ਧਾਰਾ ਵਾਂਗ ਅੱਧੇ ਕੁ ਖੰਭੇ ਦੇ ਸੱਜਿਓਂ ਅੱਧੇ ਕੁ ਖੱਬਿਓਂ ਲੰਘ ਗਏ।

"ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਲੱਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਤਾਂ ਗਏ ਹੁਣ। ਪਰ ਬੜਾ ਬਚ ਕੇ ਨਿਕਲੇ।" ਘੁੱਗੀ ਨੇ ਕੰਧ 'ਤੇ ਪਏ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਭਾਂਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਪਾਣੀ ਦਾ ਘੁੱਟ ਭਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ।

"ਲੈ ... ... ਇਹ ਤਾਂ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਰੋਜ਼ ਦਾ ਕੰਮ ਐ, ਤੂੰ ਤਾਂ ਉਈਂ ਡਰਾਕਲ ਐਂ। ਦੇਖ ... ... ਕਿਵੇਂ ਪਾਣੀ ਪੀ ਕੇ ਆਪਣਾ ਸਾਹ ਠੀਕ ਕਰਨ ਲੱਗੀ ਐ।" ਕਾਂ ਨੇ ਕੋਇਲ ਦੇ ਬੱਚੇ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਚੋਗਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ। ਕੋਇਲ ਦੇ ਦੋ ਬੱਚੇ ਸਨ ਤੇ ਕਾਂ ਦਾ ਆਪਣਾ ਇੱਕ ਬੱਚਾ ਸੀ। ਤਿੰਨਾਂ ਨੂੰ ਕਾਂ ਵਾਰੀ ਵਾਰੀ ਨਾਲ ਚੋਗ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਜਿਸਦੀ ਵਾਰੀ ਹੁੰਦੀ ਉਹ ਆਪਣੇ ਖੰਭ ਫੜਫੜਾਉਂਦਿਆਂ ਚੋਗ ਲੈਂਦਾ। ਪੰਛੀਆਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਇਹੀ ਪਛਾਣ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਆਪਣੇ ਖੰਭ ਫਰਕਾਉਂਦੇ ਐ, ਸ਼ਾਇਦ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾਉਣਾ ਸਿੱਖਦੇ ਹੋਣ।

"ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਮਾਂ ਕਦੋਂ ਆਊਗੀ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਲੈਣ?" ਗਟਾਰ ਨੇ ਕਾਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ।

"ਕਿਹੜੀ ਮਾਂ? ਕਾਂ ਨੇ ਹੈਰਾਨੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ।

"ਚੁੱਪ ਕਰ ... ... ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਏ ਕਾਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਪਤਾ ਈ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਇਹ ਕੋਇਲ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਚੋਗਾ ਦੇਈ ਜਾਂਦਾ ਐ।" ਕਾਟੋ ਨੇ ਗਟਾਰ ਦੇ ਕੋਲ ਨੂੰ ਹੁੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ।

"ਵਿਚਾਰਾ ਕਾਂ ... ... ਜਦੋਂ ਇਹਨੂੰ ਭੁਲਾਉਣੀ ਦੇ ਕੇ ਤੁਰ ਗਏ ਕੋਇਲ ਦੇ ਨਾਲ ... ... ਫਿਰ ਥੋੜ੍ਹੇ ਦਿਨ ਇੱਧਰ ਉੱਧਰ ਭਾਲ ਕੇ ਚੁੱਪ ਕਰ ਜਾਊ।" ਗਟਾਰ ਨੇ ਹੌਲੀ ਕੁ ਦੇਣੇ ਕਿਹਾ।

"ਕੋਇਲ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਬੈਠ ਕੇ ਬੋਲਿਆ ਕਰੂ। ਹੁਣ ਜਿਹੜੇ ਦੱਬੀ ਜਿਹੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਕਾਂ ... ... ਕਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਨੇ, ਫਿਰ ਇਹ ਵੀ ਕੋਇਲ ਵਾਂਗ ਬੋਲਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨਗੇ ਤੇ ਛੇਤੀ ਹੀ ਕੂ ... ... ਕੂ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪੈਣਗੇ ਤੇ ਚਲੇ ਜਾਣਗੇ ਆਪਣੇ ਅਸਲੀ ਮਾਪਿਆਂ ਨਾਲ।" ਕਾਟੋ ਨੇ ਰੋਟੀ ਦਾ ਟੁਕੜਾ ਆਪਣੇ ਅਗਲੇ ਪੈਰਾਂ ਵਿੱਚ ਫੜਦਿਆਂ ਧੀਮੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ। ਬੁਲਬੁਲਾਂ ਤੇ ਕਾਲੇ, ਹਰੇ, ਸਲੇਟੀ ਰੰਗ ਦੀਆਂ ਨਿੱਕੀਆਂ ਨਿੱਕੀਆਂ ਚਿੜੀਆਂ ਗੁਲਮੋਹਰ ਦੀਆਂ ਟਾਹਣੀਆਂ 'ਤੇ ਅਠਖੇਲੀਆਂ ਕਰਦੀਆਂ ਟਾਹਣੀਓਂ ਟਾਹਣੀ ਛਾਲਾਂ ਮਾਰਦੀਆਂ, ਦੂਜੇ ਪੰਛੀਆਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਵੀ ਸੁਣਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸੁਣੀਆਂ। ਉਹ ਬੇਚੈਨ ਜਿਹਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਕਾਟੋ ਨੇ ਤਿਰਛੀ ਜਿਹੀ ਨਜ਼ਰ ਨਾਲ ਕਾਂ ਵੱਲ ਤੱਕਿਆ। ਐਨੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦੇਸੀ ਚਿੜਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਚਿੜੀ ਆਏ, ਥੋੜ੍ਹੇ ਕੁ ਦਾਣੇ ਚੁਗੇ, ਪਾਣੀ ਪੀਤਾ, ਬਿਨਾਂ ਕੁਝ ਬੋਲਿਆਂ ਹੀ ਉਡ ਗਏ। ਘੁੱਗੀ ਤੇ ਕਬੂਤਰ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਆਖਣਾ ਚਾਹਿਆ ਪਰ ਉਹ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਸਨ।

"ਇਹ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਬੋਲਦੇ ਨੇ। ਉਹ ਵੀ ਕਦੇ ਕਦੇ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ... ... ਪਰ ਇਹ ਹੈ ਕੌਣ ਨੇ? ਇੱਕ ਹਰੇ ਰੰਗ ਦੀ ਚਿੜੀ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ।

"ਮੈਂ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਦਾਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ... ... ਕੁਝ ਕੁ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਨੁੱਖ ਜਾਤੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਘਰ ਬਣਾਏ ਹੋਏ ਸਨ। ਸ਼ਤੀਰਾਂ, ਬਾਲਿਆਂ ਦੀਆਂ ਛੱਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਲ੍ਹਣੇ ਬਣਾ ਲੈਂਦੇ ਸਨ। ਉੱਥੇ ਹੀ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਰੈਣ ਬਸੇਰਾ ਸੀ। ਇਹੀ ਇੱਥੋਂ ਦੇ ਅਸਲੀ ਵਸਨੀਕ ਨੇ ... ... ਤੁਸੀਂ ਤਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਆਏ ਓ। ਮਨੁੱਖ ਅਜੇ ਵੀ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ 'ਦੇਸੀ ਚਿੜੀਆਂ' ਆਖਦੇ ਹਨ।" ਕਬੂਤਰ ਨੇ ਕਿਹਾ।

"ਇਹ ਤਾਂ ਗੱਪ ਜਿਹੀ ਲੱਗਦੀ ਐ ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ... ...!" ਕਾਲੇ ਰੰਗ ਦੀ ਚਿੜੀ ਹੱਸਣ ਲੱਗੀ। ਕਬੂਤਰ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਾਂ ਬੋਲਿਆ, "ਇਹ ਗੱਪ ਨਹੀਂ, ਸੱਚ ਐ ... ... ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਖ਼ਾਤਮੇ ਦਾ ਕਾਰਨ ਮਨੁੱਖ ਈ ਐ। ਆਹ ਜਿਹੜੇ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਮੋਬਾਇਲ ਟਾਵਰ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਨੇ, ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜਿਹੜੀਆਂ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਕਿਰਨਾਂ ਨਿਕਲਦੀਆਂ ਨੇ, ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਚਿੜੀਆਂ ਦੀ ਨਸਲ ਦਾ ਖਾਤਮਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਤਾਂ ਦੋਵੇਂ ਕਰੋਨਾ ਦੇ ਲੌਕਡਾਊਨ ਵੇਲੇ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿੱਧਰੋਂ ਆ ਗਏ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਡਰ ਦੇ ਮਾਰੇ ਮਨੁੱਖ ਘਰਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਨਿਕਲਦੇ ਹੁੰਦੇ। ਇਸ ਲਈ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦਾ ਜ਼ਹਿਰ ਘਟ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਕਤ ਕਦੋਂ ਕੀ ਕਰ ਦੇਵੇ, ਕੁਝ ਨੀ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ। ਮੈਂ ਇੱਕ ਦਿਨ ਇਹਨਾਂ ਨਾਲ ਥੋੜ੍ਹੀ ਜਿਹੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਜਗ੍ਹਾ ਦਾ ਮੋਹ ਮਾਰਦਾ ਐ। ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਵਾਪਸ ਆ ਗਏ। ਸਾਡੇ ਬੱਚੇ ਇੱਥੇ ਨਹੀਂ ਆਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ। ਇੱਥੇ ਸਭ ਕੁਝ ਜ਼ਹਿਰੀਲਾ ਏ। ਅਸੀਂ ਵੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਨਾ ਆਉਣ।"

"ਅਹੁ ਸਾਹਮਣੇ ਦੇਖੋ ... ... ਜਿੱਥੇ ਦੋ ਬਜ਼ੁਰਗ ਬੈਠੇ ਹਨ। ਤੁਸੀਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਣਾ ਕਿ ਇਸ ਘਰ ਵਿੱਚ ਥੋੜ੍ਹੇ ਕੁ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਰੌਣਕਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਸਨ। ਸਾਡੇ ਦਾਦਾ ਜੀ ਦੱਸਦੇ ਸਨ। ... ..." ਸਾਰੇ ਪੰਛੀ ਕਾਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਸੁਣ ਰਹੇ ਸਨ।

"ਫੇਰ ਹੁਣ ਕੀ ਹੋ ਗਿਆ? ਮੈਂ ਤਾਂ ਇਹ ਕਦੇ ਨੀ ਹੱਸਦੇ ਦੇਖੇ।" ਗਟਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ।

"ਹੱਸਣ ਕਿਵੇਂ? ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕਰਕੇ ਵਿਹੜੇ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਨੇ, ਉਹ ਤਾਂ ਰੋਟੀ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿੱਚ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਤੋਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂ ਮਜਬੂਰੀ ਵੱਸ ਤੋਰਨੇ ਪਏ।" ਕਾਂ ਆਪ ਵੀ ਉਦਾਸ ਹੁੰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਗਟਾਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲਾਇਆ ਅਤੇ ਬੋਲੀ, "ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਲਈ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਕਿੰਨਾ ਕੁਝ ਝੱਲਣਾ ਪੈਂਦਾ ਐ। ਮੈਂ ਤਾਂ ਇਹੀ ਸਮਝਦੀ ਰਹੀ ਕਿ ਇਹ ਸਭ ਤੋਂ ਸੁਖੀ ਪ੍ਰਾਣੀ ਐ ਧਰਤੀ ਦਾ।"

ਦੋ ਤੋਤੇ ਵੀ ਅਮਰੂਦ ਦੇ ਬੂਟੇ 'ਤੇ ਆ ਬੈਠੇ। ਅਮਰੂਦ ਕੱਚੇ ਸਨ, ਫਿਰ ਵੀ ਉਹ ਤੋੜ ਲੈਂਦੇ। ਚੁੰਝਾਂ ਦੇ ਆਕਾਰ ਕਾਰਨ ਦਾਣੇ ਚੁਗਣੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਔਖੇ ਲੱਗਦੇ ਸਨ। ਰੋਟੀ ਦੀਆਂ ਬੁਰਕੀਆਂ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਖਾ ਲੈਂਦੇ। ਉਹ ਚਿੰਤਾ ਵਿੱਚ ਸਨ।

"ਕੀ ਹੋਇਆ ਤੁਹਾਨੂੰ ... ... ਉਦਾਸ ਕਿਉਂ ਓ?" ਕਾਟੋ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ।

"ਅੱਗ ਦੀ ਪਰਲੋ ਨੇੜੇ ਆ ਰਹੀ ਐ ਇਸ ਲਈ ਸੋਚ ਰਹੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕਿਤੇ ਦੂਰ ਚਲੇ ਜਾਈਏ।"

"ਕਿਹੜੀ ਅੱਗ ਦੀ ਪਰਲੋ?" ਸਾਰੇ ਇੱਕੋ ਸਾਹੇ ਬੋਲੇ।

"ਆਹ ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਲਗਦੀ ਐ ਜਿਹੜੀ। ਇਸ ਨਾਲੋਂ ਤਾਂ ਚੰਗਾ ਏ ਕਿ ਅਸੀਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਕਿਧਰੇ ਭੇਜ ਦੇਈਏ। ਤੁਸੀਂ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦੇ ਓ ਹਰ ਸਾਲ ਆਉਂਦੀ ਐ ਅੱਗ ਦੀ ਪਰਲੋ।"

"ਨਹੀਂ, ਨਹੀਂ, ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਭੁੱਲ ਸਕਦੀ।" ਰੁੱਖ ਹੇਠ ਵੱਟ 'ਤੇ ਬੈਠੀ ਟਟੀਹਰੀ ਬੋਲੀ, "ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਮੇਰੇ ਬੱਚੇ ਮੇਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਅੱਗ ਵਿੱਚ ਤੜਫ ਤੜਫ ਕੇ ਮਰ ਗਏ। ਮੈਂ ਬਥੇਰਾ ਕੁਰਲਾਈ ਪਰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਮੇਰੀ ਪੁਕਾਰ ਨਾ ਸੁਣੀ।" ਆਖਦਿਆਂ ਟਟੀਹਰੀ ਦੀ ਭੁੱਬ ਨਿਕਲ ਗਈ। ਸਾਰੇ ਪੰਛੀ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਦੁੱਖ ਸੁਣਾਉਣ ਲੱਗੇ।ਇਸ ਅੱਗ ਤੋਂ ਸਾਰੇ ਦੁਖੀ ਸਨ। ਸਾਰੇ ਪੰਛੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖੰਭਾਂ ਹੇਠ ਕਰ ਲਿਆ। ਬੱਚੇ ਵੀ ਸਹਿਮੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਤੋਤਾ ਵੀ ਆਪਣਾ ਦਰਦ ਬਿਆਨ ਕਰਨ ਲੱਗਿਆ, "ਅਸੀਂ ਚੋਗਾ ਲੈਣ ਗਏ ਹੋਏ ਸੀ। ਪਿੱਛੋਂ ਨਿਰਦਈਆਂ ਨੇ ਅੱਗ ਲਾ ਦਿੱਤੀ। ਸਾਡੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਰੁੱਖ ਦੀਆਂ ਖੁੱਡਾਂ ਵਿੱਚ ਸੇਕ ਲੱਗਣ ਲੱਗਿਆ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਮਾਂ ਚੋਗਾ ਲੈ ਕੇ ਆਈ। ਉਸ ਤੋਂ ਦੇਖਿਆ ਨਾ ਗਿਆ। ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਖੁੱਡ ਦੇ ਅੱਗੇ ਜਾ ਕੇ ਬੈਠ ਗਈ। ਪਲਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸੜ ਗਈ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਵਾਪਸ ਆਇਆ ਤਾਂ ਸਭ ਕੁਝ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਚੁੱਕਿਆ ਸੀ। ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਮਾਂ ਝੁਲਸੀ ਹੋਈ ਖੁੱਡ ਦੇ ਅੱਗੇ ਲਮਕ ਰਹੀ ਸੀ।"

ਸਾਰੇ ਪੰਛੀਆਂ ਦੇ ਰੌਂਗਟੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਗਏ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਿੱਕੇ ਨਿੱਕੇ ਮਾਸੂਮ ਦਿਲ ਠਾਹ ਠਾਹ ਧੜਕ ਰਹੇ ਸਨ।

"ਉਂ ਤਾਂ ਬੰਦਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਐਨਾ ਸਿਆਣਾ ਸਮਝਦਾ ਐ, ... ਦਾਨ ਪੁੰਨ ਕਰਦਾ ਐ ... ਫੇਰ ਸਾਡੇ ਬੱਚੇ ਮਾਰਨ ਦਾ ਪਾਪ ਕਾਹਤੋਂ ਕਰਦਾ ਐ। ਇਹਦਾ ਕੋਈ ਹੱਲ ਵੀ ਤਾਂ ਹੋਊ?" ਬੁਲਬੁਲ ਨੇ ਅੱਖਾਂ ਪੂੰਝਦਿਆਂ ਆਖਿਆ।

"ਹਾਂ ਹੱਲ ਹੈ ... ... ਕਈ ਬਿਨਾਂ ਅੱਗ ਲਾਇਆਂ ਆਪਣੀ ਅਗਲੀ ਫਸਲ ਬੀਜ ਦਿੰਦੇ ਨੇ। ਕਈ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਮੂੰਹਾਂ ਵੱਲ ਝਾਕਦੇ ਨੇ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਮਦਦ ਮਿਲੇ। ਇਹ ਕਿਸਾਨ ਨੇ, ਇਹ ਆਖਦੇ ਨੇ ਕਿ ਅਗਲੀ ਫਸਲ ਬੀਜਣ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਸਮਾਂ ਘੱਟ ਹੁੰਦਾ ਐ।" ਘੁੱਗੀ ਨੇ ਆਖਿਆ।

"ਕਾਸ਼! ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸਮਝਾਉਣ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇ, ਕੋਈ ਦੱਸਣ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਜਦੋਂ ਅੰਨ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਮਾਂ ਦੇ ਸੀਨੇ ਭਾਂਬੜ ਬਾਲਦੇ ਨੇ ਤਾਂ ਉਹ ਕਿੰਨਾ ਤੜਫਦੀ ਐ, ਉਸ ਦੀ ਉਪਜਾਊ ਸ਼ਕਤੀ ਘਟਦੀ ਐ। ਪੰਛੀ, ਜੀਵ ਜੰਤੂ ਉਸ ਦੀ ਛਾਤੀ 'ਤੇ ਕਿਵੇਂ ਫੁੜਕ ਫੁੜਕ ਡਿਗਦੇ ਨੇ ਜਦੋਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਖੰਭ ਜਲ ਜਾਂਦੇ ਨੇ ਅਤੇ ਉਹ ਤੜਫ ਤੜਫ ਕੇ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਦੇ ਦਿੰਦੇ ਨੇ। ਇਹ ਮਾੜੀ ਜਿਹੀ ਤੀਲੀ ਲਾ ਕੇ ਐਨਾ ਪਾਪ ਕਮਾਉਂਦੇ ਨੇ।" ਗਟਾਰ ਨੇ ਦੁਖੀ ਹੁੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ।

"ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਵਾਲੀ ਰੱਬੀ ਜੋਤ ਤਾਂ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਜੰਮਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਈ ਸਭ ਕੁਝ ਸਮਝਾ ਗਈ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮਾਣਮੱਤਾ ਵਿਰਸਾ ਸੌਂਪ ਗਈ। ਜਿਹਨੇ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ। ਪਰ ਇਹ ਸਮਝਦੇ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਵਿਰਸੇ ਵਿੱਚ ਮਿਲੇ ਆਪਣੇ ਅਨਮੋਲ ਖਜ਼ਾਨੇ ਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਵੇਖਦੇ ਵੀ ਐ, ਪੜ੍ਹਦੇ ਵੀ ਐ, ਪਰ ਅਮਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ।" ਕਬੂਤਰ ਨੇ ਦੁਖੀ ਹੁੰਦਿਆਂ ਆਖਿਆ।

"ਮੇਰਾ ਤਾਂ ਜੀਅ ਕਰਦਾ ਏ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਕਿਤੇ ਦੂਰ ਚਲੀ ਜਾਵਾਂ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ।" ਗਟਾਰ ਨੇ ਵੀ ਗੰਭੀਰ ਹੁੰਦਿਆਂ ਆਖਿਆ।

"ਜੀਅ ਤਾਂ ਮੇਰਾ ਵੀ ਕਰਦਾ ਐ, ਪਰ ਸਾਡੇ ਦਾਦੇ ਪੜਦਾਦੇ ਆਖਦੇ ਸਨ ਕਿ ਜੇ ਸਾਰੇ ਪੰਛੀ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਚਲੇ ਗਏ ਤਾਂ ਇਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਬਰਬਾਦ ਹੋ ਜਾਇਆ ਕਰਨਗੀਆਂ। ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਮਿਹਨਤੀ ਕਿਰਤੀ ਲੋਕ ਨੇ। ਬੱਸ ਇਹੋ ਮਹਾਂ ਪਾਪ ਕਰਦੇ ਨੇ ਇਹ ਜਿਹੜਾ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਕੀਤੇ ਸਾਰੇ ਪੁੰਨ ਰੋੜ੍ਹ ਕੇ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਔਖੇ ਰਹਿੰਦੇ ਨੇ।" ਕਾਟੋ ਨੇ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਆਖੀ।

"ਕਈ ਵਾਰ ਮੇਰਾ ਜੀਅ ਕਰਦਾ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬਦ ਦੁਆਵਾਂ ਦੇਵਾਂ। ਪਰ ਫੇਰ ਤਰਸ ਆ ਜਾਂਦਾ ਏ। ਇਹ ਆਪ ਕਿਹੜਾ ਸੌਖੇ ਨੇ। ਕਈਆਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਨੇ ਖਾ ਲਏ, ਕਈ ਦੇ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਨੇ ਖਾ ਲਏ। ਕੁਝ ਪਰਦੇਸੀ ਹੋ ਗਏ।" ਟਟੀਹਰੀ ਨੇ ਵੱਡਾ ਸਾਰਾ ਹਉਕਾ ਲੈਂਦਿਆਂ ਕਿਹਾ।

"ਜਿਹੜਾ ਇਹ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਫੈਲਾਉਂਦੇ ਨੇ, ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਜੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਤਾਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਲੱਗਦੀਆਂ ਨੇ। ਆਪਣੇ ਪੈਰੀਂ ਆਪ ਹੀ ਕੁਹਾੜਾ ਮਾਰੀ ਜਾਂਦੇ ਨੇ।" ਗਟਾਰ ਬੋਲੀ।

"ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਇਹ 'ਕੱਲੇ ਨਹੀਂ ਫੈਲਾਉਂਦੇ। ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਦਾ ਧੂੰਆਂ ਅਤੇ ਕੈਮੀਕਲ ਵਾਲਾ ਜ਼ਹਿਰੀਲਾ ਪਾਣੀ, ਦਸਹਿਰੇ ਤੇਅ ਦੀਵਾਲੀ ਤੇ ਚੱਲਣ ਵਾਲੇ ਪਟਾਕੇ, ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਦੌੜਦੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ ਇਹਨਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕਰਦੇ ਐ। ਬੱਸ ਚਰਚਾ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਖੇਤਾਂ ਦੇ ਧੂੰਏਂ ਦੀ ਵੱਧ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦੀ ਐ ਜਦੋਂ ਕਿ ਪਟਾਕਿਆਂ ਵਾਲਾ ਧੂੰਆਂ ਵੱਧ ਜ਼ਹਿਰੀਲਾ ਹੁੰਦਾ ਐ। ਫਿਰ ਵੀ ਮੈਂ ਆਖਦੀ ਆਂ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਅੱਗ ਜੀਵ ਜੰਤੂਆਂ ਤੇ ਰੁੱਖਾਂ ਬੂਟਿਆਂ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਬਹੁਤ ਕਰਦੀ ਐ।" ਘੁੱਗੀ ਨੇ ਆਖਿਆ।

"ਹਾਂ ਗੱਲ ਤਾਂ ਤੇਰੀ ਵੀ ਠੀਕ ਐ। ਇੱਕ ਗੱਲ ਹੋਰ ... ... ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਤੈ ਹੁਣ ਕਈ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਸਿਆਣੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਫਸਲਾਂ ਦੀ ਰਹਿੰਦ ਖੂੰਹਦ ਨੂੰ ਅੱਗ ਨਾ ਲਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਐ। ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਲੋਕਾਂ 'ਤੇ ਰੱਬ ਵੀ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਕੇ ਰਹਿਮਤਾਂ ਕਰਦਾ ਐ।" ਕਾਲੀ ਚਿੜੀ ਨੇ ਥੋੜ੍ਹੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਖਬਰ ਸੁਣਾਈ।

"ਮੇਰੀ ਤਾਂ ਸਾਰੀ ਉਮੀਦ ਟੁੱਟ ਚੁੱਕੀ ਐ। ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਇਹੀ ਆਖਦੇ ਹੁੰਦੇ ਨੇ ਕਿ ਐਤਕੀਂ ਅੱਗ ਨਹੀਂ ਲਾਈ ਜਾਵੇਗੀ ਪਰ ਉਦੋਂ ਈ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਐ ਜਦੋਂ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਪਿੰਡ ਇੱਕ ਦਮ ਅੱਗ ਲਾ ਕੇ ਸਾਰੇ ਪਾਸੇ ਧੂੰਆਂ ਈ ਧੂੰਆਂ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਨੇ। ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਵੀ ਤਾਂ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਨੇ। ਬੱਚੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਖੰਘ ਜ਼ੁਕਾਮ ਨਾਲ ਔਖੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਨੇ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਅੱਗ ਲਾਉਣੋਂ ਨੀ ਹਟਦੇ।"

"ਮੇਰੀ ਉਮੀਦ ਤਾਂ ਮੁੱਕ ਚੁੱਕੀ ਐ। ਮੇਰਾ ਤਾਂ ਜੀਅ ਕਰਦਾ ਐ ਕਿਧਰੇ ਦੂਰ ਚਲੇ ਜਾਈਏ, ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਜ਼ਾਲਮ ਮਨੁੱਖ ਨਾ ਹੋਵੇ।" ਕਾਲ ਕੜਛੀ ਨੇ ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਉਡਦੇ ਪਤੰਗੇ 'ਤੇ ਝਪਟਦਿਆਂ ਆਖਿਆ।

"ਨਹੀਂ, ਨਹੀਂ, ਅਸੀਂ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਕਿੱਥੇ ਜਾਵਾਂਗੇ? ਬਹੁਤ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਸਾਂਝਾਂ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਨਾਲ।" ਕਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ।

"ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਨਹੀਂ ਮਰਵਾ ਸਕਦੇ।" ਗਟਾਰ ਬੋਲੀ।

"ਜਾਓ ਚਲੇ ਜਾਓ ਜੀਹਨੇ ਜਾਣਾ। ਮੈਂ ਤਾਂ ਕਿਤੇ ਨੀ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਹਰ ਸਾਲ ਅੱਗ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਬੱਚੇ ... ... ਨਿੱਕੇ ਰੁੱਖ ... ਵੀ ਸੜ ਜਾਂਦੇ ਨੇ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਵੀ ਝੁਲਸੇ ਜਾਂਦੇ ਆਂ। ਪਰ ਅਸੀਂ ਉਡ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ ਤੇ ਤੁਰ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ। ਤੁਸੀਂ ਉਡਣਾ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ... ... ਚਲੇ ਜਾਓ। ਪਰ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡਾ ਸੰਗੀਤ ਤੇ ਚਹਿਕਣਾ ਮਹਿਕਣਾ ਸੁਣ ਕੇ ਹੀ ਪੁੰਗਰਦੇ ਹਾਂ, ਖਿੜਦੇ ਹਾਂ ਤੇ ਫਲਦੇ ਫੁੱਲਦੇ ਹਾਂ। ਤੁਹਾਡੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਸੀਂ ਵੀ ਮੁਰਝਾ ਜਾਵਾਂਗੇ, ਸੁੱਕ ਜਾਵਾਂਗੇ ਤੇ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਈ ਇਹ ਮਨੁੱਖ ਵੀ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।" ਰੁੱਖ ਨੇ ਆਪਣੀ ਨਰਾਜ਼ਗੀ ਜਿਤਾਉਂਦਿਆਂ ਕਿਹਾ।

"ਨਾ ਬਈ ਇੰਦਾਂ ਨਾ ਕਰੋ। ਆਪਾਂ ਸਾਰੇ ਰਲ ਕੇ ਕੋਈ ਹੱਲ ਕੱਢਦੇ ਆਂ। ਅਜੇ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਕਈ ਦਿਨ ਹੈਗੇ ਐ।" ਕਾਂ ਦੀ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਸਹਿਮਤੀ ਜਤਾਈ।

ਕਾਂ ਉਡਾਰੀ ਮਾਰ ਗਿਆ ਅਤੇ ਮਗਰ ਹੀ ਉਸ ਦੇ ਬੱਚੇ ਉਡ ਗਏ। ਬਾਕੀ ਪੰਛੀ ਵੀ ਆਪਣਾ ਦਾਣਾ ਪਾਣੀ ਲੱਭਣ ਵਿੱਚ ਰੁੱਝ ਗਏ। ਪੰਛੀ ਰੋਜ਼ ਇਕੱਠੇ ਹੁੰਦੇ ਸਕੀਮਾਂ ਲਾਉਂਦੇ ਪਰ ਉਹ ਰੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਇੱਕ ਦਿਨ ਪੰਛੀ ਸਲਾਹਾਂ ਬਣਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਇੱਕ ਦਿਉ ਕੱਦ ਮਸ਼ੀਨ ਆਈ। ਸਾਰੇ ਸਹਿਮ ਗਏ। ਗਟਾਰ ਦੇ ਬੱਚੇ ਨੇ ਮਾਂ ਦੇ ਕੋਲ ਨੂੰ ਹੁੰਦਿਆਂ ਪੁੱਛਿਆ, "ਮਾਂ ਇਹ ਕੀ ਐ? ਮੈਨੂੰ ਡਰ ਲੱਗਦਾ ਇਹਤੋਂ।"

"ਇਹਨੂੰ ਕੰਬਾਈਨ ਆਖਦੇ ਨੇ ਮਨੁੱਖ ... ... ਇਹ ਫਸਲ ਕੱਟਦੀ ਐ ਅਤੇ ਦਾਣੇ ਅਤੇ ਪਰਾਲੀ ਅੱਡ ਅੱਡ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਫਸਲ ਕੱਟੀ ਜਾਊ ਤੇ ਫਿਰ ... ...!" ਇਸ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਉਹ ਚੁੱਪ ਕਰ ਗਈ।

"ਫਿਰ ਮਾਂ? ... ... ਅੱਗੇ ਵੀ ਦੱਸ।" ਬੱਚੇ ਨੇ ਗਟਾਰ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵੱਲ ਦੇਖਦਿਆਂ ਕਿਹਾ। ਪਰ ਗਟਾਰ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕੁਝ ਵੀ ਨਾ ਆਖਿਆ। ਬੱਚਿਆਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸਾਰੇ ਪੰਛੀ ਸਮਝ ਗਏ ਕਿ ਅੱਗੇ ਗਟਾਰ ਨੇ ਕੀ ਆਖਣਾ ਸੀ।

ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸਾਰਾ ਖੇਤ ਕੱਟਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਫਸਲ ਟਰਾਲੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪਾ ਕੇ ਮੰਡੀ ਲਿਜਾਈ ਗਈ। ਪੰਛੀ ਵੀ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਦੇਖ ਰਹੇ ਸਨ। ਪੰਛੀਆਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਇਹਨਾਂ ਖੇਤਾਂ ਦੇ ਬਦਲੇ ਰੂਪ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਮਸਤੀਆਂ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਮਾਪੇ ਗੰਭੀਰ ਸਨ।

"ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਏ ਹਰ ਸਾਲ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪਾਂ ਸਲਾਹਾਂ ਕਰਦੇ ਰਹਿ ਜਾਵਾਂਗੇ ... ... ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਫਿਰ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ... ...!" ਘੁੱਗੀ ਦੀ ਗੱਲ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਰੁੱਖ ਬੋਲ ਪਿਆ, "ਨਹੀਂ ... ... ਨਹੀਂ ਮੈਂ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਟਾਹਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਲੁਕੋ ਲਵਾਂਗਾ।"

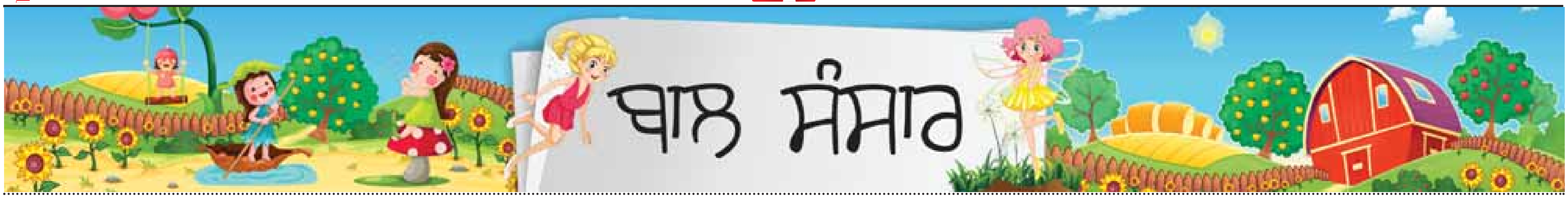

ਆਓ ਜਾਣੀਏ ਸਾਡੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਵਿਚ ਧੁੰਦ ਕਿਵੇਂ ਬਣਦੀ ਹੈ

ਪਿਆਰੇ ਬੱਚਿਓ! ਸਾਡੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਧੁੰਦ ਅਤੇ ਸਮੌਗ ਦਾ ਬਣਨਾ ਇਕ ਕੁਦਰਤੀ ਅਤੇ ਵਿਗਿਆਨਿਕ ਵਰਤਾਰਾ ਹੈ। ਸਰਦੀਆਂ ਦੇ ਮੌਸਮ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਰਤਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਨੇੜਿਉਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਧੁੰਦ ਦੇ ਸੰਘਣੇਪਨ ਕਾਰਨ ਸਾਡੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ 'ਤੇ ਬੁਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਇਕ ਤੋਂ ਦੂਜੀ ਥਾਂ ਆਉਣ-ਜਾਣ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕੁਝ ਕੁ ਦੂਰੀ ਤੱਕ ਹੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਦਿਖਾਈ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਇਸ ਨਾਲ ਆਵਾਜਾਈ ਵਿਚ ਵਿਘਨ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਧੁੰਦ ਕਾਰਨ ਆਮ ਜਨ-ਜੀਵਨ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਆਓ, ਜਾਣੀਏ ਧੁੰਦ ਅਤੇ ਸਮੌਗ ਕਿਵੇਂ ਬਣਦੇ ਹਨ।

ਸਾਡੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਹਵਾ ਵਿਚ ਗੈਸਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਜਲ ਕਣ ਜਾਂ ਜਲਵਾਸ਼ਪ (ਪਾਣੀ ਦੇ ਕਣ) ਵੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨ ਵਾਤਾਵਰਨ ਵਿਚ ਸਿੱਲ੍ਹ (ਨਮੀ) ਮੌਜੂਦ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਰਦੀਆਂ ਵਿਚ ਧਰਤੀ ਦੀ ਸਤ੍ਹਾ ਨੇੜਲੇ ਗਰਮ ਹਵਾ ਵਿਚਲੇ ਜਲ ਕਣ ਧਰਤੀ ਦੀ ਸਤ੍ਹਾ ਤੋਂ ਉਪਰ ਮੌਜੂਦ ਠੰਢੀ ਹਵਾ ਦੇ ਜਲ ਕਣਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਸੰਘਣਾਪਨ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਸੰਘਣਾ ਹੋਣਾ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਧਰਤੀ ਦੀ ਸਤ੍ਹਾ ਨੇੜੇ ਹਵਾ ਵਿਚ ਲਟਕਦੇ ਸੰਘਣੇ ਜਲਵਾਸ਼ਪਾਂ ਨੂੰ ਧੁੰਦ ਆਖਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਹਵਾ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੰਘਣਾਪਨ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ (ਹਵਾ) ਭਾਰੀ ਹੋ ਕੇ ਪਾਣੀ ਦੀਆਂ ਨਿੱਕੀਆਂ-ਨਿੱਕੀਆਂ ਬੂੰਦਾਂ ਵਿਚ ਬਦਲਣ ਲਗਦੀ ਹੈ। ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੀ ਠੰਢੀ ਹਵਾ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿਚ ਲਗਾਤਾਰਤਾ ਆਉਣ ਕਾਰਨ ਧੁੰਦ ਦੇ ਬੱਦਲ ਛਾ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਬਰਸਾਤ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਹਵਾ 'ਚ ਨਮੀ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਹੋਰ ਵਧ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਧੁੰਦ ਸੰਘਣੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਧੁੰਦ ਵਿਚਲੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਤੁਪਕੇ ਜਦੋਂ ਘਰਾਂ, ਫੈਕਟਰੀਆਂ, ਭੱਠਿਆਂ ਅਤੇ ਵਾਹਨਾਂ ਆਦਿ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲੇ ਧੂੰਏਂ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਕਣਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਸਮੌਗ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਕਣ ਕਈ ਵਾਰ ਵਾਯੂਮੰਡਲ ਵਿਚ ਕਾਫੀ ਉਚਾਈ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੇ ਸਗੋਂ ਇਸ ਉੱਪਰ ਗਰਮ ਹਵਾ ਦੀ ਇਕ ਪਰਤ ਜੰਮ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਸਮੌਗ ਦੀ ਪਰਤ ਨੂੰ ਢੱਕਣ ਵਾਂਗੂੰ ਢਕ ਲੈਂਦੀ ਹੈ। ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਸਮੌਗ ਦਾ ਬਣਨਾ ਇਕ ਮੁੱਖ ਸਮੱਸਿਆ ਹੈ।

ਧੁੰਦ ਆਵਾਜਾਈ ਵਿਚ ਵਿਘਨ ਪਾ ਕੇ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮੌਗ ਸਾਹ, ਦਮਾ ਅਤੇ ਦਿਲ ਦੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਵੀ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਧੁੰਦ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਚੱਲਣ-ਫਿਰਨ, ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਕੇ, ਧੁੰਦ ਦੇ ਬੁਰੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਵਧਾਨ ਰਹੋ, ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰਹੋ।

ਉਹ ਕਿਹੜਾ ਫਲਦਾਰ ਦਰੱਖਤ ਹੈ ਜਿਹਦੇ ਹੇਠਾਂ ਹੋਰ ਪੌਦੇ ਨਹੀਂ ਉੱਗਦੇ?

ਤੁਸੀਂ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਖਿਆ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਅਲੱਗ-ਅਲੱਗ ਦਰੱਖਤਾਂ ਹੇਠਾਂ ਨਿੱਕੇ-ਵੱਡੇ ਪੌਦੇ ਉੱਗ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਵੀ ਦਰੱਖਤ ਹੈ ਜਿਸ ਹੇਠਾਂ ਕੋਈ ਪੌਦਾ ਨਹੀਂ ਉੱਗਦਾ। ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਨੇੜੇ-ਤੇੜੇ ਵੀ ਕੋਈ ਰੁੱਖ ਨਹੀਂ ਉੱਗ ਸਕਦਾ। ਉਹ ਹੈ-ਅਖਰੋਟ। ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਉਸ ਵਿਚ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਕਈ ਰਸਾਇਣ ਹਨ। ਅਖਰੋਟ 'ਜੁਗਲਾਨ ਪ੍ਰਜਾਤੀ' ਦਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਆਪਣੇ ਹੇਠਾਂ ਹੋਰ ਪੌਦੇ ਨੂੰ ਉੱਗਣ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਹੈ। ਜੁਗਲਾਨ ਪ੍ਰਜਾਤੀ ਦੇ ਪੌਦੇ ਆਪਣੇ ਜ਼ਹਿਰੀਲੇ ਰਸਾਇਣਾਂ ਕਾਰਨ ਨੇੜੇ ਦੀ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਜ਼ਹਿਰੀਲਾ ਬਣਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ । ਅਖਰੋਟ ਦੇ ਪੱਤਿਆਂ ਵਿਚ ਜੁਗਲਾਨ-5 ਹਾਈਡ੍ਰੋਕਸੀ ਨਾਮਕ ਰਸਾਇਣ ਹੁੰਦਾ ਹੈ । ਇਹ ਉਂਜ ਜ਼ਹਿਰੀਲਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਬਰਸਾਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਸਿੰਚਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਪਾਣੀ ਰਾਹੀਂ ਘੁਲ ਕੇ ਮਿੱਟੀ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ ਤੇ ਆਕਸੀਕ੍ਰਿਤ (ਆਕਸੀਡਾਈਜ਼ਡ) ਹੋ ਕੇ ਜ਼ਹਿਰੀਲਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਦੂਜੇ ਪੌਦਿਆਂ ਨੂੰ ਵਧਣ ਜਾਂ ਉੱਗਣ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਹੈ । ਉਂਜ ਤਾਂ ਬੋਹੜ ਦਾ ਰੁੱਖ ਵੀ ਸੰਘਣੀ ਛਾਂ ਵਾਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਪੱਤਿਆਂ ਦੇ ਵਿਚੋਂ ਸੂਰਜ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਧਰਤੀ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਦੀ ਤੇ ਬੋਹੜ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਪੌਦਾ ਨਹੀਂ ਉੱਗਦਾ, ਪਰ ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਜ਼ਹਿਰੀਲਾ ਰਸਾਇਣ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਸੂਰਜ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਦੇ ਮਿੱਟੀ ਉੱਤੇ ਨਾ ਪੁੱਜਣ ਕਾਰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

-ਪ੍ਰੋ: ਅਨੀਤਾ ਸ਼ਰਮਾ

ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਜ਼ਰੂਰ ਪੜ੍ਹਾਉ

ਸਰ੍ਹੀ ਦੇ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਕੁੱਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ 20% ਤੋਂ ਵੱਧ ਬੱਚੇ ਹਨ।

- ਬੀ.ਸੀ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ 1994 ਤੋਂ ਬੀ.ਸੀ ਦੇ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ,ਦੂਜੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਚਾਲੂ ਹੈ।
- ਸੋ ਆਪਦੀ ਮਾਂ-ਬੋਲੀ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਬੋਲਣੀ,ਪੜ੍ਹਨੀ ਤੇ ਲਿਖਣੀ ਜ਼ਰੂਰ ਸਿਖਾਓ।ਤੁਸੀਂ ਆਪਦੇ ਨੇੜੇ ਦੇ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ 5ਵੀਂ ਗਰੇਡ ਤੋਂ 8ਵੀਂ ਗਰੇਡ ਤੱਕ ਪੰਜਾਬੀ ਪੜ੍ਹਾ ਸਕਦੇ ਹੋ।ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਤੇ ਅਮਲ ਕਰੋ:
- ਜੇ ਤੁਹਾਡਾ ਬੱਚਾ ਚੌਥੀ ਗਰੇਡ ਵਿਚ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਸਾਲ ਪੰਜਾਬੀ ਪੜ੍ਹਨ ਦਾ ਫਾਰਮ ਭਰਕੇ ਆਪਦੇ ਸਕੂਲ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿਓ।
- ਪੰਜਾਬੀ ਪੜ੍ਹਨ ਦੇ,ਫਰੈਂਚ ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲੋਂ ਜਿਆਦਾ ਲਾਭ ਹਨ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀਆਂ(ਨੌਕਰੀਆਂ) ਲੱਭਣ ਵਿੱਚ ਸੌਖ ਹੋਵੇਗੀ।
- ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਤਾਂ ਹੀ ਚਾਲੂ ਹੋਵੇਗੀ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 25 ਬੱਚੇ 5ਵੀਂ ਕਲਾਸ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਸਤੇ ਫਾਰਮ ਭਰਕੇ ਦੇਣਗੇ।

ਮਾਪਿਆਂ ਵਾਸਤੇ ਫਾਇਦੇ:

- ਸਮੇਂ ਦੀ ਬੱਚਤ : ਤੁਹਾਡੇ ਬੱਚੇ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਹੀ ਆਪਣੇ ਹਮ-ਉਮਰ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬੀ ਪੜ੍ਹਨਗੇ,ਜਿਸ ਨਾਲ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸੌਖ ਰਹੇਗੀ।
- ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਦਾਦਾ-ਦਾਦੀ, ਨਾਨਾ-ਨਾਨੀ, ਅਤੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨਾਲ ਹੋਰ ਨੇੜਤਾ ਵਧੇਗੀ।
- ਜਿਸ ਨਾਲ ਬੱਚੇ ਆਪਦੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਰਹਿਣਗੇ ਅਤੇ ਉਹ ਬਾਹਰਲੇ ਭੈੜੇ ਅਨਸਰਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਬੱਚੇ ਰਹਿਣਗੇ।
- ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲ ਬੱਚੇ ਦਾ ਮਨੋ-ਬਲ ਵੀ ਉੱਚਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
- ਅੱਜ ਕੱਲ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੇ ਨਾਲ, ਜੇ ਤੁਹਾਡੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲਣੀ, ਪੜ੍ਹਨੀ ਤੇ ਲਿਖਣੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੌਬ(ਕੰਮ) ਲੈਣ ਲਈ ਪਹਿਲ ਮਿਲਦੀ ਹੈ।

ਰਸਤਾ ਲੱਭੋ

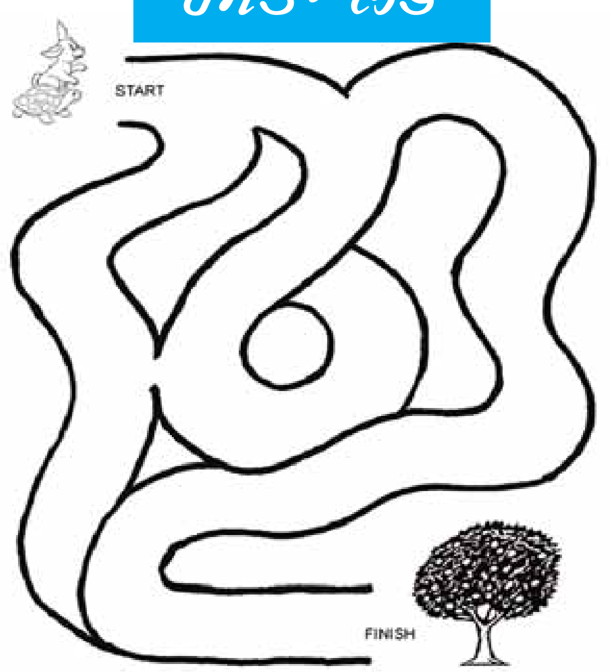

ਬਿੰਦੂ ਮਿਲਾਓ

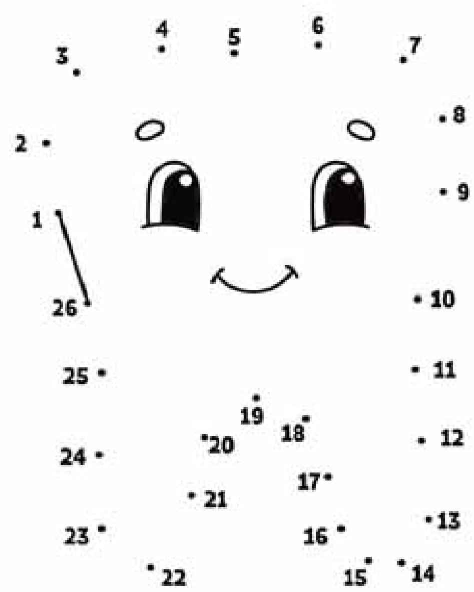

ਬਾਪ

ਕਹਾਣੀ

ਲੇਖਕ : ਹਰਜਿੰਦਰ ਸੁਰੇਵਾਲੀਆ

ਮੇਰੇ ਪਿਆਰੇ ਪੁੱਤਰ ਅੱਜਕਲ੍ਹ ਮੈਨੂੰ ਬੜੇ ਹੀ ਅਜੀਬ ਜਿਹੇ ਸੁਪਨੇ ਆਉਣ ਲੱਗ ਪਏ ਹਨ। ਕਈਆਂ ਦਾ ਤਾਂ ਕੋਈ ਸਿਰ ਪੈਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਤੇ ਕਈ ਅਜਿਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਸੱਚਮੁੱਚ ਵਾਪਰਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਵੀ ਕੁਝ ਸੁਬ੍ਹਾ ਨੂੰ ਯਾਦ ਰਹਿ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਕੁਝ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਰਾਤ ਵੀ ਮੈਨੂੰ ਅਜੀਬ ਜਿਹਾ ਸੁਪਨਾ ਆਇਆ ਤੇ ਮੇਰੀ ਅੱਖ ਖੁੱਲ੍ਹ ਗਈ...।

ਅੱਜਕਲ੍ਹ ਆਪਾਂ ਇਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਮੀਲ ਦੂਰ ਹਾਂ। ਕਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੋਚਿਆ ਸੀ ਕਿ ਤੂੰ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਏਨੀ ਦੂਰ ਚਲਾ ਜਾਵੇਂਗਾ। ਹੁਣ ਤਾਂ ਬੱਸ ਆਪਣੀ ਫੋਨ 'ਤੇ ਹੀ ਗੱਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਕ ਦਿਨ ਤੂੰ ਫੋਨ ਕਰਦਾ ਹੈਂ ਤੇ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਅਸੀਂ ਫੋਨ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ। ਕਦੇ ਤੂੰ ਆਪਣੀ ਮੰਮੀ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਫੋਨ 'ਤੇ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈਂ, ਕਦੇ ਆਪਣੇ ਵੱਡੇ ਭਰਾ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਫੋਨ 'ਤੇ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈਂ ਅਤੇ ਕਦੇ ਮੇਰੇ ਨਾਲ। ਜਦੋਂ ਦੋ-ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਤੇਰਾ ਫੋਨ ਨਾ ਆਵੇ ਤਾਂ ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਫੋਨ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਬਹੁਤੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਹੁੰਦੀ। ਮੇਰਾ ਮਨ ਭਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਮੈਂ ਰੋ ਪੈਂਦਾ ਹਾਂ। ਤੈਨੂੰ ਪਤਾ ਹੀ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਭਾਵੁਕ ਕਿਸਮ ਦਾ ਇਨਸਾਨ ਹਾਂ। ਸੜਕ 'ਤੇ ਜਾਂਦੇ ਕਿਸੇ ਅਪਾਹਜ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਮੇਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਸਿੰਮ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਤੈਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਕੇ ਮੈਂ ਅਕਸਰ ਹੀ ਰੋ ਪੈਂਦਾ ਹਾਂ। ਮੇਰਾ ਇਕ ਸਾਥੀ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਯਾਰ ਤੇਰਾ ਦਿਲ ਪਤਲਾ ਹੈ। ਤੇਰੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤਾਂ ਇਹ ਹੋਰ ਵੀ ਪਤਲਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਕ ਦਿਨ ਤੇਰੀ ਮੰਮੀ ਮੇਰੀ ਭਾਵੁਕਤਾ ਬਾਰੇ ਆਪਣੀ ਗੁਆਂਢਣ ਨੂੰ ਦੱਸ ਰਹੀ ਸੀ-

'ਜਦੋਂ ਮੇਰੀ ਡੋਲੀ ਤੁਰਨ ਲੱਗੀ ਤਾਂ ਮੈਂ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੇ ਤਾਂ ਰੋਣਾ ਹੀ ਸੀ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ੍ਰੀਮਾਨ ਜੀ ਦਾ ਵੀ ਰੋਣ ਨਿਕਲਣ ਹੀ ਵਾਲਾ ਸੀ...'

'ਜੇ ਸਾਡੇ ਕੋਈ ਕੁੜੀ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਵਿਆਹੁਣਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ।'

ਉਸ ਦਿਨ ਫੋਨ ਕਰਦੇ ਦਾ ਮੇਰਾ ਮੱਲੋਜ਼ੋਰੀ ਰੋਣ ਨਿਕਲ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਤੂੰ ਮੈਨੂੰ ਝਿੜਕ ਦਿੱਤਾ ਸੀ-

'ਡੈਡੀ ਕਿਉਂ ਰੋਂਦੇ ਹੋ? ਕੀ ਕੋਈ ਮਰ ਗਿਆ ਹੈ? ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੋਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਫੋਨ ਨਾ ਕਰਿਆ ਕਰੋ।

ਬੱਸ ਉਸ ਦਿਨ ਤੋਂ ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਫੋਨ 'ਤੇ ਗੱਲ ਕਰਨ ਲੱਗਿਆ ਰੋਇਆ ਨਹੀਂ। ਗੱਲ ਵੀ ਕੀ ਕਰਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ? ਬੱਸ ਤੇਰੀ ਖੈਰ ਸੁੱਖ ਦਾ ਪਤਾ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਤੇ ਤੇਰੀ ਆਵਾਜ਼ ਸੁਣ ਕੇ ਮਨ ਨੂੰ ਤਸੱਲੀ ਜਿਹੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਝੂਠ ਕਿਉਂ ਬੋਲਾਂ? ਉਂਝ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਮੈਂ ਰੋ ਲੈਂਦਾ ਹਾਂ।

ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਤੈਨੂੰ ਕੋਈ ਕੰਮ ਮਿਲਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਜੇ ਮਿਲਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਕੀ ਕੰਮ ਹੈ। ਤੇਰੀ ਮੰਮੀ ਤੋਂ ਹੀ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੈਨੂੰ ਕੋਈ ਕੰਮ ਮਿਲ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਹੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਅਤੇ ਚੀਨੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚਣ ਨਾਲ ਇਥੇ ਹੁਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਾਰਟ ਟਾਈਮ ਕੰਮ ਮਿਲਣਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਤੂੰ ਕੰਮ 'ਤੇ ਜਾਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਹ ਬੜੀ ਖੁਸ਼ੀ-ਖੁਸ਼ੀ ਦੱਸ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿ ਤੈਨੂੰ ਕਿਸੇ ਖੇਤ ਵਿਚ ਫਲ ਤੋੜਨ ਦਾ ਕੰਮ ਮਿਲ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਸੁਣ ਕੇ ਮੈਂ ਖੁਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸਾਂ ਬਲਕਿ ਮੇਰੀਆਂ ਤਾਂ ਧਾਹਾਂ ਨਿਕਲ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਫਿਰ ਤੂੰ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਭੇਜੀਆਂ ਸਨ। ਇਕ ਤਸਵੀਰ ਵਿਚ ਬਾਵਰਚੀ ਦੀ ਚਿੱਟੀ ਵਰਦੀ ਪਾਈ ਤੂੰ ਚਾਰ ਪੰਜ ਚੀਨੀ ਸਾਥੀਆਂ ਨਾਲ ਮੁਸਕਰਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤੇ ਇਕ ਹੋਰ ਤਸਵੀਰ ਵਿਚ ਤੂੰ ਨਰਮਾ ਚੁਗਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੋਣੀਆਂ ਵਾਂਗ ਗਲ ਵਿਚ ਝੋਲੀ ਜਿਹੀ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਕੋਈ ਫਲ ਤੋੜ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਸਾਰੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਨਹੀਂ ਵੇਖ ਸਕਿਆ ਸੀ ਤੇ ਕਮਰੇ ਵਿਚੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਮੈਂ ਕੰਮ ਜਾਂ ਕਿਰਤ ਕਰਨ ਨੂੰ ਮਾੜਾ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ, ਪਰ ਤੇਰੀ ਅਜੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਉਮਰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਤਾਂ ਤੇਰੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਉਮਰ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ ਇਥੇ ਤੂੰ ਪੜ੍ਹਾਈ ਹੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈਂ ਪਰ ਇਸ ਪੜ੍ਹਾਈ ਨੂੰ ਮੈਂ ਪੜ੍ਹਾਈ ਹੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦਾ। ਇਹ ਤਾਂ ਇਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਡਿਪਲੋਮਾ ਹੈ ਜੋ ਇਥੇ ਪੱਕੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਸਣ ਵਾਸਤੇ ਜ਼ਰੀਆ ਬਣਨਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਤਾਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਤੂੰ ਚੰਗੇ ਨੰਬਰਾਂ ਵਿਚ ਐਮ. ਏ. ਕਰਕੇ ਕਿਸੇ ਕਾਲਜ ਦਾ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਬਣੇ ਜਾਂ ਕੋਈ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦਾ ਇਮਤਿਹਾਨ ਪਾਸ ਕਰਕੇ ਅਫ਼ਸਰ ਲੱਗੇਂ ਪਰ ਗ੍ਰੈਜੂਏਸ਼ਨ ਵਿਚੋਂ ਫਸਟ ਡਵੀਜ਼ਨ ਆਉਣ 'ਤੇ ਵੀ ਤੂੰ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਜਾਣ ਦਾ ਮਨ ਬਣਾ ਲਿਆ ਸੀ। ਬਾਹਰ ਜਾਣ ਦੀ ਖਾਹਿਸ਼ ਦੇ ਬੀਜ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਤੇਰੇ ਮਨ ਵਿਚ ਕਦੋਂ ਬੀਜੇ ਗਏ ਸਨ।

ਤੇਰਾ ਤਰਕ ਸੀ, 'ਡੈਡੀ ਚੰਗੀਆਂ ਨੌਕਰੀਆਂ ਅੱਜਕਲ੍ਹ ਇਥੇ ਕਿੱਥੇ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ? ਕੀ ਹੈ ਇਸ ਭੁੱਖੇ ਨੰਗੇ ਮੁਲਕ ਵਿਚ? ਹਰ ਪਾਸੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਅਤੇ ਬੇਈਮਾਨੀ ਹੈ। ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਇਥੇ ਕੀੜਿਆਂ ਵਾਂਗ ਕੁਰਬਲ-ਕੁਰਬਲ ਕਰਦੀ ਫਿਰਦੀ ਹੈ। ਇਥੇ ਨਾ ਕੋਈ ਇਨਸਾਫ਼ ਹੈ ਤੇ ਨਾ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ ...। ਡੈਡੀ ਇਹ ਮੁਲਕ ਤਾਂ ਹੁਣ ਰਹਿਣ ਦੇ ਕਾਬਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ...। ਹਾਲਾਤ ਤਾਂ ਅਜੇ ਹੋਰ ਵੀ ਮਾੜੇ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਹਨ...। '

ਤੂੰ ਇਕ ਫਿਲਾਸਫਰ ਵਾਂਗ ਬੋਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਬਹੁਤੀਆਂ ਪੜ੍ਹੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦਾ ਇਹੀ ਅਸਰ ਤਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਂਝ ਤੇਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਵਿਚ ਵਜ਼ਨ ਸੀ ਤੇ ਤੂੰ ਆਪਣੇ ਭਵਿੱਖ ਬਾਰੇ ਸੋਚ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤੇ ਸ਼ਾਇਦ ਮੈਂ ਵੀ ਆਪਣੇ ਭਵਿੱਖ ਬਾਰੇ ਹੀ ਸੋਚ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਤੇਰੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੇਰਾ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਵੀਰ ਵੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਚਲਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਓਥੇ ਉਸ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਮਿਲ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਓਥੇ ਹੀ ਸੈੱਟ ਹੋ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਘਰ ਵਿਚ ਮੈਂ ਤੇ ਤੇਰੀ ਮੰਮੀ ਹੀ ਰਹਿ ਗਏ ਹਾਂ। ਏਨੀ ਵੱਡੀ ਕੋਠੀ ਅਤੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਸਿਰਫ ਦੋ। ਸਾਨੂੰ ਘਰ ਖਾਣ ਨੂੰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਦਿਨ ਤਾਂ ਡਿਊਟੀ 'ਤੇ ਬੀਤ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਰਾਤ ਬੀਤਣ ਵਿਚ ਹੀ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ। ਰਾਤ ਦੇ ਨੌਂ ਵੱਜ ਗਏ ਸਨ। ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਦੋਵੇਂ ਜੀ ਆਰਾਮ ਨਾਲ ਪਏ ਸਾਂ ਤੇ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਸਾਹਾਂ ਦੀ ਅਵਾਜ਼ ਵੀ ਸੁਣ ਸਕਦੇ ਸਾਂ। ਏ. ਸੀ. ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਠੰਢਾ ਕਮਰਾ, ਨਾ ਮੱਖੀ ਨਾ ਮੱਛਰ। ਨੀਂਦ ਫਿਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹੀ ਸੀ। ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਫੋਨ ਲਾ ਲਿਆ ਸੀ -

ਓਦੋਂ ਤੁਹਾਡੇ ਰਾਤ ਦੇ ਦੋ ਵੱਜੇ ਸਨ। ਤੂੰ ਪੈਂਤੀ ਚਾਲੀ ਕਿੱਲਿਆਂ ਵਿਚ ਬਣ ਰਹੀ ਕਿਸੇ ਫੈਕਟਰੀ ਦੇ ਅਹਾਤੇ ਵਿਚ ਬੈਠਾ ਚੌਕੀਦਾਰ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਨਿਭਾਅ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਸਰਦੀ ਵੀ ਕੜਾਕੇ ਦੀ ਸੀ। ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਤੋਂ ਇਹ ਸੁਣ ਕੇ ਕੰਬ ਗਿਆ ਸਾਂ। ਬੀ. ਏ. ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਸਾਲ ਤੱਕ ਤਾਂ ਤੂੰ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸੌਂਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੈਂ ਅਤੇ ਰਾਤ ਨੂੰ ਪਿਸ਼ਾਬ ਕਰਨ ਵੀ ਕਦੇ ਇਕੱਲਾ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਨਿਕਲਦਾ। ਮੈਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਅੱਜ ਤੂੰ ਇਕੱਲਾ ਬੇਗਾਨੇ ਮੁਲਕ 'ਚ ਠੰਢੀ ਰਾਤ ਵੇਲੇ ਉਜਾੜਾਂ ਵਿਚ ਇਕੱਲਾ ਹੈਂ।

ਫਿਰ ਮੈਨੂੰ ਨੀਂਦ ਕਿਵੇਂ ਆ ਸਕਦੀ ਸੀ?

ਤੈਨੂੰ ਗਏ ਨੂੰ ਦੋ ਸਾਲ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਤੂੰ ਤਾਂ ਕਦੇ ਇਕ ਰਾਤ ਵੀ ਘਰੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੱਟੀ। ਬੇਟੇ ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮਿਸ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਜਦੋਂ ਦੇ ਤੁਹਾਡੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ 'ਤੇ ਹਮਲੇ ਹੋਣ ਲੱਗੇ ਹਨ ਤਾਂ ਮੈਂ ਹੋਰ ਵੀ ਬੇਚੈਨ ਰਹਿਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਹਾਂ। ਦੂਜੇ ਤੀਜੇ ਦਿਨ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਸੁਰਖੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, 'ਇਕ ਹੋਰ ਭਾਰਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ 'ਤੇ ਹਮਲਾ।' ਪਰ ਤੇਰਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਡੈਡੀ ਇਹ ਇੱਕੜ ਦੁੱਕੜ ਵਾਰਦਾਤਾਂ ਤਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹੀ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਕੀ ਆਪਣੇ ਮੁਲਕ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ? ਨਾਲੇ ਇਹ ਨਸਲੀ ਵਿਤਕਰੇ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ, ਇਹ ਤਾਂ ਇਧਰਲੇ ਡਰੱਗੀ ਨਸ਼ਈ ਮੁੰਡੇ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਡਰੱਗਜ਼ ਲੈਣ ਲਈ ਪੈਸੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਇਕੱਲਾ-ਦੁਕੱਲਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਵੇਖ ਕੇ ਲੁੱਟ ਖੋਹ ਦੇ ਮਕਸਦ ਨਾਲ ਅਜਿਹੀਆਂ ਵਾਰਦਾਤਾਂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਵੈਸੇ ਇਧਰਲੇ ਲੋਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਚੰਗੇ ਹਨ। ਗੋਰੇ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪ ਮੁਸਕਰਾ ਕੇ ਬੁਲਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਆਪਣੇ ਇਧਰੋਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚੋਂ ਗਏ ਮੁੰਡੇ ਤਾਂ ਉਂਝ ਹੀ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਸੜ-ਬਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਆਪਣੇ ਮੁੰਡੇ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਤਾਂ ਹੁੱਲੜਬਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਵੀ ਬਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ। ਗੋਰਿਆਂ ਦੇ ਚੱਲ ਰਹੇ ਸਮਾਗਮਾਂ ਵਿਚ ਵੜ ਕੇ ਚੀਕਣ ਲੱਗਦੇ ਹਨ, 'ਸਿੰਘ ਇਜ਼ ਕਿੰਗ, ਸਿੰਘ ਇਜ਼ ਕਿੰਗ।'

ਬਾਹਰਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਬੇਹਿਸਾਬੀ ਆਮਦ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਵਾਸਤੇ ਇਥੋਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਿਯਮ ਸਖ਼ਤ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਡੈਡੀ ਹੁਣ ਇਥੇ ਪੀ. ਆਰ. ਮਿਲਣੀ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੋ ਗਈ ਹੈ, ਅਨੇਕਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਖ਼ਤਰੇ ਵਿਚ ਹੈ। ਬਹੁਤੇ ਤਾਂ ਵਾਪਸ ਮੁੜ ਰਹੇ ਹਨ ਜਾਂ ਮੁੜਨ ਦੀਆਂ ਸਲਾਹਾਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਰ ਡੈਡੀ ਮੈਂ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਆ ਰਿਹਾ। ਮੈਂ ਟੀ. ਆਰ. ਪਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਤੇ ਫਿਰ ਪੀ. ਆਰ. ਲੈਣ ਵਿਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਜਾਵਾਂਗਾ। ਤੁਸੀਂ ਚਿੰਤਾ ਨਾ ਕਰਿਆ ਕਰੋ। ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਫੋਨ 'ਤੇ ਹੀ ਗੱਲ ਕਰ ਲਿਆ ਕਰੋ।

ਫੋਨ 'ਤੇ ਮੈਂ ਕੀ ਗੱਲ ਕਰਾਂ? ਤੂੰ ਪੁੱਛਦਾ ਹੈਂ ਡੈਡੀ ਕੋਈ ਨਵੀਂ ਤਾਜ਼ੀ? ਮੈਂ ਕੀ ਦੱਸਾਂ? ਕੁਝ ਵੀ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਬਦਲਿਆ। ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਹੈ। ਕੋਈ ਨਵੀਂ ਤਾਜ਼ੀ ਨਹੀਂ। ਫਿਰ ਤੂੰ ਆਪਣੀ ਮੰਮੀ ਨਾਲ ਫੋਨ 'ਤੇ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈਂ। ਉਹ ਨਿੱਕੀਆਂ-ਨਿੱਕੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦੱਸੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਮੈਂ ਕੋਲ ਬੈਠਾ ਸੁਣਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹਾਂ। ਇਹ ਨਿੱਕੀਆਂ-ਨਿੱਕੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਹੀ ਸ਼ਾਇਦ ਤੇਰੇ ਲਈ ਨਵੀਆਂ ਤਾਜ਼ੀਆਂ ਹੋਣ।

ਤੇਰੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਇਕ ਟੋਟਕਾ ਸੁਣਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਸਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨਾਲ ਬਿਨਾਂ ਪੈਸੇ ਖਰਚੇ ਉਸ ਦਾ ਹਾਲ-ਚਾਲ ਜਾਣ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਆਪਣਾ ਦੱਸ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਉਸ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਇਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਮਿਸ ਕਾਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਵੀ ਅੱਗੋਂ ਮਿਸ ਕਾਲ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਭਾਵ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਠੀਕ ਠਾਕ ਹੈ। ਹਾਂ ਜੇ ਕਦੇ ਕੋਈ ਖਾਸ ਗੱਲ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਦੂਸਰੀ ਵਾਰ ਕਾਲ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਆਪਾਂ ਵੀ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਕਰਿਆ ਕਰਾਂਗੇ। ਤੂੰ ਹੱਸ ਕੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਡੈਡੀ ਆਪਾਂ ਏਨੇ ਗਏ ਗੁਜ਼ਰੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਕਿ ਫੋਨ ਕਾਲ ਵੀ ਨਾ ਕਰ ਸਕੀਏ। ਤੈਨੂੰ ਇਥੇ ਆ ਕੇ ਪਤਾ ਲੱਗ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਫੋਨ ਕਰਨਾ ਇਕ ਫਜ਼ੂਲ ਖਰਚੀ ਹੈ, ਨਾਲੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਵੀ ਤੇ ਨਹੀਂ ਨਾ ਹੁੰਦੀ। ਤੇ ਫਿਰ ਤੂੰ ਆਪ ਹੀ ਸਵੇਰੇ ਮੈਨੂੰ ਮਿਸ ਕਾਲ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਿਆ ਸੀ। ਹੁਣ ਤੂੰ ਪਿਛਲੇ ਚਾਰ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਮਿਸ ਕਾਲ ਕਰਨੀ ਬੰਦ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੇਰਾ ਕੰਮ 'ਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਹੋ ਗਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਭਾਵ ਤੂੰ ਜੌਬ 'ਤੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈਂ। ਤੁਸੀਂ ਵਿਦੇਸ਼ ਗਿਆਂ ਨੇ ਦਿਹਾੜੀ ਜਾਣ ਨੂੰ ਕਿੰਨਾ ਸੋਹਣਾ ਨਾਂਅ ਦਿੱਤਾ ਹੈ -ਜੌਬ 'ਤੇ ਗਏ ਹੋਣ ਦਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭੁਲੇਖਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਤੁਸੀਂ ਕੋਈ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋਵੋ। ਫਿਰ ਤੁਸੀਂ ਜੌਬਾਂ ਦੇ ਨਾਂਅ ਵੀ ਬੜੇ ਸੋਹਣੇ ਰੱਖੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਤੂੰ ਅਤੇ ਤੇਰਾ ਸਾਥੀ ਜਦੋਂ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਵਿਚ ਪਲੇਟਾਂ ਸਾਫ ਕਰਨ ਜਾਂਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸੀ ਤਾਂ ਤੇਰੀ ਮੰਮੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ 'ਡਿਸ਼-ਵਾਸ਼' ਦੀ ਜੌਬ ਮਿਲ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਪੂਰੀ ਖੁਸ਼ ਸੀ। ਤੁਹਾਡਾ ਇਕ ਸਾਥੀ ਕਾਰ ਵਾਸ਼ ਦੀ ਜੌਬ 'ਤੇ ਲੱਗਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਤੇਰੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕੁਕਰੀ ਦੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤੈਨੂੰ ਇਹੀ ਜੌਬ ਮਿਲਣੀ ਸੀ। ਤਰੱਕੀ ਹੋਣ 'ਤੇ ਵੇਟਰ ਦੀ ਜੌਬ ਮਿਲ ਜਾਵੇਗੀ ਤੇ ਫਿਰ ਅਗਲੀ ਤਰੱਕੀ ਸ਼ੈਫ ਦੀ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਤੂੰ ਭਾਵ ਵੱਡਾ ਸ਼ੈਫ ਵੀ ਬਣ ਜਾਵੇਂ ਪਰ ਮੇਰੇ ਮਨ ਨੂੰ ਤਸੱਲੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਤਾਂ ਮਨ ਨੂੰ ਖੋਹ ਪੈਂਦੀ ਹੈ।

ਮੈਂ ਤਾਂ ਤੇਰੇ ਬਾਹਰ ਜਾਣ ਦੇ ਫ਼ੈਸਲੇ ਦੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਸੀ ਪਰ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਦੋ ਵੋਟਾਂ ਸਨ ਤੇ ਮੈਂ ਇਕੱਲਾ। ਬੇਟਾ ਤੇਰੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੇਰੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਨੱਕ ਦੇ ਦੋਵਾਂ ਪਾਸਿਆਂ ਦੀਆਂ ਰੇਖਾਵਾਂ ਦੀ ਗਹਿਰਾਈ ਹੋਰ ਡੂੰਘੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਦਾੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਕਲਫ ਲਾਉਣ ਵਿਚ ਵੀ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਕਈ ਕਈ ਦਿਨ ਘਾਲੋਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਕਲਫ ਲਾਉਣ ਦਾ ਵੀ ਅਜੀਬ ਝੰਜਟ ਹੈ, ਅੱਜ ਕਲਫ ਲਾਓ ਤੇ ਤੀਜੇ ਦਿਨ ਹੀ ਦਾੜ੍ਹੀ ਦੇ ਵਾਲ ਜੜ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਚਿੱਟੇ ਦਿਸਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕੀੜੀਆਂ ਨੇ ਆਂਡੇ ਦਿੱਤੇ ਹੋਣ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਹੀ ਮੈਂ ਹਫ਼ਤੇ ਵਿਚ ਦੋ ਵਾਰ ਦਾੜ੍ਹੀ ਰੰਗਦਾ ਸੀ। ਪਰ ਹੁਣ ਮੈਂ ਬਹੁਤੀ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਜਦੋਂ ਤੂੰ ਤੀਜੀ ਚੌਥੀ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਦਾ ਸੈਂ ਤਾਂ ਇਕ ਦਿਨ ਮੈਨੂੰ ਦੱਸ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਡੈਡੀ ਸਾਡੀ ਜਮਾਤ ਦੇ ਮੁੰਡੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਤੇਰਾ ਡੈਡੀ ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਾਰੇ ਬੰਦਿਆਂ ਤੋਂ ਸੋਹਣੀ ਪੱਗ ਬੰਨ੍ਹਦਾ ਹੈ। ਗੱਲ ਵੀ ਠੀਕ ਸੀ। ਪਰ ਹੁਣ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਂਗ ਪੱਗ ਦੇ ਲੜ ਚਿਣੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੇ ਢਿੱਲੇ ਰਹਿ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਮੈਂ ਬੁੜ੍ਹਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਬੇਟੇ... ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਬੁੜ੍ਹਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਕਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਚਾਹਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਬੁੜ੍ਹਾ ਹੋਵਾਂ। ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਵੀ ਬੁੜ੍ਹਾ ਹੋਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ। ਜਦੋਂ ਮੇਰੀ ਦਾੜ੍ਹੀ ਵਿਚ ਸਫੈਦ ਵਾਲ ਆਉਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਏ ਤਾਂ ਮੈਂ ਦਾੜ੍ਹੀ ਰੰਗਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਸੀ। ਚਾਲੀ ਸਾਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੇਰੀ ਨੇੜੇ ਦੀ ਨਿਗਾ ਘਟੀ ਸੀ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਐਨਕ ਲਵਾਉਣੀ ਪਈ। ਮੈਂ ਨਜ਼ਰ ਦੀ ਐਨਕ ਵੀ ਰੰਗਦਾਰ ਸ਼ੀਸ਼ਿਆਂ ਵਾਲੀ ਹੀ ਲਵਾਈ। ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਲਗਦਾ ਕਿ ਮੇਰੀ ਨਿਗਾ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੈ। ਫਿਰ ਮੇਰੀਆਂ ਪਿਛਲੀਆਂ ਦੋ ਜਾੜ੍ਹਾਂ ਨਿਕਲ ਗਈਆਂ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵੀ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲਗਦਾ। ਮੇਰਾ ਸਰੀਰ ਵੀ ਭਾਰਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਤੇ ਮੈਂ ਪੰਜਾਹ ਸਾਲ ਦਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸਾਂ ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਹਾਂ ਜਿਵੇਂ ਪੱਚੀਆਂ ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਭੱਜ ਸਕਦਾ ਹਾਂ। ਵਾਲੀਬਾਲ ਖੇਡ ਸਕਦਾ ਹਾਂ। ਮੇਰੇ 'ਤੇ ਉਮਰ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਕ ਵਾਰ ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਵੱਡੇ ਵੀਰ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਕਾਲਜ ਗਿਆ ਸੀ। ਓਥੇ ਸਾਰੇ ਹੀ ਸਾਨੂੰ ਭਰਾ ਸਮਝ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਹ ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਡੈਡੀ ਹਨ ਜਦੋਂ ਤੇਰੇ ਵੀਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੜੀ ਹੈਰਾਨੀ ਹੋਈ ਸੀ।

ਉਮਰ ਦੇ ਛੇਵੇਂ ਦਹਾਕੇ ਵਿਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਵੀ ਮੈਂ ਜਵਾਨ ਸਾਂ। ਪਰ ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਜਦੋਂ ਦਾ ਤੂੰ ਗਿਆ ਹੈਂ ਮੈਂ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਬੁੱਢਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਹੁਣ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਮੇਰੇ ਮੂਹਰਲੇ ਉਪਰਲੇ ਦੋਵੇਂ ਦੰਦ ਹਿੱਲਣ ਲੱਗ ਪਏ ਹਨ। ਮੈਂ ਇਹ ਸੋਚ ਕੇ ਡਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਦੰਦ ਨਿਕਲ ਗਏ ਤਾਂ ਮੈਂ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਲੱਗਾਂਗਾ? ਬੁੜ੍ਹਾ? ਮੈਂ ਬੁੜ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਦਿਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ। ਨਵੇਂ ਦੰਦ ਲਵਾ ਲਵਾਂਗਾ ਪਰ ਕੁਝ ਦਿਨ ਤਾਂ ਫਿਰ ਵੀ ਲੱਗਣਗੇ ਹੀ। ਕੀ ਮੈਂ ਓਦੋਂ ਸ਼ੀਸ਼ਾ ਵੇਖ ਸਕਾਂਗਾ?

ਹੁਣ ਤੈਨੂੰ ਰਾਤ ਵਾਲਾ ਸੁਪਨਾ ਦੱਸਦਾ ਹਾਂ। ਸੁਪਨਾ ਦੱਸਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਕ ਗੱਲ ਹੋਰ ਦੱਸ ਦੇਵਾਂ ਤੇਰੇ ਤੇ ਤੇਰੇ ਵੱਡੇ ਭਰਾ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਦਾ ਫਾਸਲਾ ਹੈ। ਸਾਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਯਾਨੀ ਤੇਰੇ ਸਵਰਗਵਾਸੀ ਦਾਦਾ ਦਾਦੀ ਜੀ, ਮੈਂ ਅਤੇ ਤੇਰੀ ਮੰਮੀ ਸਾਰਾ ਸਮਾਂ ਤੇਰੇ ਵੀਰ ਦੇ ਅੱਗੇ ਪਿੱਛੇ ਫਿਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ। ਤੇਰੇ ਜਨਮ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੇਰੀ ਮੰਮੀ ਨੇ ਕਹਿਣਾ ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਇਸ ਬੱਚੇ ਦਾ ਮੋਹ ਹੀ ਨਹੀਂ ਆਉਣਾ। ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਜਾਪਦਾ ਸੀ। ਆਪਾਂ ਨੂੰ ਦੂਸਰਾ ਬੱਚਾ ਲੈਣਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਆਖਦਾ, ਤੇਰਾ ਜਨਮ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਤੈਨੂੰ ਵੀ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਲੱਗੇ। ਕਈ ਵਾਰ ਤਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਪਦਾ ਕਿ ਤੈਨੂੰ ਅਸੀਂ ਵੱਡੇ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

ਹਾਂ, ਰਾਤ ਦਾ ਸੁਪਨਾ ਦੱਸਦਾ ਹਾਂ । ਆਪਾਂ ਕਈ ਜਣੇ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਵਾਲੇ ਪੁਰਾਣੇ ਘਰ ਵਿਚ ਇਕੱਠੇ ਬੈਠੇ ਹਾਂ। ਸ਼ਾਇਦ ਤੇਰੇ ਦਾਦਾ-ਦਾਦੀ ਵੀ ਹਨ। ਤੂੰ ਇਥੇ ਅੱਠ ਨੌਂ ਸਾਲ ਦਾ ਗੋਲ ਮਟੋਲ ਬਾਲਕ ਹੈਂ ਪਰ ਤੇਰਾ ਚਿਹਰਾ ਉਹ ਨਹੀਂ ਜੋ ਅੱਠ ਨੌਂ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਤੇਰਾ ਹੋਇਆ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਇਕ ਉੱਚੀ ਲੰਮੀ ਗੋਰੀ ਚਿੱਟੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਔਰਤ ਆ ਕੇ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਸਾਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਇਸ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਮੈਂ ਇਸ ਨੂੰ ਲੈ ਜਾਂਦੀ ਹਾਂ। ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਉਹ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਔਰਤ ਤੈਨੂੰ ਆਪਣੀ ਗੋਦੀ ਚੁੱਕ ਲੈਂਦੀ ਹੈ। ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਤੇਰੀਆਂ ਲਮਕ ਰਹੀਆਂ ਲੱਤਾਂ ਵਧਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਹੇਠਾਂ ਲੱਗ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਤੂੰ ਮੇਰੀ ਗੋਦੀ ਵਿਚ ਆ ਬੈਠਦਾ ਹੈਂ ਤੇ ਫਿਰ ਛੋਟਾ ਬੱਚਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈਂ। 'ਮੇਰੇ ਡੈਡੀ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਸੱਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਹਨ।' ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਤੂੰ ਮੇਰੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਹੱਥ ਫੇਰਨ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈਂ। 'ਡੈਡੀ ਤੁਸੀਂ ਵੱਡੇ ਹੋ ਗਏ ਹੋ।' ਤੂੰ ਮੇਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਅੱਖਾਂ ਪਾ ਕੇ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈਂ ।

'ਹਾਂ ਬੇਟੇ ਮੈਂ ਵੱਡਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹਾਂ। ਵੱਡਾ ਨਹੀਂ, ਬੁੜ੍ਹਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹਾਂ ਬੇਟਾ।' ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਮੈਂ ਰੋਣ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ। ਬਹੁਤ ਹੀ ਰੋਂਦਾ ਹਾਂ। ਤੂੰ ਮੇਰੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਹੱਥ ਫੇਰਨ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈਂ ਤੇ ਹੱਥ ਫੇਰਦਾ ਫੇਰਦਾ ਮੇਰੇ ਦੋਵੇਂ ਉੱਪਰਲੇ ਮੂਹਰਲੇ ਦੰਦ ਪੱਟ ਕੇ ਆਪਣੀ ਹਥੇਲੀ 'ਤੇ ਰੱਖ ਲੈਂਦਾ ਹੈਂ ਤੇ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈਂ, 'ਲਓ ਡੈਡੀ ਹੁਣ ਤੁਸੀ ਸੱਚਮੁੱਚ ਹੀ ਬੁੜ੍ਹੇ ਹੋ ਗਏ ਹੋ। ਮਾਈ ਡੈਡ ਇਜ਼ ਐਨ ਓਲਡ ਮੈਨ ਨਾਓ।'

ਮੇਰੀ ਜਾਗ ਖੁੱਲ੍ਹ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਸੇ ਵਕਤ ਮੇਰਾ ਸੱਜਾ ਹੱਥ ਦੰਦਾਂ ਨੂੰ ਟੋਹ ਕੇ ਵੇਖਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਤਾਂ ਅਜੇ ਬਰਕਰਾਰ ਹਨ.... ....।

ਸਿਹਤ ਸੰਸਾਰ

ਬੱਚਿਆਂ 'ਚ ਵੱਧਦੀ ਮੋਬਾਈਲ ਦੀ ਆਦਤ

ਕਿਵੇਂ ਰੱਖੀਏ ਖਿਆਲ?

ਲੇਖਕ : ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਵਿਜੈ ਕੁਮਾਰ
ਮੋਬਾਈਲ : 98726- 27136

ਕੁਲਬੀਰ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਜਮਾਤ ਤੋਂ ਹੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਹੁਸ਼ਿਆਰ ਸੀ। ਉਹ ਹਰ ਜਮਾਤ ਵਿਚ ਪਹਿਲੇ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਆਉਂਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਸਾਰੇ ਅਧਿਆਪਕ ਉਸ ਦੇ ਪੜ੍ਹਾਈ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਹੁਸ਼ਿਆਰ ਹੋਣ ਦੀ ਬਹੁਤ ਤਾਰੀਫ਼ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਨਾਲਾਇਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਮਿਹਨਤੀ ਹੋਣ ਦੀ ਉਦਹਾਰਨ ਦਿੰਦੇ ਸਨ। ਅੱਠਵੀਂ ਜਮਾਤ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚਣ 'ਤੇ ਉਸਦੀ ਦੋਸਤੀ ਕੁਝ ਅਜਿਹੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਹੋ ਗਈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਰ ਵੇਲੇ ਮੋਬਾਈਲ ਚਲਾਉਣ ਅਤੇ ਵੇਖਣ ਦੀ ਭੈੜੀ ਆਦਤ ਸੀ। ਉਸ ਉੱਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਅਸਰ ਇਸ ਲਈ ਵੀ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਖੇਡਣ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਹੀ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਜਦੋਂ ਕਦੇ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖੇਡਣ ਬਲਾਉਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਾਪਾ ਦੇ ਮੋਬਾਈਲ 'ਤੇ ਕਦੇ ਗੇਮਾਂ ਖੇਡ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ ਤੇ ਕਦੇ ਕਾਰਟੂਨ ਦੇਖ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ। ਸ਼ੁਰੂ-ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹਰ ਵੇਲੇ ਮੋਬਾਈਲ ਵਿਚ ਰੁੱਝੇ ਰਹਿਣਾ ਚੰਗਾ ਨਾ ਲੱਗਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਇਕ ਦਿਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਮਲਕੀਅਤ ਨਾਂਅ ਦੇ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ, ਯਾਰ ਮਲਕੀਅਤ! ਮੈਂ ਜਦੋਂ ਵੀ ਤੁਹਾਡੇ ਘਰ ਤੈਨੂੰ ਬੁਲਾਉਣ ਆਉਂਦਾ ਹਾਂ ਤੂੰ ਮੋਬਾਈਲ 'ਤੇ ਹੀ ਲੱਗਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਤੈਨੂੰ ਤੇਰੇ ਮੰਮੀ ਪਾਪਾ ਨਹੀਂ ਖਿਝਦੇ? ਤੇਰੇ ਪਾਪਾ ਤੈਨੂੰ ਮੋਬਾਈਲ ਦੇ ਦਿੰਦੇ ਹਨ? ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੂੰ ਪੜ੍ਹਦਾ ਵੀ ਨਹੀਂ, ਤਾਂ ਹੀ ਤਾਂ ਤੂੰ ਪੜ੍ਹਾਈ ਵਿਚ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੈਂ। ਮਲਕੀਅਤ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਅੱਗੋਂ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ, ਯਾਰ, ਪਾਪਾ ਮੈਨੂੰ ਮੋਬਾਈਲ ਦਿੰਦੇ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਮੈਂ ਮੰਮੀ ਦੇ ਮਗਰ ਪੈ ਕੇ ਆਪਣਾ ਮੋਬਾਈਲ ਹੀ ਲੈ ਲਿਆ ਹੈ। ਮੰਮੀ ਪਾਪਾ ਮੋਬਾਈਲ ਵੇਖਣ ਤੋਂ ਡਾਂਟਦੇ ਹਨ ਪਰ ਮੈਂ ਮੋਬਾਈਲ ਉਦੋਂ ਵੇਖਦਾ ਹਾਂ ਜਦੋਂ ਉਹ ਘਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਮੇਰੇ ਸਾਰੇ ਦੋਸਤਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮੰਮੀ, ਪਾਪਾ ਜਾਂ ਫੇਰ ਦਾਦਾ ਜੀ ਦੇ ਖਹਿੜੇ ਪੈ ਕੇ ਮੋਬਾਈਲ ਲੈ ਲਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਵੀ ਆਪਣੇ ਮੋਬਾਈਲ 'ਤੇ ਗੇਮਾਂ ਖੇਡਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਫੇਰ ਕਾਰਟੂਨ ਵੇਖਦੇ ਹਨ।

ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਕੁਲਬੀਰ 'ਤੇ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਅਸਰ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਉਸਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਮੋਬਾਈਲ 'ਤੇ ਗੇਮਾਂ ਖੇਡਣੀਆਂ ਅਤੇ ਕਾਰਟੂਨ ਵੇਖਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਉਹ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮੰਮੀ ਪਾਪਾ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਵੱਡੀ ਭੈਣ ਦਾ ਮੋਬਾਈਲ ਵੇਖਣ ਦੀ ਆਦਤ ਪੈ ਗਈ। ਉਸ ਦੇ ਮੰਮੀ-ਪਾਪਾ ਜਦੋਂ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਮੋਬਾਈਲ ਵੇਖਣ ਤੋਂ ਰੋਕਦੇ, ਉਹ ਰੋਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦਾ, ਖਾਣਾ ਖਾਣ ਤੋਂ ਨਾਂਹ ਕਰ ਦਿੰਦਾ, ਰੁੱਸ ਕੇ ਬੈਠ ਜਾਂਦਾ। ਕਦੇ-ਕਦੇ ਤਾਂ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਵੀ ਮਨ੍ਹਾਂ ਕਰ ਦਿੰਦਾ। ਉਸ ਦੇ ਮੰਮੀ ਪਾਪਾ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਈ ਵਾਰ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਸਮਝਾਉਣ ਦਾ ਯਤਨ ਵੀ ਕੀਤਾ ਪਰ ਉਸ ਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮੋਬਾਈਲ ਵੇਖਣ ਦੀ ਮਾੜੀ ਆਦਤ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸੁਧਾਰ ਨਹੀਂ ਆਇਆ। ਇਕ ਦਿਨ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਜਨਮ ਦਿਨ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਦਾਦਾ ਜੀ ਨੂੰ ਮਨਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਲਈ ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ ਲੈ ਲਿਆ। ਹੁਣ ਤਾਂ ਉਹ ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਆਉਂਦਿਆਂ ਹੀ ਆਪਣਾ ਮੋਬਾਈਲ ਕੱਢ ਕੇ ਵੇਖਣ ਬੈਠ ਜਾਂਦਾ। ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਉਸ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਵਿਚੋਂ ਦਿਲਚਸਪੀ ਘਟਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਵਿਚ ਪਿਛੜਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਸ ਦੇ ਟੈਸਟ ਖ਼ਰਾਬ ਹੋਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਏ। ਉਸ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕ ਹੈਰਾਨ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਏ ਕਿ ਚੰਗਾ ਭਲਾ ਬੱਚਾ ਪੜ੍ਹਾਈ ਵਿਚ ਪਿਛੜਣ ਕਿਉਂ ਲੱਗ ਪਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਗਣਿਤ ਵਾਲੇ ਅਧਿਆਪਕ ਤਾਂ ਹੈ ਹੀ ਬਹੁਤ ਸਖ਼ਤ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਾਪਾ ਨੂੰ ਸਕੂਲ ਬੁਲਾ ਕੇ ਲਿਆਵੇ। ਉਹ ਕਈ ਦਿਨ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਟਾਲਦਾ ਰਿਹਾ ਕਿ ਉਸਦੇ ਪਾਪਾ ਘਰ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਉਹ ਬਾਹਰ ਗਏ ਹੋਏ ਹਨ।

ਪਰ ਇਕ ਦਿਨ ਉਸ ਦੇ ਸਕੂਲ ਦਾ ਚਪੜਾਸੀ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਜਮਾਤ ਵਿਚੋਂ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਬੁਲਾ ਕੇ ਲੈ ਗਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿਚ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਡਰਦਾ ਹੋਇਆ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ। ਦਫ਼ਤਰ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਪਾਪਾ ਨੂੰ ਬੈਠੇ ਵੇਖ ਕੇ ਤਾਂ ਉਹ ਹੋਰ ਵੀ ਘਬਰਾ ਗਿਆ। ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ, ਬੇਟਾ, ਤੂੰ ਤਾਂ ਕਹਿੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਤੇਰੇ ਪਾਪਾ ਬਾਹਰ ਗਏ ਹੋਏ ਹਨ। ਕਈ ਦਿਨ ਤੋਂ ਤੇਰੇ ਅਧਿਆਪਕ ਤੇਰੇ ਬਾਰੇ ਇਹ ਕਹਿ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ਤੂੰ ਦਿਨੋ ਦਿਨ ਪੜ੍ਹਾਈ ਵਿਚ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੁੰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈਂ। ਤੇਰੇ ਪਾਪਾ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਤੈਨੂੰ ਹਰ ਵੇਲੇ ਮੋਬਾਈਲ ਵੇਖਣ ਦੀ ਆਦਤ ਪੈ ਗਈ ਹੈ। ਇਕ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ ਸਤੰਬਰ ਟੈਸਟ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਹੜੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਜਮਾਤ ਟੈਸਟਾਂ ਵਿਚ ਚੰਗੇ ਅੰਕ ਨਹੀਂ ਆਉਣਗੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਤੰਬਰ ਟੈਸਟ ਵਿਚ ਬੈਠਣ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਕੁਲਬੀਰ ਨੂੰ ਹੁਣ ਸਮਝ ਪੈ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮੋਬਾਈਲ ਵੇਖਣ ਦੀ ਆਦਤ ਕਾਰਨ ਉਸ ਨੂੰ ਝੂਠ ਬੋਲਣਾ ਪਿਆ, ਉਹ ਪੜ੍ਹਾਈ ਵਿਚ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਤੋਂ ਝਾੜ ਖਾਣੀ ਪਈ। ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਉਸਦੇ ਪਾਪਾ ਨੂੰ ਈ-ਮੇਲ ਕਰਕੇ ਸਕੂਲ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਮਨ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਸੁਨੇਹਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮੋਬਾਈਲ ਵੇਖਣ ਦੀ ਆਦਤ ਬਦਲਣੀ ਪਵੇਗੀ।

ਨਾਸ਼ਤਾ ਨਾ ਕਰਨਾ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ ਤੁਹਾਡੇ ਵਜ਼ਨ ਨੂੰ

ਸਪੈਨਿਸ਼ ਨਿਊਟ੍ਰੀਸ਼ੀਅਨ ਖੋਜਕਰਤਾਵਾਂ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਖੋਜ ਅਨੁਸਾਰ ਜਿਹੜੇ ਬੱਚੇ ਨਾਸ਼ਤਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਭਾਰ ਵੱਧ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵਧੇਰੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਖੋਜਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਨਾਸ਼ਤੇ ਅਤੇ ਭਾਰ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਵਿਚ ਕੀ ਸੰਬੰਧ ਹੈ, ਹਾਲੇ ਵੀ ਖੋਜ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰ ਫਿਲਹਾਲ ਇਸ ਸਪੈਨਿਸ਼ ਖੋਜ ਵਿਚ 2 ਸਾਲ ਤੋਂ 25 ਸਾਲ ਤਕ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ 5000 ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਖਾਣ ਦੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਜੋ ਵਿਅਕਤੀ ਮੋਟਾਪੇ ਤੋਂ ਪੀੜਿਤ ਪਾਏ ਗਏ, ਉਹ ਵਧੇਰੇ ਉਹੀ ਲੋਕ ਸਨ ਜੋ ਨਾਸ਼ਤਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਖੋਜ ਅਨੁਸਾਰ ਨਾਸ਼ਤਾ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਸ਼ਤੇ ਵਿਚ ਫਲ, ਅਨਾਜ ਅਤੇ ਦੁੱਧ ਤੋਂ ਬਣੇ ਖਾਦ ਪਦਾਰਥ ਜ਼ਰੂਰ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਬ੍ਰੇਕਫਾਸਟ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਾਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਵਧਦਾ ਕੋਲੈਸਟ੍ਰੋਲ

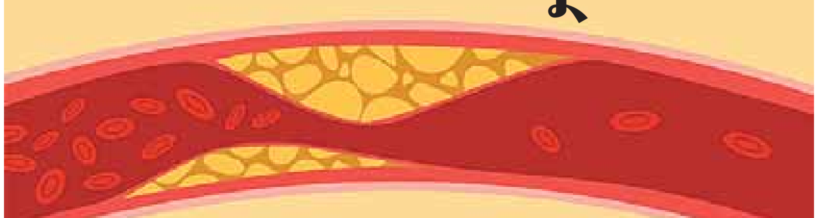

ਕੀ ਖਾਈਏ, ਕੀ ਨਾ ਖਾਈਏ

ਸੋਨੀ ਮਲਹੋਤਰਾ

ਕੋਲੈਸਟ੍ਰੋਲ ਦਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਧਣਾ ਕਈ ਗੰਭੀਰ ਰੋਗਾਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦਿਲ ਦੇ ਰੋਗ ਲਈ ਤਾਂ ਕੋਲੈਸਟ੍ਰੋਲ ਦਾ ਵਧਣਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਦਿਲ ਦੇ ਰੋਗੀ ਬਹੁਤ ਹੀ ਘੱਟ ਤੇਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਅਣਜਾਣੇ ਵਿਚ ਉਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਾਣ ਵਾਲੇ ਪਦਾਰਥ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕੋਲੈਸਟ੍ਰੋਲ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਚੀਨੀ, ਮੈਦਾ, ਲਾਲ ਮੀਟ, ਕੋਲਡ ਡ੍ਰਿੰਕਸ, ਫਾਸਟ ਫੂਡ ਆਦਿ।

ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਡਾ ਭਾਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੋਲੈਸਟ੍ਰੋਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਿ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਕੋਲੈਸਟ੍ਰੋਲ ਦੇ ਪੱਧਰ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਮਾਹਿਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੋਲੈਸਟ੍ਰੋਲ 'ਤੇ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨ ਲਈ ਤੁਸੀਂ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦਿਓ :

- ਮੀਟ, ਚਿਕਨ ਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਮੱਛੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ। ਅੰਡੇ ਦੇ ਪੀਲੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾ ਕਰੋ। ਪ੍ਰਾਨ, ਕ੍ਰੈਬਸ ਆਦਿ ਸੀ-ਫੂਡ ਨਾਲ ਵੀ ਕੋਲੈਸਟ੍ਰੋਲ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾ ਕਰੋ।
- ਵਨਸਪਤੀ ਘਿਓ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾ ਕਰੋ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਟ੍ਰਾਂਸ ਫੈਟੀ ਐਸਿਡ ਦਾ ਸਰੋਤ ਹੈ, ਜੋ ਸਿਹਤ ਲਈ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ।
- ਪਨੀਰ, ਮੱਖਣ, ਕ੍ਰੀਮ, ਚੀਜ਼ ਤੇ ਤਲੇ ਹੋਏ ਖਾਣ ਵਾਲੇ ਪਦਾਰਥ ਨਾ ਲਓ।
- ਮੈਦੇ ਤੋਂ ਬਣੇ ਖਾਣ ਵਾਲੇ ਪਦਾਰਥ ਇੰਸੁਲਿਨ ਦੇ ਸੰਤੁਲਨ ਵਿਚ ਰੁਕਾਵਟ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਕੋਲੈਸਟ੍ਰੋਲ ਵਧਦਾ ਹੈ। ਨਾਲ ਹੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਫਾਈਬਰ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨਾ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
- ਅਲਕੋਹਲ ਦਾ ਸੇਵਨ ਨਾ ਕਰੋ।
- ਫਾਈਬਰ ਵਾਲੇ ਆਟੇ ਤੇ ਬ੍ਰੈੱਡ ਆਦਿ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਅੰਤੜੀਆਂ 'ਚੋਂ ਚਰਬੀ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਵਿਚ ਸਹਾਇਕ ਬਣਦਾ ਹੈ।
- ਸੋਇਆ ਦੇ ਬਣੇ ਖਾਣ ਵਾਲੇ ਪਦਾਰਥ ਜਿਵੇਂ ਸੋਇਆ ਆਟਾ, ਦੁੱਧ ਆਦਿ ਕੋਲੈਸਟ੍ਰੋਲ ਦੇ ਪੱਧਰ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਦੇ ਹਨ।
- ਜੈਤੂਨ ਦਾ ਤੇਲ ਤੇ ਮੱਕੀ ਦਾ ਤੇਲ ਆਦਿ ਦਿਲ ਲਈ ਚੰਗੇ ਮੰਨੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਤੇਲ ਹਨ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੀਮਿਤ ਮਾਤਰਾ ਵਿਚ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ।
- ਫਲਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਛਿਲੜ ਸਮੇਤ ਕਰੋ, ਕਿਉਂਕਿ ਛਿਲੜਾਂ ਵਿਚ ਪੈਕਟਿਨ ਫਾਈਬਰ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕੋਲੈਸਟ੍ਰੋਲ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ 'ਚ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।
- ਧਨੀਆ, ਮੇਥੀਦਾਣਾ ਤੇ ਕੜ੍ਹੀਪੱਤਾ ਕੋਲੈਸਟ੍ਰੋਲ ਦੇ ਪੱਧਰ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਦੇ ਹਨ।
- ਅਦਰਕ ਤੇ ਲਸਣ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵੀ ਕੋਲੈਸਟ੍ਰੋਲ ਦੇ ਪੱਧਰ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਦੀ ਹੈ।
- ਕੋਲੈਸਟ੍ਰੋਲ ਦੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਕੰਟਰੋਲ ਰੱਖਣ ਵਿਚ ਕਸਰਤ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਬੁਰੇ ਕੋਲੈਸਟ੍ਰੋਲ ਦੇ ਪੱਧਰ ਵਿਚ ਤਾਂ ਕਮੀ ਲਿਆਉਂਦੀ ਹੀ ਹੈ, ਨਾਲ ਹੀ ਚੰਗੇ ਕੋਲੈਸਟ੍ਰੋਲ ਐਚ. ਡੀ. ਐਲ. ਦੇ ਪੱਧਰ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਲਗਾਤਾਰ ਕਸਰਤ ਕਰੋ।

ਦਵਾਈ ਵੀ ਹੈ ਗਾਂ ਦੇ ਦੁੱਧ ਦਾ ਘਿਉ

ਵਜਿੰਦਰ ਕੋਹਲੀ

- ਗਉ-ਘ੍ਰਿਤ ਨੂੰ ਆਯੁਰਵੇਦ ਵਿਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਲੈਸਟੋਲ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਘੱਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਥੋੜ੍ਹਾ ਪੀਲੇ ਰੰਗ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਪਚਣਯੋਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਗਾਂ ਦੇ ਦੁੱਧ ਦਾ ਘਿਉ ਖਾਣ ਨਾਲ ਭਾਰੀਪਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਗਾਂ ਦੇ ਘਿਉ ਨੂੰ ਕਈ ਭਿਆਨਕ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਵਿਚ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
- ਜੇਕਰ ਹੱਥਾਂ ਪੈਰਾਂ ਦੀਆਂ ਤਲੀਆਂ ਵਿਚ ਜਲਣ ਹੁੰਦੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਗਾਂ ਦਾ ਘਿਓ ਮਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਬੜੀ ਜਲਦੀ ਆਰਾਮ ਮਿਲੇਗਾ।
- ਸਿਰ ਦਰਦ ਵਿਚ ਗਾਂ ਦਾ ਮੱਖਣ ਜਾਂ ਘਿਉ ਸਿਰ 'ਤੇ ਮਲੋ।
- ਜੇਕਰ ਅੱਖਾਂ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋਣ ਜਾਂ ਅੱਖਾਂ ਅੱਗੇ ਹਨੇਰਾ ਆਉਂਦਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਗਾਂ ਦੇ ਘਿਓ ਦੇ ਨਾਲ ਕਾਲੀ ਮਿਰਚ ਦਾ ਚੂਰਨ ਮਿਲਾ ਕੇ ਖਾਓ। ਜ਼ਰੂਰ ਲਾਭ ਹੋਵੇਗਾ।
- ਨਕਸੀਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਆਉਂਦੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਨੱਕ ਵਿਚ ਗਾਂ ਦਾ ਘਿਉ ਲਗਾਉ।
- ਹਿਚਕੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਘਿਉ-ਚਾਵਲ ਖਾਓ।
- ਪੁਰਾਣਾ ਜ਼ਖ਼ਮ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਗਾਂ ਦਾ ਘਿਓ ਲਗਾਓ। ਠੀਕ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।
- ਜੇਕਰ ਸਰੀਰ 'ਤੇ ਦਾਣੇ ਜਾਂ ਖਾਰਿਸ਼ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਗਾਂ ਦੇ ਘਿਉ ਦੀ ਮਾਲਿਸ਼ ਕਰੋ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਵੇਸਣ ਲਗਾ ਕੇ ਸੁਕਾ ਕੇ ਨਹਾਓ। ਕੁਝ ਦਿਨ ਇਹ ਯੋਗ ਕਰਨ ਨਾਲ ਲਾਭ ਹੋਵੇਗਾ।
- ਜੇਕਰ ਧਤੂਰੇ ਦਾ ਜ਼ਹਿਰ ਚੜ੍ਹ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਗਾਂ ਦਾ ਘਿਉ ਪੀਓ, ਜ਼ਹਿਰ ਉਤਰ ਜਾਵੇਗਾ।

ਬਗਾਨਾ

ਲੇਖਕ : ਬਰਾੜ-ਭਗਤਾ ਭਾਈ ਕਾ
ਸੰਪਰਕ : 1-604-751-1113

ਜਿਉਂ ਹੀ ਨਾਥਾ ਅਮਲੀ ਸੱਥ 'ਚ ਆਇਆ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਸੰਧੂਰਾ ਸਿਉਂ ਨੇ ਅਮਲੀ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ,

"ਕੀ ਗੱਲ ਬਈ ਨਾਥਾ ਸਿਆਂ ਅੱਜ ਗੱਡੀ ਲੇਟ ਫੇਟ ਹੋਈ ਫਿਰਦੀ ਐ, ਸੁੱਖ ਐ। ਅੱਜ ਕਿਹੜਿਆਂ ਕੰਮਾਂ 'ਚ ਰੁੱਝਿਆ ਵਿਐਂ?"

ਅਮਲੀ ਵੱਲ ਵੇਖ ਕੇ ਸੀਤੇ ਮਰਾਸੀ ਨੇ ਬਾਬੇ ਦੀ ਗੱਲ ਦਾ ਟਿੱਚਰ 'ਚ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ,

"ਦੁੱਧਾ ਕਾਸਣੀ ਪੱਗ ਨੂੰ ਮਾਵਾ ਲਵਾਉਣ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਪਛੜ ਕੇ ਆਇਆ ਬਾਬਾ। ਨਾਹ ਮੈਨੂੰ ਤੂੰ ਬਾਬਾ ਇਉਂ ਦੱਸ ਬਈ ਅੱਗੇ ਕਿਹੜਾ ਇਹ ਪਹਿ ਪਾਟਦੀ ਨਾਲ ਸੱਥ 'ਚ ਆ ਜਾਂਦੈ। ਅੱਜ ਤਾਂ ਹਜੇ ਭੋਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਆ ਈ ਗਿਆ, ਅੱਗੇ ਤਾਂ ਜਦੋਂ ਸੱਥ ਉੱਠਣ ਦਾ ਟੈਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਉਦੋਂ ਆਉਂਦੈ ਇਹੇ। ਨਾਲੇ ਅਮਲੀ, ਕੋਹੜੀ ਤੇ ਬੁੜ੍ਹੇ ਬੰਦੇ ਦਾ ਕਾਹਦਾ ਜਿਉਣ ਹੁੰਦੈ ਬਾਬਾ।"

ਮਰਾਸੀ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣ ਕੇ ਅਮਲੀ ਮਰਾਸੀ ਨੂੰ ਇਉਂ ਭੱਜ ਕੇ ਪੈ ਗਿਆ ਜਿਵੇਂ ਭੁੱਖੀ ਬੱਕਰੀ ਛਾਬੇ 'ਚ ਪਈਆਂ ਰੋਟੀਆਂ ਨੂੰ ਪੈ ਗਈ ਹੋਵੇ। ਮਰਾਸੀ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ,

"ਤੂੰ ਬਾਹਲਾ ਸਿਆਣਾ ਓਏ ਹੋਰਾਂ ਤੋਂ। ਹੁਣ ਤੱਕ ਤਾਂ ਸੌਡੇ ਬੁੜ੍ਹੇ ਤੋਂ ਨਲੀ ਮਨ੍ਹੀ ਪੂੰਝੀ ਗਈ ਸੀ। ਮਰਨੀ ਮਰ ਗਿਆ ਨੱਕ ਪੂੰਝਣ ਨੂੰ ਭੋਰਾ ਗਿੱਠ ਦੀ ਲੀਰ ਮਨ੍ਹੀ ਜੁੜੀ ਓਹਨੂੰ। ਸੱਥ 'ਚ ਆ ਕੇ ਗੱਲਾਂ ਤੂੰ ਇਉਂ ਕਰਦੈਂ ਜਿਮੇਂ ਗਾਹਾਂ ਦਿੜਬੇ ਆਲੇ ਵੱਡੇ ਸਲੋਤਰੀ ਦਾ ਸਾਲਾ ਹੁੰਨੈਂ। ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਈ ਇਉਂ ਭੱਜ ਕੇ ਪਊ ਜਿਮੇਂ ਚੰਨਣ ਬੁੜ੍ਹਾ ਸੜਕ 'ਤੇ ਡਿਗਿਆ ਪਿਆ ਬਟੂਆ ਚੱਕਣ ਨੂੰ ਪੈ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਾਲੀ ਮੰਗ ਖਾਣੀ ਜਾਤ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ।"

ਨਾਥੇ ਅਮਲੀ ਨੂੰ ਹਰਖਿਆ ਵੇਖ ਕੇ ਬਾਬੇ ਸੰਧੂਰਾ ਸਿਉਂ ਨੇ ਅਮਲੀ ਨੂੰ ਦਬਕਾ ਮਾਰ ਕੇ ਘੂਰਿਆ, "ਚੁੱਪ ਨ੍ਹੀ ਕਰਦਾ ਓਏ ਬਿੰਗੜਾ ਜਿਆ। ਸੋਨੂੰ ਕਿੰਨੇ ਵਾਰੀ ਕਿਹਾ ਬਈ ਸੱਥ 'ਚ ਘਰ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਪਿੱਛੇ ਨਾ ਬੋਲਿਆ ਕਰੋ। ਉਹੋ ਜਾ ਇਹੇ ਐ ਮਰਾਸੀ। ਗੱਲ ਸੁਣ ਲੋ ਓਏ ਕੰਨ ਖੋਲ੍ਹਕੇ ਸਾਰੇ, ਜੀਹਨੇ ਸੱਥ 'ਚ ਆ ਕੇ ਮੁੜ ਕੇ ਕੋਈ ਘਰ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਐ ਤਾਂ ਮੈਥੋਂ ਬੁਰਾ ਕੋਈ ਨ੍ਹੀ। ਜੇ ਸੱਥ 'ਚ ਆ ਕੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਘਰਾਂ ਤੱਕ ਅੱਪੜਣਾ ਤਾਂ ਨਾ ਆਇਆ ਕਰੋ। ਘਰੇ ਰਿਹਾ ਕਰੋ।"

ਬਾਬੇ ਦਾ ਦਬਕਾ ਸੁਣਕੇ ਸਾਰੀ ਸੱਥ ਇਉਂ ਚੁੱਪ ਕਰ ਗੀ ਜਿਮੇਂ ਵਿਆਹ ਵਾਲੇ ਘਰੇ ਸਪੀਕਰ ਵੱਜੀ ਜਾਂਦੇ ਦੀਆਂ ਤਾਰਾਂ ਵੱਢੀਆਂ ਤੋਂ ਸਪੀਕਰ ਬੰਦ ਹੋਏ ਤੋਂ ਘਰ 'ਚ ਚੁੱਪ ਜੀ ਵਰਤ ਗਈ ਹੋਵੇ।

ਮਾਹਲਾ ਨੰਬਰਦਾਰ ਨਾਥੇ ਅਮਲੀ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ, "ਛੱਡ ਯਾਰ ਨਾਥਾ ਸਿਆਂ ਇਹ ਗੱਲਾਂ। ਹੁਣ ਤੂੰ ਇਉਂ ਦੱਸ ਬਈ ਆਹ ਚੰਨਣ ਬੁੜ੍ਹੇ ਦੀ ਬਟੂਏ ਆਲੀ ਕੀ ਗੱਲ ਐ ਜਿਹੜੀ ਸੜਕ 'ਤੇ ਡਿੱਗਿਆ ਪਿਆ ਬਟੂਆ ਚੱਕਣ ਆਲੀ ਕਹਿ ਕੇ ਹਟਿਐਂ?"

ਬੁੱਘਰ ਦਖਾਣ ਕਹਿੰਦਾ, "ਸੜਕ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਦਾ ਬਟੂਆ ਬੁਟੂਆ ਡਿੱਗ ਪਿਆ ਹੋਣਾ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਕੋਡਾ ਹੋ ਕੇ ਚੱਕਣ ਲੱਗਿਆ ਹੋਣਾ ਉਦੋਂ ਉਹਦੇ 'ਚ ਪਿੱਛੋਂ ਆਉਂਦਾ ਕੋਈ ਸ਼ੈਂਕਲ ਸ਼ੂੰਕਲ ਵੱਜ ਗਿਆ ਹੋਊ। ਹੋਰ ਚੰਨਣ ਕਿਤੇ ਚੋਰ ਤਾਂ ਨ੍ਹੀ ਬਈ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਜੇਬ੍ਹਾਂ ਫਰੋਲਦਾ ਫਿਰਦੈ। ਜਿਹੜੀ ਗੱਲ ਦੇ ਪਤੰਦਰੋ ਮਗਰ ਪੈ ਜਾਨੇ ਐਂ, ਛੱਤਣੀ ਚਾੜ੍ਹਕੇ ਹਟਦੇ ਐਂ।"

ਬਾਬਾ ਸੰਧੂਰਾ ਸਿਉਂ ਕਹਿੰਦਾ, "ਨਹੀਂ ਬਈ ਇਹ ਗੱਲ ਤਾਂ ਨ੍ਹੀ ਹੋਣੀ। ਗੱਲ ਤਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਐ। ਨਾਥਾ ਸਿਉਂ ਈਂ ਦੱਸੂ। ਨਾਲੇ ਉਹ ਤਾਂ ਕਿੰਨੇ ਈਂ ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਹੱਥਪਤਾਲ 'ਚ ਬੰਬਾਰ ਪਿਆ। ਸੈਂਕਲ ਓਹਦੇ 'ਚ ਕਿੱਥੋਂ ਵੱਜ ਗਿਆ ਬਈ? ਤੂੰ ਦੱਸ ਯਾਰ ਅਮਲੀਆ ਗੱਲ ਕੀਐ ਇਹੇ?"

ਬਾਬੇ ਦਾ ਪਲੋਸਿਆ ਨਾਥਾ ਅਮਲੀ ਟੇਪ ਰਿਕਾਰਡ ਵਾਂਗੂੰ ਚੱਲ ਪਿਆ। ਬਾਬੇ ਸੰਧੂਰਾ ਸਿਉਂ ਦੇ ਹੁੱਜ ਮਾਰ ਕੇ ਕਹਿੰਦਾ, "ਲੈ ਚੰਨਣ ਬੁੜ੍ਹੇ ਦੀ ਸੁਣ ਲਾ। ਚੰਨਣ ਕਿਤੇ ਆਵਦੇ ਪੋਤੇ ਨਾਲ ਸ਼ੈਂਕਲ 'ਤੇ ਬਹਿ ਕੇ ਦਾਣਾ ਮੰਡੀ 'ਚੋਂ ਘਰ ਨੂੰ ਆਉਂਦਾ ਸੀ। ਤਾਰੇ ਮਿਸਤਰੀ ਕੇ ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਜੁਆਕਾਂ ਨੇ ਕੀ ਕੀਤਾ ਬਾਬਾ, ਪਰਾਣਾ ਜਾ ਲੈ ਕੇ ਬਟੂਆ, ਉਹਨੂੰ ਧਾਗਾ ਪਾਕੇ ਸੜਕ 'ਤੇ ਰੱਖ 'ਤਾ। ਜੁਆਕ ਆਪ ਬਹਿ ਗੇ ਛੋਟੂ ਚੌਧਰੀ ਕੀ ਬੈਠਕ 'ਚ। ਜਦੋਂ ਚੰਨਣ ਬੁੜ੍ਹੇ ਦੀ ਨਿਗ੍ਹਾ ਬਟੂਏ 'ਤੇ ਪਈ ਤਾਂ ਉਹ ਸ਼ੈਂਕਲ ਤੋਂ ਉੱਤਰ ਕੇ ਬਟੂਆ ਚੱਕਣ ਪੈ ਗਿਆ। ਜਦੋਂ ਚੰਨਣ ਬਟੂਆ ਚੱਕਣ ਨੂੰ ਕੋਡਾ ਹੋਇਆ ਜੁਆਕਾਂ ਨੇ ਧਾਗਾ ਖਿੱਚ ਲਿਆ। ਜੁਆਕ ਧਾਗਾ ਖਿੱਚੀ ਗਏ ਚੰਨਣ ਬਟੂਏ ਦੇ ਮਗਰ ਮਗਰ ਇਉਂ ਕੋਡਾ ਕੋਡਾ ਭੱਜਿਆ ਜਾਵੇ ਜਿਮੇਂ ਦਮਦਮੇ ਦੀ ਵਸਾਖੀ 'ਤੇ ਗੋਲੀ ਚੱਲੀ ਤੋਂ ਸਰੋਵਰ 'ਤੇ 'ਸ਼ਨਾਨ ਕਰਦੇ-ਕਰਦੇ ਲੋਕ ਲੰਗੂਰਾਂ ਆਂਗੂੰ ਕੋਡੇ ਕੋਡੇ ਆਵਦੇ ਲੀੜੇ ਛੱਡ ਕੇ ਭੱਜ ਗੇ ਸੀ। ਜੁਆਕ ਬਟੂਏ ਨੂੰ ਬੰਨ੍ਹਿਆਂ ਧਾਗਾ ਖਿੱਚੀ ਗਏ ਚੰਨਣ ਬੁੜ੍ਹਾ ਬਟੂਏ ਮਗਰ ਕੋਡਾ ਕੋਡਾ ਭੱਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਗੰਦੇ ਨਾਲੇ 'ਚ ਤੁਰੇ ਫਿਰਦੇ ਲਿਬੜੇ ਵੇ ਸੂਰ 'ਚ ਜਾ ਵੱਜਿਆ। ਚੰਨਣ ਲਿਬੜੇ ਵੇ ਸੂਰ 'ਚ ਵੱਜਣ ਸਾਰ ਤਿੰਨ ਲੋਟਣੀਆਂ ਖਾ ਕੇ ਗੰਦੇ ਨਾਲੇ 'ਚ ਜਾ ਡਿਗਿਆ। ਗਾਰੇ 'ਚ ਲਿਬੜਿਆ ਵਿਆ ਚੰਨਣ ਇਉਂ ਲੱਗੇ ਜਿਮੇਂ ਛੱਪੜ 'ਚੋਂ ਭਿੱਜੇ ਵੇ ਗਰਨ੍ਹੇ ਕੱਢੇ ਹੁੰਦੇ ਐ। ਜਦੋਂ ਚੰਨਣ ਨਾਲੇ 'ਚੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿੱਕਲਿਆ ਤਾਂ ਓਥੇ ਫਿਰਦੇ ਸੜੇ ਜੇ ਬੋਕ ਨੇ ਚੰਨਣ 'ਚ ਆ ਢੁੱਡ ਮਾਰੀ। ਚੰਨਣ ਫੇਰ ਚੱਕ ਕੇ ਨਾਲੇ 'ਚ ਇਉਂ ਠੋਕਿਆ ਜਿਮੇਂ ਟਰੈਲੀ ਤੋਂ ਤੂੜੀ ਦੀ ਪੰਡ ਸਿੱਟੀ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਐ। ਚੰਨਣ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਨਾਲੇ 'ਚ ਡਿੱਗਿਆ ਪਿਆ ਚੀਕਾਂ ਮਾਰੇ, ਬੋਕ ਚੰਨਣ ਦੇ ਸਰ੍ਹਾਣੇ ਖੜ੍ਹਾ ਬਈ ਜੇ ਨਾਲੇ 'ਚੋਂ ਨਿੱਕਲਿਆ ਤਾਂ ਫੇਰ ਢੁੱਡ ਮਾਰੂੰ। ਚੰਨਣ ਬੋਕ ਤੋਂ ਡਰਦਾ ਨਾਲੇ 'ਚੋਂ ਬਾਹਰ ਨਾ ਨਿੱਕਲੇ ਬਈ ਇਹ ਤਾਂ ਫੇਰ ਮੇਰੇ ਆਲੀ ਕੱਤਣੀ ਬਣਾ ਦੂ। ਓਧਰੋਂ ਕਿਤੇ ਚੰਨਣ ਦਾ ਪੋਤਾ ਘੀਚਰ ਬੁੜ੍ਹੇ ਦੇ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੂੰ ਭੱਜ ਕੇ ਘਰੋਂ ਸੱਦ ਕੇ ਲਿਆਇਆ। ਘੀਚਰ ਦੇ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੇ ਦਬੱਲਿਆ ਬੋਕ, ਫੇਰ ਕਿਤੇ ਜਾ ਕੇ ਚੰਨਣ ਨਾਲੇ 'ਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ। ਇੱਕ ਤਾਂ ਚੰਨਣ ਮੋਟਾ ਬਹੁਤ ਐ। ਫੇਰ ਵੇਖ ਲਾ ਕੱਦ ਵੀ ਬੁੜ੍ਹੇ ਦਾ ਸੁੱਖ ਨਾਲ ਛੋਟਾ ਜਾ ਈ ਐ ਜਿਮੇਂ ਕੁਐਂਟਲ ਆਲੀ ਬੋਰੀ ਝੋਨੇ ਦੀ ਪਰਾਲੀ ਨਾਲ ਭਰੀ ਹੁੰਦੀ ਐ। ਜਦੋਂ ਚੰਨਣ ਨੂੰ ਗਾਰੇ ਨਾਲ ਲਿਬੜੇ ਵੇ ਨੂੰ ਨਾਲੇ 'ਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਤਾਂ ਲਿਬੜੇ ਵੇ ਸੂਰ ਤੋਂ ਵੀ ਭੈੜੀ ਹਾਲਤ ਹੋਈ ਵੀ ਸੀ ਚੰਨਣ ਦੀ। ਜਦੋਂ ਬੁੜ੍ਹੇ ਨੂੰ ਨਾਲੇ 'ਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਦੇ ਸੀ ਤਾਂ ਓੱਥੇ ਕਿਤੇ ਸੌਲ ਪੱਤੀ ਆਲਾ ਰੇਖੀ ਪੰਡਤ ਵੀ ਖੜ੍ਹਾ ਵੇਖੀ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਰੇਖੀ ਪੰਡਤ ਚੰਨਣ ਬੁੜ੍ਹੇ ਨੂੰ ਲਿਬੜੇ ਵੇ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਕਹਿੰਦਾ 'ਓਏ ਇਹੇ ਤਾਇਆ ਚੰਨਣ ਸਿਉਂ ਈਂ ਐਂ ਕਿਤੇ ਭਲੇਖੇ ਨਾਲ ਸੂਰ ਨੂੰ ਤਾਂ ਨ੍ਹੀ ਹੱਥ ਪੈ ਗਿਆ'?"

ਚਲਦੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਟੋਕ ਕੇ ਪ੍ਰੀਤੇ ਕਾ ਕੈਂਟਾ ਕਹਿੰਦਾ, "ਤਾਹੀਂ ਤਾਇਆ ਚੰਨਣ ਹੱਥਪਤਾਲ 'ਚ ਪਿਆ ਬੋਕ ਦਾ ਢਾਹਿਆ ਵਿਆ। ਮੈਂ ਵੀ ਕਿਹਾ ਬਈ ਤਾਈ ਮਕੰਦ ਕੁਰ ਨਿੱਤ ਈ ਝੋਲਾ ਚੱਕੀ ਮੰਡੀ ਕੀ ਕਰਨ ਜਾਂਦੀ ਐ। ਹੂੰ-ਹੂੰ। ਹੁਣ ਆਈ ਗੱਲ ਦੀ ਸਮਝ।"

ਬਾਬੇ ਸੰਧੂਰਾ ਸਿਉਂ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ, "ਕਿੰਨੀਆਂ ਕੁ ਸੱਟਾਂ ਸੁੱਟਾਂ ਵੱਜੀਆਂ ਬਈ ਚੰਨਣ ਸਿਉਂ ਦੇ?"

ਨਾਥਾ ਅਮਲੀ ਹੱਸ ਕੇ ਕਹਿੰਦਾ, "ਚਿੱਕੜ ਗਾਰੇ ਨਾਲ ਕਾਹਦੀ ਸੱਟ ਵੱਜਣੀ ਸੀ ਬਾਬਾ। ਹੁਣ ਬੁੜ੍ਹਾ ਉਈਂ ਛਾਪਲਿਆ ਪਿਆ ਪਊਆ ਪਰੇਟ ਕਰਨ ਦਾ ਮਾਰਾ। ਅੱਗੇ ਤਾਂ ਬੁੜ੍ਹੇ ਨਾਲ ਸਾਰਾ ਟੱਬਰ ਲੜਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਬਈ ਇਹ ਸ਼ਰਾਬ ਕਿਉਂ ਪੀਂਦਾ। ਨਾਲੇ ਪੀਣੀ ਵੀ ਕਿਤੇ ਦੋ ਚਾਰ ਮਹੀਨਿਆਂ ਪਿੱਛੋਂ। ਹੁਣ ਬੁੜ੍ਹੇ ਦੇ ਗੁੱਲੀ ਦਣ ਪੈ ਗਿਆ। ਹੁਣ ਮੁੰਡਿਆਂ ਤੋਂ ਨਿੱਤ ਪਊਆ ਮੰਗਵਾ ਕੇ ਪੀਆ ਕਰੂ।"

ਸੀਤਾ ਮਰਾਸੀ ਟਿੱਚਰ 'ਚ ਕਹਿੰਦਾ, "ਬੁੜ੍ਹੇ ਦੇ ਦੋ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਤਾਂ ਹੁਣ ਨਿੱਤ ਦੇ ਪਊਏ ਨਾਲ ਵਧੀਆਂ ਨੰਘਣਗੇ। ਹੁਣ ਇਉਂ ਕਰੇ ਬੁੜ੍ਹਾ, ਬੋਕ ਦੀ ਨਿਗ੍ਹਾ ਰੱਖੇ। ਉਹਨੂੰ ਰੁੱਗ ਪੱਠੇ ਪਾ ਛੱਡਿਆ ਕਰੇ। ਏਨੇ ਨੂੰ ਪੰਜਾਂ ਚਾਰਾਂ ਮਹੀਨਿਆਂ ਪਿੱਛੋਂ ਫੇਰ ਬੋਕ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹੋ ਜੇ। ਬੋਕ ਨੇ ਫੇਰ ਢਾਹ ਲੈਣਾ, ਬੁੜ੍ਹੇ ਦੀ ਫੇਰ ਪਊਏ ਪਰੇਡ ਸਰਵਸ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜੂ। ਪੰਜ ਸੱਤ ਮਹੀਨੇ ਫੇਰ ਨੰਘ ਜਾਣਗੇ।"

ਨਾਥਾ ਅਮਲੀ ਹੱਸ ਕੇ ਕਹਿੰਦਾ, "ਬੁੜ੍ਹੇ ਦੇ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੇ ਚੱਕ ਕੇ ਬੋਕ ਝੜਕਈ ਨੂੰ ਵੇਚ ਦੇਣਾ। ਫੇਰ ਚੰਨਣ ਦਾ ਠੇਕਾ ਈ ਲੁੱਟਿਆ ਜਾਊ।

ਮਾਹਲਾ ਨੰਬਰਦਾਰ ਕਹਿੰਦਾ, "ਚਾਰ ਪੰਜ ਸਾਲ ਹੋ ਗੇ ਉਦੋਂ ਚੰਨਣ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਆਲੇ ਮੀਣੇ ਜੇ ਸਾਨ੍ਹ ਨੇ ਢਾਹ ਲਿਆ ਸੀ। ਉਦੋਂ ਮਸਾਂ ਬਚਿਆ ਸੀ।"

ਨਾਥਾ ਅਮਲੀ ਮਖੌਲ 'ਚ ਕਹਿੰਦਾ, "ਉਦੋਂ ਤਾਂ ਨੰਬਰਦਾਰਾ ਫਿਰ ਬੋਤਲ ਮਿਲਦੀ ਹੋਊ ਚੰਨਣ ਨੂੰ ਹੈਂਅ।"

ਬਾਬਾ ਸੰਧੂਰਾ ਸਿਉਂ ਕਹਿੰਦਾ, "ਨਾਹ ਉਦੋਂ ਕੀ ਚੰਨਣ ਦੇ ਬਾਹਲੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਵੱਜਗੀਆਂ ਸੀ ਜਿਹੜੀ ਬੋਤਲ ਮਿਲਦੀ ਸੀ?"

ਨਾਥਾ ਅਮਲੀ ਬਾਬੇ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ, "ਸੱਟਾਂ ਬਾਹਲੀਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਨ੍ਹੀ ਬਾਬਾ। ਗੱਲ ਤਾਂ ਵੱਡੇ ਛੋਟੇ ਪਸ਼ੂ ਡੰਗਰ ਦੀ ਐ। ਜਦੋਂ ਤਾਂ ਚੰਨਣ ਨੂੰ ਬੋਕ ਨੇ ਢਾਹਿਆ। ਉਦੋਂ ਤਾਂ ਚੰਨਣ ਨੂੰ ਹੁਣ ਪਊਆ ਮਿਲਦਾ। ਜਦੋਂ ਸਾਨ੍ਹ ਨੇ ਢਾਹਿਆ ਸੀ, ਵੱਡਾ ਸੀ ਪਸ਼ੂ। ਉਦੋਂ ਤਾਂ ਹੱਕ ਹੀ ਬੋਤਲ ਦਾ ਸੀ ਚੰਨਣ ਦਾ। ਵੱਡੇ ਡੰਗਰ ਨੇ ਢਾਹਿਆ ਕਰਕੇ ਚੰਨਣ ਨੂੰ ਬੋਤਲ ਮਿਲਣ ਲੱਗ ਗੀ ਹੋਣੀ ਐਂ ਘਰੋਂ।"

ਸੀਤਾ ਮਰਾਸੀ ਕਹਿੰਦਾ, "ਬਈ ਗੱਲ ਤਾਂ ਹੁਣ ਇਉਂ ਐਂ। ਜੇ ਚੰਨਣ ਨੂੰ ਪਊਏ ਨਾਲ ਨਾ ਸਰੇ ਤੇ ਬੋਤਲ ਚੰਨਣ ਲਈ ਬਾਹਲੀ ਹੋਵੇ, ਫੇਰ ਕੀ ਕਰੇ ਚੰਨਣ?"

ਨਾਥਾ ਅਮਲੀ ਕਹਿੰਦਾ, "ਫੇਰ ਬੋਕ ਤੇ ਸਾਨ੍ਹ ਦੇ ਵਚਾਲਤੇ ਜੇ ਮੇਲ ਦੇ ਕਿਸੇ ਡੰਗਰ ਪਸ਼ੂ ਨੂੰ ਛੇੜ ਲੇ। ਖੱਚਰ ਜੀ ਨੂੰ ਛੇੜ ਲੇ। ਜਾਂ ਫਿਰ ਵੇੜ੍ਹਕੇ ਦੀ ਪੂਛ ਨੂੰ ਹੱਥ ਲਾ ਕੇ ਵੇਖ ਲੇ। ਫੇਰ ਅਧੀਆ ਵੱਟ 'ਤੇ ਪਿਆ। ਅਧੀਏ ਨਾਲ ਬੁੜ੍ਹੇ ਦਾ ਸਰ ਈ ਜਾਇਆ ਕਰੂ।"

ਬਾਬਾ ਸੰਧੂਰਾ ਸਿਉਂ ਕਹਿੰਦਾ, "ਜੇ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੇ ਚੰਨਣ ਨੂੰ ਘਰੋਂ ਈ ਨਾ ਨਿੱਕਲਣ ਦਿੱਤਾ ਫੇਰ ਕੀ ਬਣੂ ਚੰਨਣ ਦਾ?"

ਨਾਥਾ ਅਮਲੀ ਕਹਿੰਦਾ, "ਫੇਰ ਮੈਂ ਦੱਸ ਦਿੰਨਾਂ ਜੁਗਤ। ਘਰੇ ਵੀ ਤਾਂ ਚੰਨਣ ਕੇ ਡੰਗਰ ਪਸ਼ੂ ਖੜ੍ਹੇ ਈ ਐ। ਜੇ ਤਾਂ ਚੰਨਣ ਨੂੰ ਪਊਏ ਦੀ ਲੋੜ ਐ, ਫੇਰ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਕੱਟੇ ਬੱਛੇ ਨਾਲ ਹੱਥ ਜੋੜ ਲੇ। ਜੇ ਅਧੀਏ ਦੀ ਲੋੜ ਐ, ਫੇਰ ਜਿਹੜਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਰੀਕੀ ਜਾ ਵਹਿੜਕਾ ਪੱਠਿਆਂ ਆਲੀ ਗੱਡੀ ਜੀ ਨੂੰ ਜੋੜਿਆ ਹੁੰਦਾ, ਉਹਦੇ ਨਾਲ ਪੰਗਾ ਲੈ ਲੇ। ਬੋਤਲ ਵਾਸਤੇ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਬੁੱਢੀ ਜੀ ਖੋਲੜ ਨੂੰ ਢੁੱਡ ਮਾਰਨੀ ਪਊ, ਫੇਰ ਬਣੂ ਗੱਲ।"

ਸੀਤਾ ਮਰਾਸੀ ਕਹਿੰਦਾ, "ਐਮੇਂ ਨਾ ਯਾਰ ਪੁੱਠੀ ਸਲਾਹ ਦੇ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਈ ਡੰਗਰ ਪਸ਼ੂ ਵਕਾ ਦਿਉ ਕਿਤੇ।"

ਅਮਲੀ ਕਹਿੰਦਾ, "ਅਸੀ ਪਸ਼ੂ ਵੇਚਣ ਨੂੰ ਤਾਂ ਕਹਿੰਦੇ। ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਅਧੀਆ ਪਊਆ ਬੋਤਲ ਮੰਗਵਾਉਣ ਬਾਰੇ ਮੁਖਤ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਐ ਬਈ ਐਹ ਪਸ਼ੂ ਦਾ ਪਊਆ ਐਹੋ ਜੇ ਦਾ ਅਧੀਆ ਤੇ ਐਹੋ ਜੇ ਦੀ ਬੋਤਲ ਐ। ਇਹਦੇ 'ਚ ਪਸ਼ੂ ਵੇਚਣ ਆਲੀ ਕਿਹੜੀ ਗੱਲ ਐ ਬਈ?"

ਮਰਾਸੀ ਕਹਿੰਦਾ, "ਜਦੋਂ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਣ ਦਾ ਮਾਰਾ ਨਿੱਤ ਈ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਪਸ਼ੂ ਨਾਲ ਪੰਗੇ ਲਊਗਾ ਤਾਂ ਘਰਦੇ ਪਸ਼ੂ ਵੇਚਣਗੇ ਈ ਹੋਰ ਕੀ ਕਰਨਗੇ?"

ਬਾਬਾ ਸੰਧੂਰਾ ਸਿਉਂ ਕਹਿੰਦਾ, "ਛੱਡੋ ਯਾਰ ਇਹ ਗੱਲਾਂ। ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਦੱਸੋ ਬਈ ਚੰਨਣ ਦੇ ਬੋਕ ਨੇ ਕਿੰਨੀਆਂ ਕੁ ਸੱਟਾਂ ਮਾਰੀਆਂ। ਨਾਲੇ ਕਿਹੜੇ ਹੱਥਪਤਾਲ 'ਚ ਐ?"

ਪਾਠੀਆਂ ਦਾ ਜੈਲਾ ਕਹਿੰਦਾ, "ਹੱਥਪਤਾਲ ਤੋਂ ਤਾਂ ਆ ਗਿਆ ਰਾਤ। ਘਰੇ ਐ ਹੁਣ।"

ਬਾਬਾ ਸੰਧੂਰਾ ਸਿਉਂ ਕਹਿੰਦਾ, "ਚੱਲੋ ਯਾਰ ਫੇਰ ਤਾਂ ਪਤਾ ਈ ਲਿਆਈਏ ਜਾ ਕੇ। ਆਉ ਚੱਲੀਏ ਉੱਠੋ।"

ਬਾਬੇ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਾ ਕੇ ਕੁਝ ਸੱਥ ਵਾਲੇ ਤਾਂ ਚੰਨਣ ਬੁੜ੍ਹੇ ਦਾ ਪਤਾ ਲੈਣ ਬਾਬੇ ਦੇ ਨਾਲ ਚੰਨਣ ਦੇ ਘਰ ਨੂੰ ਤੁਰ ਪਏ। ਬਾਕੀ ਦੀ ਸੱਥ ਆਲੇ ਆਪੋ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਚੱਲ ਪਏ ਤੇ ਸੱਥ ਖਾਲੀ ਹੋ ਗਈ।

ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਅੱਗੇ ਬੇਵੱਸ ਹੁੰਦਾ ਇਨਸਾਨ

ਇਹ ਕਲਪਨਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿ ਇਸ ਸੰਸਾਰ 'ਚ ਕੋਈ ਇਨਸਾਨ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਜਾਂ ਠੋਕਰਾਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਨਾ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇ। ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਸਫਰ ਹਰ ਕੌੜੇ-ਮਿੱਠੇ ਤਜਰਬੇ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਕਰਵਾਉਂਦਿਆਂ ਨਿਰੰਤਰ ਚਲਦਾ ਹੈ। ਚੰਗਾ ਸਮਾਂ ਮਨ ਨੂੰ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਹਿਮੇ ਪਲ ਵਕਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਨ ਅਤੇ ਮਨ ਨੂੰ ਤਣਾਅਪੂਰਨ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਨਸਾਨੀ ਦਿਮਾਗ ਅਤੇ ਮਨ ਦਾ ਬੋਝਲ ਹੋਣਾ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀਆਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਡੂੰਘੀ ਸੋਚ-ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿੰਨਾ ਤਣਾਅਪੂਰਨ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੱਥੀਂ ਆਪਣੇ ਘੁੱਗ ਵਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜੀਆਂ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕਰਕੇ ਆਪ ਵੀ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਕਰ ਲਈ। ਪੈਰ-ਪੈਰ 'ਤੇ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ 'ਚ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਘੇਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਤਣਾਅਗ੍ਰਸਤ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣਾ ਘਰ ਹੀ ਉਜਾੜ ਲੈਣਾ ਕਿੱਥੋਂ ਦੀ ਸਿਆਣਪ ਹੈ ? ਬਹਾਦਰੀ ਸਿਰ ਚੜ੍ਹੇ ਕਰਜ਼ੇ ਤੋਂ ਘਬਰਾ ਕੇ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਕਰਨ 'ਚ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਯਤਨ ਕਰਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਉਤਾਰਨ 'ਚ ਹੈ। ਜਿਊਂਦੇ ਇਨਸਾਨ 'ਚ ਅਥਾਹ ਤਾਕਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੁਣੌਤੀ ਨੂੰ ਟੱਕਰ ਦੇ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਠੱਲ੍ਹਣ ਦੀ ਤਾਕਤ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਮਕੜੀ ਦੁਆਰਾ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਕੀਤੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਤੋਂ ਸੇਧ ਲੈ ਕੇ ਇਕ ਰਾਜਾ ਆਪਣੇ ਹਾਰੇ ਹੋਏ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਜਿੱਤਣ ਦੀ ਨਸੀਅਤ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅਜੋਕਾ ਇਨਸਾਨ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਤੋਂ ਘਬਰਾ ਕੇ ਪਿੜ ਛੱਡਦਾ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ਲਗਦਾ। ਇਕ ਸਕੂਲ ਮਾਸਟਰ ਨੇ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀ ਅਪਲਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਨਾਂਹ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਕਿਸਮਤ 'ਚ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀ ਨਹੀਂ। ਉਮਰ 'ਚ ਤਕਰੀਬਨ 40 ਸਾਲ ਦਾ ਇਹ ਵਿਅਕਤੀ ਅਧਿਆਪਕ ਲੱਗਣ ਦੀ ਉਮਰ ਹੱਦ ਪਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਨਜ਼ਦੀਕ ਸੀ। ਨਾਲ ਦੇ ਦੋਸਤਾਂ ਸਾਥੀਆਂ ਨੇ ਸਮਝਾ ਬੁਝਾ ਕੇ ਉਸ ਤੋਂ ਨੌਕਰੀ ਲਈ ਅਪਲਾਈ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ। ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਾਰ ਬਣੀ ਮੈਰਿਟ ਸੂਚੀ 'ਚ ਉਸ ਦਾ ਆਖਰੀ ਨੰਬਰ ਸੀ ਤੇ ਨੌਕਰੀ ਲੱਗਣ ਲਈ ਉਸ ਦੀ ਚੋਣ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਇਹ ਉਸ ਲਈ ਇਕ ਚਮਤਕਾਰ ਸੀ। ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਨਾਲ ਹੀ ਮਿੱਥੇ ਨਿਸ਼ਾਨਿਆਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਸੰਭਵ ਹੈ। ਸੰਘਰਸ਼ ਦਾ ਪਿੜ ਛੱਡ ਕੇ ਭੱਜਣਾ ਜਾਂ ਮਰਨਾ ਕਿਸੇ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਦਾ ਹੱਲ ਨਹੀਂ। ਦਲੇਰ, ਸਿਰੜੀ ਅਤੇ ਹਿੰਮਤੀ ਲੋਕ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਗੋਡੇ ਨਹੀਂ ਟੇਕਦੇ। ਆਪ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਕਰਕੇ ਪਿੱਛੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਛੱਡ ਜਾਣਾ ਕਿੱਥੋਂ ਦੀ ਸਮਝਦਾਰੀ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਚ ਅਜਿਹਾ ਮਾਹੌਲ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਸਮੇਂ ਸਾਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਇਕਜੁੱਟ ਹੋ ਜਾਵੇ। ਪਰਿਵਾਰਕ ਏਕੇ ਵਾਲੇ ਮਾਹੌਲ 'ਚ ਕੋਈ ਵੀ ਤਣਅ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਔਕੜ ਜਾਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਆਪਣਾ ਆਧਾਰ ਗਵਾ ਲੈਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹੱਸਦਾ-ਵੱਸਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ 'ਤੇ ਬੜੀ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਕਾਬੂ ਪਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਤੱਪੜ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਵਾਹ ਕੇ ਜੇਕਰ ਇਨਸਾਨ ਸੁਨਹਿਰੀ ਫਸਲਾਂ ਉਗਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਵੀ ਉਸ ਲਈ ਕੋਈ ਬਹੁਤਾ ਔਖਾ ਨਹੀਂ। ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਘਰਾਂ 'ਚ ਵਿਛਦੇ ਸੱਥਰ ਕੋਈ ਚੰਗਾ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ। ਅੱਜ ਬੇਵਸੀ ਦੇ ਡੂੰਘੇ ਸਮੁੰਦਰ 'ਚੋਂ ਬਾਹਰ ਆ ਕੇ ਜਿਊਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਹਰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਚੰਗੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੀ ਆਸ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਤਾਂ ਹੀ ਸਕਾਰਾਤਮਿਕ ਸੋਚ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਊਰਜਾ ਦੇਣ ਲਈ ਅਹਿਮ ਕਾਰਜ ਕਰਨਗੇ।

-ਪ੍ਰੋ. ਧਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ

ਦੇਸੀ ਤੜਕਾ

ਆਲੂ ਦਹੀਂ ਪਨੀਰ ਟਿੱਕੀ

ਸਮੱਗਰੀ

- ਆਲੂ -3
- ਨਮਕ - ਸਵਾਦ ਅਨੁਸਾਰ,
- ਕਾਲੀ ਮਿਰਚ - ਇਕ ਚੌਥਾਈ ਚਮਚ,
- ਮਟਰ - ਇਕ ਚੌਥਾਈ ਕੱਪ,
- ਅਦਰਕ - ਕੱਦੂਕਸ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਅੱਧਾ ਚਮਚ,
- ਗਰਮ ਮਸਾਲਾ - ਇਕ ਚੌਥਾਈ ਚਮਚ,
- ਲਾਲ ਮਿਰਚ - ਥੋੜੀ ਜਿਹੀ,
- ਜੀਰਾ - ਭੁੰਨਿਆ ਹੋਇਆ
- ਤਲਣ ਲਈ ਤੇਲ।

ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਆਲੂ ਦਹੀਂ ਪਨੀਰ ਟਿੱਕੀ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦਾ ਅਸਾਨ ਤਰੀਕੇ ਲੈ ਕੇ ਆਏ ਹਾਂ। ਧਿਆਨ ਰਹੇ ਕਿ ਟਿੱਕੀਆਂ ਬਨਾਉਣ ਤੋਂ ਕਾਫੀ ਪਹਿਲਾਂ ਆਲੂ ਉਬਲੇ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਵਧੀਆ ਨਤੀਜੇ ਲਈ ਉਬਲੇ ਆਲੂਆਂ ਦੇ ਮਿਸ਼ਰਣ ਨੂੰ ਕੁਝ ਦੇਰ ਫਰਿੱਜ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਵਿਧੀ - ਅੱਧ ਪੱਕੇ ਮਟਰਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਕਾਂਟੇ ਨਾਲ ਥੋੜਾ ਜਿਹਾ ਪੀਸ ਦਿਓ। ਤੇਲ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਭਰਨ ਵਾਲੀ ਸਾਰੀ ਸਮੱਗਰੀ ਇਸ ਵਿਚ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਿਲਾ ਦਿਓ। ਸਾਰੇ ਮਿਸ਼ਰਣ ਦੇ 10 ਇਕੋ ਜਿਹੇ ਭਾਗ ਕਰ ਕੇ ਇਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖ ਦਿਓ। ਉਬਲੇ ਹੋਏ ਆਲੂਆਂ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫੇਹ ਦਿਓ। ਇਸ ਵਿਚ ਨਮਕ ਅਤੇ ਕਾਲੀ ਮਿਰਚ ਵੀ ਮਿਲਾ ਲਓ। ਇਸ ਮਿਸ਼ਰਣ ਦੇ ਵੀ 10 ਬਰਾਬਰ ਭਾਗ ਕਰ ਦਿਓ। ਹੱਥਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਧੋ ਕੇ ਇਨਾਂ ਉੱਪਰ ਥੋੜਾ ਜਿਹਾ ਤੇਲ ਲਗਾ ਲਓ। ਆਲੂ ਦਾ ਇਕ ਇਕ ਭਾਗ ਚੁੱਕੋ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਗੋਲ ਬਣਾ ਦਿਓ। ਹੁਣ ਇਕ ਗੋਲੇ ਨੂੰ ਥੋੜਾ ਚਪਟਾ ਕਰ ਕੇ ਇਸ ਵਿਚ ਭਰਨ ਵਾਲੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਇਕ ਭਾਗ ਭਰ ਕੇ ਪਾਸਿਆਂ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉੱਪਰ ਨੂੰ ਚੁੱਕਦੇ ਹੋਏ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿਓ ਤਾਂਕਿ ਸਮੱਗਰੀ ਬਾਹਰ ਨਾ ਨਿਕਲੇ, ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਾਕੀ ਭਾਗਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਭਰ ਲਓ। ਹੁਣ ਇਸ ਨੂੰ ਹਲਕਾ ਦਬਾਅ ਪਾ ਕੇ ਮਨਚਾਹਾ ਸਹੀ ਅਕਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਫੈਲਾਅ ਦਿਓ। ਅੱਗ ਦੇ ਹਲਕੇ ਸੇਕ 'ਤੇ ਰੱਖੇ ਹੋਏ ਨੱਾਨ ਸਟਿੱਕ ਪੈਨ ਵਿਚ ਇਕ ਚਮਚ ਤੇਲ ਪਾ ਕੇ ਉਸ ਵਿਚ ਇਕ ਇਕ ਕਰਕੇ ਟਿੱਕੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਨਿਹਰਾ ਭੂਰਾ ਹੋਣ ਤੱਕ ਤਲ ਲਓ। ਗਰਮ ਗਰਮ ਆਲੂ ਟਿੱਕੀਆਂ ਨੂੰ ਫੇਂਟੇ ਹੋਏ ਦਹੀਂ, ਹਰੀ ਚਟਨੀ ਅਤੇ ਇਮਲੀ ਦੀ ਚਟਨੀ ਨਾਲ ਪਰੋਸੋ।

ਟੇਸਟੀ ਆਲੂ ਗਾਜਰ ਦੀ ਸਬਜ਼ੀ

ਸਮੱਗਰੀ

- 2 ਕੱਪ— ਗਾਜਰਾਂ (ਕੱਟੀਆਂ ਅਤੇ ਉਬਲੀਆਂ ਹੋਈਆਂ)
- 2 ਕੱਪ— ਆਲੂ (ਕੱਟੇ ਅਤੇ ਉਬਲੇ ਹੋਏ)
- 1 ਕੱਪ ਮਟਰ (ਉਬਲੇ ਹੋਏ)
- 1.5 ਚੱਮਚ— ਤੇਲ
- 1 ਚੱਮਚ— ਜੀਰਾ
- 2— ਕੱਟੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਰੀਆਂ ਮਿਰਚਾਂ
- 1 ਟੁਕੜਾ— ਕੱਟਿਆ ਹੋਇਆ ਅਦਰਕ
- 1/2 ਚੱਮਚ— ਅਮਚੂਰ ਪਾਊਡਰ
- 1/2 ਚੱਮਚ— ਗਰਮ ਮਸਾਲਾ
- 2 ਚੱਮਚ— ਕੱਟਿਆ ਹੋਇਆ ਹਰਾ ਧਨੀਆ
- ਲੂਣ— ਸੁਆਦ ਮੁਤਾਬਕ

ਵਿਧੀ-ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਚੱਮਚ 'ਚ ਤੇਲ ਗਰਮ ਕਰੋ ਅਤੇ ਫਿਰ ਇਸ 'ਚ ਜੀਰਾ ਪਾਓ ਹੁਣ ਇਸ 'ਚ ਹਰੀਆਂ ਮਿਰਚਾਂ ਅਤੇ ਅਦਰਕ ਪਾਓ। ਜਦੋਂ ਅਦਰਕ ਲਾਲ ਹੋਣ ਲੱਗੇ ਤਾਂ ਇਸ 'ਚ ਗਾਜਰਾਂ, ਆਲੂ ਅਤੇ ਮਟਰ ਪਾਓ ਅਤੇ ਇਸ ਮਿਸ਼ਰਣ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਿਲਾਓ। ਜਦੋਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਫਰਾਈ ਹੋ ਜਾਣ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਲੂਣ, ਅਮਚੂਰ ਪਾਊਡਰ ਅਤੇ ਗਰਮ ਮਸਾਲਾ ਪਾਓ ਅਤੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਿਲਾਓ। ਲਓ ਜੀ ਤਿਆਰ ਹੈ ਤੁਹਾਡੀ ਆਲੂ-ਗਾਜਰ ਦੀ ਸੁਆਦੀ ਸਬਜ਼ੀ। ਇਸ ਹਰੇ ਧਨੀਏ ਨਾਲ ਸਜਾ ਕੇ ਰੋਟੀਆਂ ਜਾਂ ਪੂੜੀਆਂ ਨਾਲ ਗਰਮਾ-ਗਰਮ ਸਰਵ ਕਰੋ।

ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਟਾਈਮਜ਼

ਸੈਮਸੰਗ ਗਲੈਕਸੀ ਐਸ-25 ਲਾਂਚ

ਸੈਮਸੰਗ ਨੇ ਆਪਣੇ ਗਾਹਕਾਂ ਲਈ Samsung Galaxy S25 ਲਾਂਚ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਫੋਨ ਨੂੰ Galaxy S25 ਸੀਰੀਜ਼ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਇਸ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਫੋਨ 'ਚ ਕਈ ਖਾਸ ਫੀਚਰਸ ਦਿੱਤੇ ਹਨ, ਜਿਸ 'ਚ ਡਾਇਨਾਮਿਕ AMOLED 2X ਡਿਸਪਲੇ, ਟ੍ਰਿਪਲ ਕੈਮਰਾ ਸੈੱਟਅਪ ਅਤੇ 12GB ਰੈਮ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਆਓ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਇਸ ਫੋਨ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ।

Samsung Galaxy S25 ਦੇ ਫੀਚਰਸ

ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਅਤੇ ਡਿਸਪਲੇ: ਇਸ ਡਿਵਾਈਸ 'ਚ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਗੋਲ ਕਾਰਨਰ ਦੇ ਨਾਲ ਨਵਾਂ ਟਾਈਟੇਨੀਅਮ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। S25 ਇੱਕ 6.2-ਇੰਚ QHD+ ਡਾਇਨਾਮਿਕ AMOLED 2X ਡਿਸਪਲੇ ਨਾਲ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਸ ਨੂੰ ਸੁਪਰ ਸਮੂਥ 120Hz ਅਡੈਪਟਿਵ ਰਿਫਰੈਸ਼ ਰੇਟ, ਵਿਜ਼ਨ ਬੂਸਟਰ ਅਤੇ ਅਡੈਪਟਿਵ ਕਲਰ ਟੋਨ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪ੍ਰੋਸੈਸਰ ਅਤੇ ਸਟੋਰੇਜ : ਪ੍ਰੋਸੈਸਰ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਇਸ ਫੋਨ 'ਚ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪਾਵਰਫੁੱਲ ਪ੍ਰੋਸੈਸਰ Qualcomm Snapdragon 8 Elite ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਸਟੋਰੇਜ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਡਿਵਾਈਸ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਸਟੋਰੇਜ ਵਿਕਲਪਾਂ - 12GB + 128GB, 12GB + 256GB ਅਤੇ 12GB + 512GB ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਲਟਰਾ ਮਾਡਲ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਫੋਨ ਐਂਡ੍ਰਾਇਡ 15 ਬੈਸਟ ਵਨ UI 7 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ।

ਕੈਮਰਾ: Galaxy S25 ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਿਪਲ ਕੈਮਰਾ ਸੈੱਟਅਪ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 50MP ਮੁੱਖ ਕੈਮਰਾ, 12MP ਅਲਟਰਾਵਾਈਡ ਲੈਂਸ ਅਤੇ 10MP ਟੈਲੀਫੋਟੋ ਲੈਂਸ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਸ ਫੋਨ 'ਚ 12MP ਦਾ ਫਰੰਟ ਕੈਮਰਾ ਵੀ ਹੈ।

ਬੈਟਰੀ ਅਤੇ ਚਾਰਜਿੰਗ: ਇਸ ਸੈਮਸੰਗ ਫੋਨ ਵਿੱਚ, ਤੁਹਾਨੂੰ 4000ਮਅਹ ਦੀ ਬੈਟਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜੋ 25W ਅਡਾਪਟਰ ਅਤੇ 3A USB-C ਕੇਬਲ ਨਾਲ ਲਗਭਗ 30 ਮਿੰਟਾਂ ਵਿੱਚ 50% ਤੱਕ ਚਾਰਜ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਸ ਫੋਨ 'ਚ ਫਾਸਟ ਵਾਇਰਲੈੱਸ ਚਾਰਜਿੰਗ 2.0 ਅਤੇ ਵਾਇਰਲੈੱਸ ਪਾਵਰਸ਼ੇਅਰ **ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਵੀ ਹੈ।**

ਕੀਮਤ

ਗਲੈਕਸੀ S25 ਦੀ ਕੀਮਤ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਇਸ ਫੋਨ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਕੀਮਤ 799.99 ਡਾਲਰ ਯਾਨੀ ਲਗਭਗ 65,918 ਰੁਪਏ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ।

ਟਿਕ-ਟੌਕ ਦੇ ਬੈਨ ਹੁੰਦੇ ਹੀ ਮੈਟਾ ਵਲੋਂ ਨਵੀਂ ਐਪ ਲਾਂਚ

ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ TikTok ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਬੈਨ ਰਿਹਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਦੇ ਦਖਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ TikTok ਨੇ ਦੁਬਾਰਾ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਪਰ ਹੁਣ TikTok ਕੰਪਨੀ ਦੀ 50 ਫੀਸਦੀ ਓਨਰਸ਼ਿਪ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਹੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਫਿਲਹਾਲ ਇੰਸਟਾਗ੍ਰਾਮ ਨੇ ਮੌਕਾ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਇਕ ਨਵੇਂ ਐਪ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਯਾਦ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਜਦੋਂ ਭਾਰਤ 'ਚ ਟਿਕਟੌਕ ਬੈਨ ਹੋਇਆ ਸੀ ਉਸਦੇ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਇੰਸਟਾਗ੍ਰਾਮ ਨੇ ਰੀਲਜ਼ ਲਾਂਚ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇੰਝ ਹੀ ਜਦੋਂ ਭਾਰਤ 'ਚ ਐਕਸ (ਪਹਿਲਾਂ ਟਵਿਟਰ) ਬੈਨ ਹੋਇਆ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਮੈਟਾ ਨੇ ਥ੍ਰੈੱਡਸ ਐਪ ਲਾਂਚ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਐਕਸ ਦਾ ਰਾਈਵਲ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਦੇ ਬਾਅਦ ਐਪ ਦੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਫਿੱਕੀ ਪੈ ਗਈ।

ਰੀਲਜ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ, ਭਾਰਤ 'ਚ ਟਿਕਟੌਕ ਬੈਨ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੁਣ ਸ਼ਾਰਟ ਵੀਡੀਓ ਵਾਲਾ ਗੈਪ ਇੰਸਟਾ ਰੀਲਜ਼ ਨੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਭਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਪੀ ਕਹੋ ਜਾਂ ਮੌਕਾ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਚੁੱਕਣਾ, ਇਸ ਵਾਰ ਵੀ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਟਿਕਟੌਕ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਅਮਰੀਕੀ ਐਪ ਸਟੋਰ ਅਤੇ ਪਲੇਅ ਸਟੋਰ ਤੋਂ CapCut ਐਪ ਨੂੰ ਵੀ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਐਪ ਵੀ ਟਿਕਟੌਕ ਦਾ ਹੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਾਈਟਡਾਂਸ ਨੇ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਇੰਸਟਾਗ੍ਰਾਮ ਨੇ ਇਸ ਮੌਕਾ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਬਾਖੂਬੀ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ।

ਇੰਸਟਾਗ੍ਰਾਮ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਵਾਲੀ ਕੰਪਨੀ ਮੈਟਾ ਨੇ ਇਕ ਨਵਾਂ ਐਪ Edit ਪੇਸ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਐਪ ਨੂੰ CapCut ਦਾ ਕਲੋਨ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦੱਸ ਦੇਈਏ ਕਿ CapCut ਐਡੀਟਿੰਗ ਐਪ ਬਾਈਟਡਾਂਸ ਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਟਿਕਟੌਕ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਟਿਕਟੌਕ ਅਤੇ CapCut ਬੇਹੱਦ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹਨ।

ਇੰਸਟਾਗ੍ਰਾਮ ਹੈੱਡ ਐਡਮ ਮੋਸੇਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ Edit ਐਪ ਅਗਲੇ ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ iOS 'ਤੇ ਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਬਾਅਦ 'ਚ ਇਸਨੂੰ ਐਂਡਰਾਇਡ ਲਈ ਵੀ ਲਾਂਚ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। Edit ਐਪ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੋਬਾਇਲ ਵੀਡੀਓ ਐਡੀਟਿੰਗ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਹੈ। ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕ੍ਰਿਏਟਰਾਂ ਲਈ ਬੈਸਟ ਪਾਸੀਬਲ ਟੂਲ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਐਪ 'ਚ ਕ੍ਰਿਏਟਿਵ ਟੂਲਸ ਮਿਲਣਗੇ। ਇਸ ਵਿਚ ਕਈ ਟੈਬਸ ਹੋਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਇੰਸਪਿਰੇਸ਼ਨ ਵੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਥੇ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂਦੇ ਆਈਡੀਆਜ਼ ਹੋਣਗੇ।

ਇਸ ਐਪ ਨਾਲ ਐਡਿਟ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਵੀਡੀਓਜ਼ ਦਾ ਡ੍ਰਾਫਟ ਵੀ ਦੋਸਤਾਂ ਨਾਲ ਸ਼ੇਅਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇਗਾ। ਯਾਨੀ ਅੱਧੀ ਐਡਿਟ ਵੀਡੀਓ ਵੀ ਕੋਲੈਬ ਲਈ ਕਿਸੇ ਦੋਸਤ ਜਾਂ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਸ ਐਡੀਟਿਡ ਵੀਡੀਓ 'ਚ ਹੋਰ ਵੀ ਸ਼ਾਟਸ ਐਡ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਣ।

ਇੰਸਟਾਗ੍ਰਾਮ ਮੁਤਾਬਕ, ਕ੍ਰਿਏਟਰਸ ਇਹ ਵੀ ਜਾਣ ਸਕਣਗੇ ਕਿ Edit ਐਪ ਰਾਹੀਂ ਐਡਿਟ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਵੀਡੀਓਜ਼ ਇੰਸਟਾਗ੍ਰਾਮ 'ਤੇ ਪਬਲਿਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਪਰਫਾਰਮ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਇਹ ਸਾਫ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਓਦਟਿ ਐਪ ਕੈਜੁਅਲ ਵੀਡੀਓ ਮੇਕਰਆਂ ਤੋਂ ਜਆਿਦਾ ਕ੍ਰਿਏਟਰਾਂ ਨੂੰ ਫੋਕਸ 'ਚ ਰੱਖ ਕੇ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਯਾਨੀ ਇਸ ਵਿਚ ਕ੍ਰਿਏਟਰਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਟੂਲਸ ਹੋਣਗੇ ਜੋ ਰੀਲਜ਼ ਐਡਿਟ ਕਰਨ 'ਚ ਮਦਦ ਕਰਨਗੇ। ਇਥੇ ਡੈਸ਼ਬੋਰਡ ਵੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿੱਥੋਂ ਵੀਡੀਓ ਐਡਿਟ ਦਾ ਟ੍ਰੈਕ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕੇਗਾ।

ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ

ਜਦ ਸੁਣਿਆ ਬਾਬੇ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦਾ ਕਾਰਾ
ਉਹਨੇ ਗਲ ਦੇ ਬੀੜੇ ਖੋਲਕੇ ਛੱਡਿਆ ਜੈਕਾਰਾ
ਉਹਨੇ ਹੱਥਾਂ ਉਤੇ ਤੋਲਿਆ ਖੰਡਾ ਦੋਧਾਰਾ
ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਸਿੰਘੋ ਕਰ ਲੌ, ਛੇਤੀ ਕੋਈ ਚਾਰਾ
ਤੁਸੀਂ ਪਹੁੰਚੋ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਦਲ ਲੈ ਕੇ ਸਾਰਾ
ਮੈਂ ਸੁਣੀ ਬੇਅਦਬੀ ਤਾਲ ਦੀ ਦਿਲ ਫਿਰ ਗਿਆ ਆਰਾ
ਜੇ ਸਾਡੇ ਹੁੰਦੇ ਮਿਟ ਗਿਆ ਕੋਈ ਗੁਰਦਵਾਰਾ
ਫਿਰ ਸਾਨੂੰ ਨਾ ਕੋਈ ਦਏਗਾ ਜਗ ਵਿਚ ਸਹਾਰਾ
ਹੁਣ ਚੁਕੋ ਤੇਗਾਂ ਰਲਕੇ ਤੇ ਚਾਲੇ ਪਾਉ
ਸਭ ਕਠੇ ਕਰੋ ਇਰਾਕੀਏ ਜ਼ੀਨਾਂ ਕਸਵਾਉ
ਹੱਥ ਪਕੜੋ ਬਰਛੇ ਲਿਸ਼ਕਦੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਗਾਉ
ਤੁਸੀਂ ਲੰਘੋ ਪਤਣ ਹੱਸ ਕੇ ਧੂੜਾਂ ਉਡਵਾਉ
ਤੁਸੀਂ ਅੱਖੋਂ ਲਾਟਾਂ ਸੁਟਕੇ ਅੱਗਾਂ ਭੜਕਾਉ
ਤੁਸੀਂ ਨਾਮ ਗੁਰੂ ਦਾ ਲੈ ਕੇ ਹੁਣ ਵਧਦੇ ਜਾਉ
ਤੁਸੀਂ ਫੜ ਲੌਂ ਖਾਨ ਜਹਾਨ ਨੂੰ ਤੇਗੀਂ ਝਟਕਾਉ
ਤੁਸੀਂ ਚਬੋ ਖਾਨ ਕੰਧਾਰ ਦੇ ਫੜ ਫਕੇ ਲਾਉ
ਉਹ ਤੁਰ ਪਏ ਰਲ ਤਲਵੰਡੀਉਂ ਧੌਂਸੇ ਖੜਕਾਉਂਦੇ
ਉਹਨਾਂ ਹੇਠਾਂ ਘੋੜੇ ਅਥਰੇ ਧਰਤੀ ਧਮਕਾਉਂਦੇ
ਉਹ ਮੌਤ ਵਿਆਵਨ ਚਲ ਪਏ ਅਕਾਲ ਧਿਆਉਂਦੇ
ਉਹ ਜਾਪਨ ਬਦਲ ਸਾਉਣ ਦੇ ਜਿਉਂ ਚੜ੍ਹਕੇ ਆਉਂਦੇ
ਉਹ ਵਾ ਵਰੋਲੇ ਬਣ ਗਏ ਪਏ ਧੂੜ ਉਡਾਉਂਦੇ
ਉਹ ਸੂਰੇ ਸਿਰਲਥ ਸੂਰਮੇ ਪਏ ਜੋਸ਼ ਜਗਾਉਂਦੇ
ਉਹ ਅਠੇ ਪਹਿਰੀ ਰਾਤ ਦਿਨ ਰਹੇ ਚਾਲੇ ਪਾਉਂਦੇ
ਉਹ ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਧਿਆਉਂਦੇ

ਉੱਤਮ ਸਿੰਘ ਤੇਜ

ਕਾਵਿ ਕਿਆਰੀ

ਅਕਲ ਦੀ ਗੱਲ

ਹਰਨ ਹੋਏ ਵਾਂਗ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ,
ਬੇਸ਼ਰਮੀ ਤੂੰ ਵੀ ਕਿਤੇ ਜੇ ਧਾਰ ਲੈਂਦਾ।
ਵਿੰਗਾ ਤੇਰਾ ਵੀ ਨਾ ਵਾਲ ਹੁੰਦਾ,
ਭਗਵਾਂ ਪਾ ਜੇ ਨੀਲਾ ਉਤਾਰ ਲੈਂਦਾ।

ਮਨੋ ਉੱਤਲੇ ਰਹਿ ਕੇ ਨਾਲ ਫੋਕਾ,
ਔਖਾ ਸੌਖਾ ਹੋ ਕੇ ਸਾਰ ਲੈਂਦਾ।
ਸਮਾਂ ਮਿਲਦਿਆਂ ਜਾਂਦਾ ਪਲਟ ਬਾਜੀ,
ਮੁੜ ਫੇਰ ਤੋਂ ਲੁੱਟ ਬਹਾਰ ਲੈਂਦਾ।

ਵੇਲਾ ਬੀਤਿਆ ਮੁੜ ਨਾ ਹੱਥ ਆਉਂਦਾ,
ਗੱਲ ਦਿਲ ਦੇ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਲੈਂਦਾ।
ਫੁੱਲ ਕਮਲ ਦਾ ਜੇਬ੍ਹ 'ਤੇ ਟਹਿਕਣਾ ਸੀ,
ਕੱਢ ਮਨ 'ਚੋਂ ਜੇ ਹੰਕਾਰ ਲੈਂਦਾ।

ਨਾਲ ਮਲਾਹ ਜੇ ਲੈਂਦਾ ਪਾ ਯਾਰੀ,
ਬੇੜੀ 'ਭਗਤਾ' ਕਰ ਪਾਰ ਲੈਂਦਾ।
ਲੰਘ ਟੇਸ਼ਨੋ ਹੁਣ ਤਾਂ ਗਈ ਗੱਡੀ,
ਸੀ ਚੰਗਾ ਜੇ ਹੋ ਸਵਾਰ ਲੈਂਦਾ।

ਲੇਖਕ : ਬਰਾੜ-ਭਗਤਾ ਭਾਈ ਕਾ 1-604-751-1113

ਮਿਲ ਜਾਂਦੇ ਨੇ ਲੋਕੀ

ਕੁਝ ਲੋਕ ਮਿਲ ਜਾਂਦੇ ਨੇ ,
ਉਹ ਵੀ ਕਈ ਮਿਲ ਕੇ ਰਹਿ ਜਾਂਦੇ ਨੇ,
ਉਹ ਦਿਲ ਦੀ ਤਹਿ ਤੱਕ ਜਾਂਦੇ ਨੇ,
ਦੁਆਵਾਂ ਬਣ ਕੇ ਹੀ ਰਹਿ ਜਾਂਦੇ ਨੇ ,

ਇੰਜ ਵੀ ਕੁਝ ਲੋਕ ਮਿਲ ਜਾਂਦੇ ਨੇ।
ਫਿਟਕਾਰਾਂ ਤੇ ਨਫ਼ਰਤ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਨੇ ਬਥੇਰੇ,
ਜ਼ਿਹਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਿਮਾਰ ਨੇ ਬਥੇਰੇ,
ਕਈ ਗਲੋਂ ਲਾਹ-ਲਾਹ ਸੁੱਟਣ ਆਪਣਿਆਂ ਨੂੰ,

ਕਈ ਆਪਣਿਆਂ ਵਾਂਗ ਗਲੇ ਮਿਲ ਜਾਂਦੇ ਨੇ,
ਇੰਝ ਹੀ ਕੁਝ ਲੋਕ ਮਿਲ ਜਾਂਦੇ ਨੇ,
ਉਹ ਸੁੱਚੇ ਮੋਤੀ ਵਾਂਗੂ ਹੁੰਦੇ ਟਾਵੇਂ -ਟਾਵੇਂ ,
ਜਿਉ ਪੰਜਾਬੀ ਵਰਨ ਮਾਲਾ ਦੇ ਅੱਖਰ ਭੁਲਾਵੇਂ,

ਕਦੇ ਕਦੇ ਤਾਂ ਪਿਛਲੇ ਜਨਮ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਜਾਪੇ,
ਚਲ 'ਨਵ' ਦੇਖ ਲਊ ਰੱਬ ਆਪੇ,
ਉਝ ਕਿਉਂ ਕਿਸੇ 'ਤੇ ਇੰਨਾ ਪਿਆਰ ਲੁਟਾਵੇ ,
ਰੱਬ ਕਰੇ ਮੇਰੀ ਉਮਰ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਲੱਗ ਜਾਵੇ,
ਇੰਜ ਹੀ ਕਈ ਲੋਕੀ ਮੋਲ ਜਾਂਦੇ ਨੇ।

ਲੇਖਕ : ਨਵਦੀਪ ਕੌਰ, ਸੰਪਰਕ +16722723164

ਸੱਚ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤ

ਖਾਲਕ ਨੂੰ ਜੇ ਖਲਕਤ "ਸੱਚ" ਦਾ ਨਾ ਦਿੰਦੀ,
ਕੁਦਰਤ ਸੱਚ ਦੇ ਨਿਯਮਾ ਦੀ ਪਰਛਾਈ ਹੈ ।
ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਤੁਰਨਾ ਸੱਚ ਦੀ ਸੰਗਤ ਹੈ,
ਨਿਯਮ ਤੋੜਨਾ ਸੱਚ ਨਾਲ ਬੇ-ਵਫਾਈ ਹੈ ।

ਜੀਵਨ ਇਸੇ ਨਿਯਮ ਦਾ ਹੀ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ,
ਬੰਦਾ ਵੀ ਇਸ ਜੀਵਨ ਦਾ ਗੁਰ ਭਾਈ ਹੈ ।
ਦੇਹ ਅੰਦਰ ਵੀ ਨਿਯਮ ਸੱਚ ਦਾ ਚਲਦਾ ਹੈ,
ਕਥਨੀ ਕਰਨੀ ਵੱਖ ਤਾਂ ਇੱਕ ਬੁਰਾਈ ਹੈ ।

ਜਦ ਵੀ ਬੰਦੇ ਮੂੰਹੋਂ ਝੂਠ ਸੁਣਾਇਆ ਹੈ,
ਅੰਦਰੋਂ ਉਸ ਨੇ ਹਾਮੀ ਨਹੀਂ ਜਿਤਾਈ ਹੈ ।
ਦਰਦ ਨਾਲ ਫਿਰ ਮਨ ਦੀਆਂ ਨਾੜਾਂ ਤਣੀਆਂ ਨੇ,
ਅੰਦਰੋਂ-ਅੰਦਰੀ ਹਲ-ਚਲ ਝੂਠ ਮਚਾਈ ਹੈ ।

ਪਾਕੇ ਗਲਤ ਇਸ਼ਾਰੇ ਸੂਖਮ ਨਾੜਾਂ ਨੇ,
ਜਹਿਰ ਅੰਦਰਲੇ ਅੰਗਾਂ ਤੇ ਵਰਸਾਈ ਹੈ ।
ਨਿਯਮੋ ਬਾਹਰੇ ਹੋ ਸਬੰਧਤ ਅੰਗਾਂ ਨੇ,
ਲੋੜੋਂ ਵੱਖਰੀ ਚਕਰੀ ਫੇਰ ਘੁਮਾਈ ਹੈ ।

ਤਨ ਸੰਚਾਲਣ ਵਾਲੀ ਕਿਰਿਆ ਨੇ ਘਟਕੇ,
ਸ਼ਕਤੀ ਹਰ ਇਕ ਅੰਗ ਦੀ ਸਗੋਂ ਘਟਾਈ ਹੈ ।
ਬਾਹਰੋਂ ਭਾਵੇਂ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਤਨ ਠੀਕ ਲਗੇ,
ਕਈ ਅੰਗਾਂ ਤੇ ਅੰਦਰੋਂ ਪੀੜਾ ਛਾਈ ਹੈ ।

ਹਰ ਸੱਚਾ ਵੀ ਤੰਦਰੁਸਤ ਤੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ,
ਲੇਕਨ ਝੂਠ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਿਹਤ ਗਵਾਈ ਹੈ।
ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਦੇ ਮੌਕੇ ਉਸਦੇ ਜਿਆਦਾ ਨੇ,
ਜਿਸਨੇ ਘੁੱਟਕੇ ਸੱਚ ਨੂੰ ਜੱਫੀ ਪਾਈ ਹੈ।

ਬੰਦਾ ਕੇਵਲ ਸੱਚ ਬੋਲਣ ਲਈ ਬਣਿਆ ਹੈ,
ਝੂਠ ਬੋਲ ਉਸ ਕੁਦਰਤ ਸਗੋਂ ਰੁਸਾਈ ਹੈ ।

- ਡਾ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਸਾਲ

ਟੁੱਟ ਗਈ ਤੜੱਕ!

ਅਹੁਦਾ ਲੈਣ ਲਈ ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀ ਦਾ
ਝੱਲ ਬੇਜਤੀ ਬਹਿੰਦੇ ਰਹੇ ਪਾਣੀਏਂ ਜੀ।
ਤਣੇ ਉੱਪਰ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਟੱਕ ਲਾ ਕੇ
ਫੜ ਫੜ ਝੂਟਦੇ ਰਹੇ ਨੇ ਟਾਹਣੀਏਂ ਜੀ।
ਰਹੇ ਘੁੰਮਦੇ ਸੱਤਾ ਦੇ 'ਘਾਟ' ਉੱਤੇ
ਘਰ ਤੇ ਘਾਟ ਦਾ ਫਰਕ ਪਹਿਚਾਣੀਏਂ ਜੀ।
ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਚਿਰੋਕਣੇ ਆਖਦੇ ਸੀ
ਕਿਸਨੂੰ 'ਹੀ' ਤੇ ਕਿਹਨੂੰ 'ਸ਼ੀ' ਜਾਣੀਏਂ ਜੀ।
ਜਦ ਵੀ ਮੁੱਕਦਾ ਤੇਲ ਵਿਚ ਦੀਵਿਆਂ ਦੇ
ਬੁਝਦੀ ਹੁੰਦੀ ਏ ਲਾਟ ਭੜੱਕ ਕਰਕੇ
ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਸੀ ਕਮਲ ਤੇ ਤੱਕੜੀ ਦੀ
ਟੁੱਟੀ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਵਿੱਚ 'ਤੜੱਕ' ਕਰਕੇ !

-ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਦੁਪਾਲ ਪੁਰ
81950-25579

ਬਿਰਹਾ ਦਾ ਗੀਤ

ਰੋਜ਼ ਸਰਘੀ ਦੇ ਵੇਲੇ ਜਦੋਂ
ਪੰਛੀ ਕੋਈ ਗੀਤ ਗਾਏਗਾ
ਮੇਰੇ ਨੈਣਾਂ ਦੀ ਸਿੱਲ੍ਹੀ ਰੇਤ 'ਤੇ
ਇੱਕ ਸੁਪਨਾ ਮਰ ਜਾਏਗਾ
ਤਪਸ਼ਾਂ ਦੀ ਜੂਹ ਲੰਘ ਕੇ
ਆਥਣ ਦਾ ਵੇਲਾ ਆਏਗਾ
ਇੱਕ ਨਿੱਘ ਸੋਹਣੇ ਚੰਨ ਦਾ
ਮੇਰੇ ਸੁਪਨੇ ਨੂੰ ਸਹਿਲਾਏਗਾ
ਇਸ ਅਲਾਣੇ ਸਫ਼ਰ ਤਹਿਤ
ਜਦ ਸ਼ਹਿਰ ਤੇਰਾ ਆਏਗਾ
ਨੈਣਾ ਦਾ ਸਾਗਰ ਛਲਕੇਗਾ
ਬਿਰਹਾ ਦਾ ਗੀਤ ਗਾਏਗਾ
'ਕਰਮ' ਦੇ ਬੁਰਿਆਂ ਕਰਮਾਂ ਦੀ
ਕੋਈ ਕਹਾਣੀ ਜਦੋਂ ਸੁਣਾਏਗਾ
ਫਿਰ ਜਿਗਰ ਤੇਰਾ ਰੋਏਗਾ
ਮੁੱਖੜਾ ਤੇਰਾ ਮੁਸਕਰਾਏਗਾ ।

ਕਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਕਿਸ਼ਾਂਵਲ

ਝਨਾਂ ਸਤਲੁਜ ਦਾ

ਝਨਾਂ ਸਤਲੁਜ ਦਾ ਜਦ ਇਕ ਦੂਜੇ ਕੋਲੋਂ ਲੰਘਿਆ ਪਾਣੀ
ਬੜਾ ਬੀਤੇ 'ਤੇ ਪਛਤਾਇਆ ਬੜਾ ਹੀ ਸੰਗਿਆ ਪਾਣੀ

ਜਦੋਂ ਹੋਵੇ ਇਕੱਠਾ ਇਹ ਤਾਂ ਮਹਿਲਾਂ ਨੂੰ ਡੁਬੋ ਦੇਵੇ
ਤੂੰ ਪਾ ਪੈਮਾਨਿਆਂ ਵਿਚ ਐਵੇਂ ਛੋਟਾ ਅੰਗਿਆ ਪਾਣੀ

ਬਹੁਤ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਏਥੇ ਮੋਹ ਦੀਆਂ ਸਨ ਵਗਦੀਆਂ ਨਦੀਆਂ
ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਬਸ ਲਹੂ ਵਿਚ ਰੰਗਿਆ ਪਾਣੀ

ਪਿਤਾ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਪਈਆਂ ਢੋਣੀਆਂ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ
ਸਿੰਘਾਸਨ ਦੇ ਸ਼ੁਗਲ ਨੇ ਇੰਝ ਸੂਲੀ ਟੰਗਿਆ ਪਾਣੀ

ਉਲਾਂਭੇ ਫਾਲਤੂ ਦਿੰਦੇ ਹੋ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਯਾਰੋ
ਲਹੂ ਦੇ ਦਾਗ ਕਿੰਝ ਧੋਵੇ ਲਹੂ ਵਿਚ ਰੰਗਿਆ ਪਾਣੀ

ਉਹ ਜਿਸ ਨੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਭਰ ਖ਼ੂਨ ਦੇ ਦਰਿਆ ਹੀ ਚਿਤਵੇ ਸਨ
ਅਖੀਰੀ ਵਕਤ ਵੇਲੇ ਓਸ ਨੇ ਵੀ ਮੰਗਿਆ ਪਾਣੀ

ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਬੱਛੋਆਣਾ

ਬੰਦੇ ਦਾ ਜੀਵਨ 'ਚ ਜੋ ਇਤਕਾਦ ਹੈ

ਬੰਦੇ ਦਾ ਜੀਵਨ 'ਚ ਜੋ ਇਤਕਾਦ ਹੈ।
ਮਾਂ ਦੀ ਸ਼ਫਕਤ ਮਾਂ ਦਾ ਆਸ਼ੀਰਵਾਦ ਹੈ।

ਸਰਫ਼ਰਾਜ਼ੀ ਇਸਦੇ ਪੈਰਾਂ ਹੇਠ ਹੈ,
ਇਸ ਜ਼ਮੀਂ ਤੇ ਅਰਸ਼ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦ ਹੈ।

ਦੋਸਤੀ ਦੇ ਇਸ ਤੇ ਸੀ ਪੱਤੇ ਝੜੇ,
ਇਹ ਖ਼ਰਾਬਾ ਅੱਜ ਵੀ ਆਬਾਦ ਹੈ।

ਬੇਨਿਆਜ਼ੀ ਵੀ ਹੈ ਮੁਜਰਮ ਨੇੜ ਵੀ,
ਹਰ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਲਬ ਤੇ ਇਕ ਫ਼ਰਿਆਦ ਹੈ।

ਜਗਣ ਵਾਲੇ ਜਾਗਦੇ ਨੇ ਰਾਤ ਭਰ,
ਅੱਜ ਵੀ ਦੀਵੇ ਦਾ ਇਹ ਇਤਕਾਦ ਹੈ।

ਗੱਲ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਨਾਲ ਤੋਰੇਗਾ ਉਹੀ,
ਜਿਸ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਦਰਦ ਦਾ ਇਤਮਾਦ ਹੈ।

ਗੁਰਦੀਪ

"ਹਵਾ"

ਮੈਨੂੰ ਐਰ ਨਾ ਤੂੰ ਜਾਣੀ ਮੈਨੂੰ ਗੈਰ ਨਾ ਤੂੰ ਜਾਣੀ
ਮੈਂ ਤਾਂ ਰੋਕ ਦੇਵਾਂ ਪੰਜ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦਾ ਵੀ ਪਾਣੀ
ਬੱਸ ਜਿਧਰ ਵੀ ਜਾਵਾਂ ਨਵੀਂ ਤੁਰਦੀ ਕਹਾਣੀ
ਦੇਵਾਂ ਸੱਭ ਨੂੰ ਹੀ ਸੁਖ ਨਾ ਦਿਤਾ ਕਦੇ ਦੁਖ
ਬੱਸ ਅੰਗ ਸੰਗ ਸੱਭ ਦੇ ਸਹਾਈ ਮੈਂ
ਸੋਹਣੇ ਵਤਨ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਮੈਂ ਹਵਾ ਵੇ
ਬਸ ਇੱਕਲੀ ਇੱਕਲੀ ਖ਼ਬਰ ਲਿਆਈ ਮੈਂ
ਚੌਕ ਚਾਂਦਨੀ ਤੋਂ ਗਈ ਫਿਰ ਪਟਨੇ ਦੇ ਵੱਲ
ਸਾਰਾ ਵੇਖਿਆ ਸੀ ਸੀਨ ਪਏ ਕਾਲਜੇ 'ਚ ਸੱਲ
ਅਨੰਦ ਮਿਲਿਆ ਤੇ ਅਨੰਦਪੁਰ ਗਈ ਜਾ ਕੇ ਠੱਲ
ਫਿਰ ਗਈ ਸਰਹਿੰਦ ਵੇਖੀ ਖੜਕੇ ਮੈਂ ਕੰਧ
ਰੋ ਪਿੱਟ ਕੇ ਤੇ ਸੂਬੇ ਨੂੰ ਤਾਂ ਆਈ ਮੈਂ
ਸੋਹਣੇ ਵਤਨ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਮੈਂ ਹਵਾ ਵੇ ਬੱਸ
ਗਈ ਭਗਤ ਸਰਾਭੇ ਸਿੰਘ ਸੂਰਮਿਆਂ ਦੇ ਪਿੰਡ
ਸੁਣੀ ਬੈਠ ਕੇ ਕਹਾਣੀ ਪਈ ਕਾਲਜੇ ਨੂੰ ਠੰਡ
ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਝੰਡਾ ਤਾਂ ਝੁਲਾਇਆ ਭਾਵੇ ਵਾਰ ਗਏ ਜਿੰਦ
ਸਦਾ ਸਦਕੇ ਮੈਂ ਜਾਵਾਂ ਪੁੱਤ ਜਿੰਨਾ ਦੇ ਸੀ ਮਾਵਾਂ
ਹੱਥ ਸਾਰੀਆਂ ਦੇ ਪੈਰੀ ਲਾਕੇ ਆਈ ਮੈਂ
ਸੋਹਣੇ ਵਤਨ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਮੈਂ ਹਵਾ ਦੇ ਬੱਸ
ਫਿਰ ਦੱਖਣ ਦੇ ਵਲ ਸੀ ਮੈਂ ਰੁਖ ਕਰਿਆ
ਸ਼੍ਰੀ ਹਜ਼ੂਰ ਸਾਹਿਬ ਜਾਕੇ ਮੇਰਾ ਸੀਨਾ ਠਰਿਆ
ਬਾਕੀ "ਦੇਵ" ਨੇ ਵੀ ਮੇਰੇ ਬਾਰੇ ਲਿਖਿਆ ਧਰਿਆਂ
ਜਦੋਂ "ਘੋਲੀਏ " ਮੈਂ ਜਾਵਾਂ ਗੱਲ ਖੋਲ ਕੇ ਸੁਣਾਵਾਂ
ਉਹਦੀ ਕਲਮ ਨੂੰ ਦਿਤੀ ਤਾਂ ਵਧਾਈ ਮੈਂ
ਸੋਹਣੇ ਵਤਨ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਮਹੱਤਵ ਵੇ
ਬਸ ਇੱਕੱਲੀ ਇੱਕਲੀ ਖ਼ਬਰ ਲਿਆਈ ਮੈਂ

ਦੇਵ ਘੋਲੀਆ ਖੁਰਦ (ਫਰਿਜ਼ਨੋ)
559-232-7764
ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ - ਯੂ.ਐਸ.ਏ.

ਨਾਰੀ ਸੰਸਾਰ

ਦਿਲ ਹੈ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ, ਛੋਟੀ ਜਹੀ ਆਸ਼ਾ

ਬਾਲੜੀ ਦਿਵਸ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼

ਲੇਖਕ : ਗੁਰਜੋਤ ਕੌਰ

ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਸਿਰਲੇਖ ਵਿਚਲੀ ਇਹ ਸਤਰ ਸਾਡੀਆਂ ਪਿਆਰੀਆਂ, ਨਿੱਕੀਆਂ ਮਾਸੂਮ ਬਾਲੜੀਆਂ ਜੋ ਇਸ ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ ਕਦਮ ਰੱਖਦੀਆਂ ਨੇ ਉਹ ਇਸ ਸਮਾਜ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੋਮਲ ਤੇ ਸ਼ਾਂਤ ਮੁਖੜੇ, ਅੱਖਾਂ ਰਾਹੀਂ ਕਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਅਰਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਕਹਿੰਦੀਆਂ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਹੁਣ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਸਮਾਂ ਕਾਫ਼ੀ ਬਦਲਿਆ ਹੈ, ਕੁਝ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੋਚ ਵਿਚ ਕਾਫ਼ੀ ਨਵਾਂਪਨ ਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਬਦਲਾਅ ਸਦਕਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਸੂਮ ਬਾਲੜੀਆਂ ਦੀ ਅਣਬੋਲੀ ਆਵਾਜ਼ ਸਮਾਜ ਦੇ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ, ਉਦਾਰ ਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਸੋਚ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਤਕ ਪਹੁੰਚੀ ਹੈ, ਤੇ ਉਹ ਲੜਕੀਆਂ ਨੂੰ ਲੜਕਿਆਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦੇ ਹੱਕ, ਰਹਿਣ-ਸਹਿਣ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਨੇ। ਯਾਨੀ ਦੋਵਾਂ ਵਿਚ ਕੋਈ ਫ਼ਰਕ ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ।

ਅਜਿਹੇ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਸਦਕਾ ਹੀ 2008 ਵਿਚ ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਬਾਲ ਵਿਕਾਸ ਮੰਤਰਾਲਾ ਤੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ 24 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਬਾਲੜੀ ਦਿਵਸ ਵਜੋਂ ਮਨਾਉਣਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲੜਕੀਆਂ ਨਾਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਨਾ ਬਰਾਬਰੀਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਗਰੂਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

'ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਵਿਡੰਬਨਾ'-ਇਕ ਪਾਸੇ ਅਸੀਂ ਦੇਵੀਆਂ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਪਰ ਅਫ਼ਸੋਸ ਬਾਲੜੀ ਦੇ ਜਨਮ 'ਤੇ ਖ਼ੁਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ, ਇਹ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਸੋਚ ਹੈ, ਕਿ ਅਸੀਂ ਰੱਬ ਤੇ ਦੇਵੀਆਂ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕਰਕੇ ਪੁੰਨ ਕਮਾ ਲਵਾਂਗੇ ਤੇ ਇਕ ਪਾਸੇ ਰੱਬ ਦੀਆਂ ਬਣਾਈਆਂ ਬਾਲੜੀਆਂ ਦੀ ਕਦਰ ਨਾ ਕਰਕੇ ਪਾਪ ਦੇ ਭਾਗੀ ਨਹੀਂ ਬਣਾਂਗੇ। ਭਾਰਤੀ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਵੱਖਰੇ-ਵੱਖਰੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਧਰਮ ਨੇ, ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਰੀਤੀ ਰਿਵਾਜ ਤੇ ਮਨੌਤਾਂ ਨੇ। ਪਰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਬਹੁਤਿਆਂ ਦੀ ਸੋਚ ਇਕ ਪਾਸੜ ਅਤੇ ਆਪੋ ਆਪਣੀ ਹੈ। ਸੁਚੇਤ ਵਰਗ ਕਾਫ਼ੀ ਹੱਦ ਤਕ ਬਾਲੜੀਆਂ ਦੀ ਬਹੁਤ ਇੱਜ਼ਤ ਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਕਈ ਪਿਛੜੀ ਸੋਚ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਅਜੇ ਵੀ ਇਸ ਸੋਚ ਨਾਲ ਬੈਠੇ ਹਨ ਕਿ ਲੜਕੀ ਨਹੀਂ ਲੜਕਾ ਹੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਠੀਕ ਹੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਗਰ ਲੜਕੇ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਤੇ ਇਕੱਲੇ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਪਰ ਜੇਕਰ ਇਕ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਪੂਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਬਾਲੜੀ ਇਕ ਆਸ਼ੀਰਵਾਦ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਕਿੰਨੇ ਰੋਲ ਨਿਭਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਬੇਟੀ, ਭੈਣ, ਪਤਨੀ, ਦੋਸਤ। ਇਕ ਘਰ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਥੰਮ੍ਹ ਵਾਂਗ ਸੰਭਾਲ ਕੇ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਤੇ ਬਦਲੇ ਵਿਚ ਸਿਰਫ਼ ਆਦਰ ਭਾਲਦੀ ਹੈ। ਲੜਕੀ ਪੜ੍ਹੀ-ਲਿਖੀ ਹੋਵੇਗੀ ਤਾਂ ਕੱਲ੍ਹ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ, ਆਪਣੇ ਖੁੱਲੇ, ਨਜ਼ਰੀਏ ਨਾਲ ਵੱਡਾ ਕਰੇਗੀ ਤੇ ਅੱਗੇ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਇਹ ਲੜੀ ਚਲਦੀ ਰਹੇਗੀ।

ਇਹ ਸਮਾਜ ਦੇ ਕੁਝ ਵਰਗਾਂ ਵਿਚ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੀ ਹੈ ਕਿ ਲੜਕੀਆਂ ਅੱਜ ਪੜ੍ਹਾਈ ਵਿਚ, ਨੌਕਰੀਆਂ ਵਿਚ, ਇਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਆਪਣੇ ਘਰ, ਪਰਿਵਾਰ, ਮਾਂ-ਬਾਪ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਵਿਚ ਅਤੇ ਰੋਜ਼ਮਰ੍ਹਾ ਕੰਮਾਂ ਵਿਚ ਲੜਕਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਅੱਗੇ ਨਿਕਲ ਗਈਆਂ ਹਨ।

ਇਕ ਬਾਲੜੀ ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹੋਸ਼ ਸੰਭਾਲਣ ਤਕ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦੇ ਇਕ ਹੰਭਲੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਅਹਿਸਾਸ ਦਿਵਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਨਮੋਲ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦੇ ਮੌਕੇ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਸਮਾਜ ਦੇ ਉੱਚ ਵਰਗ ਵਿਚ ਵੀ ਲੜਕੀ ਦਾ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਕੁਝ ਹੋਰ ਹੀ ਢੰਗ, ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਾਂ-ਬਾਪ, ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਪਣੇ 'ਤੇ ਮਾਣ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਵਾਉਣ ਤੇ ਵੱਡੀਆਂ ਮੰਜ਼ਿਲਾਂ ਛੂਹਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਸਹਿੰਦੀ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਹੋਂਦ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਲਈ ਰੋਜ਼ ਲੜਾਈ ਲੜਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ।

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਬੇਟੀ ਜਾਂ ਬੇਟੀਆਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੋਚਣੀ, ਵਿਵਹਾਰ ਬਹੁਤ ਹੱਦ ਤਕ ਬਦਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਹੀਰੇ ਦੀ ਕਦਰ ਦਿਨ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਵਧਦੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੁੱਖਾਂ, ਤਕਲੀਫ਼ਾਂ ਵਿਚ ਬੇਟੀ ਦਾ ਕੋਮਲ ਹੱਥ ਮਲ੍ਹਮ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਬੁਢਾਪੇ ਦੀ ਲਾਠੀ ਬਣ ਕੇ ਬੇਟੀਆਂ ਆਪਣੀ ਹੋਂਦ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾਉਂਦੀਆਂ ਨੇ।

ਭਰੂਣ ਹੱਤਿਆ ਜਾਂ ਬੱਚੀਆਂ ਨੂੰ ਜੰਮਦੀਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦੇਣ, ਦੀ ਪ੍ਰਥਾ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਅਜੇ ਵੀ ਕਾਫ਼ੀ ਪ੍ਰਚੱਲਿਤ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਇਕ ਲੜਕੀ ਹੋ ਵੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਦੂਸਰੀ ਲੜਕੀ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀਆਂ ਅਰਦਾਸਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਨੇ।

ਸਾਨੂੰ ਲੜਕੀ ਪ੍ਰਤੀ ਇਸ ਸੋਚ ਨੂੰ ਮਿਟਾਉਣ ਲਈ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਿਚੋਂ ਅਨਪੜ੍ਹਤਾ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ, ਛੋਟੇ-ਛੋਟੇ ਕਸਬਿਆਂ, ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਲੜਕੀ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ ਕਰਨੀ ਸਿਖਾਉਣੀ ਪਵੇਗੀ। ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੋਚ 'ਤੇ ਇਸ ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਬਦਲਣਾ ਪਵੇਗਾ ਤਾਂ ਕਿ ਜਦ ਲੜਕੀ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਖੁੱਲ੍ਹਦਿਲੀ ਨਾਲ ਸਵਾਗਤ ਹੋਵੇ। ਸਖ਼ਤ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨੇ ਪੈਣਗੇ ਤਾਂ ਕਿ ਰਾਹ ਜਾਂਦੀ ਲੜਕੀ ਵੱਲ ਕੋਈ ਅੱਖਾਂ ਚੁੱਕ ਕੇ ਵੇਖਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੌ ਵਾਰ ਸੋਚੇ।

ਸਾਡੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਬਾਲੜੀਆਂ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਮਾਹੌਲ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਬਹੁਤ ਯਤਨ ਕਰਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਨੇ। ਸਾਰੇ ਯਤਨ, ਉਦੋਂ ਹੀ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋਣਗੇ ਜਦ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਬੇਟਿਆਂ ਨੂੰ ਲੜਕੀ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ ਕਰਨੀ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਤੋਂ ਸਿਖਾਉਣਗੇ। ਆਉ, ਸਾਰੇ ਮਿਲ ਕੇ ਪ੍ਰਣ ਕਰੀਏ ਕਿ ਇਕ ਬਾਲੜੀ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਦਾ ਬੀੜਾ ਜ਼ਰੂਰ ਚੁੱਕੀਏ, ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਵਿਚਰਨਾ, ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਅਨਸਰਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ, ਹਿੰਮਤ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਨਾਲ ਰੱਖਣਾ ਸਿਖਾਈਏ ਹਰ ਕਦਮ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਹੀ ਸਾਡਾ ਦੇਸ਼ ਹੋਰ ਤਰੱਕੀ ਕਰ ਸਕੇਗਾ।

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਬਾਲੜੀਆਂ ਘਰੋਂ ਬਾਹਰ ਕਦਮ ਰੱਖਦੀਆਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਹਮੇਸ਼ਾ ਬੇਟੀ ਦੀ ਫ਼ਿਕਰ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਜਦ ਤਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੇਟੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਆ ਜਾਂਦੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਮਾਜ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੋਚ ਨੂੰ ਜੋ ਘੁਣ ਲਗ ਚੁੱਕਾ ਹੈ।

ਆਉ! ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਬਾਲੜੀ ਦਿਵਸ 'ਤੇ ਅਰਦਾਸ ਕਰੀਏ ਕਿ ਕਾਸ਼! ਸਾਡਾ ਸਮਾਜ, ਦੇਸ਼, ਇਕ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਤੇ ਖ਼ੁਸ਼ੀਆਂ ਭਰੀ ਜਗ੍ਹਾ ਬਣ ਜਾਵੇ ਜਿਥੇ ਸਾਡੀਆਂ ਬਾਲੜੀਆਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਖੁੱਲ੍ਹ ਦਿਲੀ ਨਾਲ ਜੀਅ ਸਕਣ, ਉੱਚੀਆਂ ਉਡਾਰੀਆਂ ਮਾਰ ਸਕਣ ਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਨਾਂਅ ਰੌਸ਼ਨ ਕਰ ਸਕਣ।

ਕੀ ਤੁਹਾਡੇ ਬੱਚੇ ਪੜ੍ਹਾਈ 'ਚ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹਨ?

ਲੇਖਕ : ਡਾ. ਪ੍ਰਿਅੰਕਾ

ਅਸੀਂ ਇਹ ਗੱਲ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਡੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੈ ਉਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੋਲ/ਸੁਣ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਈ ਵਿਚ ਸਮੱਸਿਆ ਆ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਡਾ ਬੱਚਾ ਨਜ਼ਰ ਠੀਕ ਹੋਣ ਤੇ ਚੰਗੀ ਤੁਰ੍ਹਾਂ ਬੋਲ/ਸੁਣ ਸਕਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਵਿਚ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਦੇ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਕਾਰਨ ਪੜ੍ਹਾਈ ਵਿਚ ਅਯੋਗਤਾ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਅਸੀਂ ਅਜਿਹੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਿਕ ਜਾਇਜ਼ਾ ਲੈਣ ਲਈ ਲਿਖਣ, ਪੜ੍ਹਨ ਤੇ ਗਣਿਤ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਚ ਆਉਂਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਬਾਰੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਤੋਂ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਅਯੋਗਤਾ ਬਾਰੇ ਜਾਣਨ ਵਿਚ ਮਦਦ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰਾਂ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਵਿਚ ਅਯੋਗਤਾ ਬਾਰੇ ਜਾਣ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਪੜ੍ਹਨ ਵਿਚ ਸਮੱਸਿਆ:

1. ਤੁਹਾਡੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਅੱਖਰਾਂ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਵਿਚ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ? ਜਿਵੇਂ ਬ ਅੱਖਰ ਨੂੰ ਦ ਬੋਲਣਾ ਜਾਂ ਪੜ੍ਹਨਾ ਪ ਨੂੰ ਤ ਬੋਲਣਾ ਜਾਂ ਪੜ੍ਹਨਾ ਆਦਿ।
2. ਉਹ ਅੱਖਰਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਣ ਜਾਂ ਪੜ੍ਹਨ ਵਿਚ ਲੋੜ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਸਮਾਂ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਬੋਲਣ ਵਿਚ ਲੰਮਾ ਠਹਿਰਾਉ ਦਿੰਦਾ ਹੈ?
3. ਉਹ ਅੱਖਰ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਜੋੜ (ਸ਼ਬਦ) ਬੋਲਣ ਜਾਂ ਲਿਖਣ ਵਿਚ ਉਲਝ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
4. ਉਸ ਨੂੰ ਅੱਖਰਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਬੋਲਣ ਵਿਚ ਸਮੱਸਿਆ ਆਉਂਦੀ ਹੈ?
5. ਉਸ ਨੂੰ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਨਾਂਅ ਬੋਲਣ ਵਿਚ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ? ਜਿਵੇਂ ਕੁਰਸੀ ਜਾਂ ਮੇਜ਼ ਦਾ ਹੋਰ ਹੀ ਕੋਈ ਨਾਂਅ ਲੈ ਦੇਣਾ।
6. ਉਹ ਅੱਖਰਾਂ ਨੂੰ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾ ਕੇ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ ਅੱਖਰਾਂ ਨੂੰ ਸੱਜੇ ਤੋਂ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਵੱਲ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ? ਜਿਵੇਂ ਨ ਨੂੰ ਨੋ ਜਾਂ ਬੁਟ ਨੂੰ ਟੁਬ ਪੜ੍ਹਨਾ ਆਦਿ।
7. ਉਹ ਖੱਬੀ ਤੇ ਸੱਜੀ ਦਿਸ਼ਾ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਵਿਚ ਉਲਝ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

ਲਿਖਣ ਵਿਚ ਸਮੱਸਿਆ:

1. ਉਸ ਦੀ ਲਿਖਾਈ ਭੱਦੀ ਹੈ? ਉਹ ਟੇਢੇ-ਮੇਢੇ/ਲੋੜ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਵੱਡੇ ਅੱਖਰ ਲਿਖਦਾ ਹੈ?
2. ਉਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦਾ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਤਾ ਹੁੰਦਿਆਂ ਲਿਖ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਲਿਖਣ ਲੱਗਿਆਂ ਬਹੁਤ ਸਮਾਂ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ? ਕੀ ਉਹ ਮੂੰਹ ਜ਼ਬਾਨੀ ਸਭ ਕੁਝ ਸੁਣਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਲਿਖਣ ਵਿਚ ਸਮੱਸਿਆ ਆਉਂਦੀ ਹੈ?
3. ਉਹ ਲਿਖਣ ਵਿਚ ਕਾਫ਼ੀ ਗਲਤੀਆਂ (ਸਪੈਲਿੰਗ ਮਿਸਟੇਕਸ) ਜਾਂ ਬੇਤਰਤੀਬਾ ਲਿਖਦਾ ਹੈ ।
4. ਉਸ ਨੂੰ ਬੋਲਣ ਲੱਗਿਆਂ ਅੱਖਰ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਦੇ ਸੁਮੇਲ ਦਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ?
5. ਉਸ ਨੂੰ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਵਿਆਕਰਣ ਦਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ? ਭਾਵ ਕੌਮਾ ਜਾਂ ਡੰਡੀ ਕਿੱਥੇ ਲਗਾਉਣੀ ਹੈ? ਕਿਹੜੇ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਅੱਖਰ ਵੱਡਾ ਲਿਖਣਾ ਹੈ?
6. ਉਹ ਲਿਖਣ ਲੱਗਿਆਂ ਅੱਖਰਾਂ ਜਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਇਕੋ ਜਿਹਾ ਅੰਤਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ? ਉਸ ਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਨਵਾਂ ਪੈਰਾ ਕਿੱਥੇ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ?

ਗਣਿਤ ਵਿਚ ਸਮੱਸਿਆ:

1. ਉਹ ਅੰਕਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਣ ਪੜ੍ਹਨ ਜਾਂ ਪਹਿਚਾਣਨ ਵਿਚ ਉਲਝ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ 6 ਤੇ 9 ਅੰਕ ਨੂੰ ਲਿਖਣ ਪੜ੍ਹਨ ਤੇ ਪਹਿਚਾਣਨ ਵਿਚ ਉਲਝਣ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹੈ?
2. ਉਸ ਨੂੰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਘਟਾਓ ਗੁਣਾ ਤੇ ਤਕਸੀਮ ਦੇ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਫਰਕ ਦੀ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ?
3. ਕੀ ਉਸ ਨੂੰ ਗਣਿਤ ਦੇ ਨਿਯਮ ਸਮਝਣ ਵਿਚ ਸਮੱਸਿਆ ਆਉਂਦੀ ਹੈ?
4. ਉਸ ਨੂੰ ਨਾਪ ਤੇ ਤੋਲ ਵਾਲੇ ਸਵਾਲਾਂ ਜਿਵੇਂ ਇਕ ਲਿਟਰ ਵਿਚ ਕਿੰਨੇ ਮਿਲੀਲਿਟਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ? ਇਕ ਮੀਟਰ ਵਿਚ ਕਿੰਨੇ ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਆਦਿ ਨੂੰ ਸਮਝਣ/ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਿਚ ਉਲਝਣ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹੈ ?
5. ਉਹ ਘੜੀ ਤੋਂ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਦੇਖ ਸਕਦਾ? ਭਾਵ ਉਸ ਨੂੰ ਘੜੀ ਦੀ ਵੱਡੀ ਛੋਟੀ ਤੇ ਸਕਿੰਟਾਂ ਵਾਲੀ ਸੂਈ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ?
6. ਉਹ ਪਹਾੜ੍ਹੇ ਯਾਦ ਕਰਨ ਜਾਂ ਸੁਣਾਉਣ ਲੱਗਿਆਂ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹੈ?

ਨਤੀਜਾ: ਜੇ ਉਪਰੋਕਤ ਤਿੰਨਾਂ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚੋਂ ਤੁਹਾਡੇ ਬੱਚੇ ਬਾਰੇ ਕਿਸੇ ਇਕ ਵੀ ਭਾਗ ਦੇ ਕੁਝ ਉੱਤਰ ਵੀ ਹਾਂ ਵਿਚ ਹਨ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡਾ ਬੱਚਾ ਪੜ੍ਹਾਈ ਵਿਚ ਅਯੋਗਤਾ ਕਾਰਨ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਸੰਬੰਧੀ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦੇ ਮਾਹਿਰ ਡਾਕਟਰ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਨੂੰ 'ਤਾਰੇ ਜ਼ਮੀਨ ਪੇ' ਫਿਲਮ ਦੇਖ ਕੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਵਿਚ ਇਸ ਅਯੋਗਤਾ ਬਾਰੇ ਜਾਣਨ ਵਿਚ ਮਦਦ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਇਲਾਜ : ਅਜਿਹੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਅਸੀਂ 'ਰੀਮੈਡੀਅਲ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ' ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਅਸੀਂ ਅਜਿਹੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਲਿਖਣ ਪੜ੍ਹਨ ਤੇ ਸਮਝਣ ਦੇ ਸੁਚੱਜੇ ਤਰੀਕੇ ਸਿਖਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਈ ਵਿਚ ਚੰਗੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਕਰਨ ਵਿਚ ਮਦਦ ਮਿਲਦੀ ਹੈ।

ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਿਕ ਇਲਾਜ : ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਕਸਰ ਵੀਹ ਤੋਂ ਤੀਹ ਫ਼ੀਸਦੀ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿਚ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਿਕ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਜਿਵੇਂ ਉਦਾਸੀਪਣ ਚਿੜਚੜਾਪਣ ਤੇ ਘਬਰਾਹਟ ਆਦਿ ਵੀ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਥੈਰੇਪੀਜ਼ ਰਾਹੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

CLASSIFIEDS & MATRIMONIALS

BRIDE WANTED

ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਲੜਕਾ,ਉਮਰ 29 ਸਾਲ,ਕੱਦ 6 ਫੁੱਟ, ਲੜਕਾ ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਪੀ.ਆਰ. ਹੈ,ਲਈ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਪੀ.ਆਰ. ਕੁੜੀ ਦੀ ਭਾਲ ਹੈ। ਲੜਕੇ ਦਾ ਪਰਵਾਰ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ : (778) 321-5911, 7782886015 AP 06-12

ਐਬਟਸਫੋਰਡ ਬੀ ਸੀ ਵਿਚ ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ ਤੇ ਰਹਿ ਰਹੇ 27 ਸਾਲ ਦੇ ਖੂਬਸੂਰਤ ਜਟ ਸਿੱਖ ਗਿੱਲ ਲੜਕੇ ਵਾਸਤੇ Canadian Immigrant ਜਾਂ PR ਕੰਨਿਆ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਲੜਕਾ ਅਤੇ ਲੜਕੇ ਦਾ ਸਾਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਵੈਜੀਟੇਰੀਅਨ ਹੈ। ਲੜਕੇ ਪਾਸ Bechelor of Computer Art ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਹੈ। ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ, ਭੈਣ ਇੰਡੀਆ ਵਿਆਹੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਵਧੇਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ। 778-201-2767 ਜਾਂ ਵਟਸਐਪ (ਇੰਡੀਆ)+91 88725 44271 RS 27-09

GROOM WANTED

A Jatt Sikh family is looking for a match for their daughter. She is born and raised in Canada. She is 29 years old and is 5'3" tall. She is a Chartered Professional Accountant (CPA). Looking for a canadian born potential match in Surrey, BC. Boy should be well educated and family oriented, CPA preferred. Please do not call from proposals outside of the area. Please contact us at (778) 246-2491. RS 27-12

GROOM WANTED

A Jatt Sikh family is looking for a match for their daughter. She is born and raised in Canada. She is 29 years old and is 5'3" tall. She is a Chartered Professional Accountant (CPA). Looking for a canadian born potential match in Surrey, BC. Boy should be well educated and family oriented, CPA preferred. Please do not call from proposals outside of the area. Please contact us at (778) 246-2491.

ਸਿਹਤ ਲਈ ਬੇਹੱਦ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਹਨ ਪ੍ਰੋਸੈਸਡ ਖਾਣ ਪੀਣ ਤੇ ਆਰਟੀਫੀਸ਼ਅਲ ਮਿੱਠਾ

ਲੇਖਕ : ਡਾਕਟਰ ਅਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ

ਇਸ ਵੇਲੇ ਮੈਂ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਪ੍ਰੋਸੈਸਡ ਫੂਡ ਦੀ, ਜਿਸ 'ਚ ਬੇਕਰੀ, ਜੰਕ ਫੂਡ, ਸੈਮੀ ਕੁਕਡ ਫੂਡ (ਅੱਧ ਪੱਕਿਆ ਖਾਣਾ), ਰੈਡੀ ਟੂ ਈਟ ਫੂਡ (ਪੱਕਿਆ ਪਕਾਇਆ) ਇਹ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਕਹਿਣ ਦਾ ਭਾਵ ਕਿ ਜੂਸ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਸਟੋਰ 'ਤੇ ਪਈ ਬਰੈਂਡ ਤੱਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖਾਣ ਨਾਲ ਸਾਡੀ ਸਿਹਤ ਉੱਤੇ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾੜੇ ਅਸਰ ਪੈਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਹਨ ਕੈਂਸਰ, ਮੋਟਾਪਾ, ਸ਼ੂਗਰ ਅਤੇ ਦਿਲ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਛੋਟੀ ਉਮਰ 'ਚ ਹੀ ਮੌਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੋ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਖੋਜਾਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ, ਇਕ ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਇਟਲੀ 'ਚ। ਅਮਰੀਕਨ ਕੈਂਸਰ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੀ ਖੋਜ 31 ਅਗਸਤ, 2022 ਨੂੰ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਮੈਡੀਕਲ ਜਰਨਲ 'ਚ ਛਪੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਮੁਤਾਬਕ ਅਲਟਰਾ ਪ੍ਰੋਸੈਸਡ ਖਾਣਾ, ਜਿਵੇਂ ਹਾਟ-ਡਾਗ, ਬਰਗਰ, ਪੀਜ਼ਾ, ਚਿਪਸ ਆਦਿ ਆਦਮੀਆਂ ਵਿਚ ਕੋਲਨ ਅਤੇ ਰੈਕਟਲ ਕੈਂਸਰ ਦਾ ਜੋਖ਼ਮ ਵਧਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਰਕੇ ਦੋਵਾਂ ਆਦਮੀਆਂ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ 'ਚ ਦਿਲ ਦੇ ਰੋਗ ਵਧਣ ਕਰਕੇ ਛੇਤੀ ਮੌਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ 'ਚ ਇਟਲੀ ਦੀ ਟੀਮ ਨੇ ਲੱਭਿਆ ਕਿ ਫੂਡ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਨਾਲ ਖਾਣੇ ਦੀ ਪੌਸ਼ਟਿਕਤਾ 'ਤੇ ਮਾੜਾ ਅਸਰ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੌਤ ਦਰ ਵਧਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਖੋਜ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 22000 ਮਨੁੱਖਾਂ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕਿ ਇਹ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰੋਸੈਸਡ ਫੂਡ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਖਾ ਕੇ ਕੋਲੇਟਰਲ ਕੈਂਸਰ ਹੋਣ ਦਾ ਖ਼ਤਰਾ 29 ਫ਼ੀਸਦੀ ਵੱਧ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅਨੇਕਾਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਨੈਸ਼ਨਲ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ਼ ਹੈਲਥ ਤੋਂ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਪ੍ਰੋਸੈਸਡ ਫੂਡ ਨੂੰ ਖ਼ਤਰੇ ਦੀ ਘੰਟੀ ਦੱਸਦੀਆਂ ਹਨ।

ਪ੍ਰੀਜ਼ਰਵੇਟਿਵ:- ਡੱਬਾ ਬੰਦ ਖਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਖਰਾਬ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਅਲੱਗ-ਅਲੱਗ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ 'ਪ੍ਰੀਜ਼ਰਵੇਟਿਵ' (ਇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਸਾਇਣ) ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਅੱਡ-ਅੱਡ ਪਦਾਰਥਾਂ 'ਚ ਅਲੱਗ-ਅਲੱਗ 'ਪ੍ਰੀਜ਼ਰਵੇਟਿਵ' ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਕੁਝ ਤਾਂ ਸਾਧਾਰਨ ਹੀ ਹਨ, ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਮਕ, ਆਰਟੀਫੀਸ਼ਲ ਖੰਡ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਵਧਾ ਕਿ ਪਾਉਣਾ। ਨਮਕ ਨਾਲ ਸੋਡੀਅਮ ਪੋਟਾਸ਼ੀਅਮ ਵੱਧ ਗਿਆ, ਇਸ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਬ੍ਰੈਡ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਜੋ ਚੀਜ਼ 'ਚ ਲਗਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਸੋਡੀਅਮ ਵੀ ਨਾਲ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਭਾਵ ਨਮਕ ਦੀ ਦੂਹਰੀ ਮਾਰ, ਜੋ ਕਿ ਬੀ.ਪੀ. ਅਤੇ ਦਿਲ ਵਾਸਤੇ ਠੀਕ ਨਹੀਂ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਧੇ ਮਿੱਠੇ ਨਾਲ 'ਡਾਈਬਟੀਜ਼' (ਜਿਸ ਨੂੰ ਸ਼ੂਗਰ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਹੋਣ ਦਾ ਖ਼ਤਰਾ ਹੈ। ਲਗਾਤਾਰ ਕਾਰਬੋਨੇਟਿਡ ਠੰਢੇ ਪੀਣ ਨਾਲ ਕੈਂਸਰ ਤੇ ਟਿਊਮਰ ਹੋਣ ਦਾ ਵੀ ਖ਼ਤਰਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਬੇਕਰੀ:- ਬੇਕਰੀ ਵਿਚ ਬ੍ਰੈੱਡ, ਬਰਗਰ, ਪੀਜ਼ਾ, ਕੁਲਚੇ, ਹਾਟ-ਡਾਗ ਆਦਿ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਬਿਸਕੁੱਟ, ਨਮਕੀਨ, ਚਿਪਸ, ਚਾਕਲੇਟ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਅੱਡ-ਅੱਡ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰੀਜ਼ਰਵੇਟਿਵ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹੋਰ ਇਮਲਸੀਫਾਈਅਰ (ਓਮੁਲਸਿਡਿਏਰ) ਸਟੇਬਲਾਈਜ਼ਰ, ਆਰਟੀਫੀਸ਼ਲ ਫਲੇਵਰ (ਨਕਲੀ ਸੁਗੰਧ ਅਤੇ ਸਵਾਦ) ਵਰਗੇ ਪਦਾਰਥ ਆ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸ਼ਹਿਰ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਪਿੰਡ ਹਰ ਘਰ 'ਚ ਰੋਜ਼ ਮਰਤਬਾ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਉਤਪਾਦ ਹਨ। ਇਸ 'ਚ ਬ੍ਰੈੱਡ ਦੀ ਹੀ ਗੱਲ ਕਰ ਲਈਏ ਤਾਂ ਅੱਜ ਬਹੁਤੇ ਲੋਕ ਚਿੱਟੀ ਬ੍ਰੈੱਡ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ 'ਚ ਆਟਾ ਨਹੀਂ ਮੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਰਾਊਨ ਬ੍ਰੈਡ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਲੋਕ ਸਮਝਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਆਟਾ ਬ੍ਰੈੱਡ ਹੈ ਜਦਕਿ ਉਸ 'ਚ ਰੰਗ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਆਟਾ ਬ੍ਰੈੱਡ ਹੈ, ਇਸ 'ਚ ਵੀ ਆਟਾ ਸਿਰਫ 53 ਫੀਸਦੀ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਭ 'ਚ ਉਪਰੋਂ ਕਣਕ ਵਾਲੇ ਗਲੂਟਿਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਗਲੂਟਿਨ ਹੋਰ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਸ ਵੇਲੇ ਮੋਟੇ ਅਨਾਜ (ਮਿਲਟ) ਦੀ ਖੇਤੀ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਕਣਕ ਨੂੰ ਮਾੜੀ ਦੱਸ ਕੇ। ਪਰ ਪਹਿਲ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੋਟੇ ਅਨਾਜਾਂ ਨੂੰ ਵਰਤ ਕਿ ਜਿਹੜੀ ਬ੍ਰੈੱਡ ਬਣਾਈ ਗਈ ਅਤੇ ਨਾਂਅ ਦਿੱਤਾ 'ਮਿਲਟ ਬ੍ਰੈੱਡ' ਦਾ, ਉਸ 'ਚ ਕਣਕ ਦਾ ਆਟਾ 44 ਫੀਸਦੀ, ਰਾਗੀ ਆਟਾ 8.8 ਫੀਸਦੀ, ਬਾਜਰੇ ਦਾ ਆਟਾ 3.9 ਫੀਸਦੀ ਅਤੇ ਜਵਾਰ ਦਾ ਆਟਾ 1 ਫੀਸਦੀ ਹੈ। ਮਿਲਟ ਪੀਜ਼ਾ ਬੇਸ 'ਚ ਆਟਾ 45.5 ਫੀਸਦੀ ਹੈ। ਰਾਗੀ ਆਟਾ (ਫਿੰਗਰ ਮਿਲਟ) 10.1 ਫੀਸਦੀ, ਬਾਜਰਾ (ਪਰਲ ਮਿਲਟ) 2.5 ਫੀਸਦੀ ਅਤੇ ਜਵਾਰ 1 ਫੀਸਦੀ। ਇਸ 'ਚ ਸੋਚਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਣਕ ਨੂੰ ਗਲੂਟਿਨ ਕਰਕੇ ਮਾੜਾ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਿਲਟ ਦੇ ਪਦਾਰਥ ਬਣਾਉਣ ਵੇਲੇ ਕਣਕ ਦੇ ਆਟੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਗਲੂਟਿਨ ਫੇਰ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕਈ ਲੋਕ ਕਣਕ ਦੀ ਰੋਟੀ ਨੂੰ ਮਾੜਾ ਕਹਿਣਗੇ ਪਰ ਕੀ 50 ਰੁਪਏ ਦੀ ਮਿਲਟ ਬ੍ਰੈੱਡ ਖਰੀਦ ਕਿ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਠੀਕ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।

ਸਾਫਟ ਡਰਿੰਕ (ਠੰਢਾ):- ਅੱਜ ਮਲਟੀਨੈਸ਼ਨਲ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਬਣਾਏ ਹੋਏ ਠੰਢਿਆਂ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ 'ਚੋਂ ਪੁਰਾਤਨ ਠੰਢੇ ਜਿਵੇਂ ਸ਼ਿਕੰਜਵੀ, ਸੱਤੂ, ਕੱਚੀ ਲੱਸੀ (ਦੁੱਧ ਦੀ ਲੱਸੀ) ਵਰਗੇ ਠੰਢੇ ਖ਼ਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਰੂਹਅਫਜ਼ਾ, ਰਸਨਾ, ਸੁਕੇਸ਼ ਬਾਜ਼ਾਰ 'ਚ ਆਏ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ 10 ਤੋਂ 20 ਐਮ.ਐਲ. ਪਾਓ ਬਾਕੀ ਪਾਣੀ ਪਾਓ ਅਤੇ ਪੀ ਲਓ। ਇਸ ਵੇਲੇ ਠੰਢਿਆਂ 'ਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਖਪਤ ਕੋਲਾਜ਼ ਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਲੱਗ-ਅਲੱਗ ਸਵਾਦ ਹਨ। ਇਸੇ ਵੇਲੇ ਤਾਂ ਚਾਟੀ ਦੀ ਲੱਸੀ, ਨਿੰਬੂ ਪਾਣੀ, ਜਲਜ਼ੀਰਾ ਵੀ ਬੋਤਲਾਂ ਜਾਂ ਟੈਟਰਾ ਪੈਕ 'ਚ ਬੰਦ ਹੋ ਕੇ ਬਰੈਂਡਡ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਚ 'ਪ੍ਰੀਜ਼ਰਵੇਟਿਵ' ਪਾਉਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਵਿਸ਼ਵ ਸਿਹਤ ਸੰਗਠਨ (ਡਬਲਿਊ.ਐੱਚ.ਓ.) ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਬੋਨੇਟਿਡ ਠੰਢਿਆਂ ਵਿਚ ਆਰਟੀਫੀਸ਼ਅਲ ਮਿੱਠਾ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਨਾਂਅ ਹੈ ਅਸਪਾਰਟਐਮ ਇਸ ਦੇ ਵਪਾਰਕ ਨਾਂਅ ਹਨ ਇਕੂਅਲ ਨਿਊਟਰਸਵੇਟ ਕੈਂਡਰਲ ਅਤੇ ਸ਼ੂਗਰ ਟਵਿਨ ਏਸ ਦਾ ਐਡਿਟਿਵ ਨੰਬਰ ਹੈ 951, ਇਹ ਆਮ ਖੰਡ ਨਾਲੋਂ 200 ਗੁਣਾ ਮਿੱਠਾ ਹੈ। ਡਬਲਿਊ.ਐੱਚ.ਓ. ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਅਸਰ ਲਿਵਰ (ਜਿਗਰ) 'ਤੇ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਹੈ, ਭਾਵ ਜਿਗਰ ਦਾ ਕੈਂਸਰ ਹੋਣ ਦਾ ਜੋਖ਼ਮ ਵਧ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵੇਲੇ ਇਹ ਸਮਝਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਈਆਂ 'ਤੇ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਨੰਬਰ ਲਿਖਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਕਈ ਅਜਿਹੇ ਉਤਪਾਦ ਵੀ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ 'ਸਵੀਟਨਰ' ਹੀ ਲਿਖਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ ਜੇ 70 ਕਿਲੋ ਦਾ ਮਨੁੱਖ 5 ਲੀਟਰ ਇਕ ਦਿਨ 'ਚ ਪੀਊ ਤਾਂ ਇਹ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਇਵਜ਼ 'ਚ ਡਬਲਿਊ.ਐੱਚ.ਓ. ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਹੋਰ ਖਾਣੇ ਦੇ ਪਦਾਰਥਾਂ 'ਚ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਸੇਵਨ ਲੋਕ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਇਸ ਮਾਤਰਾ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਸਰੀਰ 'ਚ ਜਾਣ ਦੀ ਪੂਰੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਜਿਹੜੀ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਅਸਰ ਸਿਹਤ 'ਤੇ ਮਾੜਾ ਹੈ ਘੱਟ ਪੀਣ ਨਾਲ ਦੇਰ ਨਾਲ ਅਸਰ ਕਰ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਕ 'ਬਲੈਕ ਪਾਣੀ' ਚੱਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪਹਾੜਾਂ ਤੋਂ ਜੋ ਪੱਤਿਆਂ ਦਾ ਅਰਕ (ਰਸ) ਇਕੱਠਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਸਿਹਤ ਲਈ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਹੈ। ਇਸ ਪਾਣੀ 'ਚ ਵੀ 'ਸਵੀਟਨਰ' ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਲੇਬਲ 'ਤੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਨੰਬਰ ਕੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ 750 ਐਮ.ਐਲ. ਦੀ ਬੋਤਲ 55 ਰੁਪਏ ਵਿਚ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਵੇਲੇ ਕਾਪਰ ਵਾਲਾ ਪਾਣੀ ਵੀ ਬਾਜ਼ਾਰ 'ਚ ਮਿਲਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ 'ਚ ਕਾਪਰ ਸਲਫੇਟ (ਨੀਲਾ ਥੋਥਾ) (0.00041%) ਹੈ। ਜੂਸ 'ਚ ਕੁਦਰਤੀ ਸ਼ੂਗਰ (ਡਰੁਚਟੋਸਏ) ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਵੀ ਜਦੋਂ ਇਕਦਮ ਸਰੀਰ 'ਚ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਈ ਵਾਰ ਵਾਧੂ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਵਰਤੀ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੀ ਅਤੇ ਫੈਟ ਦੇ ਰੂਪ 'ਚ ਸਰੀਰ 'ਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਵੇਲੇ ਜਿਹੜੇ ਪੈਕਡ ਜੂਸ ਆ ਰਹੇ ਹਨ, ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਕੁਦਰਤੀ ਸ਼ੂਗਰ ਦੇ ਨਾਲ ਅਸਪਾਰਟਮ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਮਿੱਠਾ ਕਰਕੇ ਇਸ ਦਾ ਸਵਾਦ ਅਤੇ ਤਾਜ਼ਾ ਰੱਖਣ ਲਈ ਇਸ 'ਚ ਸੋਡੀਅਮ ਬੈਨਜੋਓਐਟ (211) ਬੈਨਜੋਇਕ ਏਸਿਡ, ਸਲਫਰ ਡਾਇਅਕਸਾਈਡ, ਸੋਰਬਿਕ ਏਸਿਡ, ਸੋਡੀਅਮ ਕਾਰਬੋਕਸੀਮੀਥਾਈਲ ਸੇਲੂਲੋਸ (Benzioc aicd, Sulpher idoixde, Soribc aicd, Soidum Carboxymethhylcelulose (CMC) ਵਰਗੇ ਰਸਾਇਣ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ 'ਚ ਘੋਖਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਸੋਡੀਅਮ ਬੈਨਜੋਓਐਟ ਬਦਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਬੈਨਜ਼ੀਨ ਵਿਚ, ਜੋ ਕੈਂਸਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਭਾਵ ਇਹ ਵੀ ਕੈਂਸਰ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਮਿਊਨੀਜ਼ ਅਤੇ ਐਮ.ਐਸ.ਜੀ. (ਮੋਨੋਸੋਡੀਅਮ ਗਲੂਟਾਮੇਟ):- ਇਹ ਤਕਰੀਬਨ ਸਾਰੇ ਜੰਕ ਫੂਡ ਜਿਵੇਂ, ਬਰਗਰ, ਪੀਜ਼ੇ, ਪਾਸਤਾ, ਸੈਂਡਵਿਚ ਆਦਿ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਚਿਪਸ, ਸੂਪ ਫਾਸਟ-ਕੈਨਡ ਫੂਡ ਆਦਿ 'ਚ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਮਿਊਨੀਜ਼ ਤਾਂ ਤਕਰੀਬਨ ਘਰਾਂ 'ਚ ਵੀ ਸੈਂਡਵਿਚ ਜਾਂ ਫਿਰ ਪਾਸਤਾ, ਪੀਜ਼ਾ ਆਦਿ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਸਵਾਦ ਵਧਾਉਣ ਲਈ। ਇਸ 'ਚ ਸੈਚੂਰੇਟਡ ਫੈਟ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਇਹ ਕੋਲੇਸਟ੍ਰੋਲ ਵਧਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਦਿਲ ਦੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਲੱਗਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵਧਦੀ ਹੈ। ਐਮ.ਐਸ.ਜੀ. ਜਾਂ ਅਜੀਨੋ ਮੋਟੋ ਇਹ ਇਕ ਚੀਨੀ ਮਾਲਟ ਹੈ, ਜੋ ਸਵਾਦ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅੱਜ ਇਹ ਇਕੱਲਾ ਬਾਹਰਲੇ ਖਾਣੇ 'ਚ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਘਰ ਦੀ ਰਸੋਈ 'ਚ ਵੀ ਵੜ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਸੇਵਨ ਦਿਮਾਗ ਦੇ ਖੁਸ਼ੀ ਵਾਲੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਉਤੇਜਿਤ ਕਰ ਦਿੰਦਾ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਆਦਤ ਪੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪੁਰਾਣੇ ਜੰਕ ਫੂਡ ਯਾਨੀ ਸਮੋਸੇ, ਟਿੱਕੀ, ਭਟੂਰੇ, ਪੂਰੀ ਛੋਲੇ ਇਹ ਸਭ ਦੀ ਵੀ ਸ਼ਹਿਰਾਂ 'ਚ ਵਿਕਰੀ ਕਈ ਗੁਣਾ ਵੱਧ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਇਸ 'ਚ ਕਦੇ ਨੋਟ ਕਰਕੇ ਦੇਖੋ ਕਿ ਜਿਸ ਤੇਲ 'ਚ ਤਲੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਕਾਲਾ ਹੋਇਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਤੇਲ ਵਾਰੀ-ਵਾਰੀ ਗਰਮ ਹੋ ਕਿ ਕੜ੍ਹੀ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਕੈਮੀਕਲ ਬਣਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਾਲੀਸਾਈਕਲਿਕ ਐਰੋਮੈਟਿਕ ਹਾਈਡਰੋਕਾਰਬਨ ਇਹ ਕੈਂਸਰ ਦਾ ਕਾਰਣ ਵੀ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੇਵਨ ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਸੁੰਘਣ ਨਾਲ ਵੀ ਜੀਨੋਟਾਕਸਿਕ, ਮੁਟਾਜੀਨਿਕ ਅਤੇ ਰਸੋਲੀ ਜੀਨੋਟਾਕਸਿਕ ਆਦਿ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੈਂਸਰ ਬਣਦੇ ਹਨ।

ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੀ ਦੇਖੀਏ ਕਿ ਚੌਲਾਂ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਪ੍ਰਸੈਸ ਭਾਵ ਪਾਲਿਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਤਕਰੀਬਨ ਸਾਰੇ ਵਿਟਾਮਿਨ ਉਤਾਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਫਿਰ ਆਰਟੀਫੀਸ਼ਲ ਵਿਟਾਮਿਨ ਉਸ 'ਚ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਨੂੰ ਫੋਰਟੀਫਾਈਡ ਚੌਲ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੁਣ ਕੌਫ਼ੀ ਅਤੇ ਚਾਹ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਚਾਹ ਦੇ ਬਾਗ਼ਾਂ 'ਚੋਂ ਆਉਂਦੀ ਸੀ, ਹੁਣ ਉਹ ਲੈਬ 'ਚ ਤਿਆਰ ਹੋਊਗੀ। ਅਮਰੀਕੀ ਕੰਪਨੀ ਅਟੋਮਾ ਮੋਲੀਕੂਲਰ ਨੇ ਸਿੰਥੇਟਿਕ ਕੌਫ਼ੀ ਬਣਾਈ ਹੈ, ਜਿਸ 'ਚ ਕੋਈ ਆਰਗੈਨਿਕ ਤਾਂ ਛੱਡੋ ਕੌਫ਼ੀ ਬੀਨਜ਼ ਵੀ ਨਹੀਂ ਵਰਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਹ ਸਿੰਥੈਟਿਕ ਕੌਫ਼ੀ ਕੀ ਰੰਗ ਲਿਆਏਗੀ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਤਾਂ ਅਜੇ ਕੁੱਝ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਿੰਥੈਟਿਕ ਦੁੱਧ ਨੇ ਡੇਅਰੀ ਦਾ ਧੰਦਾ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਖੇਤੀ ਨੂੰ ਵੀ ਸਿੰਥੈਟਿਕ ਲੈਬ ਗਰੋਨ ਚੀਜ਼ਾਂ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨਗੀਆਂ। ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਪੜ੍ਹੇ-ਲਿਖੇ ਲੋਕ ਵੀ ਸਿਰਫ ਇਹ ਗੱਲ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਿਸਾਨ ਜ਼ਹਿਰਾਂ ਦੀ ਖੇਤੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਖਾਦਾਂ ਅਤੇ ਕੀਟਨਾਸ਼ਕ ਜੋ ਮਾਹਿਰਾਂ ਵਲੋਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਹੀ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਵੀ ਉਦੋਂ ਜਦੋਂ ਕੀੜਾ ਜਾਂ ਬਿਮਾਰੀ ਲੱਗੇ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰੋਸੈਸਡ ਖਾਣੇ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਪ੍ਰੀਜ਼ਰਵੇਟਿਵ, ਐਸਿਡ, ਰੰਗ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸਾਮਾਨ ਵਰਤਦੇ ਹਨ। ਗੱਲ ਕੀ ਸਾਡਾ ਰਹਿਣ-ਸਹਿਣ ਬਦਲ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਦਿਖਾਵਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕੁਦਰਤੀ ਅਤੇ ਆਰਗੈਨਿਕ ਦਾ, ਪਰ ਅਸੀਂ ਕਿੰਨੇ ਡੰਗ ਘਰ ਦੀ ਰੋਟੀ ਖਾਂਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਵਿਚਾਲੇ ਹੋਰ ਕੋਈ ਸਨੈਕ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦੇ। ਜਿੰਨੇ ਵੱਡੇ ਸ਼ਹਿਰ, ਬਾਹਰ ਦਾ ਖਾਣਾ-ਪੀਣਾ ਓਨਾ ਹੀ ਜ਼ਿਆਦਾ। ਦੂਜਾ ਹੈ ਦੋਵੇਂ ਜੀਅ ਨੌਕਰੀਆਂ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਘਰ ਰੋਟੀ ਨਹੀਂ ਬਣਦੀ, ਬਾਹਰੋਂ ਹੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ 'ਚ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਰਸਾਇਣ ਹੁੰਦਾ ਹੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਾਹਰ ਦਾ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਵਧਿਆ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ।

ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਘੋਖ ਕਰਨੀ ਬਣਦੀ ਹੈ ਕਿ ਵੱਧ ਰਹੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਲਈ ਕੌਣ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ। ਕਿਸਾਨ, ਪ੍ਰੋਸੈਸਡ ਫੂਡ ਇੰਡਸਟਰੀ, ਸਾਡੇ ਡਾਕਟਰ ਜੋ ਐਂਟੀਬਾਇਊਟਿਕ ਅਤੇ ਕਈ-ਕਈ ਦਵਾਈਆਂ ਦੇ ਮਿਸ਼ਰਣਾਂ ਦੀ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀਆਂ ਜਾਂ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਜੋ ਗੰਦਾ ਪਾਣੀ ਦਰਿਆਵਾਂ 'ਚ ਪਾਈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਅੱਗੇ ਪੀਣ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਹ ਇੰਡਸਟਰੀ ਜੋ ਗੰਦਾ ਪਾਣੀ ਧਰਤੀ ਹੇਠਲੇ ਪਾਣੀ 'ਚ ਪਾ ਕੇ ਪਲੀਤ ਕਰੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚੈੱਕ ਕਰਨ ਦੀ ਜਾਂ ਲੋਕ ਆਪ ਜਿਹੜੇ ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਫਾਇਦੇ ਖ਼ਾਤਰ ਉਪਰੋਕਤ ਸਭ ਕੱਝ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜਰਨ 'ਚ ਸਹਾਈ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਡਾ. ਸੁਖਪਾਲ ਸੰਘੇੜਾ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ

ਵਲੋਂ : ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੋਢੀ

ਪੰਜਵੀਂ ਕਿਸ਼ਤ

ਲੜੀ ਜੋੜਨ ਲਈ ਪਿਛਲਾ ਅੰਕ ਵੇਖੋ

ਇਸੇ ਗੱਲਬਾਤ ਦੌਰਾਨ ਚੰਦਨ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਦਲੀਲ ਤੋਂ, ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਵੀ ਕਰਦਾ ਆ:

"ਗੁੱਸੇ 'ਚ ਕੋਈ ਚੰਗੀ ਕਵਿਤਾ ਨਹੀਂ ਰਚੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।"

ਜਦ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਗੰਭੀਰ ਆਲੋਚਕ/ਚਿੰਤਕ ਕਿਸੇ ਵੀ ਲਹਿਰ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਮੁੱਲ-ਅੰਕਣ ਸਪਸ਼ਟ ਆਲੋਚਨਾ-ਮਿਆਰ, ਯਾਨਿ ਸਟਓਨਦਓਰਦ, ਪੈਮਾਨਿਆਂ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਇਕਸਾਰ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਰੇਗਾ, ਨਾ ਕਿ ਆਪਣੇ ਮਹਿਜ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਤੇ ਨਿੱਜੀ ਕਾਵਿ-ਸੁਆਦਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ; ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ 'ਚੰਦਨ' ਹੀ ਨਹੀ, ਬਾਹਲੇ ਆਲੋਚਕਾਂ ਦਾ ਇਹੀਓ ਹਾਲ ਆ। "ਪ੍ਰਗਤੀਵਾਦ ਤੇ ਨਕਸਲੀ ਲਹਿਰ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਵੱਡਾ ਨੁਕਸਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।"

ਆਪਣੇ ਵਿਸਵਾਸ਼ ਦੀ ਹਿਮਾਇਤ ਵਿੱਚ ਉੱਤਕ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਹਨੂੰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਾ ਠੁੰਮਣਾ ਦਿੰਦਾ, 'ਚੰਦਨ' ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ:

"ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਸਹਿਜਤਾ ਨਾਲ ਬਣੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਹੀ ਟਿਕੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ।"

ਉੱਤਕ ਦਾਅਵਾ ਸ਼ਾਇਦ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਦੇ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਹੋਵੇ, ਪਰ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਦੇ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਦੇ ਪਲ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਨਾ ਕੋਈ ਸਥਾਈ ਸਹਿਜਤਾ ਹੈ ਤੇ ਨਾ ਟਿਕਾਓ। ਵਿਗਿਆਨ ਤੋਂ ਸਮਾਨਤਾ, ਯਾਨਿ ਓਨਓਲੋਗੇ, ਨਾਲ ਸਿੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਅਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਆ ਕਿ 'ਸਹਿਜ' ਤੋਂ ਜਾਂ ਨਾਲ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ। ਆਦਿ ਵਿੱਚ, ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਸਹਿਜ ਨਾਲ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਸੂਈ ਨੱਕੇ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਛੋਟੇ, ਊਰਜਾ ਨਾਲ ਤੁੰਨੇ, ਇੱਕ ਬਿੰਦੂ ਦੇ ਮਹਾਂ-ਧਮਾਕੇ ਸੰਗ ਫ਼ਟਣ ਨਾਲ ਹੋਈ ਸੀ; ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਕਿਸੇ ਰਿਸ਼ੀ ਦੀ 'ਸਹਿਜ' ਸਮਾਧੀ ਵਾਂਗ 'ਟਿਕ' ਕੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਬਹਿ ਗਿਆ, ਸਗੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਸੂਰਜ/ਤਾਰੇ, ਧਰਤੀਆਂ, ਚੰਨ, ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਭਰੀਆਂ ਗਲੈਕਸੀਆਂ ਬਣਾਉਂਦਾ, ਸਹਿਜ ਨਾਲ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਧੂਮ ਧੜੱਕੇ ਨਾਲ, ਫ਼ੈਲ ਰਿਹਾ ਆ; ਇਸ ਧਰਤੀ ਉੱਪਰ ਇੱਕ ਸੈੱਲ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਕੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਅਨਗਣਿਤ ਜੂਨਾਂ, ਯਾਨਿ ਸਪੀਸੀਜ਼, ਵਿੱਚ ਫ਼ੈਲ ਜਾਣਾ, ਸਹਿਜ ਅਵਸਥਾ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਿੱਚ ਵਾਰ ਵਾਰ ਕਠੋਰ ਆਫ਼ਤੀ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਲੰਘਦੇ ਰਹਿਣ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਆ, ਜਿਹਨੂੰ ਐਵੋਲੂਸ਼ਨ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ। ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਧਰਤੀ ਉੱਪਰ ਮਨੁੱਖੀ ਜੂਨ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ 'ਸਹਿਜ' ਨਾਲ ਉੱਸਰਿਆ; ਸਗੋਂ ਗੁਫ਼ਾ/ਜੰਗਲ ਤੋਂ ਚੱਲ ਕੇ ਅੱਜ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਬੜਾ ਲੰਬਾ ਪੈਂਡਾ ਤਹਿ ਕੀਤਾ ਆ, ਤਰਕ ਤੇ ਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਮੱਦਦ ਨਾਲ, ਕਈ ਯੁਗ ਪਲਟਾਊ ਇਨਕਲਾਬਾਂ 'ਚੀਂ ਲੰਘਦੇ ਹੋਏ।

ਫਿਰ ਵੀ ਵਿਚਾਰਨ ਵਾਲਾ ਨੁਕਤਾ ਆ, ਜਦੋਂ 'ਚੰਦਨ' ਆਪਣੇ ਦਾਅਵੇ

"ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਸਹਿਜਤਾ ਨਾਲ ਬਣੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਹੀ ਟਿਕੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ।"

ਵਿੱਚ 'ਟਿਕਾਅ' ਦਾ ਜਕਿਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਬੇਤਰਤੀਬਾ, ਯਾਨਿ ਰੈਨਡਮ (random), ਨਹੀਂ। ਜਿਹੜੀ ਸਹਿਜਧਾਰੀ ਸੋਚ ਉਹ ਇੱਥੇ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ, ਤੇ ਹੋਰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ ਦੇ ਮਗ਼ਜ ਵਿੱਚ ਜੜ੍ਹਾਂ ਪਕੜ ਬੈਠੀ ਆ; ਉਸ ਸੋਚ ਜਾਂ ਪਹੁੰਚ ਦੀ ਗਿਰੀ ਆ 'ਟਿਕਾਓ', ਜਾਂ ਜੜ੍ਹਤਾ, ਭਾਵ ਤਬਦੀਲੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ। ਮੇਰਾ ਇਹ ਨੁਕਤਾ ਸਪਸ਼ਟ ਜਾਂਦਾ, ਜਦੋਂ ਉਹ 'ਏਬੀਪੀ ਸਾਂਝਾ' ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਦੌਰਾਨ ਹੀ 'ਚੰਦਨ' ਇਸ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ:

"ਪੰਜਾਬੀ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰਾਂ, ਅਲੋਚਕਾਂ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਨੇ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਦਾ ਸੱਤਿਆਨਸ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਦੀ ਠੇਠਤਾ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਸਕੇ।"

ਉਹ ਇਸ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦਾ ਵੈੱਬ ਮੈਗਜ਼ੀਨ/ਸਾਈਟ 'ਲਿਖਾਰੀ' 'ਚੇ 31 ਅਗਸਤ 2021 ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਆਪਣੇ ਇੱਕ ਲੇਖ "ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਸਤਿਆਨਾਸ" ਵਿੱਚ। ਮਿਸਾਲ ਵਜੋਂ, ਪੰਜਾਬੀ ਕੋਲ, ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਵਾਂਗ, 'ਓ' ਤੇ 'ਟਹਏ' ਜਿਹੇ 'ਆਰਟੀਕਲਜ਼' ਨਹੀਂ ਹੈਗੇ, ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਨਹੋਂਦ ਸੰਚਾਰ 'ਚੇ ਅਕਸਰ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਦਾ ਸਰੋਤ ਬਣਦੀ ਆ। ਜੇ ਆਪਣੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਰਾਹੀਂ ਕੋਈ ਬੰਦਾ ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਹੱਲ ਸੁਝਾਵੇ ਜਾਂ ਲਾਗੂ ਕਰੇ, ਤਾਂ ਇਸ 'ਵਿਕਾਸ' ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਦੀ ਸਰਾਹਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਪੰਜਾਬੀ ਬੰਦਾ ਆਪਣੀ ਪੂਰੀ ਜੜ੍ਹਤਾ ਨਾਲ, 'ਚੰਦਨ' ਦੇ ਰੂਪ 'ਚੇ ਇਸ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਮਗਰ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਤੇ ਠੇਠਤਾ ਦੀ ਡਾਂਗ ਕੱਢੀ ਫਿਰਦਾ ਆ, ਇਸ ਲੇਖ 'ਚੇ। ਇਹ ਇੱਕ ਉਦਾਹਰਨ ਹੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿੰਝ ਪੰਜਾਬੀ ਬੰਦੇ ਦੀ 'ਜੜ੍ਹਤਾ' ਤੇ ਭੂਤਮੁਖੀ ਸੋਚ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਤਬਦੀਲੀ ਤੇ ਨਤੀਜਣ ਵਿਕਾਸ ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਅਟੱਲ ਨਿਯਮ ਆਂ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਾਜ ਤੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਸੰਚਾਰ ਲੋੜਾਂ ਦਾ ਵੀ ਵਿਕਾਸ ਹੁੰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਆ। ਬਦਲਦੀਆਂ ਸੰਚਾਰ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਰਹਿਣ ਲਈ, ਬੋਲੀ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਹੁੰਦੇ ਰਹਿਣਾ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਆ। ਪਰ ਪੰਜਾਬੀ ਬੰਦੇ ਦੀ ਜੜ੍ਹਤਾ ਤੇ ਭੂਤਮੁਖੀ ਸੋਚ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ/ਭਾਸ਼ਾ ਇਸ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਰਾਹ 'ਤੇ ਇੰਝ ਕੰਡੇ ਵਿਖੇਰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਆ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਮਿਸਾਲ ਵਜੋਂ ਜੇ ਲੋੜ ਪੂਰਨ ਲਈ ਬੰਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਭਾਸ਼ਾ 'ਚੋਂ ਸ਼ਬਦ ਲੈ ਲਵੇ, ਤਾਂ ਸਾਡੀ 'ਜੜ੍ਹਤਾ' ਦੁਹਾਈ ਪਾਉਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦੀ ਆ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਤੇ ਠੇਠਤਾ ਭੰਗ ਹੋਣ ਦੀ। ਸਫ਼ਲ ਬੋਲੀਆਂ ਉਹ ਹੁੰਦੀਆ ਨੇ ਜੋ ਸੰਚਾਰ ਲੋੜਾਂ ਪੂਰਨ ਲਈ ਹੋਰਨਾਂ ਬੋਲੀਆਂ

ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਅਪਣਾਉਣੋਂ ਨਹੀਂ ਝਿਜਕਦੀਆਂ; ਜਿਵੇਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ।

ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ, ਅਮਰਜੀਤ ਚੰਦਨ ਦੇ ਇਹ ਤਰਕੋਂ ਸੱਖਣੇ ਦਾਅਵੇ ਸਾਨੂੰ ਚੇਤਾ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਨੇ ਕਿ ਭੂਤਮੁੱਖੀ ਸੋਚ ਤੇ ਤਰਕਹੀਣਤਾ ਦਾ ਸੁਮੇਲ ਬਹੁਤ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਸ਼ੈਅ ਦੀ ਰੈਸਿਪੀ ਆ ਜਿਸ 'ਚੋਂ ਅਕਸਰ ਧਾਰਮਿਕ ਜਾਂ ਰਾਜਨੀਤਕ ਕੱਟੜਵਾਦੀ ਲੀਡਰਾਂ ਦੇ 'ਫ਼ਤਵੇ' ਨਿੱਕਲਦੇ ਨੇ। "ਪ੍ਰਗਤੀਵਾਦ ਤੇ ਨਕਸਲੀ ਲਹਿਰ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਵੱਡਾ ਨੁਕਸਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।" ਵਰਗੇ ਬਿਆਨ ਵੀ ਅਸਲੋਂ 'ਫ਼ਤਵੇ' ਹੀ ਨੇ। ਗ਼ਦਰ ਕਵਿਤਾ, ਬਾਵਾ ਬਲਬੰਤ, ਪ੍ਰੋ: ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ, ਅਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ, ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ('ਲੂਣਾ' ਵਰਗੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਕਰਕੇ) ਵਰਗੇ ਪ੍ਰਗਤੀਸ਼ੀਲ ਕਵੀਆ ਅਤੇ 'ਨਕਸਲੀ ਲਹਿਰ' ਲਹਿਰ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੇਠ ਚੱਲੀ 'ਕ੍ਰਾਤੀਕਾਰੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ' ਲਹਿਰ ਦੇ ਪਾਸ਼ ਤੇ ਸੰਤ ਰਾਮ ਉਦਾਸੀ ਵਰਗੇ ਕਵੀਆਂ ਤੋਂ ਬਗੈਰ ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਕੀ ਰਹਿ ਜਾਂਦੀ ਹੈ? ਜਆਿਦਾਤਰ 'ਗ਼ੁਲਾਮ-ਮਾਨਸਿਕਤਾ' ਦੀ ਕਵਿਤਾ!

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਬਾਕੀ ਲੋਕਾਂ ਵਾਂਗ ਪ੍ਰਗਤੀਸ਼ੀਲ, ਜਾਂ ਖੱਬੀ, ਧਿਰ ਦੇ ਬੰਦੇ ਵੀ ਇਸੇ ਜਾਗੀਰੂ ਜਾਂ ਅਰਧ-ਜਾਗੀਰੂ ਸਮਾਜ ਦੀਆ ਜਾਗੀਰੂ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਵਾਲੇ ਮਾਹੌਲ ਵਿੱਚ ਹੀ ਜੰਮੇ ਪਲੇ ਹੁੰਦੇ ਨੇ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦਰ ਪੀੜ੍ਹੀ ਚਲੀ ਆਉਂਦੀ ਜੜ੍ਹਤਾ ਤੇ ਭੂਤ-ਮੁੱਖੀ ਸੋਚ ਦੀ ਗੁੜ੍ਹਤੀ ਵਿਰਸੇ ਵਿੱਚ ਮਿਲੀ ਹੁੰਦੀ ਆ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਖੱਬੀ ਦੀ ਇਹ ਤ੍ਰਾਸਦੀ ਆ ਕਿ ਕਿਤਾਬਾਂ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕੀਤੀ ਕੋਟੇਸ਼ਨਧਾਰੀ ਕਾਮਰੇਡੀ ਸੋਚ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਜਾਗੀਰੂ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ, ਜੜ੍ਹਤਾ ਤੇ ਭੂਤ-ਮੁੱਖੀ ਸਮੇਤ, ਬੰਦੇ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਵਿੱਚ ਸਲਾਮਤ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਨੇ, ਥੋੜ੍ਹੀਆਂ ਜਾਂ ਬਹੁਤੀਆਂ, ਜੇ ਸਾਰੇ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਬਹੁਤੇ ਬੰਦਿਆਂ ਵਿੱਚ। ਅਜੇਹੇ ਕਾਮਰੇਡੀ ਸੋਚ ਵਾਲੇ ਕਈਆਂ ਬੰਦਿਆ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਜਾਂ ਹਾਲਾਤ, ਖਰੋਂਚ ਦੇ ਵੇਖਦੇ ਨੇ ਤਾਂ ਉਨਾਂ ਵਿੱਚਲਾ ਭੂਤ-ਮੁੱਖੀ ਸੋਚ ਤੇ ਜਾਗੀਰੂ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਲੈਸ ਬੰਦਾ ਸਹਿਜ ਨਾਲ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਆ। ਇੰਝ ਕਈਆਂ ਦੀ ਸੋਚ ਦੀ ਘੋੜੀ ਮੁੜ ਮੁੜ ਜਾਗੀਰੂ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਦੇ ਬੋਹੜ ਥੱਲੇ ਆ ਜਾਂਦੀ ਆ, ਤੇ ਹੋਰ ਕਈਆਂ ਦੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿਸੇ ਲਹਿਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜਾਗੀਰੂ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਦੇ ਬੋਹੜ ਥੱਲੇ ਆ ਸਥਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੁਕ ਜਾਂਦੀ ਆ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ "ਸਾਬਕਾ ਮਾਰਕਸੀ/ਨਕਸਲੀ ਪਰ ਮੌਜੂਦਾ 'ਸਿੱਖ ਚਿੰਤਕ' "। ਮਿਸਾਲਾਂ ਲੱਭਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦੇਰ ਨਹੀਂ ਲੱਗਣੀ; ਪਰ ਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀ ਪਿਆ।

- **ਇਹਤੋਂ ਵੀ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਮਰਜੀਤ ਚੰਦਨ ਨੇ ਪਾਸ਼ ਬਾਰੇ ਵੀ ਕੁਝ ਇਸ ਤਰਾਂ ਦਾ ਹੀ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਪਾਸ਼ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਜਕਿਰ ਘੱਟ ਗਿਆ ਸੀ ਤੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਉਹਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨਹੀਂ ਪੁੱਛਣਾ। ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਲੱਗਦਾ, ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਘੱਟਣੀ ਕੀ ਆ, ਪਾਸ਼-ਕਾਵਿ ਦੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਵਧੀ ਹੀ ਹੋਊ! ਤੁਹਾਡਾ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੀ ਵਿਚਾਰ ਆ?**

ਮੇਰਾ ਜੁਆਬ ਤਾਂ 'ਚੰਦਨ' ਵਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਹੋਰ ਫ਼ਤਵਿਆਂ ਦੇ ਹੁੰਘਾਰਿਆਂ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਗਟ ਮੇਰੇ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮਾਂ ਜਿਹਾ ਹੀ ਹੋਣਾ ਹੈ; 'ਚੰਦਨ' ਦੇ ਪਾਸ਼-ਕਾਵਿ ਬਾਰੇ ਦਿੱਤੇ ਇਸ ਫ਼ਤਵੇ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਵਜੋਂ ਮੈਨੂੰ ਸਿਰਜਣਾ ਵਾਲੇ ਡਾ. ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਦਿਓ: 'ਚੇਤਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ' ਵਲੋਂ ਸਤੰਬਰ 2000 ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ 'ਸੰਪੂਰਨ ਪਾਸ਼-ਕਾਵਿ' ਵਿਚ ਇੱਕ ਭੂਮਿਕਾ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤੇ ਲੇਖ "ਪਾਸ਼ ਦੀ ਵਿਲੱਖਣਤਾ" ਵਿੱਚ ਡਾ. ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਲਿਖਦਾ:

" ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿ ਪਾਸ਼ ਦੇ ਰਹਿ ਚੁੱਕੇ ਸਾਹਿਤਕ ਤੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਆੜੀ, ਅਮਰਜੀਤ ਚੰਦਨ ਦੇ ਇਸ ਕਥਨ ਪਿੱਛੇ ਕਿੰਨੀ ਕੁ ਸਾਹਿਤਕ ਸੂਝ ਹੈ ਤੇ ਕਿੰਨੀ ਕੁ ਵਿਹਾਰਕ ਚਤੁਰਾਈ ਕਿ 'ਪਾਸ਼ ਦੀ ਰਚਨਾ 'ਚ ਅੱਜ ਉਹ ਰੁਚੀ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹੀ ਜੋ ਪੰਜ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀ' ਜਾਂ 'ਵੀਹ ਪੰਚੀ ਪਿਛੋਂ ਉਹ ਗੌਲਿਆਂ ਨਹੀਂ ਜਾਏਗਾ' ਇਹ ਹਕੀਕਤ ਹੈ ਕਿ ਪਾਸ਼ ਦੀ ਲਿਖਤ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਟਾਕਰੇ ਦਿਲਚਸਪੀ ਸਗੋਂ ਹੋਰ ਵੱਧੀ ਹੈ। ਹਾਂ, ਅਮਰਜੀਤ ਚੰਦਨ ਜਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਰ, ਜੋ ਵਿਅਕਤੀ ਮਹਿਜ਼ ਨਕਸਲਵਾਦੀ ਲਹਿਰ ਦੇ ਆਸਰੇ ਹੀ ਸਾਹਿਤਕ ਮੰਡਲਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਚਰਦੇ ਰਹੇ, ਉਨਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਜਕਿਰ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਆਵੇ।"

ਆਪਣੇ ਹੋਰ ਫ਼ਤਵਿਆਂ ਵਾਂਗ ਬਗ਼ੈਰ ਡੈਟਾ ਜਾਂ ਵਿਗਿਆਨਕ ਵਿਧੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ, ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਤੇ ਪੱਖਪਾਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੀ ਪਾਸ਼-ਕਾਵਿ ਉੱਪਰ 'ਚੰਦਨ' ਵਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫ਼ਤਵੇ ਵਿੱਚਲੀ ਭਵਿੱਖ-ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਨੇ ਸਿਰ ਦੇ ਭਾਰ ਖੜਿਆਂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਆਪਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਸਾਹਮਣੇ; ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਘੱਟਣੀ ਕੀ ਆ, ਪਾਸ਼-ਕਾਵਿ ਦੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਵਧੀ ਹੀ ਆ। ਵੀਹ-ਪੰਚੀ ਸਾਲ ਵੀ ਕਦੋਂ ਦੇ ਬੀਤ ਗਏ, ਪਾਸ਼-ਕਾਵਿ ਦੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਅਜੇ ਵੀ ਵੱਧ ਰਹੀ ਆ ਜਾਂ ਸਿਖਰਾਂ ਛੋਹ ਰਹੀ ਆ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ 'ਵੀਹ ਪੰਚੀ ਪਿਛੋਂ ਪਾਸ਼ ਗੌਲਿਆਂ ਨਹੀਂ ਜਾਏਗਾ' ਦਾ ਫ਼ਤਵਾ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ 'ਚੰਦਨ' ਨੂੰ ਪਾਸ਼ ਨੂੰ ਗੌਲਣਾ ਪੈ ਰਿਹਾ, ਮਿਸਾਲ ਵਜੋਂ, ਜਦੋਂ ਉਹ 21 ਜੁਲਾਈ 2023 ਦੇ 'ਪੰਜਾਬੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ' ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਲੇਖ ਲਿਖਦਾ, 'ਪਾਸ਼ ਦੀ ਕਵਿਤਾ', ਜਿਸਦਾ ਆਖ਼ਰੀ ਵਾਕ ਹੈ: "ਪਾਸ਼ ਆਪਣੀ ਕਾਵਿਕ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਕਰ ਕੇ ਹੀ ਪਾਸ਼ ਹੈ।"

- **'ਏਬੀਪੀ ਸਾਂਝਾ' ਨਾਲ ਇਸੇ ਗੱਲਬਾਤ 'ਚੰਦਨ' ਕਹਿਦਾ ਹੈ "ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਕੁੱਕੜਾਂ ਦੇ ਖੁੱਡੇ 'ਚ ਵੜੇ ਹਨ ਤੇ ਮੈਂ ਇਸ ਖੁੱਡੇ 'ਚੋਂ ਬਾਹਰ ਹਾਂ।" ਤੇ ਤੁਸੀ ਹੋਰ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ ਵੱਲ ਨੂੰ ਇੱਕੋ 'ਖ਼ੂਹ ਦੇ ਡੱਡੂ' ਹੋਣ ਦੀ ਕਹਾਵਤ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤੀ; ਫ਼ਰਕ ਕੀ ਹੋਇਆ?**

ਜਿਹੜੇ ਖ਼ੂਹ ਦੀ ਗੱਲ ਮੈਂ ਕਰ ਰਿਹਾਂ, ਉਸ ਭੂਤ ਨਗਰੀ ਦੇ ਖ਼ੂਹ, ਯਾਨਿ ਭੂਤਮੁੱਖੀ ਸੋਚ ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਦੇ ਖ਼ੂਹ, ਦਾ ਤਰਕ ਤੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੇ ਚੁੱਕਿਆਂ ਆਂ। ਭਾਵੇਂ 'ਚੰਦਨ' ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਰਤੇ ਵਾਕਾਂਸ਼ "ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਕੁੱਕੜਾਂ ਦੇ ਖੁੱਡੇ 'ਚ ਵੜੇ ਹਨ" ਦੀ ਕੋਈ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀ ਕਰੀ, ਪਰ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਤੋਂ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹਤੋਂ ਉਹਦਾ ਭਾਵ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਠੇਠਤਾ ਤੇ 'ਪੰਜਾਬੀ ਕੌਮ' ਦੀ ਗੱਲ ਇੰਨੀ ਹਿੰਮਤ ਨਾਲ ਕਰਦੇ; ਜਾਂ ਮੇਰੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਵਿੱਚ, ਭੂਤਮੁੱਖੀ ਸੋਚ ਦੀਆ ਬਾਗਾਂ ਇਤਨੀ ਜ਼ੋਰ ਦੀ ਨਹੀਂ ਦਿਦੇ, ਜਾਂ ਭੂਤ ਨਗਰੀ ਦੇ ਖ਼ੂਹ ਵਿੱਚ ਟਰੈਂ ਟਰੈਂ ਦਾ ਖੌਰੂ ਇਤਨੀ ਜ਼ੋਰ ਦੀ ਨਹੀਂ ਪਾਉਂਦੇ ਜਾਂ ਉਸ ਤਰਜ਼ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਪਾਉਂਦੇ ਜਿੱਦਾਂ 'ਚੰਦਨ' ਚਾਹੁੰਦਾ। ਸੋ, ਫ਼ਰਕ ਹੈ ਭੂਤ ਨਗਰੀ ਦੇ ਖ਼ੂਹ ਦੀ ਗਹਿਰਾਈ ਜਿੱਡਾ, ਜਾਂ ਭੂਤ ਤੋਂ ਵਰਤਮਾਨ ਦੇ ਅਤੇ ਵਰਤਮਾਨ ਤੋਂ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਸਫ਼ਰ ਦੇ ਲੰਬਾਈ ਜਿੱਡਾ।

ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿਆਂ ਕਿ ਇੱਥੇ ਗੱਲ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਹੋ ਰਹੀ ਆ, ਬੰਦਿਆਂ ਦੀ ਨਹੀਂ।ਵਰਨਾ, ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ, 'ਚੰਦਨ' ਤੇ ਹੋਰ ਸਾਹਿਤਕਾਰ, ਮੇਰੇ ਸਤਿਕਾਰ ਦੇ ਪਾਤਰ ਆ। ਮਿਸਾਲ ਵਜੋਂ, ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਉੱਨੀ ਸੌ 70ਵਿਆਂ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਚੱਲੀ ਲਹਿਰ, ਜਿਹਨੂੰ ਮੈਂ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਮਿੰਨੀ ਰੈਨਾਸਾਂਸ ਕਹਿਨਾਂ, ਨੂੰ 'ਚੰਦਨ' ਦੀ ਕਾਫ਼ੀ ਦੇਣ ਸੀ; ਉਹੀ ਲਹਿਰ ਜਿਹਨੂੰ 'ਚੰਦਨ' ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਯੂ-ਟਰਨ ਮਾਰ ਕੇ ਨਿਕਾਰਨ ਲੱਗ ਪੈਂਦਾ।

- **ਜੇ 'ਚੰਦਨ', ਤੁਹਾਡੇ ਕਹਿਣ ਮੁਤਾਬਕ, ਲਹਿਰ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਯੂ-ਟਰਨ ਮਾਰ ਕੇ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ, "ਪ੍ਰਗਤੀਵਾਦ ਤੇ ਨਕਸਲੀ ਲਹਿਰ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਵੱਡਾ ਨੁਕਸਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।", ਤਾਂ ਕੀ ਗਰੰਟੀ ਹੈ ਕਿਸੇ ਦੀ ਵੀ; ਉਦਾਹਰਣ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੇ ਪਾਸ਼ ਸਾਡੇ ਵਿਚਕਾਰ ਰਹਿੰਦਾ, ਤਾਂ ਕੀ ਗਰੰਟੀ ਹੈ ਤੁਹਾਡੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਉਹਦੀ ਵੀ "ਸੋਚ ਦੀ ਘੋੜੀ ਮੁੜ ਜਾਗੀਰੂ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਦੇ ਬੋਹੜ ਥੱਲੇ" ਆ ਕੇ ਨਾ ਰੁਕ ਜਾਂਦੀ?**

ਬੜ੍ਹਾ ਵਧੀਆ ਸੁਆਲ ਕੀਤਾ, ਤੁਸੀਂ ਸੋਢੀ ਜੀ! ਤੁਸੀਂ ਠੀਕ ਓਂ, ਆਪਾਂ ਜਾਣਦੇ ਈ ਆਂ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਗਰੰਟੀ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਦੀ ਵੀ ਕੋਈ ਨਹੀ; ਬੰਦਿਆ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਬਦਲ ਸਕਦੇ ਆ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਵਿਤਾ ਇੱਕ ਸਫ਼ਰ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਕਵੀ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਤੇ ਕਾਵਿ-ਸ਼ਿਲਪ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਥੋੜਾ ਜਾਂ ਬਾਹਲਾ ਲਗਾਤਾਰ ਹੋਣਾ ਜਾਰੀ ਰਹਿ ਸਕਦਾ; ਪਰ ਗਰੰਟੀ ਕੋਈ ਨਹੀਂ। ਜੇ ਵਿਕਾਸ ਹੋ ਜਾਏ, ਤਾਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਵਿਕਾਸ ਕਿਸ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਹੋ ਰਿਹਾ? ਮਿਸਾਲ ਵਜੋ, ਭਵਿੱਖਮੁੱਖੀ ਜਾਂ ਭੂਤਮੁੱਖੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ? ਪਰ, ਆਪਾਂ ਇੱਕ ਵਿਗਿਆਨਿਕ ਤਰੀਕਾ, ਜੋ ਆਮ ਵਿਗਿਆਨਕ ਵਿਧੀ ਦਾ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਰਿਹਾ ਰੂਪ ਆ, ਵਰਤ ਸਕਦੇ ਆ ਇਹ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਸ਼ ਦੀ ਸੋਚ ਦੀ ਘੋੜੀ ਮੁੜ ਜਾਗੀਰੂ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਦੇ ਬੋਹੜ ਥੱਲੇ ਆ ਕੇ ਰੁਕ ਜਾਂਦੀ ਜਾਂ ਨਾ? ਇਸ ਸੋਚ ਪ੍ਰਯੋਗ, ਯਾਨਿ ਥਾਊਟ ਇਕਸਪੈਰੀਮਿੰਟ, ਵਿੱਚ ਆਪਾਂ ਪਾਸ਼ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਨੂੰ ਡੈਟਾ, ਯਾਨਿ ਅੰਕੜੇ, ਸਰੋਤ ਵਜੋਂ ਵਰਤਾਂਗੇ। ਆਮ ਵਿਗਿਆਨਕ ਵਿਧੀ ਦੌਰਾਨ ਡੇਟਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਤੋਂ ਆਉਂਦਾ; ਇਸ ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ ਪਾਸ਼ ਦੀ ਕਾਵਿ-ਰਚਨ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਸਾਡਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਆ/ਸੀ।

ਅਜੋਕੇ ਦੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿੱਚ, ਜੇ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚਲੀ ਸੋਚ ਦਾ ਸਹੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਵਿਕਾਸ ਹੁੰਦਾ ਰਹੇ, ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਕਵਿਤਾ ਸਹੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਵਿਕਾਸ-ਸਫ਼ਰ ਕਰਦੀ ਰਹੇ, ਤੇ ਕਵੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਕਵਿਤਾ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀਬੱਧਤਾ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਫਿਰ ਕਵੀ ਦੀ ਸੋਚ-ਘੋੜੀ ਦੀ ਮੁੜ-ਘਿੜ ਜਾਗੀਰੂ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਦੇ ਬੋਹੜ ਥੱਲੇ ਆਉਣ ਦੀ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਬੜ੍ਹੀ ਘੱਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਮਨੁੱਖੀ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਭੂਤ ਤੋਂ ਭਵਿੱਖ ਵੱਲ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਤੀਸ਼ੀਲ ਵਿਕਾਸ-ਸਫ਼ਰ ਵਾਲੀ ਦਿਸ਼ਾ ਸਹੀ ਦਿਸ਼ਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਪਾਸ਼ ਉੱਪਰ ਉੱਤਕ ਦੋਵੇਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਢੁੱਕਦੀਆਂ ਸਨ: ਪਾਸ਼ ਦੀ ਕਵਿਤਾ 'ਚੇ ਸਹੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਵਿਕਾਸ-ਸਫ਼ਰ ਹੈ, ਤੇ ਉਹਦੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਕਵਿਤਾ ਲਈ ਲੋਹੜੇ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਬੱਧਤਾ ਸੀ, ਉਹਦੀ ਖ਼ਾਤਰ ਜੇਲ੍ਹ ਜਾਣ ਤੱਕ, ਹਕੂਮਤ ਵਲੋਂ ਨ੍ਹੇਰੇ-ਸਨ੍ਹੇਰੇ ਖਪਾ ਦੇਣ ਦੇ ਸਿਰ ਉੱਪਰ ਲਗਾਤਾਰ ਮੰਡਰਾਅ ਰਹੇ ਖ਼ਤਰੇ ਸਮੇਤ।

ਆਪਣੇ ਪਹਿਲੇ ਕਾਵਿ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ, ਲੋਹ ਕਥਾ, ਵਿੱਚ ਹੀ ਪਾਸ਼ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਨੇ ਹੇਮ-ਕੁੰਡ 'ਤੇ ਬਹਿ ਭਗਤੀ ਕਰਨ ਕਵਿਤਾ 'ਅੰਤਿਕਾ' ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਉਹਦੇ ਅੱਜ ਦੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਪਿੰਡੇ 'ਤੇ 'ਕੰਡਿਆਲੀ ਥੋਹਰ' (ਸ਼ਿਵ ਦੀ) ਬਣਕੇ ਉੱਗ ਆਈ ਵਾਰਸ ਸ਼ਾਹ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਤੱਕਣ ਕਵਿਤਾ 'ਖੁੱਲੀ ਚਿੱਠੀ' ਦਾ ਪ੍ਰਗਤੀਸ਼ੀਲ ਸਫ਼ਰ ਤੈਅ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ।

- ਚਲਦਾ

PINE LIGHTING

WE CARRY ALL MAJOR BRANDS

YOU WILL SAVE MONEY

Gurpreet Dhillon
gurpreet@pinelighing.ca
6878 King George Blvd.
Surrey, B.C. V3W-4Z9
Mon-Fri 9:00 - 5:00
Close Weekends and Holidays

Christine Dear
christine@pinelighing.ca
6878 King George Blvd.
Surrey, B.C. V3W-4Z9
Mon-Fri 9:00 - 5:00
Close Weekends and Holidays

Michelle Trafford
michelle@pinelighting.ca
6878 King George Blvd.
Surrey, B.C. V3W-4Z9
Mon-Fri 9:00 - 5:00
Close Weekends and Holidays

Jass Sidhu
Jaskaran@pinelighting.ca
6878 King George Blvd.
Surrey, B.C. V3W-4Z9
Mon-Fri 9:00 - 5:00
Close Weekends and Holidays

Erin McNab
erin@pinelighing.ca
6878 King George Blvd.
Surrey, B.C. V3W-4Z9
Mon-Fri 9:00 - 5:00
Close Weekends and Holidays

604-591-8895

ਸਾਡਾ ਸਟੋਰ ਹੁਣ ਨਾਲ ਵਾਲੇ ਯੂਨਿਟ 6878 ਵਿੱਚ ਚਲਾ ਗਿਆ ਹੈ।

6878 King Gorge Blvd Same Building, Different Unit

6878 King Gorge Blvd. Surrey

ਅਮਰੀਕੀ ਫੈਡਰਲ ਜੱਜ ਵਲੋਂ ....

ਸਫ਼ਾ 1 ਦਾ ਬਾਕੀ

ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਫਾਇਦੇ ਤੋਂ ਲਾਂਭੇ ਹੋ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਕੁਝ ਬੱਚੇ ਬਿਨ੍ਹਾ-ਵਜਾਹ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਬਣ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਫੈਡਰਲ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਹ ਹਾਲੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਬਲ ਨਹੀਂ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਆਰਡਰ ਅਗਲੇ ਮਹੀਨੇ ਹੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣਾ ਸੀ। ਪਰ ਰਾਜਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਆਰਡਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਤਤਕਾਲ ਬੋਝ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ਕਰਨੇ ਪੈ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਫੈਡਰਲ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੈਸਾਚੂਸੈਟਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸੁਣਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਹੋਰ 18 ਰਾਜ ਅਤੇ ਦੋ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਨੇ ਟਰੰਪ ਦੇ ਆਰਡਰ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਸਾਹਰਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਫੈਡਰਲ ਜੱਜ ਦੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਟਰੰਪ ਦੀ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਝਟਕਾ ਹੈ।

- **ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਜਨਮ ਤੋਂ ਮਿਲਣ ਵਾਲੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਵਿਵਾਦ ਕੀ ਹੈ?**

ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੌਨਲਡ ਟਰੰਪ ਵਲੋਂ 'ਬਰਥਰਾਈਟ ਸੀਟੀਜ਼ਨਸ਼ਿਪ' ਯਾਨਿ ਜਨਮ ਅਧਿਕਾਰ ਤਹਿਤ ਮਿਲਣ ਵਾਲੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ 22 ਸਟੇਟਾਂ ਦੇ ਸੈਨੇਟ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਨੂੰ ਚਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।

ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਹੇਠ ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਜਨਮ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਟੋਮੈਟਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੀ ਅਮਰੀਕੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਟਰੰਪ ਨੇ ਜਨਮ ਅਧਿਕਾਰ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਦੱਸਣ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਦਸਤਖ਼ਤ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਹੁਣ ਤੱਕ ਇਸ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਅਸਪਸ਼ਟ ਹਨ।

ਜਨਮ ਅਧਿਕਾਰ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਅਮਰੀਕੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ 14ਵੇਂ ਸੋਧ ਤੋਂ ਨਿਕਲਦੀ ਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ "ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀ" "ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕ ਹਨ"।

ਭਾਵੇਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਟਰੰਪ ਨੇ ਇਸ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾ ਲਈ ਹੋਵੇ, ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵੱਡੀਆਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਧੀਨ ਇਸ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ

- **'ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਜਨਮ ਅਧਿਕਾਰ ਨਾਗਰਿਕਤਾ' ਕੀ ਹੈ?**

ਅਮਰੀਕੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ 14ਵੀਂ ਸੋਧ ਅਨੁਸਾਰ "ਜਨਮ ਅਧਿਕਾਰ ਨਾਗਰਿਕਤਾ" ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।

"ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਜਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਆ ਕੇ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣੇ ਲੋਕ ਇਥੋਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣਗੇ। ਉਹ ਸਭ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਉਸ ਸਟੇਟ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕ ਹੋਣਗੇ ਜਿਥੋਂ ਦੇ ਉਹ ਵਸਨੀਕ ਹਨ।"

ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਬਾਰੇ ਕੁੱਝ ਵੱਖਰੀ ਰਾਇ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਤਰਕ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨੀਤੀ "ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ।"

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨੀਤੀ ਗੈਰ-ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਗਰਭਵਤੀ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਣ ਲਈ ਸਰਹੱਦ ਪਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਵਲੋਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਤੌਰ ਤੇ ਅਪਮਾਨ ਕਰਨ ਲਈ "ਬਰਥ ਟੂਰਿਜ਼ਮ" ਜਾਂ "ਐਂਕਰ ਬੇਬੀ" ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ?

ਅਮਰੀਕੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ 14ਵਾਂ ਸੋਧ ਸਾਲ 1868 ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਘਰੇਲੂ ਯੁੱਧ ਦੇ ਅੰਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 13ਵੀਂ ਸੋਧ ਨੇ 1865 ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਗੁਲਾਮੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਜਿਸ ਦੇ ਬਾਅਦ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਜਨਮੇ ਸਾਬਕਾ ਗੁਲਾਮਾਂ ਦੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਅਮਰੀਕੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ 14ਵੀਂ ਸੋਧ ਨੇ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਪਿਛਲੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ 1857 ਵਿੱਚ ਡ੍ਰੇਡ ਸਕਾਟ ਬਨਾਮ ਸੈਂਡਫੋਰਡ, 'ਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਫਰੀਕੀ ਅਮਰੀਕੀ ਕਦੇ ਵੀ ਅਮਰੀਕੀ ਨਾਗਰਿਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ। ਪਰ 14ਵੀਂ ਸੋਧ ਨੇ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

1898 ਵਿੱਚ, ਅਮਰੀਕੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵੋਂਗ ਕਿਮ ਆਰਕ ਬਨਾਮ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਜਨਮ ਅਧਿਕਾਰ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਵੋਂਗ, ਚੀਨੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਦਾ 24 ਸਾਲਾ ਬੱਚਾ ਸੀ ਜਿਸ ਦਾ ਜਨਮ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਸੀ।

ਪਰ ਜਦੋਂ ਉਹ ਚੀਨ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਆਇਆ ਤਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਦੁਬਾਰਾ ਦਾਖਲਾ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਉਸ ਸਮੇਂ ਵੋਂਗ ਨੇ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਨਮ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਹੋਣਾ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ 14ਵੀਂ ਸੋਧ ਅੱਗੇ ਮਾਅਨੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ ਸੀ।

ਉਸ ਕੇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਦੀ ਦੁਬਾਰਾ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ।"

- **ਕੀ ਟਰੰਪ ਇਸ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਸਕਦੇ ਹਨ?**

ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਾਹਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਟਰੰਪ ਇੱਕ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਆਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਜਨਮ ਅਧਿਕਾਰ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਨੂੰ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ।

ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਟਰੰਪ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ, ਪਰ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।"

"ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਿ ਜਿਸਦਾ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।"

ਮਾਹਿਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਫ਼ੇਡਰਲ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਸੰਕੁਚਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਤਾਂ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਯੂਐਸ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਕਸਟਮਜ਼ ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਦੇ ਏਜੰਟ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪਰ ਇਹ ਕਰਨਾ ਵੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਪੈਦਾ ਕਰੇਗਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਲਈ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਨਾਲ ਇੱਕ ਲੰਬੀ ਅਦਾਲਤੀ ਲੜਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਖਤਮ ਹੋਵੇਗੀ। ਜਿਸ ਲਈ ਬਹੁਤ ਲੰਬਾ ਸਮਾਂ ਲੱਗਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਟਰੰਪ ਕੋਲ ਸਿਰਫ 4 ਸਾਲ ਹੀ ਹਨ।

ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੋਧ ਤਹਿਤ ਜਨਮ ਅਧਿਕਾਰ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਸਭਾ ਅਤੇ ਸੈਨੇਟ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚ ਦੋ-ਤਿਹਾਈ ਵੋਟ ਅਤੇ ਤਿੰਨ-ਚੌਥਾਈ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ।

- **ਇਹ ਕਿੰਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰੇਗਾ?**

ਇੱਕ ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ 2016 ਵਿੱਚ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਪਰਵਾਸੀ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਘਰ ਲਗਭਗ 2,50,000 ਬੱਚੇ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਸਨ, ਜੋ ਕਿ 2007 ਦੇ ਸਿਖਰ ਤੋਂ 36% ਘੱਟ ਹੈ।

2022 ਤੱਕ ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ 1.2 ਮਿਲੀਅਨ ਅਮਰੀਕੀ ਨਾਗਰਿਕ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਰਵਾਸੀ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਘਰ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਸਨ।

ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਰਵਾਸੀ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਘਰ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਵੀ ਬੱਚੇ ਹਨ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਜਨਮ ਅਧਿਕਾਰ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਨਾਲ 2050 ਤੱਕ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 47 ਲੱਖ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲਣੀ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਟਰੰਪ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਨਿਕਾਲਾ ਦੇ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ - ਫਿਰ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਹੀ ਕਿਉਂ ਨਾ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਹੋਣ ਅਤੇ ਮੈਂ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਤੋੜਨਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ। ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਜਾਣਾ ਪਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਰੱਖਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਭੇਜ ਦਿਓ।"

- **ਕਿਹੜੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਕੋਲ ਇਹ ਨੀਤੀ ਹੈ**

ਕੈਨੇਡਾ, ਮੈਕਸੀਕੋ, ਮਲੇਸ਼ੀਆ ਅਤੇ ਲੇਸੋਥੋ ਸਮੇਤ 30 ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੇਸ਼ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਪਾਬੰਦੀ ਦੇ ਆਟੋਮੈਟਿਕ "ਜਸ ਸੋਲੀ", ਜਾਂ "ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ" ਨਾ ਦੇ ਹੇਠ ਜਨਮ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਵਾਲੀ ਨੀਤੀ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਅਤੇ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਵਰਗੇ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ਾਂ 'ਚ ਮਾਤਾ ਜਾਂ ਪਿਤਾ ਨਾਗਰਿਕ ਜਾਂ ਸਥਾਈ ਨਿਵਾਸੀ ਹੋਣ ਤਾਂ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਟਰੰਪ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਮਗਰੋਂ ਕੈਨੇਡਾ-ਅਮਰੀਕਾ ...

ਘਬਰਾਹਟ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਨ ਲੈਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਧ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਮੰਜ਼ੂਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 2020 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਨਾਹਗੀਰਾਂ ਦੀਆਂ 900 ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੁੱਛਗਿੱਛਾਂ ਆਈਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਅਮਰੀਕੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਨਾਹ ਮਿਲ ਸਕੇਗੀ, ਇਹ ਅਜੇ ਵੀ ਸਪਸ਼ਟ ਨਹੀਂ।

ਕੈਨੇਡਾ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਦਰਮਿਆਨ ਸੇਫ਼ ਥਰਡ ਕੰਟਰੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਪਨਾਹਗੀਰਾਂ ਨੂੰ ਜੇਕਰ ਉਹ ਨਿਯਮਿਤ ਬਾਰਡਰ ਲਾਂਘੇ 'ਤੇ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਵਾਪਸ ਭੇਜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਜੋ ਅਨਿਯਮਿਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਰਹੱਦ ਪਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਪਨਾਹ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਬਾਰਡਰ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਚੁਣੌਤੀ ਬਣ ਰਹੀ ਹੈ।

ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਬਾਰ ਅਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੀ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੀ ਸਾਬਕਾ ਚੇਅਰ ਗੈਬਰੀਲਾ ਰੈਮੋ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਟਰੰਪ ਦੇ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨੀਤੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਤੇ ਬੋਝ ਵਧ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬੈਕਲੌਗ ਨਾਲ ਜੂਝ ਰਹੀ ਹੈ।"

ਫੈਡਰਲ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪਨਾਹਗੀਰਾਂ ਦੀ ਆਮਦ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ 1.3 ਬਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਖਰਚਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਉਲੀਕੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਆਰਸੀਐਮਪੀ ਨੂੰ 667.5 ਮਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਬਾਰਡਰ ਸਰਵਿਸੇਜ਼ ਏਜੰਸੀ (ਛਭਸ਼ਅ) ਨੂੰ 355.4 ਮਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਮੰਤਰੀ ਮਾਰਕ ਮਿਲਰ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਕੈਨੇਡਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ। ਜਿਹੜੇ ਅਨਿਯਮਿਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਆਉਣਗੇ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬਾਰਡਰ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਾਪਸ ਮੋੜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।" ਉਹਨਾਂ ਹੋਰ ਜੋੜਿਆ ਕਿ ਸਰਹੱਦ ਦੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸਿਆਂ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸੰਭਾਵਿਤ ਵਾਧੇ ਲਈ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਬਣਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਬਾਰਡਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਾਰਕ ਵੈਬਰ ਨੇ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜੇ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਪਨਾਹਗੀਰਾਂ ਦੀ ਆਮਦ ਵਧਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਰਹੱਦ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਦਬਾਅ ਆ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, "ਅਸੀਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੱਡੇ ਮਾਪੇ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹਾਂ।" ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਲਈ ਇੱਕ ਕਠੋਰ ਪਰੀਖਿਆ ਸਾਬਿਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਫਿਲਮ 'ਪੰਜਾਬ 95' ਦੀ ਰਿਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਲੱਗੀ ਰੋਕ, ਸੈਂਸਰ ਬੋਰਡ ਨੇ ਰੱਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ

ਚੰਗੀਗੜ੍ਹ : ਫ਼ਿਲਮ 'ਪੰਜਾਬ '95' ਦਾ ਨਾਮ ਲਿਖ ਕੇ ਮਾਰਿਆ ਕਾਟਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਲਿਖਿਆ 'ਧੱਕਾ'। ਫ਼ਿਲਮ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਹਨੀ ਤ੍ਰੇਹਨ ਨੇ ਇੰਸਟਾਗ੍ਰਾਮ ਉੱਤੇ ਇਹ ਸਟੋਰੀ ਪਾਈ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਫ਼ਿਲਮ ਦੀ ਰਿਲੀਜ਼ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਲਿਖਿਆ। ਪਰ ਫ਼ਿਲਮ ਸਮੀਖਿਅਕਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਹਨੀ ਤ੍ਰੇਹਨ ਦੀ ਇਹ ਪੋਸਟ ਸੰਕੇਤਕ ਹੈ, ਦਰਅਸਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਸਟੋਰੀ ਰਾਹੀਂ ਫ਼ਿਲਮ ਦੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸੈਂਸਰ ਬੋਰਡ ਦੀ ਕਲੀਅਰੈਂਸ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਰੋਸ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਅਦਾਕਾਰ-ਗਾਇਕ ਦਿਲਜੀਤ ਦੋਸਾਂਝ ਦੀ ਫਿਲਮ 'ਪੰਜਾਬ 95' ਹੁਣ 7 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਰਿਲੀਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਦਿਲਜੀਤ ਨੇ ਖੁਦ ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਕਾਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਫਿਲਮ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲੜਾ ਦੇ ਜੀਵਨ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ, ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਤਰਨਤਾਰਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਤੋਂ ਸਨ। ਇਸ ਦੀ ਰਿਲੀਜ਼ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵਿਵਾਦ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦਿਲਜੀਤ ਦੋਸਾਂਝ ਨੇ ਆਪਣੀ ਇੰਸਟਾਗ੍ਰਾਮ ਸਟੋਰੀ ਵਿੱਚ ਸਾਂਝਾ ਕੀਤਾ - ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਦੁੱਖ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਫਿਲਮ 'ਪੰਜਾਬ 95' 7 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਰਿਲੀਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਕੁਝ ਸਥਿਤੀਆਂ ਸਾਡੇ ਕੰਟਰੋਲ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹਨ।

ਇਹ ਫਿਲਮ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਰਿਲੀਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ, ਸੈਂਟਰਲ ਬੋਰਡ ਆਫ਼ ਫਿਲਮ ਸਰਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ (ਛਭਢਙ) ਨੇ ਫਿਲਮ ਵਿੱਚ 120 ਕੱਟਸ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਪਰ ਨਿਰਮਾਤਾ, ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਅਤੇ ਖਾਲੜਾ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਇਸ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਸਨ। ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਫਿਲਮ ਭਾਰਤੀ ਸਿਨੇਮਾਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਇੰਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਫਿਲਮ ਦਾ ਟੀਜ਼ਰ ਵੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਯੂਟਿਊਬ ਤੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਦਿਲਜੀਤ ਦੋਸਾਂਝ ਨੇ ਖੁਦ ਇੰਸਟਾਗ੍ਰਾਮ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸਟੋਰੀ ਪੋਸਟ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਫਿਲਮ 7 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ

(ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ, ਯੂਕੇ (ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਕਿੰਗਡਮ), ਕੈਨੇਡਾ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ) ਵਿੱਚ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਇੱਕ ਪੋਸਟ ਸਾਂਝੀ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਦਿਲਜੀਤ ਨੇ ਖੁਦ ਫਿਲਮ ਦੀ ਰਿਲੀਜ਼ ਡੇਟ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ। ਪੋਸਟ ਵਿੱਚ ਦਿਲਜੀਤ ਨੇ ਲਿਖਿਆ - ਫੁੱਲ ਮੂਵੀ, ਨੋ ਕਟਸ। ਦਿਲਜੀਤ ਦੀ ਪੋਸਟ ਤੋਂ ਸਾਫ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਫਿਲਮ ਬਿਨਾਂ ਕਟਸ ਤੋਂ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਣ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਦਿਲਜੀਤ ਦੋਸਾਂਝ ਨੇ ਖੁਦ ਇੰਸਟਾਗ੍ਰਾਮ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸਟੋਰੀ ਪੋਸਟ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਫਿਲਮ 7 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ (ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ, ਯੂਕੇ (ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਕਿੰਗਡਮ), ਕੈਨੇਡਾ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ) ਵਿੱਚ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਇੱਕ ਪੋਸਟ ਸਾਂਝੀ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਦਿਲਜੀਤ ਨੇ ਖੁਦ ਫਿਲਮ ਦੀ ਰਿਲੀਜ਼ ਡੇਟ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ। ਪੋਸਟ ਵਿੱਚ ਦਿਲਜੀਤ ਨੇ ਲਿਖਿਆ - ਫੁੱਲ ਮੂਵੀ, ਨੋ ਕਟਸ। ਦਿਲਜੀਤ ਦੀ ਪੋਸਟ ਤੋਂ ਸਾਫ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਫਿਲਮ ਬਿਨਾਂ ਕਟਸ ਤੋਂ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਣ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਸੈਂਸਰ ਬੋਰਡ ਨੇ ਰੱਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ

ਸੈਂਸਰ ਬੋਰਡ ਨੇ ਫਿਲਮ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਫਿਲਮ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਤਰਨਤਾਰਨ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਫਿਲਮ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਏ ਗਏ ਕੈਨੇਡਾ ਅਤੇ ਯੂਕੇ ਦੇ ਹਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਵੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਫਿਲਮ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਪੰਜਾਬ 95 ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਾਲ 1995 ਵਿੱਚ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲੜਾ ਲਾਪਤਾ ਹੋ ਗਏ ਸਨ, ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸੈਂਸਰ ਬੋਰਡ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਇਸ ਸਿਰਲੇਖ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਠੇਸ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਫਿਲਮ ਦੇ ਮੁੱਖ ਪਾਤਰ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲੜਾ ਦਾ ਨਾਮ ਵੀ ਬਦਲਿਆ ਜਾਵੇ।

ਸਰੀ ਵਿਚ ਬੰਦ ਹੋਣ ਜਾ ਰਹੇ ਸਿੱਖਿਆ ਕੇਂਦਰਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ

ਸਰੀ, (ਦਿਵਰੂਪ ਕੌਰ): ਸਰੀ ਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਕ ਸਟੈਂਡ-ਅਲੋਨ ਐਲਟਰਨੇਟਿਵ ਸਿੱਖਿਆ ਕੇਂਦਰਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਤਿੱਖੀ ਮੁਹਿੰਮ ਚਲਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਸੂਬੇ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਲੀਸਾ ਬੀਅਰ ਨੇ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸੂਬਾ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ।

ਸਰੀ ਸਕੂਲ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕਈ ਸਟੈਂਡ-ਅਲੋਨ ਸਿੱਖਿਆ ਕੇਂਦਰਾਂ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਹੜੇ ਉਹਨਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਨ ਜਿਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ । ਹੁਣ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੰਜ ਤੋਂ ਘਟਾ ਕੇ ਸਿਰਫ ਦੋ ਸਿੱਖਿਆ ਕੇਂਦਰ ਹੀ ਚਾਲੂ ਰੱਖਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪਿਛੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦੀ ਮਾਰ ਅਤੇ ਲੀਜ਼ ਸਮਾਪਤੀ ਕਾਰਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਸਰੀ ਟੀਚਰਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਲਿਜ਼ੈਨ ਫੋਸਟਰ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਚਾਲੀ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਸਿੱਖਿਆ ਕੇਂਦਰ ਇਸ ਲਈ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿਚ ਕੁਝ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਤਾਲਮੇਲ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਇਹ ਕੇਂਦਰ ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਅਹਿਮ ਸਹਾਰਾ ਸਾਬਤ ਹੋਏ ਹਨ।" ਸਰੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੈਰੇਂਟ ਐਡਵਾਈਜ਼ਰੀ ਕੌਂਸਲ ਦੀ ਚੇਅਰ ਐਨ ਵਿੱਟਮੋਰ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਕਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੇਂਦਰਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਆਪਣਾ ਮਕਸਦ ਹਾਸਲ ਕਰ ਸਕੇ ਜਿਹਨਾਂ ਬਾਰੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਦੇ ਸੋਚਿਆ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕਈਆਂ ਨੇ ਇੱਥੋਂ ਪੜ੍ਹਾਈ ਮੁਕਾ ਕੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਲਿਆ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਸਿੱਖਿਆ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਦਲਣ ਵਾਲਾ ਤਜਰਬਾ ਸੀ।"

ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਲੀਸਾ ਬੀਅਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰੀ ਸਕੂਲ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਬੰਦ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖਿਆ ਕੇਂਦਰਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਮੁੱਖਧਾਰਾ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਨਵੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।

ਉਸਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਸਕੂਲ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ। ਬੀਅਰ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ 2017 ਤੋਂ ਸੂਬੇ ਨੇ ਸਰੀ ਸਕੂਲ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਲਈ ਫੰਡਿੰਗ ਵਿੱਚ 40 ਫੀਸਦੀ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਧਰ ਵਿਰੋਧੀਧਿਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸੂਬਾ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਜਟ ਨੂੰ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦੇਖ ਰਹੇ ਹਨ। "ਇਹ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਪੁੱਛ ਰਹੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਕੀਮਤ ਕਿਵੇਂ ਲਗਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ?"

ਫੋਸਟਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 5,000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸਿੱਖਿਆ ਕੇਂਦਰਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਹਸਤਾਖਰ ਕੀਤੇ ਹਨ। "ਹਰ ਦਸਤਖਤ ਪਿੱਛੇ ਇੱਕ ਕਹਾਣੀ ਹੈ। ਕਈ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਇਹ ਸਿੱਖਿਆ ਕੇਂਦਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਚਾਉਣ ਵਾਲੇ ਸਨ। ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ।

ਸਰੀ ਸਕੂਲ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਅਤੇ ਸੂਬੇ ਦੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਕਾਰਨ ਕਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਭਵਿੱਖ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ, ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸਾਂਝੀ ਮੰਗ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕੇਂਦਰ ਸਿਰਫ ਇਮਾਰਤਾਂ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਨਾਜ਼ੁਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸਥਾਨ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। This report was written by Divroop Kaur as part of the Local Journalism Initiative.

ਸਟਾਰ ਅਲਾਇੰਸ ਏਅਰ ਲਾਈਨਜ਼ ਦੇ ਇੰਡੀਗੋ ਜਹਾਜ਼ 'ਚ ਮਿਲੇ ਘਟੀਆ ਖਾਣੇ ਤੋਂ ਯਾਤਰੀ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਹੋਏ

• ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਵਧੀਆ ਬਰਤਨਾਂ 'ਚ ਖਾਣਾ

• ਯਾਤਰੀਆਂ ਨਾਲ ਮਾੜੇ ਵਿਵਹਾਰ ਦੀਆਂ ਵੀ ਖਬਰਾਂ

ਵੈਨਕੂਵਰ :-(ਬਰਾੜ-ਭਗਤਾ ਭਾਈ ਕਾ) ਸਟਾਰ ਅਲਾਇੰਸ ਏਅਰ ਲਾਈਨਜ਼ ਦੇ ਜਹਾਜ਼ ਇੰਡੀਗੋ ਰਾਹੀਂ ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਵਤਨ ਪੰਜਾਬ ਪਹੁੰਚੇ ਯਾਤਰੀਆਂ ਨਾਲ ਜਹਾਜ਼ 'ਚ ਵਧੀਆ ਸਲੂਕ ਨਾ ਹੋਣਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਚੰਗੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਮਿਲਣ ਕਾਰਨ ਯਾਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕਈ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ।

ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਦਿੱਲੀ ਪਹੁੰਚੇ ਯਾਤਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਵੈਨਕੂਵਰ ਤੋਂ ਤਰਕਿਸ਼ ਏਅਰ ਲਾਈਨਜ਼ ਦੇ ਜਹਾਜ਼ ਰਾਹੀਂ ਇਸਤਾਨਬੁਲ (ਤੁਰਕੀ) ਪਹੁੰਚੇ ਜਿੱਥੇ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਠਹਿਰਨ ਪਿੱਛੋਂ ਸਟਾਰ ਅਲਾਇੰਸ ਏਅਰ ਲਾਈਨਜ਼ ਦੇ ਇੰਡੀਗੋ ਜਹਾਜ਼ ਰਾਹੀਂ ਦਿੱਲੀ ਨੂੰ ਚੱਲ ਪਏ। ਪਹਿਲੀ ਉਡਾਣ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਦੱਸੀਆਂ ਗਈਆਂ ਪਰ ਇੰਡੀਗੋ ਜਹਾਜ਼ ਦੀ ਦੂਜੀ ਉਡਾਣ ਵਿੱਚ ਵਧੀਆ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਾ ਮਿਲਣ ਕਰਕੇ ਯਾਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਫ਼ਰ ਦੌਰਾਨ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦਾ ਕਾਫ਼ੀ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ।

ਗੱਤੇ ਦੇ ਡੱਬਿਆਂ ਨੁਮੀ ਟਰੇਅ 'ਚ ਭੋਜਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜੋ ਕਿ ਪੂਰਾ ਖਾਣ ਜੋਗਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਛੋਟੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ ਕੌਲੀਆਂ 'ਚ ਨਾ ਮਾਤਰ ਖਾਣਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਨਾਲ ਲੱਕੜ ਦੇ ਚਮਚਿਆਂ ਸਮੇਤ ਘਟੀਆ ਬਰਤਨਾਂ 'ਚ ਇਹ ਖਾਣਾ ਪਰੋਸਿਆ ਗਿਆ। ਨਾ ਮਾਤਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਚਾਹ ਵੀ ਠੰਢੀ ਦੱਸੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਪਾਣੀ ਦੇਣ ਪਿੱਛੋਂ ਜਦੋਂ ਦੋਬਾਰਾ ਪਾਣੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਾਂ ਏਅਰ ਹੋਸਟ ਮੁੜ ਯਾਤਰੀਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਆਈਆਂ, ਕੀ ਜਹਾਜ਼ 'ਚ ਪਾਣੀ ਵੀ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ? ਦੋਬਾਰਾ ਮੰਗੀ ਗਈ ਚਾਹ ਬਾਰੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਜੇ ਕਰ ਦੋਬਾਰਾ ਚਾਹ ਲੈਣੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇੱਕ ਕੱਪ ਦੀ ਕੀਮਤ 200 ਰੁਪਏ ਅਦਾ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ। ਮਹਿੰਗੀਆਂ ਟਿਕਟਾਂ ਖ਼ਰੀਦਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਘਟੀਆ ਜਾਂ ਫਿਰ ਪੂਰਾ ਖਾਣ ਜੋਗਾ ਖਾਣਾ ਨਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਯਾਤਰੀਆਂ ਨਾਲ ਇੱਕ ਤਰਾਂ ਦਾ ਧੋਖਾ ਹੈ। ਏਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਸੀਟਾਂ ਦੀ ਢੋਅ ਵਾਲੀਆਂ ਗੱਦੀਆਂ ਅਤੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਛੋਟੇ ਕੰਬਲ ਵੀਰ ਨਹੀਂ ਸਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਇੰਡੀਗੋ ਦੇ ਇਸ ਜਹਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਯਾਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ 'ਤੇ ਉੱਤਰਨ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਫਾਰਮ ਵੀ ਭਰਕੇ ਦੇਣਾ ਪਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਯਾਤਰੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ਨਾਖ਼ਤ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪੂਰੇ ਪਤੇ ਸਮੇਤ ਫਲਾਈਟ ਨੰਬਰ ਅਤੇ ਫਲਾਈਟ ਦਾ ਸਮਾਂ ਵੀ ਦਰਜ ਹੋਣਾ ਜਰੂਰੀ ਦੱਸਿਆ ਜਾਵੇ। ਜਹਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਤਕਰੀਬਨ ਸਾਰੀਆਂ ਏਅਰ ਹੋਸਟਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਹੀ ਦੱਸੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਜਹਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਸਫ਼ਰ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਵੀ ਕੋਈ ਬਹੁਤੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਦੱਸੀ ਗਈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਫ਼ਰ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ

WINNIPEG LOCATION

NOW OPEN 9am to 9pm

#3- 1375 McPhillips St.

SABZI MANDI SUPERMARKET

Serving our Community since 2003

KELOWNA LOCATION NOW OPEN!

284 Hwy 33W, Kelowna

HOT PRICE — GREEN PEPPERS ਹਰੀਆਂ ਸ਼ਿਮਲਾ ਮਿਰਚਾਂ 99¢/lb

HOT PRICE — FRESH CILANTRO ਧਨੀਆਂ Bunch 2 for 99¢

HOT PRICE — ROMA TOMATOES ਰੋਮਾ ਟਮਾਟਰ 99¢/lb

HOT PRICE — JUMBO CAULIFLOWER ਗੋਭੀ 2.99 ea

ALMOND OIL ਬਦਾਮ ਤੇਲ 1L 11.99 ea

UNBEATABLE DEAL

PUNJABI BY NATURE ATTA COOKIES

ਪੰਜਾਬੀ ਬਾਈ ਨੇਚਰ ਆਟਾ ਕੁਕੀਆਂ

700g 4.99 ea

FRESH BROCCOLI ਬਰੌਕੋਲੀ 1.39/lb

CHANA & KALA CHANA DAAL ਚਣਾ ਅਤੇ ਕਾਲਾ ਚਣਾ ਦਾਲਾਂ 99¢/lb

FRESH GINGER ਅੱਦਰਕ 1.69/lb

PUNJABI BY NATURE SOYA CHAAP ਪੰਜਾਬੀ ਬਾਈ ਨੇਚਰ ਸੋਯਾ ਚਾਪ 850g 3.99 ea

LEHAR GACHAK ਲੈਹਰ ਗੱਚਕ 400g 2.99 ea

IN SHELL ROASTED PEANUTS ਮੂੰਗਫ਼ਲੀ Bulk 1.99/lb

MERI CHAI TEA ਮੇਰੀ ਚਾਹ 216's 5.99 ea

FRESH SPINACH ਪਾਲਕ Bunch 1.69 ea

ROSHNI BASMATI RICE ਰੋਸ਼ਨੀ ਬਾਸਮਤੀ ਚਾਵਲ 8lb 8.99 ea

AAP KI PASAND COOKIES ਆਪ ਕੀ ਪਸੰਦ ਕੁਕੀਆਂ 2.2lb 5.99 ea

VERKA DESI GHEE ਵੇਰਕਾ ਦੇਸੀ ਘਿਉ 3kg 41.99 ea

PUNJABI BY NATURE DRY PETHA ਪੰਜਾਬੀ ਬਾਈ ਨੇਚਰ ਪੇਠਾ 400g 3.99 ea

AMBROSIA APPLES ਐਮਬਰੋਜ਼ਾ ਸੇਬ 99¢/lb

HEER CHAKKI ATTA ਹੀਰ ਚੱਕੀ ਆਟਾ 20lb 11.99 ea

FRESH FENUGREEK METHI ਮੇਥੀ Bunch 1.99 ea

US #1 POTATOES ਆਲੂ 10lb 3.99 ea

PEELED GARLIC ਲਸਣ 5lb Jar 12.99 ea

FRESH GARLIC ਲਸਣ 1.69/lb

PROUDLY CANADIAN • PROUDLY PUNJABI!

Western Union

Western Union Money Transfers and Calling Cards available at all locations. 24 hour rate info line: 604-634-2400

ਤਾਜ਼ੇ ਫਲ ਫਰੂਟ, ਤਾਜ਼ੀਆਂ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਅਤੇ ਸਾਫ ਸੁਥਰੀ ਭਾਰਤੀ ਗਰੌਸਰੀ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਸਬਜ਼ੀ ਮੰਡੀ ਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖੋ

SALES DATES: Fri. January 24, 2025 - Wed. January 29, 2025

MasterCard VISA American Express Interac

American Express accepted at three locations.

STORES OPEN 7 DAYS A WEEK

Visit one of our great locations so we can serve you today!

NEWTON STORE: #106 - 12568 72nd Ave., Surrey	604-590-2400	BURNABY: 7565 6th Street, Burnaby	604-553-6603
NEWTON 80th AVENUE: 13208 80th Ave., Surrey	778-565-7880	RICHMOND: 9371 No 5 Rd, Richmond	604-285-2400
NEWTON EXCHANGE: 101-13753 72 Ave., Surrey	604-581-2400	NEWTON 64 AVE: 140- 6350 120 st, Surrey	778-565-1266
NEWTON EAST: 15299 68th Ave., Surrey	604-598-8006	LANGLEY: #50 – 20150 Langley Bypass, Langley	604-427-3912
ABBOTSFORD: 31831 S. Fraser Way, Abbotsford	604-864-9193	ABBOTSFORD: 2777 Gladwin Road, Abbotsford	604-744-2077

You can also visit us online at www.sabzimandicanada.com